

Χρήστος Κηπουρός

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Συμβόλαιο
με τις Περιφέρειες

Τριακοστή έκτη έκδοση

Θράκη 2005

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΓΔΟΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΥΤΗΝ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Το ανέβασμα του νέου τίτλου ήρθε μέσα από την ίδια τη συγγραφή του βιβλίου σε ηλεκτρονική μορφή. Λόγω δε του συγγενούς αντικειμένου με το οποίο ασχολείται, και των κοινών προτάσεων, θεωρήθηκε σκόπιμο να μην υπάρξει ένα ακόμη βιβλίο. Θα συνεχιστεί το προηγούμενο με νέες εκδόσεις. Όπως η παρούσα. Η όγδοη.

Διδυμότειχο 21 Οκτωβρίου 2004

X. K.

Επιμέλεια Γιάννη Κουκάκη. Ευχαριστίες του συγγραφέα για την όλη του συνδρομή. Ερευνητική, μεταφραστική, ηλεκτρονική, αισθητική.

© 2004

Χρήστος Κηπουρός
Μαυρομιχάλη 13
Διδυμότειχο 68.300

xkipuros@otenet.gr

Αν η αδυναμία διευθέτησης του πιο οξυμένου περιφερειακού προβλήματος στην Ευρώπη, του Ελληνικού, οφείλεται σε λόγους πολιτικούς, τότε τα επτά μικρά Θεσσαλόπουλα, όπως και τα εικοσιένα των Τεμπών, από τη Μακεδονία, εκτός από θύματα τροχαίων είναι και πολιτικά θύματα. Κυρίως θα έλεγα τέτοια. Θύματα των αναπτυξιακών επιλογών της χώρας. Όμως δεν φταίει μόνο η Αθήνα.

Ο συγγραφέας του νέου ηλεκτρονικού βιβλίου, “Δημοψήφισμα για το περιφερειακό”, το οποίο θα συμπληρώνεται καθ’ οδόν με νέα κείμενα, προσδοκά μέσα από την πρόταση αυτή να αναδείξει όσο και να αγωνιστεί μεταξύ των άλλων, και μέσα από την οπτική της άμεσης Δημοκρατίας, για το πιο μεγάλο αυτό ζήτημα της χώρας. Το περιφερειακό. Το οποίο αποτελεί την άλλη όψη της ίδιας της Δημοκρατίας. Εν προκειμένω της Δ’ Ελληνικής Δημοκρατίας.

X. Κ.

Θράκη Οκτώβριος 2004,

Εικόνα εξωφύλου: Βουλή των Ελλήνων, πηγή: Φωτογραφικό αρχείο Βουλής, www.parliament.gr.

Στη μνήμη του Ηλία

Ο Ηλίας Ευαγγελίδης διετέλεσε δήμαρχος Αλεξανδρούπολης {1995-1997}. Πρόλαβε όμως πριν φύγει σε τόσο μικρή ηλικία -σαραντατριών ετών- να αφήσει μια τόσο μεγάλη παρακαταθήκη αγώνων για το περιφερειακό, και ειδικά την Εγνατία οδό.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Αντί εισαγωγής: Δημοψήφισμα για το περιφερειακό.....σελ. 7

A. ΑΛΛΟ ΕΥΡΩΠΗ, ΑΛΛΟ ΣΤΕΝΩΠΗ

1. Άλλο Ευρώπη, άλλο Στενώπη.....σελ.13
2. Η ώρα της Δημοκρατίας.....σελ.15
3. Ένας ανεπανάληπτος τηλεοπτικός ολοκληρωτισμός.....σελ.17

B. ΜΙΑ ΤΕΤΡΑΠΕΡΑΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

1. Φενακισμός.....σελ.19
2. Μια τετραπέρατη Ελλάδα.....σελ.25
3. Οι δώδεκα περιφέρειες.....σελ.28

Γ. ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. Τετάρτη Δημοκρατία.....σελ. 32
2. Άλλη μια λίμνη Κορώνεια. Η πολιτική Ελλάδα.....σελ. 35

Δ. Μια ευγενής ιστορική στιγμή

1. Μια ευγενής ιστορική στιγμή.....σελ. 39
2. Τα θεσμικά κλοπιμαία.....σελ. 42

Ε. Ιδεόλιθος

1. Η τριμερής για τη Δημοκρατία.....σελ. 46
2. Ο θεμέλιος λίθος της Τέταρτης Δημοκρατίας.....σελ. 48
3. Η νέα Πολιτεία των Ελλήνων.....σελ. 51
4. Πλατεία Αριστοτέλους.....σελ. 53

ΣΤ. Πνευματεκτομή

1. Προέχει άλλο Δημογήφισμα..... σελ. 57
2. Πνευματεκτομή.....σελ. 60
3. Τα θεσμικά οφέλη των πολιτών.....σελ.63

Ζ. Ιστορία;

1. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.....σελ.68
2. Αυτός είναι ο νέος Μακεδονικός αγώνας.....σελ. 70
3. Πέραν της επίκλησης του Βέτο.....σελ. 72
4. Μακεδονική Ελλάδα.....σελ. 74
5. Ε ντε λα μαγκε ντε προβοκάτ.....σελ. 79

Η. Εκκλησία για την IV Δημοκρατία

1. Εκκλησία για την IV Δημοκρατία.....σελ. 82
2. Στην περιφέρεια του 2000 ποτέ.....σελ. 88
3. Οι νέες νύφες.....σελ. 92

Ένθετο

1. Ένας ακόμη φαύλος κύκλος.....σελ. 95
2. Τα καμένα χαρτιά δεν καίγονται.....σελ. 98
3. Αφρικανός Πατριάρχης.....σελ.100
4. Από το συμβάν της Ξάνθης, στους Πομάκους.....σελ. 103
5. Στη Θράκη των Πομάκων.....σελ. 105
6. Η υπερύψωση του Προεδρικού πήχη.....σελ. 107
7. Ο ναός Ιωάννη Βατάτζη.....σελ. 111
8. Μια επίσκεψη στη Μόσχα.....σελ.114
9. Πανί γιαλί και πολιτική.....σελ. 117

10. Συμβουλοκράτορες.....σελ.	120
-------------------------------	-----

Επιμύθιο:

1. Οργανόγραμμα της 4ης Ελληνικής Δημοκρατίας.....σελ.	129
2. Ζήτω η 4η Δημοκρατία.....σελ.	132
3. Συμβόλαιο με τις περιφέρειες.....σελ.	138

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Κόμβοι, αρίθμηση κειμένων.....σελ.	146
2. εξώφυλλα. {ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ}.....σελ.	161
3. Οπισθόφυλλο: Η λέξη πάκτωση.....σελ.	165
4. Βιογραφικό συγγραφέα.....σελ.	166

1. Δημοψήφισμα για το περιφερειακό

«Βουλευτές, όλοι οι Έλληνες»

X. K.

Το πέρασμα από μια ιστορική και πολιτική περίοδο σε μια άλλη, έχει διάφορους τρόπους να εκφραστεί. Νομίζω όμως ότι ο «νέος ιστορικός κύκλος» ακόμη και η «νέα μεταπολίτευση» που όντως λένε πράγματα, έχουν να πουν πολλά περισσότερα αν αντικατασταθούν από την «Δ΄ Ελληνική Δημοκρατία». Ειδικά όταν η τελευταία αυτή λέξη όσο η προηγούμενη της μετακομίζουν από τον άψυχο κρατικό λογότυπο, στο ζωντανό λόγο και στην πολιτική. Από την εξουσία στην ουσία. Ακόμη, το γράμμα Δ΄ είναι το αρχικό της Δημοκρατίας. Μια ακόμη θετική σημειωτική.

Πέραν των υπολοίπων θα είναι χρήσιμο και ως προς τη γλώσσα. Η οποία όταν δεν είναι κορακίστικα γίνεται η χειρότερη αργκό του κόσμου. Ιδίως όταν είναι μείγμα αυτών των δυο. Ε, τότε δεν ακούγεται. Και η φτώχεια που προκαλεί στο μυαλό, είναι το λιγότερο. Υπάρχουν πολλές και πολύ χειρότερες επιπτώσεις. Μια από αυτές αφορά στη δημοκρατικότητα, την πολιτική υπόσταση και επέκεινα την ανθρωπολογική, για να θυμηθούμε και τον ορισμό του Αριστοτέλη.

Μπορεί η τρίτη Ελληνική Δημοκρατία να είναι όντως η τρίτη, να είναι Ελληνική, και να γίνονται δεξιώσεις -το ίδιο, άλλωστε, γίνεται και στα μνημόσυνα- εκάστη 24η Ιουλίου, όμως πέραν τούτου ουδέν. Και όση Δημοκρατία είχε μείνει, παλαιόθεν την εκχώρησαν οι υποτιθέμενοι θεματοφύλακές της, στα Μέσα. Η αρχική τηλεοπτική Δημοκρατία εξελίχθηκε σε τηλεοπτική κατοχή. Αυτή ζούμε σήμερα. Οι Έλληνες πλην ελαχίστων. Που κι αυτό δεν θα ενοχλούσε ιδιαίτερα αν δεν κάθονταν κάθε μέρα στο σβέρκο μας. Ειδικά τα βράδια. Το κλείσιμο δεν λείει τίποτε, πόσοι θα το κάνουν.

Νομίζω ότι αν γίνει μια σοβαρή επιστημονική έρευνα -δεν μιλώ για δημοσκόπηση, η οποία ούτε σοβαρή είναι ούτε επιστημονική ούτε έρευνα- έχει να διαπιστώσει ότι, ειδικά η Ελληνική τηλεόραση, αποτελεί μόνιμη πηγή εκνευρισμού των πολιτών. Δεν καταργεί μόνο την πολιτική ούτε μόνο το διάλογο. Την Αγορά και την Εκκλησία. Ούτε μόνο την κοινωνική και την πολιτική Δημοκρατία. Έρχεται να ολοκληρώσει το έργο της ανθρωπολογικής παραμόρφωσης, που αναφέρθηκε πιο πριν.

Ακόμη και επί της τυραννίας στην κλασική Αθήνα ήταν τριάκοντα. Σήμερα ναι μεν πάλι είναι τριάκοντα αλλά οι προσκεκλημένοι, οι οικότροφοι. Οι τρεφόμενοι μετρώνται στα δάχτυλα του ενός χεριού. Πέντε είναι. Εξ ου και Μ. Α. Σ. Α. Α... Η οποία βέβαια δεν έχει καμιά σχέση με τη γνωστή Αφρικανική κτηνοτροφική φυλή Μασάι. Άλλο τώρα αν το όνομα της κατατρεγμένης αυτής κοινότητας εδώ γίνεται ύβρις. Άσμα κοινόν και κυνών, όταν δεν δίνεται σε ομώνυμες τηλεοπτικές σειρές.

Νομίζω όμως ότι ο Λάκης Λαζόπουλος εκτός από το ομόηχο προς την ονομασία ρήμα, κάποια στιγμή θα μιλήσει για το ουσιαστικό. Είναι σε θέση να το κάνει.

Τι συμβαίνει λοιπόν με τα Μέσα και τα Μάσα. Μια ενεργητική όσο και παθητική σχέση με τους όποιους πολιτικούς υποβολείς. Ένα παράδειγμα αρκεί. Καταρχήν για τον αγνό πολίτη ή τον αφελή αν όχι θιασώτη τους, Βουλευτή, Νομάρχη, Δήμαρχο. Νομίζω ότι αντί για την «πρόσκληση» στο γυαλί -δεν μιλώ για λαγούς ή ψιττακούς- πιο δόκιμη είναι η λέξη «σύλληψη». Η εξέταση και κυρίως η ομολογία, η οποία είναι το ζητούμενο, έπεται. Ο λόγος για το προϊόν το οποίο και θα αποτελέσει τη δόση της κοινής γνώμης. Το καταπραϋντικό να μην πονάει, όπως στο πρόσφατο τροχαίο, όπου έπρεπε να φταίνε τα τοπικά μικροσυμφέροντα. Όχι οι αναπτυξιακές προτεραιότητες των Αθηνών και των κυβερνήσεων. Και όπως όντως αποδείχτηκε.

Δεν παίζονται. Ούτε από μέσα ούτε από έξω. Και το πιο σημαντικό. Είναι τέτοια η εξάρτηση από τον ψεκασμό που ακόμη και τα σκληρά ναρκωτικά ωχριούν μπροστά της. Απέναντι στα αεροδικεία τους, τα στρατοδικεία της επταετίας δεν πίνουν χαρτωσιά. Ποια Μπουμπουλίνας και ποια οδός Βαλαωρίτου. Ο κάθε τηλεοπτικός σταθμός διαθέτει από ένα τουλάχιστον τέτοιο, διαπιστευμένο ζεύγος αν όχι ολόκληρο τετράγωνο.

Ποιο κράτος εν κράτει. Αυτοί είναι το κράτος. Ποια Δημοκρατία. Έμμεση και άμεση. Όσο για την τελευταία, καλύτερα ας μη γίνει καθόλου λόγος. Στο σπίτι του κρεμασμένου κλπ. Δεκάδες δημοψηφίσματα έγιναν στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Σε όλες πλην από τη δική μας. Οι τρεις τελευταίες προσφυγές στις κάλπες είχαν ως λόγο το όντως μέγιστο ζήτημα της Κύπρου. Όμως δεν θεωρήθηκε αρκούντως σοβαρό ώστε να προκηρυχθεί ένα Δημοψήφισμα στη χώρα για το ναι και το όχι στο γνωστό σχέδιο του Γ. Γ. του Ο.Η.Ε. Έστω ένα καλός λόγος της μητέρας.

Όταν το πρότεινα, ειπώθηκε ότι η Τουρκία δεν πρόκειται να κάνει κάτι ανάλογο. Είπα τότε. Ιδού το νέο Δημοκρατικό πρότυπο της Ελλάδας, επί το έργον. Από τη διανοητική παραγωγή στην κατανάλωση. Αυτό που στην υπόλοιπη Ευρώπη λύνει τα χέρια των κυβερνήσεων –τι άλλο άραγε είναι η πρόθεση της Γαλλίας να προκηρύξει δημοψήφισμα για την τουρκική ένταξη- εδώ τα δένει. Αόρατες μεν, χειροπέδες δε. Εκτός δηλαδή από φόβο, επιπλέον δεν κόβει.

Δεν είναι τυχαίο ότι στη γενέθλια όπως την αποκαλούν όλοι χώρα της πολιτικής και της Δημοκρατίας οι πολίτες της έφτασαν να λογίζονται ως έρμα. Είτε εκ της γνωστής παροιμίας: φόβος φυλάει κλπ. Είτε και εκ της ναυπηγικής. Ο αριθμός είναι διαφορετικός. Το γένος είναι το ίδιο. Ό,τι πάντως να είναι, Δημοκρατία δεν είναι.

Ανάλογα ισχύουν στο πιο οξύ περιφερειακό της γηραιάς Ηπείρου. Το καθ ημάς. Μπορεί δυο τρεις μόνο φορές το χρόνο να είναι σε έξαρση, όμως οι τραγικότητες ως προς τα θύματα τείνουν να εξομοιωθούν με τα των θεομηνιών. Σαν τους σεισμούς και τους καταποντισμούς των πρόσφατων τυφώνων. Και αυτό κυρίως γιατί η χώρα στις υποδομές παίρνει το μικρότερο βαθμό στην Ευρώπη. Όχι απλά μηδέν. Υπό το μηδέν. Και οι υποδομές είναι η μια όψη. Η επίκαιρη. Υπάρχουν πολλές άλλες. Ας μείνουμε όμως σε αυτές.

Από τότε που ο ΠΑΘΕ και η Εγνατία εντάχθηκαν ως ένα ενιαίο έργο ανάμεσα στα δεκατέσσερα μεγάλα Ευρωπαϊκά έργα του Essen, πέρασαν δέκα περίπου χρόνια. Με

εξαίρεση τη χώρα μας, οι υπόλοιπες, αφού ολοκλήρωσαν τα δικά τους, προχώρησαν σε νέες εντάξεις. Πρόκειται για νέες οδικές δικτυώσεις και σιδηροδρόμους υψηλών ταχυτήτων. Συγκεκριμένα, κατά την πρόταση αναθεώρησης του πακέτου αυτού της “Essen list” με την προσθήκη οκτώ μεγάλων έργων που έγινε το Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2001, η Ελλάδα δεν αξιώθηκε να κάνει κάτι. Αιτία, το ανολοκλήρωτο του έργου των δυο δρόμων της. Καλά που ήταν οι επέτειοι των ευρωπαϊκών σιδηροδρόμων και το φθινόπωρο του 2003, μπήκε ο κωδικός της σιδηροδρομικής Εγνατίας, και αυτός μισός.

Αυτή είναι η μια όψη του τιμήματος. Τα πρώτα επίχειρα. Όμως και σήμερα, η ίδια συμμετοχή του κράτους δεν υφίσταται. Ακόμη και όταν διατίθενται με το σταγονόμετρο από το Δημόσιο κάποια κονδύλια, αυτό γίνεται μέσα από καινούργιους δανεισμούς από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Γι αυτό δεν τελειώνουν τα έργα. Αντί για το 2000 που τόσο προπαγάνδισαν, δεν πρόκειται να ολοκληρωθούν ούτε κατά την επόμενη δεκαετία.

Στις παρατηρήσεις μας ότι ο υπερσιβηρικός χρειάστηκε λιγότερα χρόνια ώσπου να τελειώσει, απαντούσαν ότι θα παραδώσουν “λειτουργικές” οδούς. Το οποίο σημαίνει Εγνατία και ΠΑΘΕ μετά εμποδίων. Έτσι θα γίνει και τώρα. Θα τα πασαλείγουν στα Καμένα Βούρλα και τα προβλήματα θα επανέλθουν από εκατό άλλες μεριές. Δεν ήταν άλλου θεού πλάσματα άλλωστε οι αλλοδαπές εργάτριες του επίσης πρόσφατου και πολύνεκρου τροχαίου στο δρόμο Πατρών Αθηνών.

Ποιο όμως μπορεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα στην επίλυση του περιφερειακού; Η οποία ούτε ταχυδακτυλουργική μπορεί να είναι ούτε ολιγόχρονη. Μπορεί όμως να αλλάξει όχι απλά το διαταραγμένο έντονα αίσθημα των πολιτών αλλά το ίδιο το εθνικό κλίμα. Κατά τη γνώμη μου, αν οι αλλαγές στους περιφερειακούς θεσμούς αποτελούσαν και συνεχίζουν να αποτελούν βεγγαλικά τόσο των μεν όσο των δε, το ζητούμενο βήμα είναι τόσο θεσμικό όσο μια φιάλη οξυγόνου για την υπόθεση της Δημοκρατίας.

Ο λόγος περί του Δημοψηφίσματος για το περιφερειακό. Τόσο για το ναι ή το όχι ως προς την εκλογή του περιφερειάρχη όσο για τις ίδιες τις περιφέρειες της χώρας. Μια επεξεργασία από τον αριθμό των περιφερειών μέχρι τους νέους θεσμούς που μπορούν να αναδειχθούν μέχρι και νέο Ευρωπαϊκό πρότυπο. Από την προεδρεύουσα εκ περιτροπής περιφέρεια στα μεγάλα διαπεριφερειακά ζητήματα μέχρι την αρμονική συνύπαρξη των ιστορικών, γεωγραφικών, αναπτυξιακών, πολιτισμικών δεδομένων.

Ένα απλό παράδειγμα τέτοιας συνύπαρξης αφορά την περιφερειακή τάξη, η οποία οφείλει να εκτείνεται από την λογιστική και επόμενα την αναπτυξιακή μεταφορά του Α. Ε. Π. των Οικοφύτων στην Αθήνα, μέχρι την αποκατάσταση της ιστορίας με την κατάργηση του πελατειακού μορφώματος της Δυτικής Ελλάδας. Ο ισχυρός ηθικός, οικονομικός και γι αυτό πολιτικός συμβολισμός ενίσχυσης με κονδύλια των ενδεών περιφερειών είναι το δεύτερο. Επίσης υπάρχουν πλείστα όσα. Θα επανέλθουμε σε όλα αυτά, σύντομα.

Αυτό που προέχει σήμερα είναι μια καταρχήν συμφωνία να υπάρξει Δημοψήφισμα για τον αιρετό περιφερειάρχη. Αν για την κυβέρνηση είναι το πρώτο βήμα της εξαγγελθείσας επανίδρυσης, που όμως δεν προτίθεται οίκοθεν να προχωρήσει, όπως

άλλωστε η προκάτοχός της, για τη σημερινή αξιωματική αντιπολίτευση, είναι η μόνη πολιτική πράξη έμπρακτης αυτοκριτικής.

Όχι πρόταση νόμου. Για το θεαθήναι. Για να λέει ότι κάτι έκανε. Κουτοπονηριές και άλλοι παραγωγής υλικών προς κατανάλωση. Γιατί μόνο η αληθινή πολιτική είναι αυτή που μπορεί να ενώσει. Να βρει συνομιλητές και υποστηρικτές και από άλλους κοινωνικούς, μορφωτικούς επιστημονικούς, πολιτισμικούς, και πολιτικούς ακόμη χώρους.

Με μια δε έμμεση Δημοκρατία σαν αυτή που ήδη περιγράφηκε, η άμεση είναι η μόνη πλέον πολιτική αύρα που υπάρχει. Αν όχι η μόνη μορφή. Και ως τέτοια δεν μπορεί να καεί για κάτι τι το δευτερεύον. Ούτε μια χώρα που έχει να κάνει τριάντα χρόνια δημοψήφισμα μπορεί να τα πάρει σβάρνα. Δια πάσα νόσο. Δυο το πολύ να γίνουν. Ένα για την Κύπρο. Και ένα άλλο, που ίσως λόγω και του προηγούμενου ήταν πολύ λογικό να εκφραστεί ως πρόταση-προϊόν του ίδιου πάλι τρόπου σκέψης. Άλλωστε τι εθνικό, τι περιφερειακό.

Ναι μεν η πρόταση για Δημοψήφισμα να γίνει στη Βουλή, όμως η συζήτηση να μη περιοριστεί στα τέσσερα ντουβάρια της. Εκεί να καταλήξει. Τη μια φορά για τα προαπαιτούμενα της προκήρυξης και την άλλη για την επικύρωση. Ούτε καυγάδες χρειάζονται ούτε μοιρολόγια στη διεκτραγώδηση της όντως τραγικής, τραγικότατης πραγματικότητας των περιφερειών.

Ο νέος νόμος των περιφερειών δεν θα ψηφιστεί στη Βουλή. Βουλή θα είναι όλη η Ελλάδα. Καλύτερα αυτό, παρά να είναι κοιμητήριο όταν δεν είναι φρενοκομείο. Βουλευτές, όλοι οι Έλληνες. Από τη στιγμή δε που η έμμεση Δημοκρατία είναι αυτή που είναι -ένα άταφο ψοφίμι του χτες- ο μόνος θεσμός που μπορεί να ξαναβάλει τα πράγματα σε μια σειρά, ακόμη και να την αναστήσει, είναι η χαμένη της αδελφή. Η άμεση Δημοκρατία. Εν προκειμένω, το δημοψήφισμα για το περιφερειακό.

{} Το κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου συνοδεύεται από την νέα ηλεκτρονική εργασία του: Άλλο Ευρώπη άλλο Στενάπη. Στην ίδια αυτή εργασία οφείλει άλλωστε και το γράψιμό του. Αμφότερα θα αποτελέσουν το πρώτο υλικό για το νέο διανοητικό όσο πολιτικό και ηθικό αγώνα. Το ηθικό με την έννοια του δικαίου.*

Θράκη 1 Οκτωβρίου 2004,

Α. ΑΛΛΟ ΕΥΡΩΠΗ, ΑΛΛΟ ΣΤΕΝΩΠΗ

1. Άλλο Ευρώπη, άλλο Στενώπη

Αυτό που όφειλαν τόσο οι πρώην όσο οι νυν Κυβερνώντες να πουν τη στιγμή αυτή είναι: Φταίμε από κοινού και εξ αδιαιρέτου για τις αναπτυξιακές μας προτεραιότητες. Φταίμε εμείς γιατί τα έργα της περιφέρειας τα κάναμε Ολυμπιακούς. Φταίμε εμείς που αντί να κάνουμε την Ελλάδα Ευρώπη, την αφήσαμε Στενώπη {1}. Πολιτικά και για αυτό και αναπτυξιακά.

Αντί να μιλούν για κάμερες ας μπουν σε μια κάμαρα και να μιλήσουν σοβαρά. Υπάρχει τέτοια. Η Βουλή. Γιατί μέχρι τώρα δεν μίλησαν ποτέ. Γιατί αν ζούσε ο Ευριπίδης δεν θα έκαμνε λόγο για τα αγάλματα της Αγοράς αλλά για τα αγάλματα του Κοινοβουλίου.

Υπήρχε η Στενώπη, η δίοδος, εξ ου ίσως και τα διόδια, στα Τέμπη της Θεσσαλίας, προστέθηκε σήμερα άλλη μια στη Ρούμελη. Πιο πολύ όμως Στενώπη, δηλαδή μη Ευρώπη, είναι αυτή η ίδια η πολιτική Ελλάδα.

Συμβαίνουν σημεία και τέρατα. Ειδικά η Στερεά Ελλάδα, η πιο φτωχή περιφέρεια της Ευρώπης, που πρόκειται να αποβληθεί από το Δ΄ κοινοτικό πλαίσιο ως η πιο πλούσια {!}, δεν έχει προηγούμενο. Λογίζεται η πλέον ανεπτυγμένη. Πως; Λόγω των Οινοφύτων, προκειμένου να μειωθεί το Α. Ε. Π. του Λεκανοπεδίου για να μπορεί η Αθήνα να είναι επιλέξιμη περιφέρεια στο τρίτο κοινοτικό πλαίσιο και το Ολυμπιακό κεντροαριστερό και κεντροδεξιό «όραμα».

Ναι στην αλήθεια. Αλλά αλήθεια παντού. Γιατί είναι γνωστό η μερική τι σημαίνει. Αποτελεί είδος φενακισμού εξ αντιδιαστολής. Όχι μόνο στα μπαλαμούτια των πρώην με τα ελλείμματα αλλά και στις εξ αδιαιρέτου ενοχές πρώην όσο και νυν. Όπως για παράδειγμα, το πώς και το από πού βρέθηκαν οι πόροι για το ολυμπιακό αναπτυξιακό θαύμα. Γιατί τελικά τις πλήρωσαν πολύμορφα οι περιφέρειες της χώρας. Ακόμη και δια μέσου απορροφάνισμους τους. Πότε η Μακεδονία, πότε η Θεσσαλία.

Αν κάθε χρόνο υπάρχουν, όπως λέγεται, εκατό θύματα στα Καμένα Βούρλα, και χρειάζονταν τρία χρόνια να γίνει το εκεί τμήμα του ΠΑΘΕ, στα οκτώ χρόνια της προετοιμασίας των Ολυμπιακών θα είχαμε τουλάχιστον πεντακόσιους λιγότερους θανάτους και τραυματισμούς. Δεν θα είχαμε μερικές εκατοντάδες περισσότερα διάχτυτα ανά την Ελλάδα, Καμένα Σπίτια.

Τόσο η περυσινή Στενώπη, όσο το πρόσφατο κείμενο: Αθήνα 2004, Θεσσαλονίκη 2008, Περιφέρεια 2000 ποτέ {2}, σε αυτό απέβλεπαν και αποβλέπουν. Εκφράζουν την πραγματική πραγματικότητα. Ότι δηλαδή αν ποτέ υπάρξει νέο αυτό οφείλει να έχει την αφετηρία του σε έναν ισχυρό πολιτικό, οικονομικό και ηθικό συμβολισμό.

Ως αρχή και πρόγραμμα στη συνέχεια. Πρώτο πρακτικό βήμα, η άμεση μεταφορά κονδυλίων από τις «ανεπτυγμένες» στις πλέον ενδεείς περιφέρειες. Να κοπεί με το μαχαίρι, ο έως τώρα δαπανηρότατος βίος της πρωτεύουσας. Ούτε να αναπαραχθεί το ίδιο μοντέλο αλλού. Γιατί πρόκειται για μετάσταση.

Παράλληλα αυτό που μπορεί να προχωρήσει στο πολιτικό επίπεδο είναι μια επεξεργασία που θα καταλήξει σε πρόταση για Δημοψήφισμα για το Περιφερειακό. Οι περιφέρειες όχι μόνο να υπάρχουν αλλά και να άρχουν τα του οίκου τους αντί να πληρώνουν τα βίτσια και τις ξιपाσιές της πρωτεύουσας ή και άλλων. Με άλλα λόγια να προωθηθεί ένα νέο Ευρωπαϊκό πρότυπο. Αυτό να κληθούν οι πολίτες να εγκρίνουν ή όχι. Γιατί αυτό είναι κάτι. Είναι μια αρχή.

Αν υπάρχει τέλος, δεν είναι ούτε της ιστορίας ούτε της πολιτικής. Είναι το τέλος της Δημοκρατίας όπως τη βίωσαν οι Έλληνες την τελευταία τριακονταετία. Τα τραγικά θύματα από τη Φαρκαδόνα, είναι θύματα αυτής ακριβώς της απουσίας της Δημοκρατίας. Όπως τα εικοσιένα αγγελοΰδια της Ημαθίας πριν από ενάμισι χρόνο.

Θα μπορούσε κανείς να επεκταθεί επίσης και σε άλλα, όπως οι λόγοι της μαζικής σημερινής μετάβασης των παιδιών στην Αθήνα. Να τους συνδέσει με χίλια δυο άλλα γιατί και πως. Αυτό όμως δεν μπορεί να γίνει στη δική μας περίπτωση. Η ιστορία έδειξε ότι κινούμαστε σε διαφορετική εκ των όποιου χρώματος φενακιστών, πολιτική και ηθική σφαίρα. Και εδώ ισχύει απολύτως ό,τι ακριβώς στο αναπτυξιακό πεδίο. Άλλο Ευρώπη, άλλο Στενώπη.

{1} & {2}: άρθρα του πρώην Βουλευτή Έβρου. Το πρώτο δημοσιεύτηκε τον Απρίλιο του 2003 με αφορμή το τραγικό συμβάν στα Τέμπη. Το δεύτερο στις αρχές Σεπτεμβρίου 2004, με αφορμή την άνοδο των Καραμανλή και Παπανδρέου στη Δ. Ε. Θ. Τόποι δημοσίευσης, δεκάδες περιφερειακές και ομογενειακές πύλες και εφημερίδες, πλην πρωτεύουσας. Οι δικές της εφημερίδες πάντως αύριο, όπως οι τηλεοπτικοί σταθμοί του νέου, όπως ονομάστηκε, Πενταγώνου, από απόψε ακόμη, θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια να αποσιωπηθούν οι ευθύνες της πραγματικής υπαίτιας όσο και ηθικής αυτουργού. Η οποία δεν είναι άλλη από την γένει Αθηναϊκή τους πολιτεία.

Θράκη 27 Σεπτεμβρίου 2004,

2. Η ώρα της Δημοκρατίας

Δεν μιλώ για τους πολίτες. Αν και κάποια στιγμή θα πρέπει να το κάνω. Και θα το κάνω με έναν μεγάλο σεβασμό και ταυτόχρονα από λόγους πολιτικής ευθύνης. Μιλώ όμως για τους πολιτικούς κυρίως ταγούς που θα εκφωνήσουν φλογερές ομιλίες στις σημερινές κινητοποιήσεις για το νέο φονικό της εθνικής οδού στα Καμένα Βούρλα, η οποία ούτε εθνική είναι ούτε οδός.

Οφείλω όμως κυρίως να μιλήσω για τους ταγούς όλων των περιφερειών. Γιατί η αιώνια αυτή Αθηναϊκή κομπανία βρίσκει και κάμνει. Ανέκαθεν εύρισκε. Γιατί αντί να πανηγύριζαν την ανάληψη των Ολυμπιακών το 1997, όφειλαν να αντιταχθούν από πολύ πιο πριν. Γιατί η χώρα δεν είχε τον καιρό της. Δεν είχε βρακί στον κώλο της και εκείνη αγόραζε μπιζού. Και αυτούς που τόλμησαν να μιλήσουν, τους έβγαλαν από τη μέση με τρόπους που ακόμη και η σταλινική γραφειοκρατία, είχε μόνο να διδαχθεί.

Μιλώ για τους Νομάρχες και Δημάρχους που δεν καταλάβαιναν ότι πανηγύριζαν ακόμη και μέχρι χθες την κατάρρευση των τόπων τους. Για τους Βουλευτές που ποτέ δεν σήκωσαν το ανάστημά τους στη Βουλή να καταψηφίσουν τα κόμματά τους για τις ολυμπιακές αναπτυξιακές προτεραιότητες. Αυτές έκαναν τον ΠΑΘΕ ΠΑΘΩΝ. Δεν τον έκαναν οι πιττακοί των Μέσων.

Αυτοί τη δουλειά τους έκαναν και κάνουν. Όπως χθες και σήμερα με το τροχαίο. Όμως θα αναρωτηθεί κανείς. Εντάξει με τους αποδέκτες των πλημμελημάτων. Και ας τιμωρηθούν αυστηρά. Όμως με τους πολιτικούς αποδέκτες των κακουργημάτων; Δεν τα πιάνει ο Κώδικας θα του πούνε. Ίσως τότε σκεφθεί και πει ότι είναι ζητήματα συνείδησης. Όμως και οι ερινύες του γειτονικού Κιθαιρώνα, έστω και αν είναι δυο βήματα, που να πάνε πρώτα, θα αναρωτηθεί εκ νέου.

Μιλώ για τη διακομματική συγκατάθεση. Την πολιτική συνυπευθυνότητα όλων. Κυρίως των πρώην αλλά και των νυν. Από τη διεκδίκηση και την ανάληψη έως την τέλεση. Τα επτά χαμένα όσο σιχαμένα χρόνια. Γιατί; Για τα μπράβο των μπράβων των παγκόσμιων υποβολέων, για επιτυχημένη διοργάνωση. Αυτά που όλα μαζί, ένα μπράβο αγρότη ή νησιώτη, δεν κάνουν. Γιατί η χώρα δεν έχασε και σε λίγα μέτωπα. Και δεν είναι μόνο ο τουρισμός.

Εκεί που κυρίως έχασε είναι η μάχη της περιφέρειας. Ακόμη της ίδιας της Αθήνας. Το Βατερλό είναι νταμπλ. Ένα οικονομικό που συμπεριλαμβάνει και αυτήν ακόμη την εμπορική και παραγωγική πρωτεύουσα που τα περίμενε αλλιώς και αλλιώς της ήρθαν. Επίσης ένα περιφερειακό καθολικό. Αμφότερων οι παρενέργειες δεν φάνηκαν ακόμη. Εκτός και αν συμπεριληφθούν, όπως είναι το σωστό, περιπτώσεις όπως των Τεμπών, όπως των Καμένων Βούρλων. Γιατί η κατ'εξοχήν αιτία είναι ο μη δρόμος.

Και αντί το πάθημα να γινόταν μάθημα, αντιπολιτευόμενοι και συμπολιτευόμενοι έγκαιρα ανακάλυψαν την EXPO 2008. Αν το προηγούμενο τρικ ήταν «Ολυμπιάδα, όλη η Ελλάδα», το καινούργιο ήταν «η ώρα της περιφέρειας». Μια ώρα όμως χρόνια, πολυετής αν όχι αιώνια. Η ώρα της περιφέρειας του 2000 ποτέ.

Ας μείνει το σημερινό κείμενο χωρίς δια ταύτα. Μήπως και τα άλλα που είχαν τι έγινε. Οι παλιοί σύντροφοι τα έπαιρναν υπόψη μόνο για να τα χειριστούν. Όπως και οι σημερινοί. Ούτε οι ιδέες φτάνουν ούτε και οι κινητοποιήσεις. Αμφότερες είναι αντιμετωπίσιμες και γι αυτό ακίνδυνες. Το πολύ πολύ να απαιτηθούν λίγες υπερωρίες περισσότερες στα αθηναϊκά τηλεοπτικά κυκλοκομεία. Χρειάζονται άλλα πράγματα. Αν μπορεί να εκφραστεί αυτό ως χρόνος, αν πρέπει να είναι, όπως συνηθίζεται, κάποια ώρα, τότε είναι η ώρα της Δημοκρατίας.

Θράκη 28 Σεπτεμβρίου 2004,

3. Ένας ανεπανάληπτος τηλεοπτικός ολοκληρωτισμός

Ήξερα ότι στο τέλος οι πολιτικές ευθύνες για την μη κατασκευή του ΠΑΘΕ θα αποδίδονταν στον κόσμο. Ότι δεν θα άγγιζαν την πρωτεύουσα. Εκείνη η καημένη μετά της εκάστοτε πολιτείας πάσχισε όσο μπορούσε αλλά δεν ήθελαν τα τοπικά μικροσυμφέροντα. Το τηλεοπτικό αυτό εγχείρημα είδαν σήμερα οι Έλληνες πολίτες Όσοι βέβαια το άντεξαν. Γιατί πολλοί θα έκλεισαν τους δέκτες. Ακόμη και οι μεγαλοεργολάβοι κατασκευαστές ωχριούν μπροστά σε παρόμοιες κατασκευές. Ποιος μαθηματικός τύπος. Αυτά σήμερα ήταν ανώτατα μαθηματικά.

Ο ΠΑΘΕ ως γνωστό θα τελείωνε με το δεύτερο πακέτο. Όπως πάει δεν πρόκειται να γίνει ούτε με το όγδοο. Το οποίο φυσικά δεν θα υπάρξει ποτέ. Απορίας λοιπόν άξιον. Που πήγαν τα πακέτα; Τι έργα έγιναν; Και στο Μαραθώνα δεν τα ήθελαν τα έργα όμως εκείνα όχι μόνο έγιναν αλλά και εις βάρος μιας τρισχιλιετούς ιστορίας.

Αν φταίνε σε κάτι οι κάτοικοι και οι πολίτες από τη Φθιώτιδα έως τα Τέμπη φταίνε για τις προτιμήσεις τους προς τα αγάλματα της Βουλής. Αυτό ήθελα να τους πω. Φταίνε ακόμη επειδή ανέχτηκαν ειδικά αυτήν την απερίγραπτη σημερινή τηλεοπτική ύβρη και την εις βάρος τους απροκάλυπτη επιθετικότητα.

Ήθελα ακόμη να τους πω ότι έπρεπε να αναρωτηθούν γιατί δεν υπήρξε πουθενά πολιτεία σήμερα. Εκτός από μια δυο φευγαλέες στιγμές, στην ουσία είχαμε κρατική αργία. Ποια τηλεοπτική Δημοκρατία. Υπήρξε μόνο το τηλεοπτικό κράτος επί το θεάρεστο έργο μεταστροφής της κοινής γνώμης, δια του ψεκασμού.

Και θα έλεγα ακόμη ότι όλα αυτά τα θέματα χρειάζεται να εμπεδωθούν καλά από τις περιφερειακές δυνάμεις. Δεν είναι άλλωστε μόνο Τέμπη και Καμένα Βούρλα, ο ΠΑΘΕ. Υπάρχουν εκατοντάδες ανεκτέλεστα χιλιόμετρα. Και θα υπάρχουν εις έτη πολλά. Γι αυτό χρειάζεται να γίνει ένα κίνημα εθελοντών. Από το Π κα το Α, άλλη εξ ίσου πονεμένη ιστορία αυτή, έως το Θ και το Ε.

Τις πρωινές ώρες σήμερα, τα γυμνασιόπαιδα στα Καμένα Βούρλα διεκδίκησαν την κατασκευή του δρόμου του ΠΑΘΕ, εντοπίζοντας ορθά τους υπαίτιους στις κατά καιρούς κυβερνήσεις και στην αδηφάγο πρωτεύουσα. Όμως το βράδυ οι τηλεοράσεις, και με την απροκάλυπτη στήριξη ειδικών, ζητούσαν το λόγο από τους τοπικούς παράγοντες και από τους απλούς ακόμη πολίτες, γιατί παρεμπόδισαν και δεν άφησαν τόσα χρόνια να γίνει το έργο. Αντί της ώρας της Δημοκρατίας, που έγραφα ότι χρειάζεται, έκανε επέλαση ένας ανεπανάληπτος τηλεοπτικός ολοκληρωτισμός.

{} Όπως τα δυο προηγούμενα γραπτά του πρώην Βουλευτή Έβρου για το τραγικό συμβάν με τα επτά Θεσσαλόπουλα, έτσι και το τρίτο κείμενο, γράφτηκε ώστε να αποτελέσει ένα είδος πολιτικού μνημόσυνου, και για να υπάρξει καταγεγραμμένη μια διαφορετική εκδοχή για το όλο ζήτημα και την ίδια την αλήθεια.*

Θράκη, 28 Σεπτεμβρίου 2004,

B. Μια τετραπέρατη Ελλάδα

1. Φενακισμός

«Ναι μεν τα καμένα χαρτιά

δεν καίγονται, όμως καίνε».

X. K.

Δεν πρόκειται απλά και μόνο για μια χρόνια παθολόγνα κατάσταση από την οποία κατατρώχεται το Ελλαδικό πολιτικό σώμα. Πρόκειται για μια πραγματική μάστιγα η οποία, ιδιαίτερα κατά τις περιπτώσεις κρίσεων και εντάσεων, παίρνει ασύλληπτες διαστάσεις. Γίνεται συνώνυμο τόσο της κυβέρνησης όσο της αντιπολίτευσης αν δεν είναι και στις υπόλοιπες περιόδους, τις ήρεμες, χωρίς όμως να γίνεται αντιληπτό.

Το ψέμα με σκοπό την εξαπάτηση των πολιτών, ως μέσο δηλαδή του κυβερνάν, συναντάται και στις άλλες ευρωπαϊκές κοινωνίες. Ο φενακισμός, γιατί περί αυτού πρόκειται, δεν είναι ούτε τοπικό φαινόμενο ούτε τωρινό. Όμως μπορεί να πει κανείς ότι στην υπόλοιπη Ευρώπη, οι θεσμικές όσο πολιτικές και ηθικές παράμετροι, κάτι κάνουν. Η κατάσταση βρίσκεται υπό κάποιο έλεγχο. Υπάρχει ένα μέτρο.

Δεν συμβαίνει το ίδιο εδώ, όπου ειδικά την τρέχουσα περίοδο, όπως άλλωστε και σε κάθε περίοδο κρίσης, η κυβέρνηση θυμίζει την πόλη που, αντίθετα με τις γραφές, δύναται κρυβήναι επάνω όρους κειμένη. Η δε αντιπολίτευση μοιάζει με την πρώην εκείνη κρατική επιχείρηση που δράττεται της ανακατωσούρας, ώστε να ξεχρεωθεί. Πράγματα τα οποία φαίνονται από χιλιόμετρα μακριά.

Να ήταν τουλάχιστον καμιά από τις παλιές ταινίες που έχουν ξαναπαιχτεί, πάει και έρχεται. Όμως αυτές δεν βλέπονται. Εδώ στην κλασική Αθήνα βαρέθηκαν μέχρι το δίκαιο Αριστείδη, πόσο μάλλον αυτούς, τους νέους τριάκοντα, που συν τοις άλλοις είναι και άδικοι. Όπως επίσης τους εκ των πέντε αθηναϊκών τηλεοπτικών σταθμών. Αυτό το νέο Πεντάγωνο απέναντι στο οποίο το παλιό ωχριά τόσο ως προς την ιστορία όσο ως προς το χρόνο. Αρκεί να θυμηθεί κανείς ότι τα δεκάλεπτα «επίκαιρα» πριν από τις ταινίες της δικτατορικής περιόδου, κατέληξαν σήμερα να γίνουν ατέλειωτες ώρες. Όπως το μυστήρι που έγινε Μιστράς.

Ο λόγος για την αρχή της τηλεοπτικής επικουρικότητας. Την ευγενή αυτή στήριξη κυβερνώντων και αντιπολιτευόμενων που τους κάνει να νομίζουν ότι δεν υπάρχει άλλος κανείς σε αυτό τον τόπο. Πρέπει όμως το ζήτημα να εξεταστεί μέσα από μια ακόμη οπτική. Ως αναπαραγωγή και διαιώνιση μιας κλασικής, ημεδαπής και αυτής, κατάρας. Γίνεται πολλές φορές λόγος για τη γενέθλια χώρα της πολιτικής και της Δημοκρατίας, ωστόσο όμως ποτέ δεν αναφέρεται κανείς στο έκτοτε κληρονομημένο δικομματικό μοντέλο.

Είναι αυτό το οποίο ακυρώνει την πολιτική όσο και τη Δημοκρατία, καθιστάμενο ταυτόχρονα ανυπέρβλητο. Αήττητο επί χιλιετίες. Αυτός είναι ο κανόνας. Τα οράματα σε αυτή τη χώρα ευδοκιμούν τελικά μόνο σε περίοδο εξαίρεσης, προτού περιπέσει και αυτή στην κατηγορία του κανόνα. Στη χάση και στη φέξη δηλαδή της ιστορίας. Δυο τρεις φορές τον αιώνα. Οπότε, αγαθή τύχη και πολύ μεγάλη, να τη ζήσει κανείς. Πόσο μάλλον να συμβάλει.

Η μόνη μορφή Δημοκρατίας που θα επιτρέπεται έως τότε είναι η μεταξύ των δυο πολιτικών εταίρων του ίδιου καθεστωτικού διπολικού συστήματος. Άλλωστε ούτε ο ένας ούτε ο άλλος προτίθενται ποτέ να τα βάλουν με την παρακμή. Και πως να την απειλήσουν, όντας οργανικά της μέρη. Άλλο τώρα αν οι μικροί ή μεγαλύτεροι ιστορικοί κύκλοι που διαδέχονται ο ένας τον άλλον είναι στην ουσία τους, φαύλοι κύκλοι. Άλλο επίσης το αν η χώρα στήνει συστηματικά την ιστορία στο ένα μετά το άλλο ραντεβού.

Μακάρι το πρώτο αυτό εθνικό και πολιτικό ζήτημα να ήταν ιατρικής φύσεως. Ακόμη και να σήκωνε η επιστήμη τα χέρια της. Ενδεχόμενα να επικαλεστεί και τη μεταφυσική, το θαύμα. Το πολύ πολύ να ακολουθούσε το μοιραίο. Τουλάχιστον θα υπήρχε μια νέα αρχή. Δυστυχώς δεν συμβαίνει το ίδιο όταν σηκώνει τα χέρια η πολιτική γιατί τότε ενδημούν φαινόμενα νεκρανάστασης. Η δεύτερα παρουσία του παλιού είναι στην ημερησία διάταξη. Το πραγματικό νέο έχει τότε να επιλέξει ανάμεσα στην απομόνωση και την ευθανασία. Άντε τη ζωή του φυτού.

Μπορεί ακόμη και η εκκλησία να σπεύδει πολλές φορές να διευκρινίσει τα περί ποιμνίων -δεν είναι άλλωστε και το πιο ωραίο να θεωρείται κανείς πρόβατο- όμως οι θεματοφύλακες της Δημοκρατίας των τσελιγκάτων, δεν έχουν πει ποτέ λέξη. Κανείς τους δεν την αποκήρυξε δημόσια αν δεν γελάνε κάτω από τα μουστάκια τους, όταν κάποιος τους το θυμίζει. Ποια Δημοκρατία λοιπόν. Ούτε υπήρχε επί των πρόσφατων πρώην ούτε επί των νυν. Μοιάζουν σαν μέλη της ίδιας οικογένειας. Μήπως στις οικογένειες δεν διαφωνούν ή μήπως δεν καυγαδίζουν; Η φράση «για το θεαθήναι» δεν έπεσε από τον ουρανό.

Δεν θα ξεχάσω μια τέτοια περίπτωση δυο αντίπαλων αξιωματούχων στη Βουλή, μετά το τραγικό συμβάν με το ελικόπτερο. Θυμήθηκα τον μακαριστό Σεραφείμ. Ίσως εκείνος τους ανακαλούσε από το φενακισμό που ξεχειλίζουν, στην τάξη, με το δικό του τρόπο. Κραδαίνοντας, όπως συνήθιζε, την αγιαστούρα. Η πολιτική διάγνωση δεν είναι διαφορετική. Η επίρριψη των πολιτικών ευθυνών στο ένα ή το άλλο Γενικό Επιτελείο, έχει την αφετηρία του στην ίδια παθολογία. Τόσο σήμερα όσο χθες. Δεν υπάρχει κεντροδεξιό και κεντροαριστερό ρεντίκολο. Ένα είναι και το αυτό. Όπως ο φενακισμός. Ούτε επειδή οι πρώην μετέθεσαν τις ευθύνες στην περίπτωση των Ιμίων, όπως και αλλού, δημιουργείται πηγή δικαίου για τους νυν. Να επαναλάβουν τα ίδια.

Δεν ξέρω ποιο θα είναι το νέο προϊόν της λαϊκής πολιτικής σημειωτικής μετά από το μαντρί και το γνωστό τραίνο. Ίσως να είναι το δέντρο που αναφέρθηκε πρόσφατα ο απερχόμενος Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Γιατί όντως τα δυο πρώτα εκτός από άστοχα είναι και εξωπραγματικά. Γιατί, πέραν των άλλων, η χώρα δεν διαθέτει ούτε κτηνοτροφία ούτε σιδηροδρομική. Όμως αν και το πλέον επίκαιρο, έστω και ξένο πρότυπο, για μια ελληνική Δημοκρατική πολιτική παράταξη, μπορούσε να είναι η Ρωσίδα αθλήτρια του επί κοντώ Σιμπάγιεβα, η οποία δεν έμεινε μόνο στο ανέβασμα του πήχη, όπως πολλοί επαναλαμβάνουν συχνά, αλλά τον υπερέβη, κάνοντας μάλιστα και παγκόσμιο ρεκόρ, εντούτοις δεν θα διαφωνήσω και με το δέντρο.

Αρκεί όσοι το αναφέρουν να ξέρουν στοιχειώδη κηπουρική. Δεν το επικαλούμαι λόγω ονόματος ούτε λόγω καταγωγής. Επιπλέον διατηρώ μεγάλο και αποδεδειγμένο σεβασμό προς τον Κωστή Στεφανόπουλο. Χειρίστηκε άριστα το Ελληνικό δέντρο κατά την ενώπιον του Κλίντον μνημειακή εκείνη ομιλία που εξέφρασε το συλλογικό αίσθημα της εθνικής αξιοπρέπειας. Εξ ου και η δεύτερη ψήφος μου στη Βουλή το 2000, έστω και αν δεν την είχε ανάγκη, όπως την πρώτη φορά, το 1995.

Μένει μόνο μια σκιά. Αποχωρών από το Προεδρικό ίσως σε κάποιο απολογισμό αναφερθεί στο άστοχο εκείνο κλάδεμά του, της περασμένης άνοιξης. Πρώτον ως προς το χρόνο, κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας του εθνικού κλάδου, του κυπριακού Ελληνισμού πριν από το Δημοψήφισμα. Δεύτερον ως προς τον τόπο, το Μεσολόγγι, τη γη των ελεύθερων πολιορκημένων. Αν το κάνει, θα τον ψηφίσω για τρίτη φορά. Αυτή τη φορά ως ιστορικό και ηθικό πολιτειακό πρότυπο. Μια ψήφος η οποία θα αξίζει ίσαμε δέκα βουλευτικές. Εννοώ σαν τις δικές μου. Για να μην παρεξηγηθώ αλλά και για άλλους λόγους, ένας από τους οποίους είναι η οικονομία που τις έκανα.

Ο άνθρωπος δεν είναι ντουβάρι, λέει ο λαός. Όπως άλλωστε ο ίδιος ο λαός. Στα ντουβάρια και στις οικοδομές, γίνεται η σύσταση οριζοντίου ιδιοκτησίας. Τα γνωστά διαμερίσματα. Οι κλωβοί. Δεν μπορεί να συμβεί κάτι ανάλογο με την ανθρώπινη υπόσταση. Να υπάρχουν δυο χωριστοί κλωβοί. Της λογικής και των συναισθημάτων. Χωρίς δηλαδή να επικοινωνούν. Ή συνυπάρχουν αρμονικά και παραμένουν εξ αδιαιρέτου ή όταν χωριστούν, τα αποτελέσματα, όπως πολλές φορές έδειξε η ιστορία, είναι οδυνηρά.

Αντίθετα, στην περίπτωση της Κύπρου, ακόμη και ένας καλός λόγος εκ μέρους της Ελλαδικής Πολιτείας και πολιτικής μπορεί να συμβάλει θετικά στην ψυχολογική προετοιμασία και ενθάρρυνση της μαρτυρικής μεγαλονήσου να αντιμετωπίσει το ήδη προαναγγελθέν νέο κύμα ακόμη και πιο αφόρητων, αυτή τη φορά, διεθνών πολιτικών και διπλωματικών πιέσεων. Η ψυχή της το ξέρει πως μόνη, κατάμονη, άντεξε κατά τον προηγούμενο γύρο, όταν όχι μόνο δεν την έχασε αλλά και αναδείχθηκε σε αρχέτυπο για όλους τους ιστορικούς λαούς της οικουμένης. Αν κάποιος πήρε τελικά το συλλογικό χρυσό μετάλλιο του 2004, αυτός είναι ο Κυπριακός Ελληνισμός.

Συμφωνώ με τον Παπανδρέου ότι ο Καραμανλής δεν έκανε κάτι στην Ελβετία. Όμως και αυτό που εννοεί ο επικεφαλής της αξιωματικής αντιπολίτευσης ότι όφειλε να κάνει, θα ήταν ακόμη χειρότερο. Και εγώ δεν θα μπω στην προεκλογική λογική με τη γνωστή εκλογίκευση, του εκ δυο κακών το μη χείρον είναι βέλτιστον. Γιατί άλλοτε είναι και άλλοτε δεν είναι. Δεν ισχύει δια πάσα νόσο κλπ. Γιατί μερικές φορές το μη χείρον είναι χείριστο.

Όμως ας πάμε στην ουσία. Το Κυπριακό όσο το περιφερειακό ζήτημα της χώρας μας, αποτελούν δυο τέτοιες περιπτώσεις. Μια θεραπεία είναι ένα διπλό ΜΕΑ CULPA της ως τώρα πολιτικής. Αυτής που ηττήθηκε πριν από λίγους μήνες. Μιλώ προφανώς για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. Μόνο η ιστορία της Δημοκρατικής παράταξης δεν φτάνει. Είναι σαν τις ρίζες. Χρειάζονται επίσης τα κλαδιά, όπως ήδη αναφέρθηκε. Επίσης τα άνθη, ο καρπός. Η αληθινή πολιτική. Η οποία συνεχίζει να παραμένει παλαιόθεν έως και σήμερα και στους αιώνες, μοναδικό αντίδοτο. Χωρίς αυτήν κανένα κόμμα στη γη δεν πρόκειται να αναγεννηθεί.

Πολλά μπορεί να συμβούν. Μια περίπτωση είναι να είναι ενωμένο και παράλληλα να σέρνεται. Απλώς στις κατά καιρούς κυβερνητικές κρίσεις θα δίνει την εντύπωση ότι κάτι κάνει. Προφανώς θα πρόκειται για ψευδαίσθηση. Και όχι μόνο αυτό. Από την άλλη θα συνεχίζει να χάνει, όπως π.χ. στο περιφερειακό. Αυτό θα συμβαίνει όσο συνεχίζει να σκέπτεται σαν το Μαξίμου της περασμένης οκταετίας. Υπάρχει επίσης η περίπτωση να διασπαστεί και να μην κάνει και πάλι τίποτε. Έχει ξανασυμβεί στην ιστορία. Το ζήτημα είναι η πολιτική. Πολιτική και πάλι πολιτική.

Η τρίτη περίπτωση θυμίζει αυτό που συμβαίνει στη φυσική, όπου η διάσπαση απελευθερώνει ενέργεια, την κινητήρια δύναμη για την επίσπευση της εξαίρεσης, που έλεγα στην αρχή. Αυτό νομίζω είναι αναγέννηση. Η επίσπευση της εξαίρεσης. Μια αποτυχημένη προσπάθεια ή και δυο δεν λένε τίποτε. Δεν είναι αμαρτίες. Γι αυτό δεν αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω αυτοκριτική. Απεναντίας. Θεωρώ μεγάλη τιμή το «επί της». Από αυτήν αντλώ επίσης δικαίωμα να μιλώ και να γράφω και από την διαδρομή. Όχι μόνο από τη σκέψη.

Αν πολιτική είναι πόλεμος με άλλα μέσα, όπως λέγεται, τότε τη θέση της ασπίδας οφείλει να πάρει η εξαίρεση. Όπως ένα πολιτικό πρόσωπο οφείλει να συνεχίζει τον αγώνα για «την». Αυτό έκανα και κάνω. Πριν, κατά και μετά από τη Βουλή. Τίποτε περισσότερο, τίποτε λιγότερο. Δεν πιστεύω ότι κάποιος εκ των συναδέλφων μου θα θελήσει να πάει από τις ασπίδες, στα σπαθιά και στους μυγιάγγιχτους. Γιατί τότε θα αντέτεινα ότι είναι καλύτερα να μη δέχεται κανείς μύγα στο σπαθί του από το να μη φαίνεται αυτό από τις μύγες. Ο λόγος για το ηθικό ασυμβίβαστο. Το οποίο ούτε παλιά εφαρμόζονταν ούτε τώρα. Παραδείγματα πολλά. Και μικρά και μεγάλα. Σε όλο το Δημόσιο και δημοσιογραφικό βίο της χώρας.

Εδώ κανόνας είναι ο φενακισμός. Αυτός κλείνει τις τρύπες. Κάνει τη μη διαφορά. Είναι ό,τι αναδίδει η Θεσσαλονίκη μετά και από τις δυο ομιλίες. Κατ αρχήν το όραμα του Καραμανλή. Ένα πολιτικό πρόσωπο που έχει όραμα, δεν λέει τέτοια βαριά λόγια, «αυτό είναι το όραμά μου». Εγώ ντρέπομαι να το πω. Δεν το είπα ποτέ για τη Θράκη. Η αλαζονεία δεν είναι τρόφιμο για να χρειάζεται πιστοποίηση. Ούτε οι αλλεπάλληλες επικλήσεις της ειλικρίνειας πιστοποιούν το αληθές. Όπως «η ώρα της περιφέρειας» δεν εξαρτάται από πολιτικές και τηλεοπτικές πληθωρικές αναφορές κατά την έκθεση.

Γιατί η ιστορία όσο το παρόν δείχνουν ότι πρόκειται για μια μακρά, πολυετή αν όχι αιώνια ώρα. Πρόκειται για την περιφέρεια 2000 ποτέ. Όσο τώρα για την ομιλία του Παπανδρέου, αν μπορώ να πω μια μόνο φράση, είναι: η μεν φωνή, φωνή Αναγνωστοπούλου, οι δε χείρες, χείρες Γιώργου. Και κάτι ακόμη τελευταίο. Αν ο Καραμανλής έχει ένα όραμα, αυτό είναι να μείνουν τα πράγματα ως έχουν σήμερα. Να μην ευδοκιμήσει κανένα αναγεννητικό εγχείρημα. Ο «χρυσός» του κανόνας είναι

ο παραδοσιακός. Όπως του πρώην ομολόγου του. Απλά φροντίζει το ντύσιμό του. Τα ηθικά επιχρίσματα. Όμως ο φενακισμός, φενακισμός.

{*} Το κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου που γράφτηκε με αφορμή τις παρουσίες τόσο του πρωθυπουργού όσο του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης στη Δ.Ε.Θ. πρόκειται να ενσωματωθεί στη νέα τριλογία του, με τίτλο: Μια τετραπέρατη Ελλάδα. Είχε σχεδόν ολοκληρωθεί όταν δόθηκε η συνέντευξη Παπανδρέου στην ίδια πόλη. Με αφορμή λοιπόν το γεγονός αυτό καθώς επίσης και την απάντηση σε ερώτηση περί της πρόσκλησης σε αποχωρήσαντα στελέχη, μπορούν να διατυπωθούν κάποιες πρώτες σκέψεις.

Η πρόταση για Δημοψήφισμα και στην Ελλάδα για την Κύπρο, που έκανα πριν από την κατάθεση του σχεδίου του Γ. Γ. του Ο.Η.Ε. υιοθετήθηκε από αρκετούς. Μεταξύ αυτών από Βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Από άλλον στο σύνολο. Όπως ήταν διατυπωμένη. Από άλλον εν μέρει. Να γίνει δηλαδή δημοψήφισμα μόνο στο κόμμα. Όμως ούτε καν σε αυτό το επίπεδο προχώρησε το παλιό μου κόμμα. Έπραξε τα εντελώς αντίθετα Είναι γνωστό τι έκανε. Παρόλο που άπαντες την ίδια στιγμή διατυμπάνιζαν και συνεχίζουν να διατυμπανίζουν και σήμερα τις νέες θεσμικές πρωτοβουλίες, Τα Δημοψηφίσματα.

Τελικά όμως όπως φαίνεται, εξαιρούνται τα μείζονα ζητήματα. Αυτά που επικαλείται από την άλλη, τόσο το νέο όσο και το παλιό Σύνταγμα. Και λόγω των οποίων έγιναν οι τρεις τελευταίες πρόωρες προσφυγές στη λαϊκή ετυμηγορία. Ούτε έμμεση Δημοκρατία λοιπόν ούτε και άμεση. Τότε για ποια μορφή Δημοκρατίας μπορεί να γίνει λόγος. Γιατί υπάρχει, αν υπάρχει, η πολιτική.

Παρόλα αυτά, μιλώ μόνο για τον εαυτό μου, ακόμη και τώρα, και επειδή πρόκειται να υπάρξει και νέος γύρος, εάν γινόμεν αιτία να ακολουθηθεί διαφορετική, Κυπριακής ετυμηγορίας επίσης ένεκεν, πολιτική στο Κυπριακό, εννοείται και στο περιφερειακό, θα επέστρεφα. Θα είχα να πω ότι το κάνω για να συμβάλω στην επίτευξη της εξαίρεσης, κατά πως λέω στο σημερινό κείμενο.

Προτρέχω για δυο λόγους. Ο ένας είναι η ανάγκη να υπάρξει το φως της ημέρας. Η άμεση όσο και η καλώς εννοούμενη δημόσια σχέση στην πολιτική. Επίσης καθαρή. Η διευκόλυνση για την εξαγγελθείσα προετοιμασία πρόσκλησης είναι ο δεύτερος λόγος. Δεν νομίζω να υπάρξουν εξαιρέσεις.

Με την ευκαιρία προτίθεμαι να αποστείλω το βιβλίο, Δημοψήφισμα για την Κύπρο, σε ηλεκτρονική μορφή, στον Πρόεδρο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Γιατί και πως θεμελιώνεται η πρόταση. Διανοητικά, πολιτικά και ηθικά, όσο ιστορικά, εθνικά και πολιτισμικά. Ακόμη και νομικά. Επίσης γεωοικονομικά. Θα του στείλω και την διαδραστική συνέντευξη που έκανα πριν από λίγους μήνες, με κεντρικό τίτλο: Η καθαίρεση του τείχους της Αθήνας, προϋπόθεση για την αληθινή αναγέννηση της Δημοκρατικής παράταξης. Ευχής έργο είναι να διανεμηθεί στον κόσμο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. με group mails ή να αναρτηθεί στην αντίστοιχη ιστοσελίδα.

Τέλος, ας είναι καλά στην υγεία τους οι δεκάδες πύλες -της Δημοκρατίας, όπως τις λέω εγώ- που φιλοξενούν αυτή τη δικαιωμένη, σε όλα της τα σημεία, δουλειά για το Κυπριακό όπως και ο διανοητικός και πολιτικός αγώνας την ώρα της μάχης. Λεπτό προς λεπτό. Και κάτι ακόμη. Άραγε ποια γραπτά και ποιο πρακτικό αντίκρισμα έχουν να δείξουν για το ίδιο ζήτημα οι νυν όσο και οι πρώην υπουργοί και πρωθυπουργοί της χώρας. Ποιοι, πλην ελάχιστων ερευνητών όσο και ακαδημαϊκών. Οι οποίοι όμως δεν ανήκουν στην κατηγορία των πολιτικών ταγών.

xkipuros@otenet.gr

Θράκη 23 Σεπτεμβρίου 2004,

2. Μια τετραπέρατη Ελλάδα

«Οι λευκοί των Αθηνών και οι μαύροι της διασποράς

και των περιφερειών, δεν είναι Δημοκρατία» Χ. Κ.

Δεν μιλώ για τις παλαιόθεν υφιστάμενες εκδοχές της. Τη ναυτιλιακή, την Ελλάδα του οικουμενικού Ελληνισμού ή την ανά την υφήλιο πολιτισμική της παρακαταθήκη.

Μιλώ για την πολιτική και την πολιτική γεωοικονομία. Για το τι μπορεί να σχεδιαστεί σήμερα, έτσι όπως είναι ο κόσμος. Τα ναρκοπέδια αλλά και τις ευκαιρίες. Ας δούμε λοιπόν ένα τέτοιο πρώτο πώς.

Καταρχήν ας φύγουμε λίγο από το στενό περίγυρο. Από τη μέγγενη του δίπολου Ελλάδα Τουρκία. Ακόμη και από την οριακή πλέον προοπτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να δούμε πως γίνεται να ανοίξουμε γεωοικονομικά και γεωπολιτισμικά πανιά, σε Βορρά, Νότο, Ανατολή και Δύση. Στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα στα οποία οι υφιστάμενοι προπομποί προηγούνται παρασάγγες της Ελληνικής πατρίδας.

Η ιστορία διδάσκει ότι μπορεί μια πολιτική να τα πάει καλά σε όλους τους τομείς, χωρίς να καταπίπτει στο λαϊκισμό περί της καθημερινότητας. Δεν είναι μόνο η κλασσική γραμματεία σύμφωνα με την οποία, μπορεί και το ένα να γίνεται, και το άλλο να μην αφήνεται. Είναι και τα πρότυπα μετέπειτα περιόδων.

Ο Ιωάννης Βατάτζης ο οποίος τα πήγε καλά, τόσο με την ανάκτηση όσο με την ανάπτυξη, την ίδια στιγμή προωθούσε το διάλογο για την ένωση των δυο εκκλησιών. Μια άλλη πολιτική Ελλάδα τέτοια πρότυπα θα τα έκαμνε εγχειρίδια παιδείας. Αυτή εδώ, δεν νομίζω να τον γνωρίζει. Εννοώ ιστοριολογικά. Όχι ιστοριογραφικά. Αν και πολύ αμφιβάλλω και γι αυτό.

Μπορεί το επίθετο: τετραπέρατος -η -ο, να κατέληξε να είναι συνώνυμο με το ευφυές, εν προκειμένω, το μυαλό, όμως άλλο τόσο ευφυής είναι και η ίδια αυτή η ταύτιση. Λόγος; Η ετυμολογία της λέξης. Τα τέσσερα πέρατα. Με αυτά χρειάζεται να ασχοληθεί σοβαρά μια ομώνυμη πολιτική και επέκεινα και ομώνυμη χώρα. Ένα προς ένα. Το ανατολικό, το Δυτικό, το Βόρειο και το Νότιο πέρασ.

Εν αρχή ην ο δρόμος του μεταξιού. Ένας από τους ιστορικούς ανθρώπους του, ο Μάρκο Πόλο, θα ήταν πολύ ευχαριστημένος φέτος στα επτακόσια πενήντα χρόνια από τη γέννησή του, αν έβλεπε αυτό που έγινε στην αρχή του δρόμου αν όχι πριν και από αυτήν, να γίνει και στο τέλος του.

Αν παράλληλα με το παγκόσμιο συνέδριο για το νουμερικό -τον ευγενή τουτέστιν πληροφορικό- δρόμο του μεταξιού που οργάνωσαν οι Ιάπωνες υπό την αιγίδα της UNESCO, έπρατταν ανάλογα Έλληνες, Τούρκοι και Ιταλοί με το διάδρομο Νο XI. Την ένωση των δύο Ρωμών. Της νέας με την παλιά Ρώμη. Τη σιδηροδρομική γραμμή, Κωνσταντινούπολη, Πύθιο, Ηγουμενίτσα, Οτράντο, Ρώμη και εκείθεν σε όλη την υπόλοιπη Βόρεια και Δυτική Ευρώπη.

Δεν μιλώ για υποθαλάσσια ζεύξη του Οτράντο. Ας γίνει πρώτα η ζεύξη των στενών της Κορέας. Μιλώ για τα χερσαία τμήματα. Οφείλω όμως να θυμίσω ότι οι Ιάπωνες πέραν των προετοιμασιών των μελετών ώστε η χώρα τους να αποτελέσει προέκταση του κλασσικού δρόμου-σιδηροδρόμου του μεταξιού, ήθελαν σημειωτικά να κάνουν κάτι ανάλογο με τον ομώνυμο digital.

Άλλο τώρα αν στη δική μας περιοχή η εκ δυσμών σημειωτική διεκδικείται από τη λογοτεχνία και η εξ ανατολών από την ιστορία, την πολιτική και προπάντων την παραχάραξη. Πάντως στην Ελλάδα δεν κινείται φύλλο. Μπορούσε να γίνει ένα συμπόσιο για τον άξονα Νο XI. Να αποτελέσει την προεργασία για την ανάδειξη του ζητήματος, πριν την εισαγωγή του στην ευρωπαϊκή ατζέντα. Προτείναμε να αρχίσει από την Ελληνική πόλη του μεταξιού, το Σουφλί. Κατόπιν να γίνει και αλλού.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι το ενεργειακό. Μπορούσαμε και μπορούμε ακόμη να προχωρήσουμε σε ένα επεξεργασμένο Ελληνικό όσο και Ευρωπαϊκό σχέδιο trans gas {1}. Αντί αυτού, εφαρμόζουμε το αντίστοιχο τουρκικό. Δυστυχώς αντί να ονομάσουν Μ.Ο.Π. το σιδηρόδρομο του μεταξιού, ονόμασαν την τουρκική αγχόνη από όπου κρεμάστηκε κυριολεκτικά η ενεργειακή Ελλάδα. Το κακό άρχισε με το φυσικό αέριο και τους πρώην. Συνεχίζεται με τους νυν, επεκτεινόμενο προς το ηλεκτρικό ρεύμα.

Όσο για τον Ευρωπαϊκό προσανατολισμό της γειτονικής χώρας, μια παρατήρηση αρκεί. Μια έξυπνη όσο και επεξεργασμένη πολιτική, από ετών θα τόνιζε {2} τα επιπλέον ιστορικά, γεωγραφικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Μιλώ για την προοπτική ένταξης της Ρωσίας. Τη Δημοκρατική Ευρώπη, από τον Ατλαντικό ως τα Ουράλια.

Αυτή η συγκεκριμένη γηραιά Ήπειρος οφείλει να προηγείται όλων στην υπόθεση της τουρκικής ένταξης. Τα τρικ με τον νόμο για τη μοιχεία που στη συνέχεια τον ανακαλούν ώστε να αποτελέσει ένδειξη καλής θέλησης για τον Γερμανό επίτροπο, δεν πείθουν και δεν τιμούν την Ευρωπαϊκή Δημοκρατική ιστορία. Να πάρει την ημερομηνία έναρξης των διαπραγματεύσεων η Τουρκία όμως από την άλλη πλευρά δεν μπορεί να καθυστερεί άλλο η απελευθέρωση του Κούρδου Μαντέλα όπως και των άλλων πολιτικών κρατουμένων. Χέρι με χέρι που λένε. Αλλιώς όχι.

Δεν συμμερίζομαι -για να πάω προς δυσμάς- τους διανοητές που μοιρολογούν, όσο και καλοί να είναι. Η ουσία είναι η πρόταση. Η παραίτηση όσο ο απορριπτισμός είναι βούτυρο στο φιλί των, όπου πολιτικής ή άλλης γης, ταγών της παρακμής. Μπορεί ο Ελληνισμός της Αμερικής να πάρει πολλές και μεγάλες πρωτοβουλίες. Ένα Ελληνικό πανεπιστήμιο στην άλλη του πατρίδα είναι μία από αυτές. Οι σχολές με αντικείμενα τις κλασσικές σπουδές, όπως και τις Βυζαντινές αλλά και την πολιτική γεωοικονομία κρύβουν μέσα τους τεράστια προοπτική.

Όπως και το Ελλαδικό κράτος οφείλει να γίνει Ελληνικό. Και φυσικά Δημοκρατία. Ας μελετηθεί ποιος είναι ο προσφορότερος τρόπος. Δεν φτάνει η επιστολική ψήφος. Ένας λόγος επιπλέον που χρειάζεται να γίνει κάτι πολύ σοβαρό θεσμικό είναι ο πλήρης σχεδόν επελθών εκφυλισμός των εξ Αθηνών επινοημένων θεσμών της ομογένειας. Κατά τη γνώμη μου η αντικατάσταση του ψηφοδελτίου επικρατείας από εκείνο της διασποράς, με ταυτόχρονη γενναία αύξηση των εδρών του, μπορεί να θεμελιώσει εκ νέου τις οργανώσεις του απόδημου Ελληνισμού. Να πετύχει να εκκλησιαστούν. Από αγορά να γίνουν Αγορά. Πέραν άλλωστε αυτών, τα ψηφοδέλτια επικρατείας απεδείχθησαν τι είναι: Προσωπικά ρουσφέτια των δυο επικεφαλής και έτερον ουδέν.

Οι λευκοί των Αθηνών και οι μαύροι της διασποράς και των περιφερειών, δεν είναι Δημοκρατία. Όπως ο οικουμενισμός χωρίς πολιτισμική ίριδα είναι τοπικισμός και εθνικισμός. Μιλώ για γεωπολιτισμική γεφύρωση της Μεσογείου. Την παρουσία του Ελληνισμού, της Ορθοδοξίας στην Αφρική, τον Αφρικανό Πατριάρχη. Ας γίνει την επόμενη φορά. Η ουσία είναι ότι η πρώτη κατάθεση έγινε. Όπως η σημερινή για μια τετραπέρατη Ελλάδα.

Σημειώσεις

{1}, Χρήστος Κηπουρός, *Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία*, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002,

{2}, ο.π. *Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας*, ΚΕ. ΓΕ. ΜΕ., Θράκη 2004,

{*} *Κείμενο διαλόγου. Με τον ίδιο τίτλο πρόκειται να εκδοθεί η νέα τριλογία του πρώην Βουλευτή. Τα δύο άλλα κείμενα είναι: «Φενακισμός», και «Οι δώδεκα περιφέρειες».*

Θράκη Οκτώβριος 2004,

3. Οι δώδεκα περιφέρειες

«δεν ξέρω αν υπάρξει ποτέ νέος χρυσούς αιώνας

αλλά ξέρω ποιος είναι ο νέος χρυσούς κανόνας»

X. K.

Αν η περιφερειακή προβληματική απεδείχθη όντως προβληματική στην Ελλάδα, οφείλεται στο ότι κυριάρχησε η κλαδικότητα των ζητημάτων. Δεν έμεινε καιρός για την περιφερειακότητα. Οι λεγόμενοι κεντρικοί πολιτικοί θεσμοί έπεσαν με τα μούτρα στην πρώτη, γιατί εκείνη είχε εκλογικό ψωμί. Επιπλέον όμως για έναν ακόμη λόγο. Γιατί η δεύτερη απειλούσε την κυριαρχία τους. Γιατί επανέφερε από άλλο δρόμο, το ζήτημα της Δημοκρατίας.

Θα συμβάλει ιδιαίτερα εφόσον γίνει δεκτή η πρόταση περί του Δημοψηφίσματος για το περιφερειακό. Τόσο αυτή καθεαυτή η άμεση Δημοκρατία όσο η ανάσταση της έμμεσης, που σήμερα κείτεται νεκρή στα studios των δήθεν Μέσων. Πριν δε από όλα θα αναστηθούν οι ίδιες οι Ελλαδικές ιστορικές και πολιτισμικές οντότητες, οι οποίες έχουν να γνωρίσουν πνευματική και επόμενα πολιτική άνθηση, από αιώνων. Να μην πω από χιλιετιών. Από την εποχή του Δημόκριτου και του Αριστοτέλη. Αλλά και των Θουκιδίδη και Ευριπίδη και πολλών άλλων.

Πέραν όλων των άλλων πολιτικών λόγων είμαι μαζί τους για έναν επιπλέον. Γιατί δεν ήταν με την Αθήνα. Γιατί άλλον του έκαψε τα βιβλία του, άλλον τον έδιωξε κακήν κακώς και άλλοι εξαναγκάστηκαν να αυτοεξοριστούν. Αν ζούσαν δηλαδή σήμερα θα ήταν και πάλι με την περιφέρεια. Ούτε θα τούρκευαν ούτε θα Αμερικάνευαν. Ας μην επεκταθώ στο ποιο ωραίο ίσως πολιτικό κείμενο της αρχαιότητας, τον επιτάφιο του Περικλέους. Δεν ξέρω αν θα υπάρξει ποτέ νέος χρυσούς αιώνας αλλά ξέρω ποιος είναι ο νέος χρυσούς κανόνας.

Εκτός από την ιστορική και ιερή λέξη της περιφέρειας, υπάρχει ένας ιστορικός και οικείος σε όλες τις περιόδους, και γι αυτό ιερός επίσης αριθμός. Μιλώ για τον αριθμό δώδεκα. Από τους θεούς του Ολύμπου, τους μήνες, τους Αποστόλους, τα Ευαγγέλια, τα δωδεκάμερα ως τα ναυτικά μίλια του δικαίου των θαλασμών. Ας μην επεκταθώ στα Δωδεκάνησα ή στη δωδεκάδα, το ιστορικό '12 και το αντίστοιχο της σκοποβολής ή τις δυο εξάρες. Αν η ιστορία προτείνει δέκα ομώνυμες περιφέρειες και χρειαστεί να ληφθούν επίσης υπόψη η γεωγραφία, το κοινό μέτρο και ο Ελληνικός μέσος όρος έκτασης της κάθε μιας, όπως επίσης η προ ολίγου μνημονευθείσα σημειολογία, τότε όλα μαζί μάλλον θα καταλήξουν στις δώδεκα περιφέρειες.

Η αφαίρεση του πελατειακού μορφώματος της Δυτικής Ελλάδας από τις υπαρκτές δεκατρείς περιφέρειες, και η επανένωση της Ρούμελης όπως και της Πελοποννήσου είναι το πρώτο. Αμφότερες μάλιστα θα έχουν να λαμβάνουν. Ειδικά η τελευταία

πέραν του εγγύς της ευρισκόμενου νησιωτικού χώρου, έχει επίσης λαμβάνειν και χερσαίο χώρο που κατέχεται σήμερα από την λεγόμενη περιφέρεια της Αττικής. Γελάει ο κόσμος όταν περνάει από την Πελοπόννησο προς την Αττική κάπου στα Βορειοανατολικά της Αργολίδας {!}. Όπως και με τα Οινόφυτα που ανήκουν στη Βοιωτία, ώστε να παίζουν το ρόλο του αθηναϊκού πλυντηρίου. Αν τώρα φορτώνουν λογιστικά τη Στερεά, πλαστογραφώντας την ως την πιο πλούσια περιφέρεια, αυτό που οφείλουν είναι να ψέξουν εαυτούς και το Ολυμπιακό τους όραμα. Ή εάν έχουν και άλλο, τότε μάλλον έχουν πολλά.

Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Ήπειρος, Ιόνια, Θεσσαλία, Βόρειο Αιγαίο, Νότιο, Ρούμελη, Αττική, Πελοπόννησος και Κρήτη. Μονοεδρικές ως προς την εκλογή περιφερειάρχη και διεδρικές για την εκλογή, εναλλασσόμενων μάλιστα, Ευρωβουλευτών. Δυο τουλάχιστον δηλαδή η καθεμιά. Όχι δυο όλες μαζί, όπως σήμερα ή χθες. Αν μη τι άλλο να αποδεσμευτούν πολλοί ώστε να ασχοληθούν με τις υπόλοιπες εργασίες τους. Από το σχολιασμό των αγώνων έως την προώθηση συνδικαλιστικών αιτημάτων παρά τη Γ.Σ.Ε.Ε.

Όμως δεν είναι μόνο το ζήτημα της Δημοκρατίας. Ή μόνο της προκλητικότητας των πανάκριβων αυτών δώρων σε ήδη πάμπλουτους. Είναι τα δώρα που φέρνει μαζί της η ευκαιρία νέας ανάδειξης που σήμερα δεν γίνεται. Μιλώ για την περιφερειακή χωροταξία. Από την ένωση του Αμβρακικού με τον Μαλιακό και τον Παγασητικό έως το δρόμο Λαμίας, Ναυπάκτου, Πατρών, Νεάπολης Λακωνίας και από το Νότιο άξονα της Κρήτης έως το δρόμο των περιηγητών. Τη σύνδεση των δυο πιο όμορφων πόλεων της χώρας. Της Καστοριάς με την Κέρκυρα μέσω Κόνιτσας και Σαγιάδας.

Τα ίδια να μπορούν να επεκταθούν στην πολεοδομία. Αν στην Ευρώπη επενδύουν ακόμη και τους μεσαιώνες τους είναι ντροπή εδώ να περιφρονούνται οι αναγεννήσεις. Η ανάκτηση Βυζαντινών πόλεων και πρωτευουσών, που διασώθηκαν οι πυρήνες τους, όπως η πόλη μου το Διδυμότειχο, αποτελεί μια από τις αρχιτεκτονικές αποδοχές της πολιτισμικής κληρονομιάς των Ελλήνων. Φαίνεται όμως ότι την αποποιούνται.

Στις τακτικές περιφερειακές συνόδους που θα συγκαλεί η προεδρεύουσα εκ περιτροπής, για ένα μήνα, περιφέρεια, με την ισότιμη πολιτικά συμμετοχή υπουργών και πρωθυπουργών, μπορούν να συμφωνηθούν οι νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες. Από τη σειρά προτεραιότητας μέχρι τις έμπρακτες αποδείξεις αλληλεγγύης προς τις πλέον αδύναμες και φτωχές. Να εκπονηθεί επιτέλους ένα σχέδιο εφαρμογής.

Τα ίδια μπορούν να επαναληφθούν ως προς την ακαδημαϊκή χωροταξία και τον εθνικό της χάρτη. Και φυσικά την ανάδειξη των περιφερειακών γαστρονομιών όσο και οίνων, σε μια νέα οριζόντια όσο και κάθετη εθνική, και διάχυτη σε όλο το Ελλαδικό σώμα, βιομηχανία. Το κεντρικό κράτος θα είχε τότε όλο το χρόνο να παρεμβαίνει σε άλλα, πιο σοβαρά ζητήματα. Να αλλάξει για παράδειγμα κλίμακα στον οίνο. Από τα αλκοόλ να τον πάει στα είδη διατροφής. Έστω σε μια ενδιάμεση θέση. Ήδη αλλού το έχουν κάνει. Ας αφήσει το ουίσκι και άλλα ποτά εκεί που είναι. Το κρασί είναι άλλη ιστορία. Σε πολλά νοσοκομεία ευρωπαϊκών χωρών αποτελεί μέσο θεραπευτικής αγωγής, ακόμη και αμέσως μετά από την όποια χειρουργική επέμβαση. Δεν τους δίνουν Famous Grouse ούτε κάποιο άλλο scotch whisky.

Αν οι προτεινόμενες νέες περιφερειακές μονάδες αυτοδιοίκησης καταφέρουν να παρασύρουν προς τα εμπρός το ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό και περιφερειακό σώμα,

δηλαδή το εθνικό, τότε η Ελληνική Δημοκρατία θα έχει κάνει το πρώτο της βήμα. Το πρώτο γράμμα. Το Δ΄ το οποίο θα αντικαταστήσει το σημερινό λείψανο του Γ΄. Αυτό θα γίνει μόνο όταν η πολιτική όσο και η Δημοκρατία αρχίσουν να δημιουργούν και να καλλιεργούν αυτή την πιο πλούσια ιστορικά και πολιτισμικά, και κάποτε και πιο όμορφη, γη του κόσμου. Όταν, όπως χτες και όπως και σήμερα, δεν την κακουργούν. Θύματα της τελευταίας λέξης δεν είναι μόνο η Θεσσαλία, η Στερεά, η Πελοπόννησος ή η Αττική. Είναι και οι δώδεκα περιφέρειες.

{} Το νέο κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου που αποτελεί περαιτέρω πολιτική εμβάθυνση στο Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, μπορεί επίσης να ανοίξει μια δημόσια συζήτηση για το ίδιο θέμα. Στερεότυπες επαναλήψεις από μέρους των Δημάρχων ή των Νομαρχών για αιρετό περιφερειάρχη, στην ουσία είναι σαν να λένε να μην γίνει. Είναι η πιο καλή στήριξη στους εκάστοτε κυβερνώντες. Απλούστατα αν πίστευαν όντως, μέχρι υπογραφές θα μάζευαν ώστε να ζητήσουν Δημοψήφισμα. Και μην σπεύσουν μερικοί να κάνουν κουτοπόνηρους συνειρμούς, γιατί η Εκκλησία του Δήμου, προϋπήρξε. Όπως η άμεση Δημοκρατία..*

xkipuros@otenet.gr

Θράκη Οκτώβριος 2004,

Γ. ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

1. ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

«Τα βότσαλα δεν αρκούν. Τα λιμνάζοντα της πολιτικής Κορώνειας, η χαμηλή στάθμη, όσο η τηλεοπτική παραλυτική βιοτοξίνη, χρειάζονται ευμεγέθη λίθο. Δεν είναι άλλος από τη Δημοκρατία. Το Δημοψήφισμα για το περιφερειακό. Την εξουσία στην περιφέρεια. Το νέο ρόλο του Προέδρου της Δημοκρατίας».

X. K.

Γυαλιά φόρεσε στην Ευρωπαϊκή Ελλάδα, ακόμη και το μικροσκοπικό σουλτανάτο Μπρούνεϊ που βρίσκεται στη Νοτιανατολική Ασία. στα Βόρεια της νήσου Βόρνεο. Η εκ τριακοσίων πενήντα χιλιάδων πολιτών αποτελούμενη μοναρχία του κάνει το πρώτο της Δημοκρατικό βήμα, μετά από το 1984. Συγκαλεί την εκ σαράντα πέντε Βουλευτών Βουλή. Οι εδώ ανάλογης έκτασης και πληθυσμού Ελληνικές περιφέρειες είναι πίσω από το φεγγάρι. Τι άλλο είναι όταν δεν έχουν καν δικούς τους επικεφαλής; Ούτε καν δικό τους περιφερειάρχη έχουν.

Φαντάζεται λοιπόν κανείς τι μπορεί να προσφέρουν στην αναπτυξιακή διαδικασία σαράντα πέντε μέλη μιας περιφερειακής Βουλής της Ηπείρου, της Θεσσαλίας ή της Κρήτης. Και τι προσφέρουν σήμερα οι Βουλευτές τους που πηγαίνουν στην Αθήνα. Όταν δεν περιφέρονται σαν τις άδικες κατάρες στα διάφορα υπουργεία να είναι εκεί παρόντες μόνο και μόνο προκειμένου να επιτελούν τη συνταγματική επιταγή της επικύρωσης των αποφάσεων. Τυπική, από πάνω μέχρι κάτω, αποστολή και ανούσια.

Πολλοί ικανοί από αυτούς θα μπορούσαν να διοικήσουν με μεγάλη επιτυχία τις περιφέρειές τους. Να κυβερνήσουν τον τόπο που αγαπούν, μπορούν και θέλουν να υπηρετήσουν. Να κάνουν αυτό που γίνεται σε όλη την υπόλοιπη Ευρώπη. Ακόμη και στην Νοτιανατολική Ασία. Να αποκαθλώσουν αυτές τις ιστορικές οντότητες από τις θέσεις των ουραγών και να τις σπρώξουν μπροστά.

Όταν, πριν είκοσι περίπου χρόνια, βάζαμε το ίδιο ζήτημα, κάποιοι φωστήρες των Αθηνών, δήθεν μάλιστα προοδευτικοί, στην ουσία πολύ πιο οπισθοδρομικοί ακόμη και από τον σουλτάνο του Μπρούνεϊ, προέβησαν ως λόγο άρνησης την απειλή της συνοχής του κράτους. Εν γνώσει τους δηλαδή τρομοκρατούσαν τους πολίτες να μη ασπαστούν τέτοιες απόψεις. Να τις αντιμετωπίσουν ως διασπαστικές, διαμελιστικές.

Σήμερα όμως οι πολίτες των περιφερειών, βλέποντας τα φαντάσματα των χωριών τους, το ότι από το κακό πηγαίνουν στο χειρότερο, είναι έτοιμοι να δεχτούν το νέο εθνικό βήμα. Ξέρουν καλύτερα από κάθε άλλον ότι ο δρόμος προς την Δ' Ελληνική Δημοκρατία περνάει από τα Γιάννενα, το Ηράκλειο, την Τρίπολη, την Κοζάνη. Ότι δεν βρίσκεται στο πεντάγωνο των αθηναϊκών τηλεοπτικών σταθμών.

Το Δημοψήφισμα για το περιφερειακό {1} πρόκειται όχι μόνο να επενεργήσει θετικά στο μέλλον των περιφερειών αλλά να αναζωογονήσει ακόμη και αυτούς τους παλιούς θεσμούς. Να ηρεμήσει το διαρκώς τεταμένο κλίμα, αρχής γενομένης, από τις προκατασκευασμένες συνήθως εντάσεις του κοινοβουλίου.

Αν το ένα του σημείο είναι ναι ή όχι στον αιρετό περιφερειάρχη και τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, το άλλο έχει να κάνει με τον αριθμό των περιφερειών. Η ομάδα επεξεργασίας όπως και η νομοπαρασκευαστική, μπορούν έστω και τώρα να καθίσουν, να σκεφτούν και να προτείνουν. Και οι πολίτες να έχουν να επιλέξουν ποιο είναι το πιο λειτουργικό μοντέλο {2}. Νομίζω είναι πολύ προφανές.

Υπάρχει όμως και ένα τρίτο σημείο, το οποίο μπορεί αν δεν οφείλει να μπει στο ίδιο δημοψήφισμα. Αφορά τους εκπροσώπους του κράτους στις περιφέρειες και κατ'επέκταση το πέρασμα του θεσμού του Προέδρου της Δημοκρατίας από το σημερινό διακοσμητικό εν πολλοίς ρόλο, σε έναν νέο. Τη μεταβίβαση με λαϊκή εντολή, μιας και μοναδικής έστω, ουσιαστικής όμως, εξουσίας.

Επειδή κανείς δεν αρνείται ότι ο Πρόεδρος συμβολίζει την ενότητα του κράτους, να είναι αυτός που θα διορίζει τους κρατικούς εκπροσώπους στις περιφέρειες. Κάτι αντίστοιχο υπάρχει σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Τρόποι με τους οποίους μπορούν να γίνουν όλα αυτά, εφόσον ο κυρίαρχος λαός τα αποφασίσει, υπάρχουν πολλοί. Άλλο τώρα αν οι εκ της πολιτικής συνταγματολόγοι δεν είναι να τους παίρνει κανείς στα σοβαρά. Μπορούσαν να το προτείνουν οι ίδιοι αντί να ψάχνουν παραθυράκια, να μην κάνουν κάτι. Μόνο να φλυαρούν στις τακτικές τους εκπομπές στο γυαλί. Όλοι τους.

Το πότε λοιπόν μπορεί να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα είναι το έλασσον. Το μείζον είναι άλλο. Όπως επίσης είναι και πλήρες πολλαπλών συμβολισμών. Να μπορεί ο Πρόεδρος να περνάει ένα μεγάλο χρονικό διάστημα ο ίδιος στις περιφέρειες. Και γιατί όχι και κάποια στιγμή να είναι και μόνιμος κάτοικος μιας εξ αυτών. Να εκλέγεται και Πρόεδρος εκτός Αθηνών. Η περίπτωση του απερχόμενου Προέδρου της Δημοκρατίας αποτελεί ένα καλό προηγούμενο, που όμως οφείλει να επεκταθεί.

Οι σκέψεις αυτές έρχονται και μπορούν άνετα να αντιπαρατεθούν με τα χθεσινά όσο τα σημερινά γαϊτανάκια περί των μνηστήρων του Προεδρικού μεγάρου. Αυτών που η οπτική τους το αντιμετωπίζει ως κούρσα. Μανία αυτοί οι άνθρωποι να είναι συνεχώς κάτι. Βουλευτές, Υπουργοί, Αρχηγοί, Πρωθυπουργοί. Έστω και κάπου στην Ευρώπη αν δεν γίνεται αλλού. Και επιπλέον Πρόεδροι. Και να άξιζαν τουλάχιστον.

Κοντεύουν δυο αιώνες ελεύθερου βίου της χώρας και ούτε μια φορά η Βουλή δεν συνεδρίασε εκτός Αθηνών. Ούτε καν μια διαρκής κοινοβουλευτική της επιτροπή. Και όταν ακόμη εξέταζε ζητήματα που είχαν να κάνουν αποκλειστικά με μια περιφέρεια. Με αμιγώς περιφερειακό ζήτημα. Αυτό ο λαός μας δεν το λέει Δημοκρατία. Ούτε φυσικά είναι. Μια μόνο φορά η εκ πενήντα μελών επιτροπή εξωτερικών και άμυνας

της Βουλής συνεδρίασε στον Έβρο, το έτος 1998. Εκεί έμεινε. Ούτε στη Χίο ούτε στην Ήπειρο, όπως είχα επίσης προτείνει από διετίας και πλέον.

Η ουσία είναι η πολιτική Δημοκρατία. Η εκ νέου θεμελίωση των θεσμών. Τόσο των Δημοκρατικών όσο των Συνταγματικών. Και αυτή η ουσία ταυτίζεται με την εξουσία στην περιφέρεια. Μη σπεύσουν βέβαια κάποιοι και ανακαλέσουν στη μνήμη τους επανάσταση με παρόμοιο σύνθημα. Αν χαρακτηρίζεται από κάτι το πέρασμα στη Δ΄ Δημοκρατία είναι αν από την λέξη: revolution αφαιρεθεί το πρώτο γράμμα. Θα μείνει η λέξη: evolution, η βαθμιαία εξέλιξη. Προτιμητέα όμως τα Ελληνικά. Έστω και αν πρέπει να αφαιρεθούν τα δυο πρώτα γράμματα της αντίστοιχης λέξης, επανάσταση. Γιατί υπάρχει και αυτή η διάσταση στην ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

{1} Χρήστος Κηπουρός, *Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, Δεύτερη έκδοση, Θράκη 2004, σε ηλεκτρονική έκδοση. Βλ. μηχανές αναζήτησης.*

{2} ο.π. *Οι δώδεκα περιφέρειες, κείμενο που περιλαμβάνεται στο ως άνω ηλεκτρονικό βιβλίο,*

{*} *Το νέο κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου όπως το «Άλλη μια λίμνη Κορώνεια. Η πολιτική Ελλάδα», το οποίο επέχει θέση υστερόγραφου, και ακολουθεί στη συνέχεια, προστίθενται στην τρίτη έκδοση του έργου. Ο λόγος που γράφτηκε αυτό το τελευταίο, δεν περιορίζεται στην προφανή, μεταξύ των δυο λιμνών, σημειωτική. Ούτε έχει μόνο την αιτία του κατά τη στιγμή διατύπωσης του μότο. Οφείλεται επίσης στη γνωριμία του συγγραφέα με αμφότερες. Όσο άσχημες και να ήταν οι, πριν τρεις δεκαετίες, εμπειρίες του από την πρώτη, ωχριούν απέναντι στις αντίστοιχες από τη δεύτερη, την πολιτική λίμνη. Το ίδιο ακριβώς νόημα αναδίδει ο τίτλος: « Άλλη μια πολιτική Ελλάδα. Η λίμνη Κορώνεια». Όπως γίνεται με τα γράμματα στην καρκινική γραφή, κάτι ανάλογο ισχύει εν προκειμένω και εδώ, με τις λέξεις.*

2. Άλλη μια λίμνη Κορώνεια. Η πολιτική Ελλάδα

Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ Φυσικής επιστήμης και Ελληνικής πολιτικής είναι η άποψη της τελευταίας για τη φυγόκεντρη δύναμη. Ενώ πρόκειται για φυσικό όσο φυσιολογικό φαινόμενο για αυτήν είναι κίνδυνος θάνατος. Δεν έπεσε από τον ουρανό αυτό το τερατόμορφο ελλαδικό κράτος. Είναι δικό της τέκνο. Και μαζί και μητριά και από όλα. Αν πρέπει αυτό να εκφραστεί με όρους φυσικής τότε είναι ένα φαινόμενο αφύσικο. Μάλλον πιο σωστά, παρά φύση.

Κάτι βέβαια που δεν έμεινε στο κράτος. Επιστρέφοντας διαχύθηκε σε όλους τους θεσμούς του. Και κυρίως στα κόμματα. Λέγεται μερικές φορές ότι ο τάδε αιρετικός τάραξε τα λιμνάζοντα ύδατα. Εγώ πάλι λέω ότι ολόκληρη η πολιτική Ελλάδα είναι μια Κορώνεια. Και με βότσαλα δεν γίνεται δουλειά. Χρειάζεται λίθος. Χρειάζεται να επιστρέψουμε στην εποχή του. Δηλαδή στο παρόν. Άλλωστε δεν είναι διαφορετική η εποχή. Τέτοια είναι. Ιδιαίτερα η τηλεοπτική. Όπως επίσης το πρόσφατο παρελθόν. Και δυστυχώς, αν πάει όπως πάει, και το μέλλον. Χωρίς να υστερούν και τα άλλα μέτωπα.

Η σημειολογία είναι προφανής. Από τα τοξικά Μέσα στη λίμνη και την ξηρασία της που η ομολογία της επεκτείνεται σε όλο το πολιτικό φάσμα, μέχρι τα νεκρά της πουλιά, τους θεσμούς της χώρας. Αν μην επεκταθώ στα ψάρια της, που είχαν την ίδια τύχη. Όπως και ο αγνός εκ του κόσμου της πολιτικής. Γιατί πολλοί έχουν πλέον συνηθίσει την άψυχη πολιτική ζωή. Το δρόμο του καριερισμού και του αμοραλισμού.

Μια άλλη πολιτική μπορεί να ρίξει το λίθο. Αυτή μπορεί να βγάλει πουλιά. Να γεννήσει νέους θεσμούς. Αυτή να αναλάβει και το βυθό. Να αναγεννήσει την κλινικά νεκρή Δημοκρατία της αντιπροσώπευσης. Δική της δουλειά είναι όλα. Ποιος είναι ο λίθος; Η ίδια Δημοκρατία. Η άμεση. Μια αγνοούμενη επί δεκαετίες συγγενής της πρώτης. Υπόθεση των δυο τους είναι το πέρασμα από την Γ' στην Δ' Ελληνική Δημοκρατία.

Εικόνα α. Ερωδιοί,

Εικόνα β. Βουλή των Ελλήνων,

Πηγές: α. Α.Π.Θ., β. Photo Nyloo.com,

Τότε ίσως μπορέσει να πιάσει τόπο το νερό της βροχής. Να επιστρέψει η ζωή στο διαταραγμένο οικοσύστημα της λίμνης. Να αναγεννηθεί. Και μαζί με αυτήν και η ευρύτερη γεωγραφική όσο και κοινωνική περιοχή. Μια χώρα που οι ερωδιόι της θα την ανεβάσουν στα ύψη. Εκεί που πετούν και οι ίδιοι. Και που σφίγγεται, γίνεται κουβάρι η ψυχή του ανθρώπου όταν τους βλέπει στην μισοάδεια από νερό πλην όμως υπερπλήρη από τραγικότητα, σημερινή λίμνη. Όπως φυσικά το αντικαθρέφτισμά της.

Αν λοιπόν ένα μυαλό, ένας κυβερνήτης, μια χώρα τα σκέπτονταν αυτά, δεν θα είχαν κανέναν ενδοιασμό να κάνουν αυτό που η ίδια η φύση δείχνει τι και πως πρέπει να γίνει. Η αναγέννηση της λίμνης και επόμενα του κράτους στις περιφέρειες δεν είναι η επανίδρυση ισάριθμων με αυτές ιδρυμάτων χρόνιων παθήσεων. Τα οποία ως γνωστόν υφίστανται παλαιόθεν. Γιατί αυτό περίπου πρόκειται να συμβεί.

Και οι περιφέρειες αξίζουν περισσότερο από το να αντιμετωπίζονται ως σύνθεση έμμεσης εκλογής συλλόγων σε πρώτο και σε δεύτερο βαθμό. Χωρίς κύρος. Για να μπορεί να μην ενοχλεί αλλά και να μην ενοχλείται ο απεσταλμένος της αθηναϊκής αρχής. Ο τοποτηρητής αν όχι ο πολιτικός κατής. Τέτοιο μάνατζμεντ καμιά επιχείρηση δεν θα το έκαμνε. Πόσο μάλλον αν έβγαινε από χρεοκοπία ανάλογης προηγούμενης διαδρομής. Και πόσο περισσότερο, αν αυτό το βάφτιζε και απογείωση.

Η ουσία είναι ότι δεν ενδιαφέρει η Κορώνεια. Η κορώνα ναι. Ο πολιτικός θρόνος. Τα ανάκτορα. Η Ελλάδα αυλή. Ποια Δημοκρατία. Κεντρομόλος είναι χωρίς μάλιστα παγκόσμιο προηγούμενο. Αυτή λοιπόν είναι η περιφερειακή Ελλάδα των δεκατριών καημακάμηδων. Αν όχι μια ακόμη ρύπανση της λίμνης. Αυτό είναι το σχέδιο νόμου για τις περιφέρειες της χώρας.

Αν δεν είναι έτσι τα πράγματα, τότε τι πιο δημοκρατικό και φυσιολογικό από το να τεθεί στην κρίση των πολιτών. Δεν χρειάζεται να είναι κανείς κουμπωμένος με τους δημοκρατικούς θεσμούς. Η Γαλλική κουλτούρα περί του ελέγχου του κυρίαρχου λαού αν όχι και των δημοψηφισμάτων έχει την αφετηρία της σε ένα στρατηγό. Στον Ντεγκόλ.

Εδώ η πολιτική Ελλάδα στάθηκε και σ αυτό το ζήτημα άτυχη. Είχε τον σύγχρονό του Παπάγο, ο οποίος όμως είχε άλλες προτεραιότητες αν δεν αγνοούσε τη Γαλλική παιδεία, όσο την καθ ημάς κλασσική. Από άλλα όστρακα είχε γνώσεις. Όπως βέβαια και οι μη Στρατηγοί που ακολούθησαν περιφρόνησαν το θεσμό. Και προκειμένου να μην αδικήσουμε κανέναν. Οι πάντες. Μπορεί σε κάποια διαλείμματα, προς το τέλος κάποιων ή στην αρχή κάποιων άλλων, να υπήρξε η έμμεση Δημοκρατία. Άμεση όμως όχι. Το άρωμα της κλασσικής Αθήνας ξοδεύτηκε στην Ευρώπη. Για εδώ δεν έμεινε.

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη εξειδίκευση ώστε να αναδιαρθρωθεί ο Ελληνικός οίκος. Οι δώδεκα περιφέρειες είναι οι σάρκες και το αίμα καθώς και τα κόκαλά του. Δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται ως ακάλυπτος χώρος. Αν είναι κάτι τότε είναι οι δώδεκα κολώνες της χώρας. Και οι νυν όμως, όπως και οι πρώην, εμμένουν σε μια από αυτές. Αν όχι ένα ελάχιστο τμήμα της. Ένα «κολωνάκι». Αντί να κτίσουν με βάση αυτό το περιφερειακό χωροταξικό, μαστορεύουν πως να βάλουν καινούργιες αντηρίδες στις παλιατζούρες. Και από πάνω μιλούν και για οράματα.

Και επειδή ένοχος ένοχο ου ποιεί, η κυβέρνηση δεν ανησυχεί ιδιαίτερα. Άλλωστε δεν είναι τυχαία η σιγή της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Γι αυτό και η πρόγνωση της

δεν προσιωνίζεται καλή. Αντί να κάνει δημόσια αυτοκριτική για τις δικές της ημέρες και έργα και την, κατ' όνομα μόνο πράσινη, δική της Κορώνεια, ξημεροβραδιάζεται στα Μέσα. Ούτε αρκεί μόνο η υποβολή πρότασης του περιφερειακού αυτού θεσμού, όπως κάνουν οι υπόλοιποι.

Όσο για τους άμεσα σχετιζόμενους, πλην όμως εξωκοινοβουλευτικούς θεσμούς, όπως η αυτοδιοίκηση, σε λίγο δεν θα πείθει ούτε τον εαυτό της περί του κατά πόσο παλεύει την υπόθεση του αιρετού περιφερειάρχη. Γιατί η πρόταση δημοψηφίσματος για το περιφερειακό έπρεπε να ήταν σήμερα η σημαία της. Και οι κεντρικές όσο οι τοπικές ενώσεις της αυτοδιοίκησης σηματοφόρους έχουν, σημαίες όμως δεν έχουν.

Νομίζω ότι αν κάποια στιγμή γίνει δημοψήφισμα για το περιφερειακό, το ποσοστό υπέρ του γνήσιου, όχι νόθου, περιφερειακού θεσμού θα είναι πρωτόγνωρο. Γιατί θα είναι υπέρ του ερωδιού που λέγαμε. Χρειάζεται μια άλλη λίμνη. Αυτή δεν είναι μια άλλη. Αυτή, έλεγα στην αρχή, είναι άλλη μια λίμνη Κορώνεια. Η πολιτική Ελλάδα.

Θράκη Οκτώβριος 2004,

Δ. Μια ευγενής ιστορική στιγμή

1. Μια ευγενής ιστορική στιγμή

Θα είναι μια από τις σπάνιες φορές που η ιστορία θα έχει να πει μόνο καλά λόγια για όλους. Τόσο για την Κυβέρνηση όσο τις αντιπολιτεύσεις. Θα το κάνει μάλιστα με έναν απλόχερο τρόπο. Δεν θα τα τσιγκουνευτεί καθόλου. Ιδιαίτερα όταν θα βλέπει προς τα πίσω. Ότι στο πέρασμα από την μια στην άλλη ιστορική περίοδο συνέβαλαν όλοι. Αντιπολιτευόμενοι και Κυβερνώντες.

Ο κανόνας θέλει τις πολιτικές αναμετρήσεις να έχουν νικητές και ηττημένους. Υπάρχει όμως και η εξαίρεση. Ιδιαίτερα όταν πρόκειται να αναμετρηθούν όλοι με το γνωστό ύψος των περιστάσεων. Όταν ψηλώσουν όλοι. Ηθικά και μορφωτικά και επόμενα και πολιτικά. Όταν υπερβούν τον πήχη. Τότε είναι που ακόμη και η υπαρκτή πολιτική Ελλάδα θα μπορεί να αναδειχθεί σε μια νέα Σιμπάγιεβα. Τότε θα της συγχωρεθούν ακόμη και οι μεγάλες της αμαρτίες.

Μιλώ για την αναμέτρηση με το περιφερειακό. Στην ουσία με το πέρασμα από την Γ' στην Δ' Ελληνική Δημοκρατία. Δεν ισχυρίζομαι ότι όταν ο Καραμανλής μίλησε για τους πέντε, πήρε τον αριθμό από πρόσφατο γραπτό μου. Αυτό δε σημαίνει ότι δεν πήρε άλλες φορές. Στην Κομοτηνή γνωρίζουν πολλοί μια ανάλογη περίπτωση. Το ζήτημα δεν είναι με τη διάγνωση. Αναγκαία είναι αλλά δεν αρκεί. Σημασία έχει η πολιτική. Εν προκειμένω η αγωγή. Η μόρφωση, η καθοδήγηση, η διεύθυνση. Μπορεί να πρόκειται για μια ιδιαίτερα κακοποιημένη λέξη, όμως συνεχίζει να παράγεται από το ρήμα άγω, που σημαίνει οδηγώ, και που είναι στο χέρι της πολιτικής να την ομορφύνει εκ νέου.

Και επειδή εκτός των άλλων σημαίνει και ανατροφή, που στην πολιτική οφείλουν να την διανθίζουν οι ιστορικές στιγμές αυτού του τόπου, αυτό ακριβώς χρειάζεται να γίνει και τώρα. Και να πιστωθεί εξ αδιαιρέτου σε όλους. Χωρίς διακρίσεις. Ο λόγος για την από κοινού πρόθεση να πάμε ως χώρα σε ένα Δημοψήφισμα για το περιφερειακό. Το υπ αριθμόν ένα ζήτημα δεν μπορεί να αδικηθεί άλλη μια φορά και να φυλακιστεί εκ νέου σε είκοσι τριάντα άρθρα ενός νομοσχεδίου που το κλείσιμο του ματιού του θα είναι υπέρ της μακροημέρευσης των όποιων κυβερνώντων.

Γιατί το περιφερειακό δεν είναι μόνο άρθρο. Κυρίως είναι το ουσιαστικό, που έχει και τη μεγαλύτερη σημασία. Είναι η φράση. Το κλειδί της χώρας για την αναμέτρηση με το μέλλον. Επίσης με την ιστορία. Αυτή άλλωστε έδειξε ότι πέρασαν πολλά χρόνια και κανείς δεν έκανε τίποτε σε αυτόν τον τόπο. Και ούτε και τώρα πρόκειται να γίνει. Η υπόθεση της Δημοκρατίας δεν είναι μόνο ο μέτοχος. Δεν εκχώρησα εγώ την έμμεση Δημοκρατία στους τηλεοπτικούς σταθμούς. Εν πολλοίς η λεγόμενη διαπλοκή είναι ο πυρετός. Είναι το σύμπτωμα της απουσίας της Δημοκρατίας. Δεν είναι η αρρώστια. Βρήκαν και έκαναν.

Ούτε πρόκειται να εισρεύσει καμιά σοβαρή ποσότητα Δημοκρατίας με αυτόν τον τρόπο. Από άλλες πηγές χρειάζεται να αντληθεί. Άλλωστε τι ποσότητες μπορεί να δώσει μια λίμνη σαν του Μαραθώνα, που δεν έχει καν δικό της νερό. Έστω και μια ακόμη τεχνητή, αυτή των Ολυμπιακών. Οι πηγές της Δημοκρατίας βρίσκονται στην

περιφέρεια. Αυτό δεν το κατάλαβε η πρωτεύουσα. Συνεχίζει να συγγέει το ρόλο της. Ενώ είναι μέρος, παντού θέλει να συμπεριφέρεται ως όλον.

Η στάση της αυτή είναι που στραγγαλίζει τη Δημοκρατία. Απλά τα Μέσα δεν είναι τίποτε άλλο από εκείνα τα γραφεία τελετών που ανέλαβαν την εκφορά της. Αν η νεκρή Δημοκρατία αναγεννηθεί τότε ο τόπος της νέας της γέννησης δεν πρόκειται να είναι η πρωτεύουσα. Το μόνο που μπορεί να αλλάξει είναι το χρώμα των γραφείων που έλεγα. Γιατί τα κοράκια δεν πρόκειται να βγάλουν τις μαύρες στολές. Και όσοι εκ της πολιτικής αλλάζουν ρούχα και τα βάζουνε αλλιώς, είναι γνωστό τι θυμίζουν.

Πολλοί δεν κατανόησαν ότι ο θάνατος είναι η ζωή των Μέσων. Πολλά τροχαία στον ΠΑΘΕ, πολλές ώρες υψηλών τηλεθεάσεων, πολλές διαφημίσεις, πολλά κέρδη. Όπως ακριβώς οι πεθαμενατζήδες. Έτσι και χειρότερα είναι τα πράγματα. Και ας μην το ομολογούν όσοι έχουν ιδίαν πείρα. Αν μπορεί να κάνει κάτι αυτή η χώρα δεν είναι η βαφή. Ούτε θα φέρουν καμιά Δημοκρατία τίποτε νέα γραφεία τελετών. Ή νέες τηλεοπτικές εκπομπές επί τα χείρω ώστε να αναβαθμίζονται οι υπόλοιπες. Γιατί όταν είναι κάτι στημένο, τότε το λεγόμενο βέλτιστο είναι χείριστο {1}.

Δεν ξέρω τι θα γίνει το έτος 2005, που ήδη ονομάστηκε έτος ανταγωνιστικότητας. Γνωρίζω όμως κάτι άλλο. Που επίσης το γνωρίζουν όλοι. Ότι αυτό που πρέπει να αντιπαλέψει πρώτα η χώρα είναι οι αιτίες που την κάνουν μη ανταγωνιστική. Η πρώτη λοιπόν από τις αιτίες αυτές είναι, όσο και να φαίνεται παράξενο σε μερικούς, η απουσία των περιφερειακών θεσμών. Αυτή ενοχοποιείται τόσο για την απουσία της ανάπτυξης, όσο για την μηδενική προσέλκυση νέων επενδύσεων. Και επόμενα το κράτος με τη χθεσινή όσο τη σημερινή και από ότι διαφαίνεται και την αυριανή του διοικητική δομή, μορφή και διάρθρωση.

Σαφέστατα άλλο είναι να ψάχνει ένας, όσο και φωτισμένος υπουργός να είναι, να φέρει επενδύσεις ή να προχωρήσει την ανάπτυξη και άλλο είναι να κάνουν την ίδια ακριβώς δουλειά, δώδεκα εκλεγμένοι περιφερειάρχες. Να αναδειχθούν σε ισάριθμους αναπτυξιακούς απεσταλμένους και αποστόλους. Η Ευρωπαϊκή εμπειρία βρήκε από παραδείγματα που το επιβεβαιώνουν. Εκεί βρίσκεται και το πεδίο ανάπτυξης του ανταγωνισμού. Αυτή είναι η κούρσα των Ευρωπαϊκών περιφερειών {2}. Από τη θέση που θα πάρει η καθεμιά εξαρτάται εν πολλοίς η αναπτυξιακή της συνέχεια. Ιδιαίτερα όταν τα επόμενα χρόνια οι κάνουλες των όποιων Ευρωπαϊκών ταμείων θα αρχίσουν πλέον να στερεύουν αν δεν το έχουν ήδη κάνει.

Η στέρηση των περιφερειών από το νέο θεσμό, όταν αλλού ήδη μετράει κάποιες δεκαετίες, δεν συνιστά μόνο ένα πολυετές αδίκημα σε βάρος τους. Ούτε είναι μόνο Δημοκρατικό. Είναι πηγή πολλών δεινών. Όλων σχεδόν. Οι ρακενδυτες αναπτυξιακά σημερινές περιφέρειες έχουν όμως κάτι που δεν έχει ακόμη προσβληθεί. Και αν έχει συμβεί, δεν είναι κάτι το σοβαρό. Είναι η δυνατότητα που έχουν να αποτελέσουν πηγές Δημοκρατίας. Τόσο για την ανάπτυξη των ιδίων όσο της χώρας ολόκληρης.

Επί δεκαετίες μάλωναν στη Βουλή και συνεχίζουν να κάνουν το ίδιο. Μπορεί να εξαιρεθεί από τα αντικείμενα τριβών, το περιφερειακό. Έστω για μια σύνοδο. Μέσα στο επόμενο έτος να ολοκληρωθούν οι απαιτούμενες προετοιμασίες ώστε να πάμε ως χώρα να κάνουμε μέσα από το Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, δυο κινήσεις μαζί. Η μια είναι να αποχαιρετήσουμε την Γ' Ελληνική Δημοκρατία. Η άλλη είναι να

υποδεχθούμε την Δ' {1}. Μια τέτοια κορυφαία για το μέλλον της χώρας χρονική στιγμή δεν μπορεί παρά να την τιμά ολόκληρη. Επόμενα και όσους συνδέσουν το όνομά τους με αυτήν. Πέραν όλων αυτών και άλλων πολλών, θα είναι επίσης ακόμη, μια ευγενής ιστορική στιγμή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

{1} Χρήστος Κηπουρός, Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, Τρίτη έκδοση. Θράκη 2004, σε ηλεκτρονική μορφή. Βλ. μηχανές αναζήτησης,

{2} Με έλεγε ένας φίλος μου που ζει στη Γαλλία, για την περιφέρεια της Valenciennes. Πριν από μερικά χρόνια Ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία έψαχνε στην Ευρώπη να βρει ένα μέρος να εγκαταστήσει τη νέα της μονάδα. Είχε να επιλέξει μεταξύ περιοχών που είναι γύρω από το κέντρο βάρους της Γηραιάς Ηπείρου. Δηλαδή, Γερμανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Γαλλία. Η τελευταία απερρίφθη πριν καν συζητηθεί λόγω υψηλών ημερομισθίων και επιπλέον και λόγω ακριβών ενσήμων καθώς και της ιδιαίτερης συνδικαλιστικής παιδείας {απεργίες κλπ.}. Τότε ο πρόεδρος της περιφέρειας άρχισε μια συνεννόηση με τους Ιάπωνες με προτάσεις που υπέβαλε, από την εγκατάσταση και νέων μονάδων στην υπόψη ζώνη εργασίας ώστε να συνιστούν οργανικά μέρη της βασικής μονάδας, μέχρι το flux tires -μόλις παραγγέλλεται κάτι να έρχεται την ίδια στιγμή ώστε μεταξύ άλλων να μειώνεται το κόστος παραγωγής- και μέχρι μείωση της φορολογίας -μόνο στη περιοχή αυτή- ώστε να εξισορροπείται η μεγάλη δαπάνη των ακριβών εργατικών χεριών. Μια προϋπόθεση έβαλε. Την απασχόληση γαλλικού προσωπικού. Οι Ιάπωνες δέχτηκαν. Η τριακονταετής συμφωνία υπεγράφη. Η περιοχή επωφελήθηκε σε μια περίοδο που η ανεργία μεγάλωνε. Οι όροι υπήρξαν διαφανείς και σαφείς.

Θυμήθηκα τη Δ.Ε.Β.Ζ.Ο.Σ. που πήγαν να κάνουν στο Ορμένιο Έβρου οι τοπικοί σοσιαλιστές κυρίως όσο και φιλελεύθεροι παράγοντες του Νομού. Πρώην και νυν. Το κλειδί τους ήταν να τη στηρίξουν στην εκμετάλλευση των φτηνών Βουλγαρικών εργατικών χεριών που θα πηγαινοέρχονταν καθημερινά. Αναρωτήθηκα αν αυτό έχει καμιά σχέση με τη Γαλλική περίπτωση. Που ειρήσθω εν παρόδω, αυτός που τη χειρίστηκε είναι δεξιός. Δεν βρήκα. Όπως δεν βρήκα κανένα κανόνα περιφερειακού συμφέροντος να τηρείται. Αντί για το Γαλλικό μοντέλο οι εδώ κεντροαριστεροί όσο κεντροδεξιοί, εμπνεύστηκαν από τη Γουατεμαλέζικη δεξιά. Έκανα συνειρμό με το εργοστάσιο στρατιωτικών ειδών στην ίδια περιοχή, στο Τρίγωνο. Αν είναι κάτι το αποπερατωθέν κίριο σκέφτηκα είναι το ευρωπαϊκό μνημείο γελοιοτητας της εξ Αθηνών αναμενόμενης ανάπτυξης που ποτέ δεν ήλθε και ποτέ δεν πρόκειται να έρθει. Ένας επιπλέον λόγος για τους συμπατριώτες μου αλλά και άλλους, να διαγράψουν από τις σημαίες του αγώνα τους τα πράσινα και τα μπλε, και να εγγράψουν τις προτάσεις μας για το περιφερειακό.

{*} Το κείμενο αποτελεί μια πρόταση του πως μπορεί να εισαχθεί το συγκεκριμένο ζήτημα στην ελληνική πολιτική ατζέντα και στο κοινοβούλιο ειδικότερα.

Θράκη Οκτώβριος 2004,

2. Τα θεσμικά κλοπιμαία

«Όχι μόνο δεν φιλοσοφούν οι όποιοι βασιλείς αλλά ούτε καν οι φιλόσοφοι. Κάτι το φυσικό, αφού αντίθετα προς τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, η γενέθλια πατρίδα των τελευταίων δεν έχει σήμερα απ αυτούς ούτε για δείγμα».

X. K.

Η Δημοκρατία ποτέ δεν ήταν πόρνη. Επομένως τα περί προαγωγών, ως προς αυτή τουλάχιστον, δεν ευσταθούν. Άλλωστε άλλο προδίδω, άλλο εκδίδω. Όσο δε και αν το τελευταίο ρήμα συγγενεύει με τη λέξη «εκδότες», τα φαινόμενα και στο σημείο αυτό, απατούν. Πρώτον πρόκειται για τους βασικούς υπεξαιρέτες της Δημοκρατίας, αντί για υπηρέτες της. Δεύτερον, ναι μεν κυριαρχεί, όμως δεν είναι όλη η οικονομική ολιγαρχία αναμειγμένη, όπως όσοι ενέχονται δεν είναι όλοι μέλη της. Τουτέστιν κάποιοι λουφάρουν. Σκέτοι εκδότες, διευθυντές και άλλοι. Ας μην επεκταθώ τώρα. Και φυσικά όχι μιας προτίμησης. Οι εξαιρέσεις στις δυο μεγάλες μπάντες, ελάχιστες.

Το συγκεκριμένο αντιδημοκρατικό κοινόν, αυτό έκανε και συνεχίζει να κάνει. Να κακουργεί και να καταργεί συστηματικά τον πιο μεγάλο πολιτικό θεσμό. Όχι βέβαια μόνο του αλλά μετά άλλων φίλων. Η τηλεοπτική μετά της πολιτικής, έστω κατά μη ισομοιρία, με την κύρια ευθύνη να ανήκει στους πρώην αλλά και στην κυβερνώσα γραφειοκρατία. Από κορυφών έως ονύχων. Επίσης σε πρόσωπα εκ προσκολλησεως.

Εδώ λοιπόν ισχύει απολύτως «ο πρώτος αναμάρτητος κλπ». Επειδή δε δεν υπάρχει ατιμωρησία στο μείζον που είναι η Δημοκρατία, επεκτείνεται και στο έλασσον. Και στα όποια παράνομα οφέλη, στο γνωστό αζημίωτο. Ο λόγος για τα επιτόκια της απουσίας της. Τα δελτία παροχής υπηρεσιών ή μάλλον αντιπαροχής. Άλλωστε η λέξη «τόκος» που στα Ελληνικά σημαίνει γέννα, τέτοιο προϊόν είναι. Είχε πολύ δίκαιο ο Αριστοτέλης που δεν είχε την καλύτερη των απόψεων για την επέκτασή του στην οικονομία. Αν έβλεπε άραγε τα σημερινά τηλεοπτικά πανωτόκια, τι θα έλεγε;

Μη σπεύσει κανείς να αφορίσει τη διαγνωστική αυτή πολιτική παιδεία και να τη βάλει στο ίδιο τσουβάλι με όσα ακούστηκαν από πολλούς εκ των αντιπολιτευόμενων. Μιλώ για όλους εκείνους οι οποίοι εκτέθηκαν ανεπανόρθωτα όλες αυτές τις ημέρες δίνοντας αν μη τι άλλο την εντύπωση ότι είναι κοινοβουλευτική αντιπροσώπευση και ενεργούμενο των καταγγελλομένων -παλιά αυτό το έλεγαν ουρά- μετά των οποίων

άλλωστε πρώην ένοικοι μεγάρων, όπως και άλλοι, πρώτα βιολιά, ουδέποτε έπαγαν να συναντώνται και να συντρώγουν.

Όμως από την άλλη, αν όντως ο μπαϊρακτάρης διέθετε μπαϊράκι, τη Δημοκρατία όφειλε πρώτα να αποκαταστήσει. Αυτήν όφειλε να έχει ως σημαία. Και να το πει και ευθαρσώς, σε άλλες περισσότερο προσήκουσες προς τη Δημοκρατία αίθουσες. Αυτή απουσιάζει. Να πει ότι παρέλαβε άψυχο σώμα. Ένα τηλεοπτικό κουφάρι. Αλλά και γιατί άλλο Δημοκρατία, άλλο Νέα Δημοκρατία. Όπως επίσης άλλο μπαϊράκι, άλλο μπαράκι. Μέχρις και αυτό θα ήταν επιτρεπτό να ακουστεί από αντιπολιτευόμενους αντί να φωνασκούν ζητώντας ονόματα όταν δεν έκαναν το Γερμανό. Όταν ακόμη και στην πατρίδα του τελευταίου, ξέρουν μέχρι και τις διευθύνσεις των αναφερθέντων.

Όμως και το περιβόητο κλειδί, ο βασικός μέτοχος, και τα περί αυτόν πολύ ολίγον μπορούν να αλλάξουν τη ρότα. Το πολύ πολύ οι πέντε, η Μ. Α. Σ.Α.Α. όπως τους είχα ονομάσει {1}, να γίνουν επτά ή οκτώ. Στην ουσία απλά θα αυξηθεί ο αριθμός των δεσμοφυλάκων της Δημοκρατίας. Γιατί αυτή ακριβώς τη δουλειά κάνουν. Σιγά μην φοβηθεί και ενοχληθεί ο βυθός από ένα δυο βότσαλα. Όπως επίσης σιγά μη γίνουν οι δεσμοφύλακες, θεματοφύλακες.

Το ζήτημα είναι πως θα αποδοθούν τα πολιτικά κλοπιμαία στους πολίτες. Στον ιστορικό δικαιούχο λαό από τον οποίο και αφαιρέθηκαν και του οποίου αποτελούν κτήμα. Ποιο τελικά είναι το νέο Σύνταγμα του Μακρυγιάννη. Γιατί ακόμη και ο βασιλιάς Όθωνας έκανε πίσω τότε. Αναγνώρισε δίκαια στο αίτημα του Ρουμελιώτη θεματοφύλακα στρατηγού. Και επιπλέον άφησε και κάτι. Το παλάτι του έγινε Βουλή.

Όπως και οι ανιόντες των σημερινών επικεφαλείς άφησαν. Υπάρχουν λόγοι τους που έστω περισσότερο εμπειρικά και λιγότερο αναλυτικά, έμειναν. Μερικοί μάλιστα διεκδικούν κύρος που υπερβαίνει κατά πολύ το χώρο τον οποίο υπηρέτησαν. Μέχρι καθολικό κύρος, όπως συμβαίνει με τα γνωμικά. Εκείνος δε ο οποίος κερδίζει από τη συνάντηση της πολιτικής σοφίας με τη λαϊκή σοφία είναι, μεταξύ των άλλων, η ίδια η καθομιλουμένη. Πόσα χρόνια έχει όμως να ενυδατωθεί. Πάνω από είκοσι. Και πώς να γίνει αυτό. Από τα κορακίστικα της «πολιτικής» ή από την αργκό των καναλιών;

Όσο τώρα αφορά τους κατιόντες συγγενείς των προηγούμενων, έστω κι αν ακόμη στην ουσία δεν άρχισαν, άραγε τι θα μπορούσαν να παραγάγουν; Κατά τη γνώμη μου, πολλές φλύαρες βιντεοκασέτες και ηλεκτρονικές παρουσίες από τις οποίες όσο λείπουν οι σκέψεις τόσο είναι λογικό να λείπουν οι επισκέψεις χρηστών-πολιτών. Οι οποίοι όσο τους ψηφίζουν, άλλο τόσο τους αψηφούν. Γιατί θέλουν να πάρουν πίσω την εκδίκησή τους για την εις βάρος τους πολύμορφη βία, της οποίας ναι μεν μερικές πλευρές δεν έχουν υλική υπόσταση, όπως η τηλεοπτική, πλην όμως ζουν και βασιλεύουν. Μια περίοδο όπου όχι μόνο δεν φιλοσοφούν οι όποιοι βασιλείς αλλά ούτε καν οι φιλόσοφοι. Κάτι πολύ φυσικό, αφού αντίθετα προς τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, η γενέθλια πατρίδα των τελευταίων, δεν έχει σήμερα απ αυτούς ούτε για δείγμα.

Μπορεί όλες οι εξουσίες και οι εποχές να είχαν πυρές να αντιμετωπίσουν τις ιδέες, όπως η σημερινή έχει τις ηλεκτρονικές. Όμως η ιστορία διδάσκει ότι μπορούσαν και φυσικά μπορούν να γίνουν πολλά. Σε όλους τους θεσμούς. Από την πολιτική και τη Δημοκρατία μέχρι τις Περιφέρειες και μέχρι τον καταστατικό χάρτη της χώρας. Από το δημοψήφισμα για το περιφερειακό, το πιο οξυμένο ζήτημα σε ολόκληρη τη Γηραιά

Ήπειρο, και από την εξουσία στην περιφέρεια ως το νέο ρόλο του Προέδρου της Δημοκρατίας {1}. Ο λίθος, έγγραφο σε ένα άλλο σημείωμα, που χρειάζεται να είναι ευμεγέθους πριν ριχτεί στην πολιτική Κορώνεια, είναι η άμεση Δημοκρατία.

Το πρώτο βήμα είναι αυτό. Το να πάμε από τη χώρα αυλή στη χώρα Βουλή, στους πολίτες μέλη της. Θα υπάρξουν και πολλά άλλα βήματα. Πολιτικά όσο θεσμικά {1}. Έστω και αν εξ αιτίας τους ζημιωθούν λίγο κάποια Αθηναϊκά γραφεία τελετών της Δημοκρατίας. Αφού θα αντλείται πλέον και από νέες πηγές. Εννοείται ότι τίποτε δεν θα γίνει και καμιά τέταρτη Δημοκρατία δεν πρόκειται να γεννηθεί αν πριν δεν μπουν σε μια λογική σειρά τα πράγματα. Πολύ πριν επιστραφούν τα θεσμικά κλοπιμαία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

{1} Χρήστος Κηπουρός, *Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, Τρίτη έκδοση, Θράκη 2004. Βλ. μηχανές αναζήτησης,*

{*} Κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου, με αφορμή την επικαιρότητα,

Θράκη Οκτώβριος 2004,

Ε. Ιδεόλιθος

1. Η τριμερής για τη Δημοκρατία

«Δημιουργία δυο ανεξάρτητων όσο αυτόνομων πνευματικών αρχών.

Η μια για την κοινωνία, η άλλη για τη Δημοκρατία. Ένας συλλογικός

Αριστοτέλης και ένας αντίστοιχος Δημόκριτος θα είναι τα αρχέτυπα».

X. K.

Οι αναλαμπές αν όχι λάμπεις που παρατηρούνται στη διαδρομή της ιστορίας από πρόσωπά της, δεν οφείλονται στην τύχη. Ας πάρουμε ένα από κάθε ιστορική περίοδο, αντιπροσωπευτικά. Καλύτερα όμως ας κάνουμε ένα ταξίδι αστραπή, προς τα πίσω. Στον Περικλή, τον Αλέξανδρο, τον Ιωάννη Βατάτζη, τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Δεν είναι τυχαίο ότι θα πέσουμε αντίστοιχα επάνω στον Πρωταγόρα, τον Αριστοτέλη, το Νικηφόρο Βλεμμύδη, τον Καραβίδα.

Οι σχέσεις των πρώτων με τους δεύτερους δεν είναι βέβαια σχέσεις των ανθρώπων με είδωλα στον καθρέπτη. Η πολιτική εκδοχή του “mirror, mirror in the wale etc.” Αν ήταν τέτοια δε θα έκαναν αυτά που έκαναν. Πρόκειται για σχέσεις ανώτερης διανοητικής και ηθικής στάθμης. Από τον Αβδηρίτη σοφιστή και το φιλόσοφο του μέτρου μέχρι τον ηγούμενο Βλεμμύδη και το μέλος του πολιτικού γραφείου του Κρητικού ηγέτη, τον Καραβίδα. Ο λόγος για τις λεγόμενες δεξαμενές ιδεών. Αυτές που σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες βρίσκονται εδώ και πολύ καιρό, στην ημερήσια διάταξη. Από εδώ τα εισήγαγαν. Ας μην επεκταθώ στην έννοια του αντιδάνειου.

Όπως επίσης δεν θέλω να επεκταθώ στα νεότερα χρόνια. Ακόμη και στα μόλις προηγούμενα. Αυτή η περίοδος παρήλθε. Και τα Μέσα εκείνα που το κάνουν, έχουν τους λόγους τους. Πάντως όχι από λόγους αλληλεγγύης προς δικούς τους ανθρώπους. Όσο για τη σχέση που έχουν με τη Δημοκρατία είναι γνωστή. Παραμένει η παράνομη ιδιοποίησή της και στη συνέχεια η διάθεσή της προς πώληση, κατά το εκάστοτε δοκούν. Αυτό θα συνεχίσουν να κάνουν. Και μάλιστα χωρίς καμιά όχληση από κανέναν.

Όμως από την άλλη αυτό είναι το πρώτο πολιτικό και θεσμικό ζήτημα της χώρας. Και χρειάζεται ένα άμεσο χειρισμό. Είναι ο γόρδιος δεσμός της Δημοκρατίας. Δεν λύνεται με τους συνήθεις νόμους. Είναι μεγάλη ψευδαισθήση να το νομίζει κανείς. Μια τρύπα στο νερό θα κάνουν τα βότσαλα στην πολιτική λίμνη και επίσης μερικούς κύκλους στην επιφάνεια του νερού. Έτερον ουδέν. Εδώ θα είμαστε.

Κατά τη δική μου γνώμη, το πρώτο, για το πέρασμα από την τρίτη στην τέταρτη Δημοκρατία, είναι το περιφερειακό {1}. Η άντληση κινητικότητας, πολιτικής και δημοκρατίας από νέες πηγές. Το δεύτερο αφορά συγκεκριμένη μεταβίβαση εξουσίας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας {1}. Το τρίτο σημείο έχει να κάνει με δημιουργία δυο ανεξάρτητων όσο αυτόνομων πνευματικών αρχών. Η μια για την κοινωνία, η άλλη

για τη Δημοκρατία. Ένας συλλογικός Αριστοτέλης και ο αντίστοιχος Δημόκριτος θα είναι τα αρχέτυπα. Μια επεξεργασμένη όσο επιστημονική επιστροφή σε αμφοτέρους.

Η σχέση πολιτών πολιτείας με όλα της τα θεσμικά επίπεδα {Κυβέρνηση, Βουλή, κόμματα κλπ.} θα εμπλουτιστεί με έναν τρίτο εταίρο. Ας μείνουμε στο ζήτημα της Δημοκρατίας. Θα πρόκειται για μια, χωρίς άλλα προνόμια, ομάδα, πλην ενός. Του τιμητικού τίτλου της Βουλής και της Κυβέρνησης, που θα την αναγνωρίζει ως πηγή ιδεών και πολιτικών επεξεργασιών για τη Δημοκρατία. Το καταστατικό καθώς επίσης και ο προϋπολογισμός είναι θέματα ανοιχτά. Κατά τη γνώμη μου ο εθελοντισμός και το άμισθο, δίνουν στην ομάδα επιπλέον αξία και αίγλη. Μια άλλη ηθική υπόσταση.

Κάθε πρόταση προϊόν των επεξεργασιών της, που θα υποβάλλεται πριν από κάθε σχετικό με τη Δημοκρατία νομοσχέδιο, να μην έχει ηθικό και μορφωτικό μόνο βάρος όμως είναι βέβαιο ότι θα λαμβάνεται υπόψη από όλα τα εν τη Βουλή κόμματα. Μιλώ για ένα ζωντανό δημοκρατικό όσο επιστημονικό οργανισμό, που το κύριο μέρος των δραστηριοτήτων του θα αφιερωθεί στις συζητήσεις με τους πολίτες.

Αν η Δημοκρατία είναι πρώτου βαθμού συγγενής της πολιτικής και αν ο χώρος έμπνευσης της τελευταίας είναι οι ιδέες, τότε μέσα από τον ανάστροφο δρόμο η Ελλάδα, και μέσα από τις ιδέες και τις επεξεργασμένες, μετά από το διάλογο με το λαό, προτάσεις των πνευματικών αυτών προσώπων, μπορεί να επιστρέψει. Τόσο στην πολιτική όσο στη Δημοκρατία.

Ακολουθεί μια ακόμη πρόταση. Για την κοινωνία. Μια εκ νέου καταγραφή των κοινωνικών εξελίξεων της χώρας, καθώς και το τι λέει ο Έλληνας πολίτης. Το ανεκδιήγητο εκείνο: «έξω από το χορό, πολλά τραγούδια» θα δώσει τη θέση του στη συζήτηση γύρω από το ερώτημα: «κοιτάξτε, δεν πάει έτσι το βήμα του χορού». Η απάντηση προς τον πολίτη είναι υποχρεωτική. Εννοείται ότι δεν μπορεί να αντιστρατεύεται τη λογική.

Πέραν αυτών θα προσεγγιστούν ένα προς ένα τα σημεία-εστίες τριβών και κρίσης του Ελληνικού κοινωνικού, οικονομικού και αναπτυξιακού μοντέλου. Αυτός είναι ο ρόλος της άλλης ομάδας η οποία σε μια άλλη ευκαιρία πρόκειται να αναλυθεί και παρουσιαστεί διεξοδικότερα. Δεν μπορεί να γίνει τώρα, για προφανείς λόγους. Και επιπλέον επείγει περισσότερο η σημερινή. Ακόμη και από την οικονομία. Η τριμερής για τη Δημοκρατία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

{1} Χρήστος Κηπουρός, *Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, Πέμπτη έκδοση, Θράκη 2004, σε ηλεκτρονική μορφή. Βλ. μηχανές αναζήτησης.*

{*} Οι δυο νέες προτάσεις που υπάρχουν στο κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου, εννοείται ότι τίθενται στη διάθεση οποιουδήποτε προς διάλογο.

Θράκη Οκτώβριος 2004,

2. Ο θεμέλιος λίθος της Τέταρτης Δημοκρατίας

Σύμφωνα με τις κατά καιρούς δημόσιες τοποθετήσεις από τους επικεφαλείς της υπαρκτής πολιτικής Ελλάδας, υπάρχουν σε αυτήν: το κέντρο, η κεντροαριστερά και η αριστερά. Το είπαν στα συνέδριά τους, επίσης άλλοι το γράφουν παλαιότεν. Παίρνω τους μετρητοίς τις δηλώσεις. Όπως όμως και το τι συνεπάγεται να λέει κανείς ότι είναι αυτό και δεν είναι το άλλο. Κάτι που οφείλει να το αποδεικνύει με τις πράξεις του.

Ως προς την πολιτική τους φιλοσοφία λοιπόν, και ειδικά τις ρίζες της τελευταίας και το που ακριβώς βρίσκονται ή καλύτερα το που πρέπει να βρίσκονται αυτές, η απάντηση είναι απλή. Μπορεί μεν ιστορικά να είναι μακριά, όμως γεωγραφικά είναι κοντά. Πολύ κοντά. Μέσα στη χώρα. Είναι η εκκλησία του Δήμου, η Αγορά της κλασσικής Αθήνας. Όπως είναι ο Αριστοτέλης και ο Δημόκριτος.

Η μεσότητα του πρώτου καθώς και η Ευεστώ του δεύτερου. Του οποίου όμως το ομόρριζο, με τη Δημοκρατία, όνομα, δεν στάθηκε ικανό ώστε να εμποδίσει την ίδια κλασσική Αθήνα του Δήμου να την καταργήσει, καίγοντας όλα του τα έργα. Όπως κάνει και η σύγχρονη της ομολογή. Η τηλεοπτική πρωτεύουσα με τις ηλεκτρονικές πυρές.

Η μη συμπερίληψη και άλλων εκ των μεγάλων σοφών, δεν σημαίνει τίποτε. Ίσως σε αυτό να επηρέασαν λίγο οι πολιτικές ταυτότητες όπου δεν υπάρχει καμιά αναφορά για δεξιά. Κάτι για το οποίο π.χ. ο Κορνήλιος Καστοριάδης, μέμφεται τον Πλάτωνα {1}. Όπως ως προς την απέναντι όχθη της έπαιξε ρόλο η γνωστή, περί Αριστοτέλη και Δημόκριτου, γνώμη του Κάρολου Μαρξ {2}.

Αν η πολιτική και φιλοσοφική θεωρία του Αβδηρίτη σοφού είναι ισάξια προς την ατομική, τότε εκτός του ομώνυμου κέντρου πυρηνικών ερευνών, του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. έστω, έπρεπε από πολλών ετών να έχει ιδρυθεί αντίστοιχο πολιτικών φιλοσοφικών ερευνών. Ο ίδιος άλλωστε δεν θα είναι και ιδιαίτερα ικανοποιημένος να εκλαμβάνεται σαν κανένας αρχαίος Οπενχάιμερ. Τη φιλοσοφία διακόνησε πρωτίστως. Και κατόπιν τα φυσικά φαινόμενα. Πρότεινα στο Δημοκρίτειο που έχει και το όνομά του να αποκτήσει επίσης και μια άλλη σχέση μαζί του. Να το επιβεβαιώσει στην πράξη. Να ιδρύσει σχολή πολιτικής φιλοσοφίας στα Άβδηρα {3}.

Ως προς τα υπόλοιπα, η προτεινόμενη πνευματική αρχή για τη Δημοκρατία {4}, μπορεί να αναδειχθεί σε συλλογικό Δημόκριτο. Θα το κρίνει το κατά πόσο ο λίθος που θα ρίξει στην πολιτική λίμνη είναι γνήσιος και αληθινός ιδεόλιθος {5}. Που μέχρι και θαυματουργός μπορεί να αποδειχθεί. Ο οποίος φυσικά ούτε δρακόντεια μέτρα είναι ούτε κανένας νέος νόμος. Αν είναι κάτι που θα κάνει το βυθό να φαίνεται, είναι μια επεξεργασμένη θεσμική δέσμη ιδεών προς τη Βουλή των Ελλήνων με την υπογραφή της αρχής. Η δημιουργία της είναι το πρώτο βήμα.

Ιδέες και πάλι ιδέες. Από την άμεση Δημοκρατία και τη συμβολή της μέσα από το δημοψήφισμα για το περιφερειακό έως τις δώδεκα περιφέρειες και από την απόκτηση της εξουσίας από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να διορίζει ο ίδιος τους κρατικούς εκπροσώπους στις περιφέρειες, έως την τριμερή για τη Δημοκρατία. Κινήσεις η κάθε μια στη σειρά της. Μελετημένες. Σκοπός ιερός όσο άγια είναι και τα μέσα. Το μι

μικρό. Από αυτά που δεν έχουν ανάγκη αγιασμού. Αν κάποια έχουν, είναι εκείνα με το κεφαλαίο Μι. Τα του κεφαλαίου, όπως θα έλεγε και η παραδοσιακή αριστερά.

Με μια επιπλέον σημείωση. Ως προς τα δημοψηφίσματα δεν ισχύει η παροιμία: αφού βρήκαμε παπά ας θάψουμε κλπ. Ζούμε σε μια χώρα που έχει να κάνει τριάντα χρόνια τέτοιο πράγμα και επιπλέον στη χώρα του μέτρου. Δεν μπορεί να κάνει πέντε έξη μαζί. Εν πάση περιπτώσει ας μπουν προτεραιότητες. Τι είναι πιο μπροστά. Αν είναι κάτι πριν από την κλεμμένη μας Δημοκρατία. Το εάν μπορεί να διαιωνίζεται το ίδιο βιολί. Όπως την παρελθούσα οκταετία. Αν όχι δεκαπενταετία και περισσότερο.

Αυτή η ηθική όσο πολιτική ανομία μας έφερε εδώ. Η διασπάθιση του Δημόσιου χρήματος μετά αφαίρεσης της Δημοκρατίας. Στα νομικά λέγεται ληστεία μετά φόνου, αφαίρεσης ζωής. Εγώ δεν είμαι δικαστής. Ήμουν όμως και συνεχίζω να είμαι θύμα αυτής της ανεπανάληπτης τηλεοπτικής και έντυπης αθηναϊκής κυρίως λογοκρισίας. Ξέρω ότι τα διαβάζουν αλλά δεν τα βάζουν. Μπορώ να μιλήσω γι αυτό. Γνωρίζω καλά τον τόπο, τον τρόπο όσο και αυτούς που έδρασαν. Μπορεί οι πρώην να είναι οι άμεσα ενεχόμενοι όμως και οι νυν, αν από τη μια ορθά κατήγγειλαν τα συμβαίνοντα, από την άλλη, δεν έλειψαν και καμιά μέρα από το γυαλί. Αλήθεια είναι κανείς τους που πιστεύει ότι θα γίνει κάτι; Πέραν της βαφής και αλλαγής του χρώματος.

Η Δημοκρατία θα έρθει αν έρθει, από το ψαλίδισμα και κυρίως από τη διάχυση της θεσμοθετημένης κυβερνητικής υπερεξουσίας στους πολίτες. Η άμεση Δημοκρατία θα παίξει καθοριστικό ρόλο. Μια άλλη τέτοια περίπτωση είναι η μεγάλη διανοητική συμβολή του συλλογικού Δημόκριτου. Από τέτοια υλικά και μόνο, από ιδέες και από πολιτική, και όχι από συμβάσεις μεταξύ κυβερνώντων και Μέσων, είναι ο λίθος που έλεγα ότι χρειάζεται. Αντί για βότσαλα ένας πολύτιμος λίθος. Ο θεμέλιος λίθος της Τέταρτης Δημοκρατίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

{1} Κορνήλιος Καστοριάδης, *Η αρχαία Ελληνική Δημοκρατία και η σημασία της για μας σήμερα*, εκδόσεις ύψιλον, Αθήνα, 1986,

{2} Παναγιώτης Κονδύλης, *Ο Μαρξ και η αρχαία Ελλάδα*, εκδόσεις στιγμή Αθήνα 1984, σελ. 37, όπου αποκαλεί τον Αριστοτέλη μέγιστο στοχαστή της αρχαιότητας. Έστω και αν είναι αλλού θετικός και αλλού κριτικός για το Δημόκριτο, για τον οποίο βέβαια ο Σταγειρίτης σοφός έπλεκε εγκώμια όταν έλεγε ότι μοιάζει να τα φρόντισε όλα.

{3} Χρήστος Κηπουρός, *Αβδηρα, Θράκη 2004*. Βλ. μηχανές αναζήτησης,

{4} Χρήστος Κηπουρός, *Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, Έκτη έκδοση, Η τριμερής για τη Δημοκρατία, Δυο προτάσεις του συγγραφέα, δημιουργία μιας πνευματικής αρχής για την κοινωνία και μιας για τη Δημοκρατία*. Θράκη 2004. Βλ. μηχανές αναζήτησης.

{5} Michel Foucault, *Οι λέξεις και τα πράγματα*, εκδόσεις Γνώση, Αθήνα 1986, βλ. σελ. 170, *Η παραγωγή των λέξεων*. Ας επιτραπεί στο σημείο αυτό να παρατεθεί από το συγγραφέα του σημερινού κειμένου, σε πρώτο πρόσωπο, μικρό ιστορικό για την παραγωγή της λέξης που μπήκε ως τίτλος: «Με άρεζε από παλιά η πέτρα. Τόσο ως

λέξη όσο ως υλικό δόμησης. Η ομορφιά που εκπέμπει. Η ζεστασιά της μαζί και το κρύο. Η αντοχή στο χρόνο που την καθιστά ιστορικό μνημείο. Ίσως ένα από αυτά με επηρέασε ιδιαίτερα. Μιλώ για τα πέτρινα τείχη της πόλης μου. Τα βυζαντινά.

Δεν θα επεκταθώ σε προηγούμενες περιόδους. Ούτε στην παλαιολιθική ούτε στη νεολιθική. Ήθελα να μείνω λίγο μόνο στα πέτρινα χρόνια τα οποία αποδεικνύονται τελικά μεγάλης αντοχής. Επίσης στο κλασσικό, ουδέν κακόν αμιγές κλπ. και στην εξ αυτού έμπνευση των αγώνων των πολιτών για Δημοκρατία. Κάτι που συναντάται ακόμη από την κλασσική περίοδο.

Με βάση αυτά, και παρόλο που και στα χθεσινά όσο και τα σημερινά πέτρινα τηλεοπτικά χρόνια δεν παρέχεται καν η ευκαιρία να ακουστεί ο λόγος όλων των πλευρών, και πάλι οι πολίτες χρεωστούν χάρη. Γιατί τους εμπνέουν να σκεφτούν και να φανταστούν τη Δημοκρατία που τους κατακλύβουν τα Μέσα από κοινού μετά των όποιων κυβερνώντων. Να τη ζητήσουν πίσω. Όπως όφειλαν να το κάνουν από ετών.

Έτσι όταν προ ημερών με έλεγε φίλος ότι τα λιμνάζοντα νερά αντί για βότσαλα θέλουν πλέον λίθο για να τα ταράξει κανείς, επέστρεψαν όλα τα προηγούμενα και μαζί τους πολλά καινούργια. Ένα από τα τελευταία ήταν ο θεμέλιος λίθος. Φράση συνδεδεμένη με όχι και ιδιαίτερα καλές στιγμές της Δημοκρατίας. Με προπαγάνδα. Εν τούτοις σκέφτηκα ότι μπορεί να πάει και με τις καλές της στιγμές. Ακόμη και με τις ευγενείς. Εξαρτάται από το λόγο που θα την εκφέρει.

Ας πούμε ότι είναι ο ομώνυμος λίθος της Τέταρτης Δημοκρατίας. Αυτή που λίγοι πλέον θα αρνηθούν την αναγκαιότητά της. Και επόμενα τη θεμελίωση. Που ακόμη και οι της λεγόμενης πολιτικής σύντομα θα αναγκαστούν να μιλήσουν γι αυτήν. Γιατί ό,τι ήταν να δώσει η μεταπολιτευτική περίοδος τα έδωσε. Προ πολλού μάλιστα βρίσκεται σε προκεχωρημένη κλπ., για να θυμηθώ και μια φράση που χρησιμοποιούν αρκετά συχνά οι ιατροδικαστές.

Ακολούθησε συνειρμός με τον πολύτιμο λίθο. Ανάμεσα στο πέτρωμα το οποίο τον κυφορούσε από παλαιότατων χρόνων πριν από την εξόρυξη, και στη συνομήλικη ανθρώπινη και λογική σκέψη πριν από την γέννηση των δικών της προϊόντων. Των επεξεργασμένων ιδεών. Και εξ αυτών εκείνη που μπορεί να παίζει ανάλογο ρόλο στη Δημοκρατία. Να αναδειχθεί ακόμη σε πολύτιμο και επόμενα σε θεμέλιο λίθο της. Με μια λέξη: ιδεόλιθος.

{} Το νέο κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου αποτελεί επιπλέον επιχειρηματολογία ως προς την πρόταση του ίδιου, εν όψει των περί της διαπλοκής συζητήσεων, για την πνευματική αρχή για τη Δημοκρατία. Κάτι το οποίο πρόκειται να επαναληφθεί με την αντίστοιχη αρχή για την κοινωνία, τις νέες πολυπλοκότητες. Το συλλογικό Αριστοτέλη.*

Θράκη 18 Οκτωβρίου 2004,

3. Η νέα Πολιτεία των Ελλήνων

Ο δε πράττει αγνοήσειεν αν τις, οίον «λέγοντες φασιν εκπεσείν αυτούς,»

ή ουκ ειδέναι ότι απόρρητα, ώσπερ Αισχύλος τα μυστικά, ή κλπ...

...ή τον λίθον κίσηριν είναι...

Αριστοτέλη, Ηθικά Νικομάχεια Γ' {I,II}

Πολλές φορές η επανάληψη γίνεται μήτηρ πάσης παθήσεως αντί μαθήσεως. Αντί το πάθημα να γίνει μάθημα, συμβαίνει το αντίθετο. Νομίζω είναι η ώρα του τι και του πως. Αρκετά με τη διαγνωστική και την πολιτική ιστοριογραφία. Καιρός είναι να περάσουμε στην πολιτική λογική. Να εξιστορήσει η ίδια, τη συνέχεια. Γιατί ήδη μπορεί να είναι και αργά. Ο λόγος για την απεμπλοκή από τη διαπλοκή. Με άλλα λόγια, η αποκατάσταση του πρώτου και μεγάλου ιστορικού θύματος της τελευταίας. Το οποίο δεν είναι άλλο από την, επί πολλά έτη εν ομηρία τελούσα, Δημοκρατία.

Επειδή δεν θα μπορούσε να υπάρχει ένας αντίστοιχος Geller στην πολιτική, να βάλει μπροστά τα πολιτικά ρολόγια να αρχίσουν να δουλεύουν, όπως επίσης να στραβώσει τα κουτάλια -εν προκειμένω των Μέσων- χρειάζονται συγκεκριμένα και σαφή προαπαιτούμενα. Τα μάγια εδώ, αν μπορούν να ονομαστούν έτσι, είναι οι συλλογικές πολιτικές προτάσεις και αντίστοιχες πράξεις. Από τις οποίες όμως οφείλει να μη διαφεύγει ότι η χρόνια πάθηση σημαίνει ίαση που θα κρατήσει επίσης πολύ.

Το πρώτο λοιπόν προαπαιτούμενο είναι η ανάκληση στην ενεργό δράση άλλων μορφών Δημοκρατίας. Όπως η άμεση. Το δημοψήφισμα. Και επειδή κινδυνεύουν κι αυτά να γίνουν πέντε στο παρά, τον πρώτο λόγο έχει το πλέον σοβαρό ζήτημα της χώρας. Η Δημοκρατία. Αυτό άλλωστε σημαίνει η πολιτική. Τις προτεραιότητες. Αν υπάρχει κάτι αποδεδειγμένα σοβαρότερο, ιδού η Ρόδος. Αν όχι, τότε τα υπόλοιπα έπονται. Δεν σημαίνει ότι διαγράφονται. Αν μη τι άλλο, διευκολύνονται.

Το πρώτο δομικό στοιχείο της θετικής έκβασης του δημοψηφίσματος συνδέεται με μεταβίβαση ουσιαστικής εξουσίας στις περιφέρειες της χώρας. Αυτό θα σημαίνει το ναι στον αιρετό περιφερειάρχη και το επίσης άμεσα αιρετό ομόνυμο συμβούλιο. Το δεύτερο θα έχει να κάνει με τις νέες περιφέρειες -τις δώδεκα που προτείνονται- ώστε να αποτελέσουν το επίπεδο, απολύτως διακριτής, εξουσίας. Το γήπεδό τους είναι η ανάπτυξη. Αυτή είναι η έδρα τους. Από έναν οίκο η χώρα θα αποκτήσει δώδεκα. Οι περιφέρειες θα κάνουν κουμάντο στα αναπτυξιακά του οίκου τους.

Το τρίτο στοιχείο εξασφαλίζει την απαιτούμενη ισορροπία μεταξύ της κυβέρνησης και των περιφερειών. Βρίσκεται στη μεταβίβαση μιας συγκεκριμένης εξουσίας στον πολιτειακό παράγοντα που συμβολίζει την ενότητα του κράτους. Τον Πρόεδρο της

Δημοκρατίας. Αυτός θα ορίζει τους εκπροσώπους του κράτους στις περιφέρειες. Ευσταθής η ισορροπία, όπως λέγεται, στη φυσική, ταυτόχρονα δε ύπαρξη χρυσής τομής. Το κλασσικό μέτρο.

Ούτε ματαιοδοξίες ανεκπλήρωτων ονείρων απελθόντων από το δημόσιο βίο θα είχαν τότε πρόσφορο έδαφος δια της τηλεοπτικής οδού στην κοινή γνώμη ούτε πολύ περισσότερο η Προεδρία θα είχε εξελιχθεί σε Πηνελόπη, με μνηστήρες μάλιστα να χωρίζονται από δημοσκόπους σε «καταλληλότερους» και λιγότερο κατάλληλους, όπως στο πρόσφατο παρελθόν επαναλαμβάνονταν το ίδιο με τους πρωθυπουργούς. Άλλη μια υπενθύμιση της Ελλάδας με την πλαστογραφημένη από τις δημοσκοπήσεις Δημοκρατία όσο την κλεμμένη από τη διαπλοκή, μετά των επιλεκτικών προτιμήσεων της τελευταίας. Κάτι που φέρνει στο νου όχι μόνο το ποιος κυβερνά αλλά και το ποιος αντιπολιτεύεται. Αυτό είναι το ερώτημα. Διπλό. Και η απάντηση είναι σαφής όσο και κατηγορηματική. Δει δη ιδεών κλπ.

Γιατί άλλα ζητήματα όφειλαν σήμερα να είναι στην ημερήσια διάταξη. Π.χ. ως προς την ίδια τη Δημοκρατία. Το κατά πόσο καθοριστική μπορεί να αποδειχθεί η συμβολή των δυο ανεξάρτητων πνευματικών αρχών, που επίσης έχω προτείνει. Μια για την κοινωνία και την πολιτική λογική και ηθική, και μια για τη Δημοκρατία. Τόσο οι κοινωνικές πολυπλοκότητες όσο τα προϊόντα επιστημονικών ερευνών και κυρίως του συνεχούς διαλόγου με τους πολίτες, θα μπορέσουν να αναδείξουν ισάριθμους συλλογικούς φιλοσόφους. Δυο νέες πηγές επιστημονικής γνώσης, ιδεών, πολιτικής και Δημοκρατίας. Ο συλλογικός Αριστοτέλης καθώς και ο αντίστοιχος Δημόκριτος. Δυο νέα πολιτικά και ηθικά όπλα της Δημοκρατίας, προερχόμενα όπως και η ίδια από μια έξυπνη όσο επιστημονική επιστροφή στα ισάριθμα πολιτισμικά αρχέτυπα.

Η σύνθεση των κυβερνητικών απόψεων -όπως και των εν τη Βουλή κομμάτων που ομόφωνα συμφωνούν για την απεμπλοκή- με τις αναφερθείσες προσδοκίες των δυο αρχών, μπορεί να οδηγήσει στη θεραπεία από τη διαπλοκή και στην επιστροφή της Δημοκρατίας. Να τοποθετήσει μια θεσμική διαμαντόπετρα -όχι ελαφρόπετρα- σαν θεμέλιο λίθο της Τέταρτης Δημοκρατίας αλλά και να προδιαγράψει τις αρχές όσο και το μοντέλο της τελευταίας. Αυτήν άλλωστε θα έχει ως αφετηρία, η εθνική συλλογική φαντασίωση. Θα είναι το νέο Κοινό. Από κυβερνώντες και αντιπολιτευόμενους μέχρι και το συλλογικό Αριστοτέλη. Εξ ου και η νέα Πολιτεία των Ελλήνων.

{} {*} Κείμενο διαλόγου του πρώην Βουλευτή Έβρου. Το μότο το οποίο έχει ληφθεί από τα Ηθικά Νικομάχεια Γ' {I, II}, του Αριστοτέλη αποτελεί τμήμα μεγαλύτερου κειμένου που αναφέρεται περί προσώπων χωρίς ιδέες. Μπήκε δε γιατί, κατά τη γνώμη του συγγραφέα, είναι επίκαιρο, αφορώντας τόσο τους μεν όσο τους δε. Επίσης λόγω της επωδού του. Η μετάφραση λέει περίπου τα εξής: Αλλά τι είναι αυτό που κάνει ένα πρόσωπο να αποδεικνύεται ότι δεν γνωρίζει, είναι ανίδεο, δεν έχει ιδέες, όπως π.χ. οι άνθρωποι λένε ότι «γλίστρησαν από τα στόματά τους ενόσω μιλούσαν» ή «δεν γνώριζαν ότι είναι απόρρητα», όπως ακριβώς ο Αισχύλος τα μυστήρια {σ.τ.μ.: υπονοεί προφανώς με την τελευταία φράση ότι ο τραγικός ποιητής δεν γνώριζε τα Ελευσίνια μυστήρια {!} της γενέτειρας πόλης του }, ή κλπ... ..ή ότι ο λίθος ήταν ελαφρόπετρα.*

Θράκη Οκτώβριος 2004,

4. Πλατεία Αριστοτέλους

Πόλη, περιφέρεια, Πολιτεία. Ωραία, δυνατή, Δημοκρατική. Δυο τριάδες λέξεων. Η πρώτη ως γνωστό, αφορά θεμελιακές συνιστώσες οντότητες οποιασδήποτε χώρας. Η δεύτερη, τις λέξεις στις οποίες παραπέμπουν, μία προς μία, οι αντίστοιχες της προηγούμενης. Αυτό συμβαίνει στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Όχι όμως και εδώ. Η δεύτερη τριάδα σε μας είναι: άσχημη, ανύπαρκτη, αντιδημοκρατική. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Ας μη ξινιστούν οι θεράποντες την παλαιόθεν ασθενούσα πολιτική της χώρας. Η ουσία είναι ότι η Ελληνική Πολιτεία δεν είναι Δημοκρατική. Αρκεί ένα και μόνο στοιχείο. Οι υπόλοιποι εταίροι, από δεκαετιών, εκλέγουν τους κυβερνήτες των περιφερειών τους. Όλοι, πλην Ελλήνων.

Από τις ύβρεις κάθε περιβάλλοντος έως την ασχήμια -ελλείψει άλλου προτύπου- η Ελληνική πόλη πασχίζει να μοιάσει την πρωτεύουσα. Όσο για την περιφέρεια, αυτή συνεχίζει να υπάρχει μόνο στα χαρτιά. Ο ρόλος που της επιφυλάσσουν οι εκάστοτε κυβερνώντες θυμίζει νύφη. Δεν μιλώ για αρχαιότητα. Αλλά για τα νεότερα χρόνια. Π.χ. τις νύφες της γνωστής ταινίας, οι οποίες μπροστά της, ωχριούν. Αν μη τι άλλο εκείνες, ναι μεν υπέφεραν τα πάνδεινα, όμως δεν καταδικάστηκαν και όλες σε ισόβια, και σε κατ οίκον περιορισμό. Ούτε όλες πήραν γαμπρούς, διορισμένους μπάστακες.

Για τους εντεταλμένους αυτούς όσο μετακλητούς, πλην όμως, προαγωγούς, δεν μίλησε κανείς. Είτε πρώην είτε νυν. Κυβερνητικοί οφθαλμοί γαρ. Και γιατί δεν τους υποχρεώνει κανείς να μιλήσουν. Και αυτοί που θα μπορούσαν να το κάνουν, όπως η αυτοδιοίκηση, δεν έχουν σαφή ορίζοντα. Παράδειγμα, το ψήφισμα του πρόσφατου συνεδρίου της κεντρικής της ένωσης. Πιο πολύ την εκθέτει παρά θέτει το ζήτημα. Επιπλέον της διαφεύγει ότι είναι συνηθισμένα τα βουνά των αποδεκτών από τα χιόνια. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για χιονόνερο. Τότε, μέχρι η Δημοτική αρχή της Πρωτεύουσας καταθέτει τον οβολό της. Ας βρίσκεται. Γιατί όχι;

Και πόσο μάλλον όταν, πέραν των αντικειμενικών δυνατοτήτων και ικανοτήτων, λείπει και το αναγκαίο ηθικό αντίκρισμα από αυτόν που θα μπορούσε επίσης, όπως και όφειλε, να σηκώσει τη σημαία του περιφερειακού. Αναφέρομαι στην αξιωματική αντιπολίτευση. Ειδικά ως προς το συγκεκριμένο ζήτημα, χρειάζονταν σαράντα μέρες νηστεία και προσευχή, ώστε να τη συγχωρέσουν οι πολίτες. Αντί αυτών, αντί έστω ειλικρινούς αυτοκριτικής, εκείνη συνεχίζει να κινείται στην ίδια σφαίρα με τον πρώην επικεφαλής της. Από τα δυο ελάχιστα που χρειάζεται ως εφόδια -το διανοητικό και το ηθικό- δεν διαθέτει κανένα. Ούτε μπορεί να αποκτήσει. Αν ναι, ας πουν το πως. Γιατί ούτε θέμα συνεδρίου είναι -εάν πρόκειται σαν το επερχόμενο- ούτε συντονισμού ούτε τονισμού. Λέξεις χρειάζονται νέες και γραφή. Αν όχι και νέα γράμματα. Μια νέα Δημοκρατική παράταξη όσο και νέα πρόσωπα σε ιδέες και ψυχή.

Έχουν σαφή γνώσιν περί αυτού οι κυβερνώντες. Εξ ου και το κοινό τους καύσιμο. Ο φανακισμός. Αυτό δεν καίνε αμφοτέρω; Όμως έτσι ούτε οι περιφέρειες θα βγουν ποτέ από τα Διαβατά τους για να πετάξουν ούτε η Δημοκρατία θα επιστρέψει ποτέ. Τα πάντα θα μείνουν καθηλωμένα. Τα όποια ψήγματα της αθηναϊκής ανάπτυξης θα χαθούν και αυτά σύντομα. Αν ζούσε και ξανάγραφε ο Αριστοφάνης, άλλους έπρεπε τώρα να χαρακτηρίσει ως άχυρα. Όχι τους μέτοικους, όπως λέει στους Αχαρνείς του,

αλλά τους ένοικους των αθηναϊκών υπουργείων, όπως τους δυο κυρίως κομματικούς οίκους, της κατά κόσμον τρίτης Ελληνικής Δημοκρατίας.

Δεν γνωρίζω αν για την τελευταία ο Βολτέρος θα επιβεβαίωνε εκ νέου τα γνωστά τρία «ούτε», αλλά δεν αμφιβάλλω καθόλου για το τι θα έλεγε ο Ρουσσώ για την καθ ημάς Δημοκρατία. Δεν θα θεωρούσε ως ημέρα Δημοκρατίας ούτε καν την ημέρα διενέργειας των εκλογών. Δεν είναι όμως μόνο το ζήτημα αυτό. Η πρόταση δηλαδή για το πέρασμα από την τρίτη στην τέταρτη Δημοκρατία, με θεσμικές πρωτοβουλίες που θα αναστήσουν τόσο τους Δημοκρατικούς όσο τους Συνταγματικούς θεσμούς. Για το συλλογικό Δημόκριτο μίλησα σε άλλα σημειώματα. Υπάρχει όμως και κάτι άλλο. Εξ ίσου σημαντικό όσο συγγενές προς τη Δημοκρατία. Η πολιτική, η λογική, η ηθική. Εν προκειμένω ο συλλογικός Αριστοτέλης, για τον οποίο επίσης έχω γράψει.

Όταν σκέφτομαι την Πολιτεία, με έρχεται στο μυαλό η πόλη. Η Ελληνική πόλη με τα δαιδαλώδη στενά, τα πολυώροφα όσο ακαλαίσθητα κτίρια, χωρίς ίχνος ξέφωτου. Διερωτώμαι για το πρώτο που δεν είναι άλλο από την απουσία της πλατείας, και συνειρμικά ο νους μου πάει στη Θεσσαλονίκη, στην πλατεία Αριστοτέλους. Μπορεί να είναι βούρκος η έμπροσθεν θάλασσα ή και να υπάρχουν και άλλα προβλήματα, όμως μια και μόνο πλατεία έφτασε να προσανατολίσει, να σχηματοποιήσει ολόκληρη μεγαλούπολη. Να αναδείξει το πρόσωπο της. Αλήθεια πόσο μεγάλη δουλειά έκαναν ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου {1}. Όπως και οι Γάλλοι αρχιτέκτονες και αρχαιολόγοι που σχεδίασαν την πλατεία και άλλα έργα της πόλης.

Ανάλογα σκέφτομαι, μπορούσαν και μπορούν να γίνουν και στους σύγχρονους βούρκους. Τον κρατικό, όσο βέβαια των Μέσων. Και φυσικά τη μεταξύ των δυο, γνωστή σχέση. Αυτό έως ότου αρχίσει να φαίνεται ο βυθός. Τόσο στην αβαθή, κατά τα άλλα, πολιτική λίμνη όσο στην τηλεοπτική. Ένα ζεύγος λιμνών απέναντι στο οποίο οι άλλες λίμνες, η Κορώνεια και η Βόλβη, που επίσης επικοινωνούν υπόγεια, είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση, έστω κι αν ακόμη δεν υπάρχει διάγνωση από τι πάσχει η πρώτη εξ αυτών. Και στην πρώτη περίπτωση όμως που υπήρχε, δεν ενεργοποιήθηκε ούτε ενεργοποιείται ο απαραίτητος όσο έξυπνος συνδυασμός ιστορίας και επιστήμης να βρει ποια είναι τα πολιτικά, λογικά και ηθικά προαπαιτούμενα του περάσματος από την πόλη στην Πολιτεία. Πρώτα, για την αντιμετώπιση της τηλεοπτικής κατοχής.

Ποια όμως είναι η νέα πλατεία της οποίας τα καμένα λαμπιόνια-μέτοχοι, έστω και αν είναι αυτά που με ολοκληρωτικό τρόπο τη συσκοτίζουν συστηματικά, αποτελούν μικρό μέρος. Δεν είναι άλλη από μια νέα και ολοκληρωμένη -όχι αποσπασματική- θεσμική χωροταξία. Γιατί η μερικότητα άλλα υποκρύπτει. Γι αυτό προτείνεται μια αυτόνομη όσο ανεξάρτητη πνευματική αρχή, που μπορεί να αναδειχθεί, σε συλλογικό Σταγειρίτη. Αφού επεξεργαστεί να προτείνει με τη σειρά της στη Βουλή και στην Κυβέρνηση, το νέο θεσμικό ρυθμιστικό. Το τι, όσο το πώς. Υπάρχουν πνευματικοί άνθρωποι που μπορούν να φέρουν σε πέρας το έργο. Η χώρα μπορεί να βρει εκ νέου τον προσανατολισμό της, όπως προ εννέα περίπου δεκαετιών, η Θεσσαλονίκη.

Δεν χρειάζεται κανένας ξένος αρχιτέκτονας ή χωροτάκτης, όπως είχε γίνει τότε με τη Μακεδονική πρωτεύουσα. Μάλιστα θα υπάρξει διπλό όφελος. Γιατί εκτός από την κεντρική πλατεία, οι πλατείες των περιφερειών θα είναι, ένας απλός τυφλοσύρτης. Θα συμβάλει καθοριστικά η άμβλυνση της οξείας γωνίας της κρατικής πυραμίδας. Της πιο οξείας, σε ολόκληρη τη γηραιά Ήπειρο. Οι πρώτοι που θα ωφεληθούν δεν θα είναι άλλοι από τους αδαείς, όπως απεδείχθησαν, διαχειριστές του Ελληνικού οίκου,

των οποίων το κόστος επίσης απεδείχθη ιδιαίτερα υψηλό. Που όμως και αυτό μπορεί να αποσβεστεί. Ακόμη και αναδρομικά. Τέτοια πρόσοδο, και ακόμη μεγαλύτερη, θα έχει μια θεσμική πλατεία, σαν την πλατεία Αριστοτέλους.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

{1} Η αρχιτεκτονική εκείνη απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης μέχρι που ισοδυναμεί με την προηγούμενη, την εθνική, που εορτάζεται σήμερα. Για την οποία ας επιτραπεί να προστεθούν δυο μόνο λόγια. Αναφέρομαι στην αναίμακτη παράδοση της πόλης, τέτοια ακριβώς ημέρα του 1912, από τον Οθωμανό στρατιωτικό της διοικητή Ταχσίν Μεσσαρέ που ήθελε Έλληνες, αντί άλλων. Όπως και στο διάδοχο Κωνσταντίνο που δεν την ήθελε, όπως εκτός των άλλων, προκύπτει από το δημοσιευμένο ημερολόγιο πορειών και πολεμικών συγκρούσεων του τότε λοχαγού Κωνσταντίνου Ζωρογιαννίδη.

Στην εκατοστή επέτειο απελευθέρωσης μπορεί να διοργανωθεί από το Δήμο της Θεσσαλονίκης, να αποδοθεί η οφειλόμενη και μη αποδοθείσα ποτέ τιμή στην οικογένεια των Μεσσαρέ. Αρχής γενομένης από τη μνήμη του Ταχσίν και του ακουαρελίστα γιου του Κενάν που έζησε στα Γιάννενα. Τα εγγόνια του, ο πολεοδόμος Ίνις και η αδελφή του, διαμένουν στους Αμπελόκηπους, στην Αθήνα. Πέραν των άλλων, πρόκειται για ένα από τα πιο όμορφα μαθήματα της παγκόσμιας ιστορίας.

Κάτι που στέλνει ένα δικό του μήνυμα στην ερχόμενη 28η Οκτωβρίου και στα περί σημαιοφόρων. Αν οι συμβασιούχοι αν όχι μόνιμοι της εθνοφροσύνης θυμίζουν άχυρα, του Αριστοφάνη, και όταν ακόμη τα εμπορεύονται οι χρήστες της, οι συστηματικοί συκοφάντες των εθνικών ιδεών θυμίζουν το παλιό εκείνο είδος κονιάματος ή και πλίνθου, με υλικά χρώμα, νερό και άχυρο. Ένας Έλληνας Βάιντα δηλαδή θα μιλούσε για ανθρώπους από άχυρο αλλά και άλλους από λάσπη με άχυρο. Εννοείται πολύ πριν από το σκυρόδεμα. Το τελευταίο χρησιμοποιείται από τα Μέσα. Η καθαίρεση του οποίου αποτελεί την προϋπόθεση τόσο της Δημοκρατίας, όσο και της αληθινής αναγέννησης της Δημοκρατικής παράταξης.

{*} Το νέο κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου πρόκειται να προστεθεί στην επόμενη, την ένατη έκδοση του ηλεκτρονικού του βιβλίου: ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Θράκη 26 Οκτωβρίου 2004,

ΣΤ. Πνευματεκτομή

1. Προέχει άλλο Δημοψήφισμα

A. ...«Ζούμε σε μια χώρα που έχει να κάνει τριάντα χρόνια τέτοιο πράγμα, και επιπλέον στη χώρα του μέτρου. Δεν μπορεί να κάνει πέντε έξη μαζί. Εν πάση περιπτώσει ας μπουν προτεραιότητες. Τι είναι πιο μπροστά. Αν είναι κάτι πριν από την κλεμμένη μας Δημοκρατία»... 18 Οκτ. '04 X. Κ.

B. ...«Το πρώτο λοιπόν προαπαιτούμενο είναι η ανάκληση στην ενεργό δράση άλλων μορφών Δημοκρατίας. Όπως η άμεση. Το δημοψήφισμα. Και επειδή κινδυνεύουν κι αυτά να γίνουν πέντε στον παρά, τον πρώτο λόγο έχει το πλέον σοβαρό ζήτημα της χώρας. Η Δημοκρατία. Αυτό άλλωστε σημαίνει η πολιτική. Τις προτεραιότητες. Αν υπάρχει κάτι αποδεδειγμένα σοβαρότερο, ιδού η Ρόδος. Αν όχι, τότε τα υπόλοιπα έπονται»... 20 Οκτ. '04 X. Κ.

Γ. «Από την τετραετία που λένε ότι είναι της περιφέρειας, ας της δώσουν, μιαν έστω ημέρα». 30 Οκτ. '04 X. Κ.

Ήξερα ότι θα καταλήγαμε σε πληθώρα Δημοψηφισμάτων. Δεν χαίρομαι βέβαια για την πρόβλεψη. Αντίθετα, θλίβομαι. Και μάλιστα πολύ. Δεν ξέρω αν πρόκειται για πρόχειρο υπολογισμό όσων πήραν την πρωτοβουλία αυτή ή κάτι άλλο. Π.χ. ψάρεμα σε θολά νερά. Απλά ξέρω καλά ότι πίσω από τη φαινομενικά Δημοκρατική πρόταση για το Δημοψήφισμα ως προς το σύνταγμα της Ευρώπης, βρίσκεται και κάτι άλλο. Η διαιώνιση του καθεστώτος της μη Δημοκρατίας στη δική μας χώρα. Ο γόρδιος δεσμός του περιφερειακού. Επίσης η ανατροπή του προβαδίσματός του. Δεν το έγγραψα λίγες φορές ως τώρα. Ούτε θα κουραστώ να ψάλλω για την περιφέρεια. Λέω λοιπόν για άλλη μια φορά ότι αν έπρεπε να γίνει ένα Δημοψήφισμα, είναι γι αυτό.

Να πιάσει τόπο η άμεση Δημοκρατία. Να ταρακουνήσει την έμμεση και να την εμπνεύσει και εκείνη. Όχι να γίνει για να γίνει, π.χ. από λόγους ματαιοδοξίας αν όχι κενοδοξίας, όπως σαφώς διαφαίνεται, αν διαβάσει κανείς μεταξύ των γραμμών, την πρόταση δημοψηφίσματος για το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, όταν μάλιστα είναι γνωστή η πρόσφατη ιστορία με τις αυτοπροτάσεις. Αλλά να είναι κάτι που θα συνδυαστεί και

με το άλλο μεγάλο επίσης ζήτημα της χώρας. Την εκ νέου θεσμική της θεμελίωση ως προς τη Δημοκρατική λειτουργία. Από τη μια να διαχυθεί το φως της Δημοκρατίας απανταχού της χώρας. Από την άλλη οι αιρετές πλέον περιφέρειες να ξεφύγουν από τον κατ'οίκον περιορισμό στον οποίο είναι καταδικασμένες παλαιόθεν. Χωρίς αυτές τις δυο προϋποθέσεις η χώρα δεν πρόκειται να το κουνήσει ρούπι προς τα μπροστά. Θα τρώγεται με τα ρούχα της, όταν δεν θα πιθηκίζει.

Αν χρειάζεται να καλυφθούν κάποια συνταγματικά κενά, αυτά έχουν να κάνουν με την απόκτηση από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας συγκεκριμένης εξουσίας. Ιδιαίτερα όταν κινείται σε μια εκτός γραφειοκρατικών εξαρτήσεων σφαίρα, μπορεί να ορίζει εκπροσώπους του κράτους στις περιφέρειες -αυτή την αρμοδιότητα εννοώ και για αυτήν έγγραφα- πρόσωπα ανάλογου κύρους. Τα οποία να προσθέτουν στις αιρετές αναπτυξιακά και πολιτικά περιφέρειες, αντί να αφαιρούν. Όπως έγινε και γίνεται.

Νομίζω αυτό έπρεπε να είναι το κριτήριο του ποιος θα προταθεί για Πρόεδρος. Αν μπορεί να προσθέσει κάτι στη χώρα. Να της προσδώσει κύρος, από αυτό που ο ίδιος διαθέτει στις αποσκευές της ιστορικής του διαδρομής. Όχι μόνο μέσα αλλά και έξω. Σε δύση και Ανατολή, Βορά και Νότο. Πρόεδρος μιας τετραπέρατης Ελλάδας. Μια τέτοια φιγούρα μπορούσε να αποτελέσει νέα αφετηρία για την καλής μορφής θεσμική παγκοσμιοποίηση του νέου Ελληνικού ονόματος. Αυτό να εξαχθεί σε ολόκληρη την Οικουμένη. Προϊόν συνάντησης της πλούσιας ιστορίας μας με, αναλόγου μεγέθους, πολιτισμικό παρόν.

Με μια τέτοια περιφερειακή όσο Δημοκρατική θεσμική θωράκιση, η ανεύρεση της κλεμμένης μας Δημοκρατίας, θα εξελιχθεί σε παιχνιδάκι. Η διαπλοκή θα έχει ηττηθεί ήδη από τα αποδυτήρια. Θα μαζέψει τα βρεγμένα της. Δεν θα βρίσκει για να κάμνει. Η θέσπιση κανόνων από τη διαφάνεια ως την Τέταρτη Δημοκρατία τότε θα έχει να πατήσει σε γερό έδαφος. Το οποίο μπορεί να ισχυροποιηθεί ακόμη πιο πολύ με τον ιδεόλιθο που έλεγα. Με τις δυο ανεξάρτητες πνευματικές αρχές για την πολιτική, τη λογική και την ηθική -ο συλλογικός Αριστοτέλης- η μια και για τη Δημοκρατία -ο συλλογικός Δημόκριτος- η άλλη. Δυο τράπεζες ιδεών. Επιστημονικές ομάδες ιδεών, αντί αδαών.

Αλλιώς το σημερινό πολιτικό σκηνικό θα αναζητά πλέον μαζικά -όχι σποραδικά, όπως χθες και όπως και μέχρι στιγμής- τη συνέχειά του, στην ποιητική. Και στις εξ αυτής ωδές προς τους κόμους. Εξ ου και κωμωδία. Μόνο που σήμερα σε σχέση με την Αθηναϊκή παρακμή των κλασσικών χρόνων υπάρχει μια αντιστροφή. Τον μεν Πλάτωνα από αριστοκρατικών αντιλήψεων, οι πρώην, τον «εκσυγχρόνισαν» και αυτόν. Πέραν δε τούτου, υιοθέτησαν όλα του τα στραβά. Κανένα καλό. Και μάλιστα με ιδιαίτερο ζήλο. Π.χ. τον απορριπτισμό του για την Αριστοφανική παιδεία. Τον δε Αριστοτέλη από τη μεσότητα που πρέσβευε, και που ναι μεν δεν θαύμαζε όμως και δεν απέρριπτε τον πατέρα της κωμωδίας, οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι, τον χάρισαν στους αντιπάλους τους. Με τους τελευταίους να μην τους κακοφανεύει καθόλου το γεγονός.

Δεν νομίζω ότι θα δυσκολεύονταν ο Αριστοφάνης να αναγνωρίσει ακόμη και αρετές στον Κλέωνα, ο οποίος μπορεί μεν να τον πήγε μέχρι τα δικαστήρια, όμως ωχριά μπροστά στους ομοϊδεάτες δερματοπόλες κατιόντες του, όσο και ανιόντες της εν Ελλάδι διαπλοκής. Κατά τα άλλα το πολύ πολύ αντί του τίτλου «απείς», να έβαζε: «φενακιστές». Θα το επέκτεινε στους αλλαντοπόλες, γιατί είναι γνωστό ότι είναι εκ του ιδίου φυράματος. Εξ ου και ο πληθυντικός. Τους οποίους, που τους χάνει που

τους βρίσκει κανείς; Στα νέα εκδοροσφαγεία, τα Μέσα. Αυτό δεν κάνουν σε βάρος της Δημοκρατίας; Αυτός είναι ένας επιπλέον λόγος που με την άμεση ανάγκη θεραπείας του περιφερειακού, πείθουν κάθε λογικό, ακόμη και δύσπιστο πολίτη και άνθρωπο, ότι αυτή την ιστορική στιγμή στη χώρα, προέχει άλλο Δημοψήφισμα.

{} Το σημείωμα του πρώην Βουλευτή Έβρου γράφτηκε με αφορμή την πρόταση του ΠΑ.ΣΟ.Κ. περί Δημοψηφίσματος για το Ευρωσύνταγμα,*

Θράκη Οκτώβριος 2004,

2. Πνευματεκτομή

Ακόμη και σήμερα, όταν θέλουμε στην περιοχή μας να πειράξουμε κάποιον ή να τον ειρωνευτούμε για καμιά κουτοπονηριά, τον λέμε «να πάει να κόψει κιρπίτσια». Πρόκειται για πλίνθους με υλικά, λάσπη και άχυρο. Αυτό συμβαίνει στις πολιτικές καθώς και στις χώρες, όπως η δική μας, που παρακμάζουν παλαιόθεν. Η μια πλευρά είναι το άχυρο. Το μυαλό κουκούτσι. Αν υπάρχει και τέτοιο. Η άλλη, τα κιρπίτσια. Η μόνη διαφορά των δύο είναι η λάσπη. Αυτήν που πετούν οι δεύτεροι στους πρώτους. Το επιβιωτικό. Καμιά συζήτηση ή ανταλλαγή ιδεών. Επόμενα καμιά Δημοκρατία. Μια διανοητική, τηλεοπτική και πολιτική Ελλάδα η οποία θυμίζει, όπως από καιρό έγγραφα, τη λίμνη Κορώνεια. Από την ξηρασία έως την υπόλοιπη διαγνωστική.

Όπως εδώ και καιρό σκέφτομαι να γράψω κάτι και για την πνευματεκτομή. Όχι λοβοτομή. Αυτή αφορά άλλο πράγμα. Επίσης υπάρχουν πολύ άσχημες μνήμες, από την χειρουργική εφαρμογή στον ανθρώπινο εγκέφαλο και τη μετατροπή των ασθενών σε φυτά. Όπως στην πολιτική, όπου χρησιμοποιήθηκε ως όρος από αυτούς οι οποίοι με άλλοθι να μην την υποστούν, την εφάρμοσαν συστηματικά και για πολλά χρόνια, σε βάρος του κόσμου συγκεκριμένου κόμματος. Το τέλος τους μεν άδοξο αλλά η ζημιά μεγάλη. Όσοι συμμετείχαν, και είχαν να πουν κάτι, την υπέστησαν. Όσοι πάλι δεν είχαν, έχρισαν εαυτούς ως το δήθεν νέο. Το χθεσινό κυρίως αλλά και το σημερινό. Όπως γίνεται με τους κυβερνώντες που ακολουθούν βίο παράλληλο. Και αν ακόμη υπάρχει, «ένας κούκος δεν φέρνει κλπ». Πόσο μάλλον όταν, παρά τις ανοιξιάτικες ημέρες του φθινοπώρου, αντί για καλοκαίρι αναμένεται πολύμορφος χειμώνας.

Να το πω και αλλιώς. Θα κρεμάσουν το νέο στην Ελλάδα, και η χώρα θα μείνει τόσο από κυβέρνηση, όσο από αντιπολίτευση. Παλιά το έλεγαν πλύση εγκεφάλου. Όμως το είδος για το οποίο μιλούσα, η πνευματεκτομή, είναι πολύ χειρότερη. Πόσο μάλλον όταν ήρθε και προστέθηκε η ψευκαστική συνδρομή από επιπλέον μέσα. Τα τηλεοπτικά. Τα αντισταθμιστικά οφέλη της διαπλοκής. Η αντιπαροχή των καλών τους υπηρεσιών, στον, κατά τα άλλα, μακροβιότερο πρωθυπουργό. Και ένας συνάδελφος εκ της αριστεράς όταν με συμβούλευε κάποτε στη Βουλή λέγοντας: «θα συμβιβαστείς ή θα αποβληθείς από το σύστημα», απέφυγε να απαντήσει στο ερώτημα, το τι έκανε εκείνος. Έστω για τη σχέση του με το γυαλί να πει κάτι. Πόσο μάλλον για τα μαντριά, εξ ων και ο αχυρώνας, στον οποίο έσπευσε να εισέλθει.

Δυο παραδείγματα ώστε να γίνει πιο σαφές το τι θέλω να πω. Γινόταν τις ημέρες αυτές η εικοστή τόση αντιπαράθεση για το αν πρέπει ή δεν πρέπει να κρατούν σημαία μαθητές από άλλες χώρες. Π. χ. Αλβανοί. Η μια πλευρά που δεν το θέλει, είναι το άχυρο. Οι άλλοι είναι τα κιρπίτσια που λασπώνουν τους εξ άχυρου. Οι εκ του ιδίου φυράματος συκοφάντες της πολιτικής καθυστέρησης. Όπως βέβαια οι σκηνοθέτες της παράστασης καθώς και οι τηλεπαρουσιαστές, οι επαγγελματίες συντηρητές της ίδιας βλακειάς. Λες και πρόκειται για κανένα έργο τέχνης. Αυτό όμως τους έμαθαν να κάνουν, αυτό κάνουν και αυτοί. Γι αυτό έγραψα για τον στρατιωτικό διοικητή της Θεσσαλονίκης του '12, τον Ταχσίν Μεσσαρέ. Ήταν Τούρκος αλλά και πιο Έλληνας από τον σημαιοφόρο και διάδοχο Κωνσταντίνο.

Ας πάμε στην Αμερική. Στις προεδρικές εκλογές. Και μια ακόμη ημέρα από τις χίλιες τόσες της πολιτείας του απερχόμενου, και τις πεντακόσιες τόσες της εισβολής και κατοχής της ιστορικής Μεσοποταμίας, έφτανε ώστε ο κάθε λογικός άνθρωπος να πει ένα μεγάλο ναι στους Δημοκρατικούς. Εκατοντάδες μικρά ναι, αν όπως όφειλαν, έλεγαν προηγουμένως το δικό τους ΜΕΑ CULPA για τα Βαλκάνια. Και για πολλά άλλα. Έστω όμως μόνο γι αυτό.

Στην Ευρώπη με την οποία έχει βιωματική όσο και μακρά σχέση ο υπονήπιος των Δημοκρατικών -όπως ορθά το επικαλούνται οι υποστηρικτές του σε αυτήν- η συγγνώμη αποτελεί ιστορικό της θεσμό. Όμως δεν το έκανε. Κατά τη γνώμη μου, μεταξύ των άλλων, για να μη απογοητεύσει τα πρώην συνεταιράκια, στην κοινή επιχείρηση αιματοκυλίσματος του Αίμου, μετά της ομώνυμης Χερσονήσου. Για τις πολεμικές και πάλι βιομηχανίες. Τόσο για το παρελθόν όσο κυρίως για το μέλλον. Για κάποιο νέο Ιράκ. Ίσως τον φωτίσει το Άγιο Πνεύμα και προβεί σε αυτοκριτική. Έστω ακόμη και την δωδεκάτη.

Είναι όπως γίνεται επί δεκαετίες και εδώ, με τις οικοδομές. Τα εκατομμύρια κυβικά τσιμέντου της Ολυμπιακής Αθήνας, όπως έλεγε διεκδικώντας παράλληλα δάφνες, ένα μέλος της νεοελληνικής αγίας οικογένειας των εργοληπτών, των καθ ημάς πολεμικών βιομηχανιών, με την ηθική μεν αλλά στην ουσία της, αναισχυνη συμπαράσταση των πρώην, το όχι μεν αλλά στην ουσία ναι των νυν, καθώς και το στρογγύλεμα του συντονιστή. Του εκ των συντηρητών, όπως έλεγα λίγο πριν.

Είναι να απορεί κανείς. Όσο περισσότερο μοιάζουν τόσο διαπληκτίζονται. Ενώ αν η βάση για ένα κόμμα είναι οι ιδέες, τότε μπορούσαν, όπως κάνουν οι εταιρείες, να συγχωνευθούν. Η Ε.Π.Ο. έδειξε το δρόμο. Μπορεί να επεκταθεί και στην ευρύτερη πολιτική. Να γίνει ένα μεγαλύτερο και ενιαίο κόμμα. Κοινό. Γιατί το άλλο κοινό, η πολύμορφη και εξ αδιαίρετου καταστροφή της πόλης, έμεινε, άλλη μια φορά, εκτός ατζέντας. Από την αισθητική μέχρι τη Δημοκρατία. Εξ ου και το αχυρένιο είδος της.

Από τέτοιο υλικό όμως δεν είναι και ο Κέρι; Απλά ο Μπους είναι ο ακρογωνιαίος πλίνθος. Και άχυρο και λάσπη. Αυτήν άλλωστε εξακοντίζει συστηματικά. Αυτό κάνει όταν λέει ότι αν εκλεγεί ο αντίπαλός του στον λευκό οίκο, αντί του «good morning», θα λένε «bon jour». Ούτε στη μια περίπτωση όμως ούτε στην άλλη, διαπιστώνεται κάποια φαιά ουσία. Αυτή είναι η μεγάλη τραγωδία του πλανήτη. Οι κάποιες φωτεινές εξαιρέσεις στη Γηραιά Ήπειρο δεν αρκούν ώστε να εμφυσήσουν ικανό πνεύμα στην απνευμάτιστη πολιτική, όπως ίσως θα την ονόμαζε, ο εκ Σαμοθράκης συμπατριώτης ιατροφιλόσοφος, Νικόλαος Φαρδύς. Εγώ πάλι λέω ότι μπορούσε και μπορεί να λάβει μέρος και η δική μας χώρα, στην εμφύσηση. Μέσα από την Τέταρτη Δημοκρατία της.

Αυτή είναι η νέα έμπρακτη μορφή του όχι, για όσους θέλουν να βρουν σημειωτικές προεκτάσεις σε εκείνο της πρόσφατης επετείου. Να το επαναλάβουν ως προς την καθ ημάς πνευματεκτομή.

{} Επιπλέον επιχειρηματολογία του πρώην Βουλευτή Έβρου για την 4η Δημοκρατία,*

Θράκη 1 Νοεμβρίου 2004,

3. Τα θεσμικά οφέλη των πολιτών

“Οι ιδέες εξακολουθούν από χιλιετιών να παραμένουν

ό,τι πιο πολύτιμο έχει η πολιτική στη διάθεσή της”. X. Κ.

Ακόμη και αν υπήρχε μια εύρυθμη και Δημοκρατική Πολιτεία -που δεν υπάρχει- ακόμη και αν υπήρχε η Εκκλησία του Δήμου -που ούτε αυτή υπάρχει- ακόμη και τότε, η Δημοκρατία που θα είχαν οι Έλληνες πολίτες θα ήταν και πάλι κολοβή. Μια Δημοκρατία των δύο τρίτων. Γιατί θα συνέχιζε να λείπει το έτερο τρίτο, όπως λέγεται για το «έτερο ήμισυ». Θα απουσίαζε ο ιστορικός Ευρωπαϊκός θεσμός της αιρετής Περιφέρειας. Πόσο μάλλον σήμερα που στην ουσία δεν υπάρχει κανένα από τα τρία κύρια συστατικά των επιπέδων αντιπροσώπευσης. Ούτε εκκλησία ούτε περιφέρεια ούτε Δημοκρατία. Το μόνο που υπάρχει είναι το γυαλί.

Αυτή την απάντηση έδωσα σε φίλο ο οποίος ναι μεν βλέπει τα στραβά του Δήμου όπου ζει, ναι μεν συμφωνεί με τα περί τηλεοπτικής κατοχής που όλο και λιγότεροι επιμένουν να αποκαλούν Δημοκρατία, παράλληλα όμως με έγραφε: «τι να την κάνουμε τώρα την αιρετή περιφέρεια. Γιατί να βάλουμε και καινούργιους μεπλάδες στο κεφάλι; Έχουμε τόσα και τόσα προβλήματα». Όση ώρα έγραφα την απάντηση, ταυτόχρονα σκεφτόμουν, πόσο μεγάλη ζημιά έκαναν και κάνουν σε αυτό τον κόσμο, οι όποιοι κυβερνώντες που κάθε τόσο, από τη μια κατακεραυνώνουν το λαϊκισμό ενώ από την άλλη, τον αποθεώνουν. Τι άλλο άραγε είναι όταν σε κάθε δοθείσα ευκαιρία δεν παραλείπουν να μιλήσουν για την κυβερνητική στροφή προς την καθημερινότητα του πολίτη. Από την άλλη πάλι λέω, πόσες χιλιάδες ικανά στελέχη πήγαν ή θα πάνε χαράμι υπέρ του καριερισμού και αμοραλισμού που διδάχτηκαν, αντί άλλων αρχών.

Όμως δεν είναι μόνο λαϊκισμός το μόνιμο μοτίβο. Κυρίως είναι ότι το ταμείο της πολιτικής ξέμεινε από ιδέες. Παλαιόθεν δεν έχει εφόδια. Σε πείσμα μάλιστα όλων εκείνων που υποτιμούν ή αρνούνται αν δεν αντιστρατεύονται, οι ιδέες εξακολουθούν από χιλιετιών να παραμένουν ό,τι πιο πολύτιμο αγαθό έχει η πολιτική στη διάθεσή της. Η ιστορία άλλωστε έδειξε ότι από αυτές έχει μόνο να περιμένει θεραπεία και ίαση, μια χώρα που κατατρώχεται από οποιας μορφής παρακμή. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για πολύμορφη, όπως η δική μας. Σε κάθε πάντως περίπτωση, η αναζήτηση της πολιτικής ταυτίζεται με την αναζήτηση των ιδεών. Αν δεν συγκρουστούν αυτές με τα κακώς κείμενα και παρακείμενα, τότε ποιος άλλος θα το κάνει;

Μια άλλη φορά μπορούμε να πούμε περισσότερα για τις αδυναμίες των ιδεών. Για την παιδική τους θνησιμότητα. Για όλους εκείνους οι οποίοι χωρίς κανένα δισταγμό μιλούν για κινήγι μαγισσών επειδή οι ίδιοι είναι κνηγοί. Κνηγοί ιδεών οι οποίοι τις εκλαμβάνουν ως θηράματα, βαρώντας στο ψαχνό. Και οι οποίοι βρίθουν παλαιόθεν. Από τον ακαδημαϊκό, δημοσιογραφικό και κυρίως τον τηλεοπτικό χώρο έως εκείνον της μητροπολιτικής πολιτικής. Οι οποίοι όμως δεν αποσείουν τις ευθύνες από τους

γεννήτορες των ιδεών να βρουν προσφορότερους δρόμους, να τις μεταβιβάσουν, να γίνουν κτήμα των πολιτών, του λαού. Ο οποίος μόνο τότε θα πάρει την υπόθεση επάνω του. Όταν εμπνευστεί.

Από την άλλη, τα υλικά της 4ης Δημοκρατίας, από την αιρετή περιφέρεια και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέχρι τις προταθείσες δυο πνευματικές αρχές ή θα είναι αγνά από πάνω έως κάτω και από μέσα έως έξω, οπότε ο κεντρικός πυρήνας των προσώπων όσο των σχέσεων θα υπακούει σε πλείστα όσα υψηλά ηθικά ασυμβίβαστα ή διαφορετικά η πιο τίμια πράξη δεν είναι άλλη από αναστολή αν όχι εγκατάλειψη του εγχειρήματος. Όπως χρειάζεται το ίδιο, εάν πρόκειται να αναλάβουν ανάλογους ρόλους τραπεζών ιδεών, κάποιες συγκεκριμένες, γνωστές, από παλιότερες αλλά και από πρόσφατες εθνικές υποθέσεις και ζητήματα γεωοικονομίας, παρατρέπεζες ιδεών εισαγωγής. Τόσο από πολύ μακριά, όσο και από πολύ κοντά. Τα λέω γιατί τα έκαναν.

Πρώτο τεστ είναι η πρόταση για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Το νέο κριτήριο, το οποίο ήδη αναφέρθηκε, είτε αφορά πρώην ανώτατους αξιωματούχους που από καιρού εις καιρόν πυροβολούν τη διαπλοκή και τα Μέσα με άσφαιρα πυρά είτε αφορά ομοιόβαθμους φίλους των προηγούμενων, με πρόσφατη, ιδιαίτερη πολιτική -όχι οικονομική- σχέση με τη διαπλοκή, έρχεται να συμπληρώσει το ισοδύναμο κριτήριο που έγραφα σε πρόσφατο σημείωμα. Το κατά πόσο δύναται να προσθέσει κύρος στη χώρα. Από αυτό που διαθέτει στις αποσκευές της διαδρομής του. Ούτε η αρχή της φυσικής περί ετερονύμων που έλκονται στέκει εν προκειμένω ούτε η ποσόστωση και η παροιμία: «παπούτσι από το κόμμα σου και ας είναι κλπ».

Η αρμονική συνύπαρξη των δυο κριτηρίων, του ποιοτικού όσο του υψηλής ηθικής στάθμης, μπορεί να αποτελέσει μέτρο. Μέσα από μια νέα θεσμική παγκοσμιοποίηση, να υπάρξει μια επάξια αντιπροσώπευση του νέου Ελληνικού ονόματος, σε όλη την υφήλιο. Γιατί πέραν του συμβολισμού της ενότητας του έθνους και του εγγυητή της Δημοκρατίας, ο Πρόεδρος συνιστά από κοινού με την Κυβέρνηση τις δυο κορυφαίες εθνικές θεσμικές αντιπροσωπεύσεις στη διεθνή κοινότητα. Εννοείται ότι τέτοιου υψηλού βαθμού, πολιτικά, ηθικά όσο και πολιτισμικά κριτήρια, αποτελούν ιδιαίτερα σοβαρή υπόθεση ώστε να την αναμένει κανείς από στημένες δημοσκοπήσεις. Πόσο μάλλον να την αναθέσει σε αυτές. Τέλος τέλος, άλλο το 1995 -όταν οι πομποί της Δημοκρατίας έγιναν δέκτες και οι δέκτες πομποί- και άλλο το 2005. Ξέρω πολλούς βουλευτές που πριν εκλέξουν πρωθυπουργό, είχαν πεισθεί από τους πολίτες, που προηγουμένως είχαν πεισθεί από τις τηλεοράσεις. Όπερ έδει δείξαι, που λένε και στα μαθηματικά.

Γιατί σήμερα δεν υπάρχει πιστεύω κανείς σε αυτόν τον τόπο, που να μη κατάλαβε τι γίνεται. Αρκετά πλέον με τον τηλεοπτικό σανό και τη Δημοκρατική πλαστογραφία Κάτι που δίνει την ευκαιρία στους πολίτες να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη να περάσουμε στην επόμενη Δημοκρατία. Δεν έχουν να φοβηθούν. Αντίθετα έχουν μόνο όφελος. Και όχι μόνο ένα. Από την επιπλέον αντιπροσώπευσή τους στο επίπεδο της περιφέρειας που σήμερα δεν υφίσταται, έως τη Δημοκρατία. Η οποία εισέρχεται σε μια διαφορετική θεσμική περίοδο όσο πολιτική λειτουργία. Περισσότερο έμπειρη και σοφή, ιδιαίτερα μετά τα όσα υπέστη κατά την χρόνια τηλεοπτική εξορία, στην οποία αυτοί που την έστειλαν, είναι δικοί της κάποτε άνθρωποι, που τους εμπιστεύτηκε.

Για τη συμβολή σε μια τέτοια περίπτωση του συλλογικού Δημόκριτου, έχω επίσης γράψει. Μπορεί η ανεξάρτητη πνευματική αυτή αρχή για τη Δημοκρατία να προτείνει

πολλά και ενδιαφέροντα. Καταρχήν να βάλει κανόνες καθορισμού της διαδρομής της Δημοκρατικής ροής. Τους λεωφορειοδιαδρόμους της Δημοκρατίας που εξασφαλίζουν τη μαζική διακίνηση των ιδεών και των προτάσεων, του τι σκέπτεται δηλαδή και λέει ο κόσμος. Να ερωτηθεί πως βλέπει τα πράγματα. Αυτά να ανεβούν και να αναχθούν στη Δημοκρατική σφαίρα και όχι βέβαια αντιστρόφως, όπως γίνεται εδώ και πολλά χρόνια με τα Μέσα και τους ποικιλώνυμους δημοσκόπους. Και κυρίως τους όποιους πολιτικούς ή/ και οικονομικούς υποβολείς.

Μια τέτοια φόρμα, αναγωγής στη σφαίρα που έλεγα, η πολιτική μπορεί να την πλάσει. Να την κάνει ένα όμορφο θεσμικό άγαλμα. Τέτοιο που να την αισθάνονται τα χέρια των γλυπτών μαστόρων. Τα χέρια της πολιτικής τέχνης η οποία πρόκειται στη συνέχεια να εκθέσει το έργο σε δημόσια θέα και κριτική. Πριν την κάνει νέο Δημοκρατικό θεσμό ή ακόμη και Συνταγματικό, εμπλουτισμού της Δημοκρατίας. Η οποία κατά την επιστροφή της ανάμεσα στους πολίτες, ως το πρώτο και κύριο πολιτικό, πολιτισμικό καθώς και χρηστικό αγαθό, θα δοκιμαστεί εκ νέου. Τόσο στην ποιότητα και τη λειτουργική συνέχεια, όσο στην αντοχή.

Λέω λοιπόν ότι μια σοβαρή πολιτική απάντηση σε αυτά είναι η 4η Δημοκρατία. Αν υπάρχουν και άλλες προτάσεις, ευπρόσδεκτες. Αυτό ακριβώς χρειάζεται. Να ανοίξει επιτέλους τέτοια συζήτηση. Έως τότε πάντως, αν ένα από τα θετικά της δικής μας πρότασης, είναι η αναζωογόνηση των περιφερειών όσο της ίδιας της ομώνυμης πολιτικής, ένα άλλο είναι οι καινούργιες ηθικές σχέσεις με τα μεγάλα προβλήματα των πολιτών και του λαού. Η δημιουργία επίσης νέου πεδίου ειλικρινών σχέσεων. Σε αυτές θα δοκιμαστούν και θα κριθούν οι καινούργιοι Δημοκρατικοί θεσμοί. Από την αιρετή περιφέρεια και το νέο ρόλο του ανώτατου άρχοντα που θα έχει τον τελικό λόγο στους εκπροσώπους του κράτους στις περιφέρειες, έως τα δυο think tanks, τις ισάριθμες πνευματικές αρχές και τις θεσμικές σχέσεις τους τόσο με τον Πρόεδρο, την Κυβέρνηση και τη Βουλή, όσο τους ίδιους τους πολίτες. Κυρίως δε με αυτούς, μέσα από αμοιβαία σχέση επικοινωνίας. Ας μη σπεύσουν κάποιοι να μιλήσουν για άπλωμα τραχανά ή ποδιών πέρα από το πάπλωμα.

Γιατί είναι πολύ πιο λυπηρό όταν στη γενέθλια αυτή χώρα της πολιτικής και της Δημοκρατίας υπάρχουν πολιτικές δυνάμεις που επί χρόνια ζουν με δανεικά. Που ούτε τραχανά παράγουν ούτε έχουν πόδια. Όπως βέβαια νου. Πώς να εμπλουτίσουν τέτοιοι πολιτικοί, κατά τα άλλα, θεσμοί, τη Δημοκρατία, όταν το μόνο που έμαθαν στη ζωή τους είναι οι διασκευές των όποιων ξένων συνθέσεων που τις προσαρμόζουν ως νέοι προκρούστες στα καθ ημάς. Παρόλα αυτά αν και θα μπορούσε να παραλληλιστεί ο αναγκαίος νέος Δημοκρατικός θεσμός με έναν νέο Θησέα, μπορεί να αποφευχθεί. Να επιλεγεί ο δρόμος της Δημοκρατίας, της βαθμιαίας εξέλιξης. Γιατί δεν είναι λίγες οι φορές που ο πιο καλός σύμμαχος της όποιας συμπολίτευσης, είναι τα αντιπολιτευτικά σάλτα.

Αν η συζήτηση για τη Δημοκρατία, η οποία εδώ και καιρό έχει ανοίξει σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και συνεχίζεται, έχει πολεμηθεί εκεί από κάποιους αντιδραστικούς κύκλους και μόνο -όπως π.χ. στην, ιδιαίτερα έμπειρη από Δημοψηφίσματα και από Δημοκρατίες, Γαλλία- εδώ συμβαίνει κάτι εντελώς διαφορετικό. Αν οι κυβερνώντες δεν την ανοίγουν καν, περιοριζόμενοι σε βεγγαλικά ρητά, οι αντιπολιτευόμενοι, όσο πιο πολύ διαπληκτίζονται με τους προηγούμενους εκ της πολιτικής ομολόγους τους, τόσο εξ αντικειμένου συμπαρίστανται, ώστε να μην τεθεί επί τάπητος το ζήτημα.

Γιατί η άμεσα αιρετή περιφέρεια η οποία, ως προς την ανάπτυξη και τις υποδομές της, θα κυβερνάται από το περιφερειακό συμβούλιο και τον αιρετό περιφερειάρχη, έχει να επιφέρει μια ακόμη άμβλυση στην οξεία γωνία κορυφής της σημερινής πυραμίδας. Αρχής γενομένης από την αριθμητική που στη συνέχεια θα διεκδικήσει να επεκταθεί στα υπόλοιπα. Γιατί άλλο είναι οι μερικές έστω δεκάδες χιλιάδες ψήφοι των αιρετών, με σταυρό προτίμησης, μελών των περιφερειακών συμβουλίων, άλλο η μια ή δυο το πολύ δεκάδες χιλιάδες, με τις οποίες εκλέγονται τα μέλη του εθνικού κοινοβουλίου στις περιφέρειες των Οθωνικών μορφωμάτων, των Νομών. Ένας ακόμη λόγος της κατάργησης τους αλλά και συγκρότησης του Κοινοβουλίου της Τέταρτης Δημοκρατίας επί τη βάσει των δώδεκα ιστορικών και γεωγραφικών περιφερειών, που προτείνονται να περιληφθούν στο Δημοψήφισμα για το περιφερειακό.

Απλή είναι και η απάντηση στο ερώτημα γιατί η αντιπολίτευση δεν σηκώνει τη σημαία του. Αν ένας λόγος είναι η γνωστή σχέση με την τηλεοπτική φορμόλη και κυρίως η αγωνία να συντηρηθεί στο διάλειμά της, κατά τη διάρκεια του κύκλου, του γνωστού ώριμου φρούτου, που ακόμη καν δεν έδεσε καρπό, ένας άλλος είναι επειδή δεν έχει να πει κάτι επί του μείζονος προκειμένου, της 4ης Δημοκρατίας. Αν είχε, γι αυτήν τότε όφειλε να προτείνει το Δημοψήφισμα που πρότεινε. Για το περιφερειακό ζήτημα, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την ίδια τη Δημοκρατία. Θα συμβάδιζε αν δεν προηγούνταν από την υπόλοιπη Ευρώπη, όταν εμβάθυνε κοινωνιολογικά όσο οικονομικά, αναπτυξιακά και πολιτικά καθώς και στις θετικές ή αρνητικές επιπτώσεις σε αυτά. Θα έκαμνε το πρώτο ισοζύγιο από την επόμενη Δημοκρατία, και κυρίως, τα θεσμικά οφέλη των πολιτών.

{} Πρώην Βουλευτής Έβρου {1993-2000}. Το νέο κείμενο θα προστεθεί στο βιβλίο: «ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», Δωδέκατη έκδοση.*

Θράκη 5 Νοεμβρίου 2004,

Z. Ιστορία;

1. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

«ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

ΑΥΤΗΝ ΠΟΥ ΕΧΟΥΜΕ ΤΩΡΑ, ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ».

Χ. Κ.

Ακόμη και σήμερα, μετά από την πρόστυχη μεν εφαρμογή από τις Η.Π.Α. μιας όμως προαναγγελθείσας της πολιτικής για το όνομα των Σκοπίων, η χώρα συνεχίζει να μην διαθέτει πολιτική. Καλά είναι τα συναισθήματα αλλά δεν φτάνουν για την πολιτική. Όπως και η όποια φτηνή αντιπολίτευση. Ούτε αρκεί η επίκληση του βέτο για την είσοδο των Σκοπίων στην Ε.Ε. και όπου αλλού. Όπως και οι παρεμπόμπουσες εκλογικεύσεις.

Με το σημερινό σημείωμα θέλω να σοκάρω τους όποιους ταγούς της πολιτείας. Αν είναι ποτέ δυνατόν. Γιατί η ουσία είναι ότι η Ελλάδα δεν έχει Μακεδονία. Αυτήν που έχει είναι στα χαρτιά και την ιστορία. Άντε και ως όνομα σε ένα αεροδρόμιο και ένα Πανεπιστήμιο. Κατά τα άλλα, την περιφρόνησε με τον χειρότερο τρόπο. Τόσο πολιτικά όσο αναπτυξιακά. Ούτε ένας δακτύλιος να ενώνει τις δώδεκα πρωτεύουσες μεταξύ τους, δεν έγινε. Αυτό που κάνουν είναι η εξαγωγή του Αθηναϊκού μοντέλου. Από την Αθήνα 2004 πέρασαν στη Θεσσαλονίκη 2008. Δηλαδή Μακεδονία 2000 ποτέ. Όπως στις άλλες περιφέρειες.

Μπορούσαμε να έχουμε όχι μόνο μια, αλλά δυο Μακεδονίες. Δυο περιφερειακές ιστορικές όσο πολιτισμικές και γεωγραφικές οντότητες. Τόσο την Κεντρική όσο τη Δυτική Μακεδονία. Με αυτές ως οχήματα να κάμναμε πολιτική. Καταρχήν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και αλλού. Αυτό σήμερα πληρώνουμε, μεταξύ των άλλων. Την ολιγωρία των φιλελεύθερων όσο των σοσιαλιστών, οι οποίοι με τον διάχυτο αθηναϊσμό τους δεν επέτρεψαν στη χώρα αυτή να περιφερειοποιηθεί.

Εκεί που έφτασαν σήμερα τα πράγματα χρειάζεται μια πολύχρονη προσπάθεια θεραπείας και ίασης ώστε να ανακτηθεί το χαμένος έδαφος. Να κάνουμε την ιστορία και τον πολιτισμό μας πολιτική πριν μας κλέψουν και τον Αριστοτέλη. Γιατί μόνο αυτό έμεινε. Και γιατί οι επικεφαλείς του κόσμου είναι το μόνο που ξέρουν καλά. Να θεμελιώνουν πάνω σε παραχαράξεις. Κάμνουν βέβαια όταν βρίσκουν. Ε αυτό έκαναν, την επομένη των εκλογών. Από την προσωρινή -όχι δια παντός- ικανοποίηση των

κενόδοξων συνδρόμων των όποιων σκοπιανών αξιωματούχων έως το κλείσιμο ματιού στην Αλβανία, τον ενδιαμέσο αυτό σταθμό της Αμερικανικής γεωοικονομίας στη Βαλκανική. Αν τώρα όλα αυτά τα έκαναν σε βάρος της Ελλάδας, μικρό το κακό για τη μεγάλη φίλη της τελευταίας. Και ακόμη πιο μικρό για την ίδια υπερδύναμη, αν το γειτονικό κρατίδιο αποδειχθεί στην πορεία θνησιγενές.

Εγώ γι αυτό είχα πει με ποιο τρόπο να ψήφιζαν οι ομογενείς. Αντί να κινούνται ως παράγοντες από δω κι από κει, να εξαρτούσαν -στη βράση, όταν κολλούσε το σίδηρο- τη στάση τους από τον ιστορικό Ευρωπαϊκό θεσμό της συγγνώμης των υποψηφίων Αμερικανών προέδρων για την πολιτική τους από την Κύπρο έως τα Βαλκάνια. Και σε αυτά, από το αιματοκύλισμα του Αίμου και της ομώνυμης χερσονήσου, μέχρι το όνομα των Σκοπίων. Γιατί αυτό που έγινε με το τελευταίο, εκτός των άλλων -μπορεί κάποιος κατ επάγγελμα υποτελείς, να το εκλάβουν και ως κόστος του αξιοπρεπούς όχι των Κυπρίων- αποτελεί μια προαναγγελία δριμύτερης επιστροφής στο Κυπριακό. Εν προκειμένω λόγω του τραυματισμένου γοήτρου του ηττημένου από τον πρώτο γύρο Γολιάθ. Όπως επίσης και άλλων.

Επαναφέρω λοιπόν την πρόταση να γίνει Δημοψήφισμα για το περιφερειακό. Την άμεσα αιρετή περιφέρεια και τον αιρετό κυβερνήτη. Τις δώδεκα περιφέρειες. Το δικαίωμα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να έχει τον τελικό λόγο στον ορισμό των εκπροσώπων του κράτους στην περιφέρεια. Στην ουσία δηλαδή ένα δημοψήφισμα για την 4η Δημοκρατία. Η όποια αμφίβολη βιωσιμότητα του Σκοπιανού κρατιδίου δεν λέει τίποτε. Το ζήτημα είναι ως χώρα, να αποκτήσουμε στην πράξη, Μακεδονία. Αυτήν που έχουμε τώρα, είναι στα χαρτιά.

{} Πρώην Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Θράκη 5 Νοεμβρίου 2004

2. Αυτός είναι ο νέος Μακεδονικός αγώνας

«Από το ραντεβού με την ιστορία,

στο ραντεβού με τη Δημοκρατία».

X. K.

Χρειάζεται όντως ένα παλλαϊκό συλλαλητήριο στη Θεσσαλονίκη. Ναι μεν να το διοργανώσει η εκκλησία, αλλά η εκκλησία του Δήμου. Η οποία βέβαια αν είναι να μείνει στην διεκδίκηση επιστροφής μόνο της κλεμμένης ιστορίας, καλύτερα να μη το κάνει. Ο σκοπός είναι να επεκταθεί και στα υπόλοιπα κλοπιμαία. Να έχει πολλούς αποδέκτες. Καταρχήν σε εκείνα που περιέχει ο κραυγαλέος φανακισμός του Bush σε βάρος των ομογενών των Η.Π.Α. Στην κλοπή της ψήφου τους. Αν γνώριζαν, σαφώς και δεν θα τον ψήφιζαν. Ασφαλώς οι ομογενείς μας θα φωνάξουν, όμως δεν αρκεί.

Η κατραπακιά πάντως αυτή ίσως είναι και μια ευκαιρία. Ποτέ δεν υπάρχει αμιγές κακό, άλλωστε. Να δει κανείς τι συμβαίνει με την περιφερειακή Δημοκρατία και την κυβέρνηση της Μακεδονίας. Το αιρετό σε μια ιστορική, πολιτισμική και γεωγραφική οντότητα. Όπως στις υπόλοιπες ένδεκα. Ε λοιπόν όχι μόνο δεν έπαθε έκτρωση ή κυοφορήθηκε αλλά ούτε συνέλαβε ποτέ. Αν το αληθές είναι εθνικό, κατά πως λέει ο επτανήσιος, τότε αυτήν τη Δημοκρατία, την κατέκλεψαν ομοεθνείς εξ Αθηνών. Οι εκάστοτε κυβερνώντες και οι πολιτικοί παράνομοι. Είτε άλλων περιφερειών είτε και εκ της ίδιας της Μακεδονίας. Στη Θεσσαλονίκη άλλωστε εκλέγονται πλείστα όσα από τα κατά καιρούς πρώτα βιολιά της Αθήνας. Πρόκειται για μια Δημοκρατία αγέννητη.

Το λέω αυτό γιατί αν όλα είχαν γίνει στην ώρα τους, αν η κεντρική Μακεδονία είχε σήμερα δυο τρία εκατομμύρια και η Δυτική άλλο ένα, κανένας δεν θα σκεπτόταν υπεξαίρεση ονομάτων και συμβόλων. Όταν όμως δεν προσέχεις την περιουσία σου, τότε ανοίγει η όρεξη του γείτονα. Πόσο μάλλον όταν οι πρώτοι διδάξαντες υπήρξαν κληρονόμοι του σταλινισμού. Δεν φταίει όμως μόνο η από εκεί πλευρά. Τα πράγματα έγιναν πιο άσχημα όταν η ελληνική πολιτική ηγεσία συναίνεσε με τη στάση και τις ολιγορίες της στον κυνισμό εκείνου του γνωστού συνταξιούχου και επιτίμου μέλους της. Ίσως να έπαιξαν ρόλο και παροτρύνσεις κάποιων εξ Ελλάδας επενδυτών.

Για να έχει προοπτική ένας νέος Μακεδονικός αγώνας, θέλει καταρχήν να αλλάξει χέρια. Να τον πάρει ο ίδιος ο κόσμος, να τον πλάσει. Οι πολίτες. Εννοείται πολιτικά όσο αναπτυξιακά. Επίσης να είναι πολυμερής. Ένα από τα πρώτα αιτήματα οφείλει να είναι η 4η Δημοκρατία. Το δημοψήφισμα για το περιφερειακό είναι η άλλη όψη του εθνικού ζητήματος. Αυτά θα πρότασσε αν ζούσε σήμερα ο Παύλος Μελάς. Γι αυτά θα αγωνιζόταν. Θα είναι το πιο καλό μνημόσυνο στα φετινά εκατοντάχρονα του μώνυμου αγώνα.

Έγραφα τις προάλλες για τα μυαλά από άχυρο όπως και για εκείνα από λάσπη και άχυρο. Αμφότερα μας προσβάλλουν ως πολιτισμό αν δεν θυμίζουν πολιτική αραπιά. Τόσο οι κραυγές και αναθεματισμοί από τη μια, όσο οι όποιοι, their master voice, τηλεοπτικοί και πολιτικοί λιμοκοντόροι, από την άλλη. Οι οποίοι εκμεταλλεύομενοι

την εμπιστοσύνη της Δημοκρατίας, από αρκετών ετών την έκαναν εμπορεύσιμο είδος αν δεν την εξοστράκιζαν, κατά συναυτουργία, όπως λέγεται. Σε άλλες δεκαετίες άλλοι εξόριζαν τους Δημοκράτες. Χθες, όσο και σήμερα, εξορίζονταν και εξορίζεται η Δημοκρατία. Η οποία δεν μένει πια εδώ από ετών.

Έχει λοιπόν μεγάλη σημασία για την ίδια και την επιστροφή της που πάντοτε είναι συνδεδεμένη με εθνικό θέμα, να γίνει το συλλαλητήριο, που έλεγα στην αρχή. Ένα πανό να έχει τη λέξη: ιστορία; Αποδέκτης η Γηραιά Ήπειρος και η εισαγόμενη εκ των Η.Π.Α. παραχάραξη. Γιατί εδώ και αρκετό καιρό, τόσο με τους καθ ημάς πρώην, όσο τους νυν, ανενόχλητα αναπαράγουν σχεδόν όλα τα Ευρωπαϊκά τηλεοπτικά δίκτυα. Χρειάζεται όμως και ένα ακόμη πανό. Αυτή τη φορά με αποδέκτη τις τηλεοράσεις των Αθηνών. Με μια και πάλι λέξη, και επίσης με ερωτηματικό: Δημοκρατία;

Μια έξυπνη ελληνική πολιτική ηγεσία, τόσο κυβερνητική όσο αντιπολιτευτική, θα το σιγόνταρε. Θα εκλάμβανε το συλλαλητήριο ως χορό και ως χορωδία από τα οποία θα είχε μόνον πολιτικά οφέλη να αποκομίσει. Θα κέρδιζαν όλοι. Γίνεται αυτό με την πολιτική. Είναι πολύ γαλαντόμος. Δυστυχώς όμως η χώρα δεν έχει εθνική ορχήστρα. Μακάρι να είχε πολιτικούς μουσουργούς, διευθυντές. Να ξέρουν να συνθέτουν. Ίσως γι αυτό σκέφτηκα, και έγραψα κάποια μέρα, να προταθεί για Πρόεδρος Δημοκρατίας, από το χώρο του πολιτισμού. Φυσικά εννοείται κάποιος που να προσθέτει εθνικό κύρος, από εκείνο το οποίο διαθέτει στις πολιτισμικές του αποσκευές. Φτάνουν τόσοι νομικοί. Όλοι τέτοιοι ήταν ως τώρα.

Παρακολουθώ πολύ τακτικά την πολιτική συμφωνική ορχήστρα της εξ ανατολών γειτονικής χώρας που κάνει το μαύρο άσπρο, και λέω, μάλιστα. Και μόλις βλέπω τους εδώ, αν μπορώ να τους πω δικούς μας, να μη μπορούν να αποδείξουν τη λευκότητα του λευκού, θλίβομαι πολύ. Ιδιαίτερα όταν ο ένας λέει άσπρο και ο άλλος μαύρο. Να το πω αλλιώς. Σαφώς, δεν αρκεί η επίκληση του βέτο από τους νυν, όμως και όταν οι πρώην έχουν βυσσινή μάγουλα, δεν γίνεται να μιλάνε για μπάτσες. Γι αυτό γράφω για τους μεν, όσο τους δε. Χωρίς σκόντο. Άλλο τώρα αν τα γραπτά προσκρούουν στο τσιμεντένιο αθηναϊκό τείχος και έχουν την τύχη της Δημοκρατίας. Εξοστρακίζονται αν δεν γίνονται προσάναμμα στις πυρές των ηλεκτρονικών Μέσων της πρωτεύουσας.

Ευτυχώς που υπάρχουν οι άλλες πύλες, και οι περιφερειακές εφημερίδες. Ο νέος Μακεδονικός αγώνας όπως κάθε περιφερειακός όσο και εθνικός αγώνας θα έχουν στο εξής, δικό τους στίλ. Δικά τους χρώματα, παιδεία και αιτήματα. Ακόμη και Μέσα. Έστω και τώρα μπορούμε να βάλουμε μπροστά, να ζητήσουμε από το λείψανο της προηγούμενης Δημοκρατίας, να πάμε στην επόμενη. Στην Τέταρτη. Στη Δημοκρατία και την κυβέρνηση της περιφέρειας. Της όποιας περιφέρειας εκ των δώδεκα που προτείνονται στο Δημοψήφισμα γιο το περιφερειακό. Δίπλα στο: η Μακεδονία είναι Ελληνική, να προστεθεί η Μακεδονική Ελλάδα. Αυτός είναι ο νέος Μακεδονικός αγώνας. Από το ραντεβού με την ιστορία, στο ραντεβού με τη Δημοκρατία.

{*} *Κείμενο μετά από δήλωση του πρώην Βουλευτή Έβρου για το ίδιο θέμα. Αιτία για την επαδό-μότο είναι η πολιτική. Επίσης μια σύμπτωση. Τα εικοσιπέντε ένθεν κακείθεν του κόμματος, γράμματα. Σύνολον πενήντα. Όσα αποτελούν και την τελευταία πρόταση.*

Θράκη 6 Νοεμβρίου 2004,

3. Πέραν της επίκλησης του Βέτο

Μια σοβαρή εκκρεμότητα, ανάμεσα σε όλες τις άλλες, κατά τη νέα αναζωπύρωση του ζητήματος του ονόματος, είναι η από τώρα προετοιμασία της χώρας μας για την αντιμετώπιση της αλλαγής του ονόματος F.Y.R.O.M. σε σκέτη Μακεδονία, όταν κάποια στιγμή εγερθεί ανάλογο θέμα στους κόλπους του Ο.Η.Ε.

Να λοιπόν που χρειάζεται ένα ανεξάρτητο μορφωτικό ίδρυμα να το επεξεργαστεί, σε συνδυασμό μάλιστα με την πρόσφατη εκλογή της Ελλάδας, σε μη μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας, του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Την αξιοποίηση των όποιων αβαντάζ προσφέρει αυτό, στις διεθνείς μας σχέσεις.

Δεν χρειάζεται να απαντηθεί σήμερα αν είναι ανάγκη να πάρει η χώρα μια τέτοια πρωτοβουλία ή αν είναι προτιμότερος ο αμυντικός χειρισμός με παράλληλη συνέχιση του διμερούς διαλόγου για το όνομα. Μια υπόθεση η οποία αν πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο δεν δικαιώνει τους εκ της πολιτικής αρχικούς ή και άλλους καθοδόν, θιασώτες λησμοσύνης και επόμενα σαβανώματος. Ούτε είναι τυχαίο ότι οι ίδιοι αυτοί άνθρωποι έχουν ανάλογη στάση με το γνωστό σχέδιο του Γ. Γ. στη Μεγαλόνησο.

Από την άλλη, η Τουρκία σαφώς και γνώριζε τι επρόκειτο να συμβεί με την ίδια υπόθεση, και γι αυτό άλλωστε ενέτεινε, ειδικά κατά τον τελευταίο καιρό, το μαπαράζ των παραβιάσεων στο Αιγαίο. Γνωρίζει καλά άλλωστε, εξ ίδιας πείρας, τι σημαίνει να έχει μια χώρα πολλά ανοιχτά μέτωπα. Είτε στο ένα υποχωρήσει η Ελλάδα είτε -πολύ περισσότερο- στο άλλο, να δρέψει αυτή τους καρπούς.

Όπως τα γνωρίζει επίσης καλά αυτά η διπλωματική σχολή των Η.Π.Α. η οποία βέβαια δεν πρόκειται να σταματήσει στο Σκοπιανό. Η γνώμη μου είναι ότι μέσα στο επόμενο διάστημα θα θελήσει να επιστρέψει δριμύτερη στην υπόθεση της Κύπρου. Η μονομερής της κίνηση με το όνομα, είναι απλό τροχοδεικτικό. Άλλωστε σε αυτό δεν είχε ποτέ τραυματιστεί κανένα κύρος της, όπως συνέβη με την αξιοπρεπή στάση των Κυπρίων στο Δημοψήφισμα. Επιπλέον η απόκτηση νέου Αμερικανικού κρατιδίου, υπό τη μορφή του δικαστικού -κατά το σχέδιο του Γ. Γ.- δεν είναι αμελητέα ύλη.

Αυτά και πολλά άλλα όφειλε να βάλει στο τραπέζι της επεξεργασίας, το ένα think tank από τα δυο που πρότεινα για την Τέταρτη Δημοκρατία. Εκείνο για την πολιτική. Ο συλλογικός Αριστοτέλης. Δεν μιλώ για αυτά που υπάρχουν και διατείνονται ότι έχουν επεξεργασίες. Τα οποία τα ονόμασα παρατρέπεζες ιδεών εισαγωγής. Γιατί τότε ζήτω που καήκαμε. Γιατί τα όσα λένε κατά καιρούς υπάρχουν και σε non papers. Και σε e-mails. Δεν μιλώ για διανοητικούς ψιττακούς. Αν είναι δυνατόν τέτοιο οξύμωρο.

Ο χειρισμός της υπόθεσης στα Ηνωμένα Έθνη οφείλει να είναι ιδιαίτερα υψηλής ποιοτικής κλίμακας ως προς την διπλωματική παιδεία και αποτελεσματικότητα. Γιατί και η εκεί Ελληνική ιστορία, μάλλον ορθότερα η Ελλαδική, δεν είναι και η καλύτερη. Δεν έχει να επιδείξει κάτι το σοβαρό. Ακόμη από την περίοδο που η χώρα έθετε θέματα και αργότερα ή δεν τα υπερασπίζονταν ή τα ανακαλούσε. Οι διώξεις στην Πόλη ή στην Ίμβρο και την Τένεδο αποτελούν τέτοιες περιπτώσεις.

Γι αυτό και δεν χρειάζονται βεβαιωμένες κινήσεις. Όπως τέτοια νομίζω είναι η επίκληση του Βέτο ως προς το ΝΑΤΟ. Γιατί αν η Ελλάδα αναγκαστεί να το πάρει πίσω, τότε η πολιτική της δεν κάνει κάτι άλλο από μια τρύπα στο νερό. Και δεν είναι η πρώτη φορά. Γι αυτό έγραφα ότι η επίκληση του Βέτο δεν αρκεί. Την επίκληση εννοούσα. Γιατί είναι η ιστορία, που συνειρμικά παραπέμπει σε ανάλογες στάσεις. Και επιπλέον δεν μας είναι και πολύ οικείο το εν λόγω γήπεδο. Απεναντίας θα έλεγα.

Οφείλω όμως να πω ότι δεν ισχύει το ίδιο για την επίκληση του βέτο στην Ε.Ε. η οποία είναι μια ορθή νότα, υπό τον όρο όμως, ότι η αρνησικυρία θα παραμείνει. Τόσο θεσμικά, όσο λόγω μη άρσης. Που και από αυτήν έχουμε γευτεί καρπούς. Το θετικό για τον Ελληνισμό αυτή τη στιγμή είναι η διπλή παρουσία και ψήφος στην Ευρώπη. Μπορεί με έξυπνο κάθε φορά τρόπο να αξιοποιεί τα γνωστά Ευρωπαϊκά πολιτισμικά ανακλαστικά, προωθώντας από την άλλη τα εθνικά δίκαια, με πρώτο την εξεύρεση λύσης στην Κύπρο, στο ηθικό γήπεδο της Γηραιάς Ηπείρου.

Αν όλα αυτά συμβάλουν στη διαμόρφωση της σημερινής εικόνας, δεν είναι προς απογοήτευση αν τα όπλα μας είναι λίγα. Αν ξέρουμε που, πώς και πότε να κάνουμε τη χρήση τους, φτάνουν και περισσεύουν. Γιατί και οι άλλοι δεν έχουν περισσότερα. Και κυρίως γιατί κινούνται σε σφαίρες, πότε της επιβολής της δύναμης και πότε του εξόφθαλμα αδίκου.

Αν η αποδοχή του αιτήματός μας για την τέταρτη Δημοκρατία μπει σε έναν καλό δρόμο, τότε επειδή και πολλές σκοτούρες από τα Αθηναϊκά υπουργεία θα εκλείψουν, μπορεί η ίδρυση Υπουργείου Ομογένειας, να κάνει πάρα πολλά. Αν το ένα είναι η αναβαθμισμένη δημογραφική Ελλάδα, με βαθμό που, ως προς τα εκατομμύρια του λαού θα θυμίζει γυμνασιακό άριστα, ένα άλλο είναι η συστηματική παγκοσμιοποίηση του νεοελληνικού ονόματος.

Αρχής γενομένης από τα αυτονόητα. Από τις άχρωμες σήμερα πρεσβείες που ούτε ένα ζωγραφικό πίνακα έχουν κρεμάσει ποτέ στους τοίχους των κτιρίων τους ούτε μια φιάλη οίνου ή ελαίου έχουν προβάλει σε ειδικά διαμορφωμένες όμορφες προθήκες. Εξυπακούεται ότι η μεγάλη προθήκη είναι η ίδια, η ομογένεια, την οποία αντί να εξοπλίσουν με πολιτική και να της δώσουν ρόλους, την άφησαν μόνη στο έλεος του θεού. Και από πάνω να αισθάνεται ένοχη κάθε φορά, όταν εξαπατάται. Όπως με την ανέντιμη κίνηση του Bush. Ζητήματα που, όπως οι προτάσεις που αναπτύσσονται στα τρία γραπτά: Μακεδονία, Αυτός είναι ο νέος Μακεδονικός αγώνας, και το παρόν, εκτείνονται, πέραν της επίκλησης του βέτο.

{} Είναι η τρίτη, μέσα σε δυο ημέρες, παρέμβαση του πρώην Βουλευτή Έβρου για το Σκοπιανό. Η πρώτη αφορά την πολιτική, η δεύτερη τη Δημοκρατία, η σημερινή, τη διπλωματική επεξεργασία και παιδεία. Όπως επίσης συνδυασμούς τους. Ζητούμενο, τα επόμενα βήματα που χρειάζεται να γίνουν από τη χώρα. Επίσης ένας νέος αγώνας των Μακεδόνων πολιτών. Θα ήταν ευχής έργο αν αντί στερεότυπων διαπληκτισμών και αντί των κατά κανόνα μωτρωμένων εκπροσώπων, άνοιγε ένας πολιτισμένος διάλογος για το ζήτημα, με τη συμμετοχή των θεσμικών και πολιτικών μερών. Κάτι που φυσικά δεν γίνεται. Οπότε φτάνει κανείς, εκεί, από όπου ξεκίνησε. Στη διαπίστωση απουσίας της Δημοκρατίας. Της οποίας το κοινό με αυτά τα μέρη, είναι ότι κάποτε έμενε προς τα κει.*

Θράκη 7 Νοεμβρίου 2004,

4. Μακεδονική Ελλάδα

*Ναι μεν το «φυλάζαι τ' αγαθά χαλεπότερον εστί του κτήσασθαι»,
όμως και «ράον του ανακτήσασθαι». Χ. Κ. 4 Νοεμβρίου 2004,*

Καλή και άγια η ιστορία, και μπορεί όντως να διδάσκει πολλά και ενδιαφέροντα μαθήματα στα πολιτικά πρόσωπα, όμως ο αυτόματος πιλότος της, δεν είναι ό,τι το πιο καλό. Καταρχήν αποτρέπει από το να σκέπτεται κανείς, αν δεν τον καθιστά μυαλό από άχυρο. Έως καρικατούρα. Μιλώ για εκείνους οι οποίοι όταν μιλούν για εθνικά, συνηθίζουν να καταφεύγουν και να επικαλούνται την ιστορία και μόνο. Φυσικά και δεν πρόκειται να ασχοληθώ με τους εξ αυτών που είναι ενταγμένοι σε προγράμματα πλυντηρίου και εξ αντικειμένου χρησιμεύουν, σήμερα όσο χθες, σε κυβερνώντες και αντιπολιτευόμενους.

Οι δυο τελευταίοι εκτός από άχυρο που έλεγα, έχουν στη διάθεσή τους, τη λάσπη της ηλεκτρονικής πρωτεύουσας, αν όχι και την οίκοθεν εφεδρική. Ο λόγος για τις ύβρεις και συκοφαντίες κάθε τινός εθνικού και πατριωτικού, οι οποίες αν έχουν την αφετηρία στην αγνόηση -όχι τόσο στην άγνοια- της ιστορίας, το τέρμα για τους εξ αυτών «αχθοφόρους», συμπίπτει με το τέλος μιας πολυετούς πολιτικής καριέρας. Στην ουσία όσο δεν ωφελεί ο ιστορισμός, τόσο βλάπτει το ανιστόρητο. Πόσο μάλλον το εξ αυτού ηθελημένο, που στη χώρα μας υπάρχει και άρχει από πολλών ετών.

Κάτι που αποτελεί οργανικό μέρος της διαδικασίας κατάργησης και επόμενα της απουσίας της Δημοκρατίας. Αυτή άλλωστε είναι η εθνική πολιτική πεπατημένη. Ας το πω όμως και αλλιώς. Στην επεξεργασμένη πολιτική, η ιστορία αποτελεί ένα από τα βασικά της υλικά. Αν πέσει παραπανίσια, δεν τρώγεται. Αν πάλι λείπει, δεν είναι για πλησίασμα. Το ζητούμενο είναι η λελογισμένη χρήση της, και κυρίως η επιστημονική επιστροφή σε αυτή με παράλληλη απόσταξη. Όπως με τα σταφύλια και το κρασί. Πολιτική είναι η όλη κουζίνα, η γαστρονομία, η νέα σύνθεση. Όχι μόνο ο οίνος.

Μια νέα Πηνελόπη Δέλτα, θα έγραφε το βάλτο των μυστικών. Όλων αυτών που ανέφερα. Γιατί εκτός από τις αμαρτίες έχουν και τέτοια. Αυτά θα απεκάλυπτε αν ήταν στη σημερινή Βουλή, ένας νέος Βουλευτής Φλωρίνης ή Καστοριάς, ένας νέος Ίωνας Ιωάννης Δραγούμης, πριν από την πρότασή του, για το τι δέον γενέσθαι. Το λέω αυτό διότι η τόσο σημαντική νεοελληνική όσο τραγική αυτή φιγούρα, υπήρξε Βουλευτής του ενιαίου Νομού -άλλο τώρα αν στάθηκε άτυχος, αφού συνυπήρξε την ίδια εποχή με τον Ελευθέριο Βενιζέλο της πρώτης περιόδου- που αργότερα έγιναν δύο. Αυτό όφειλαν σήμερα, αν υπήρχαν, να κάνουν και οι Βουλευτές της Μακεδονίας, όσο και

οι Νομάρχες. Όπως και άλλων περιοχών. Να ρωτήσουν, κυρίως δε να προτείνουν και να αγωνιστούν.

Όφειλαν καταρχήν να ρωτήσουν ξεκινώντας από το τέλος. Πως έγινε και οι πάντες στην πρωτεύουσα, από κάργες που ήταν, αμέσως μετά από την αναίσχυτη πράξη του Bush, μέσα σε μια μόλις ημέρα, μεταμορφώθηκαν σε όρνιθες, θυμίζοντας το γνωστό ομώνυμο Αριστοφανικό τίτλο. Αυτόν τον οποίο σκηνοθέτησε ο Κάρολος Κουν και συνόδευε σε κάθε γελοιογραφία, το μακαρίτη Τσάτσο. Μπορεί να μην τις ανέβασε ο Λάκης Λαζόπουλος, όπως πρότεινα το 2002, για το Κυπριακό. Μπορεί να το έκανε εφέτος με τον Πλούτο. Όμως ποτέ δεν είναι αργά. Μπορεί να γίνει και τώρα. Τόσο για το Μακεδονικό, όσο να προλάβει τον επερχόμενο νέο γύρο του Κυπριακού. Γιατί και πάλι τα προεόρτια των θιασωτών του ναι, άρχισαν. Τόσο στη Λευκωσία όσο στην Αθήνα.

Από την άλλη, έναν ακριβώς αιώνα μετά από τον πρώτο Μακεδονικό αγώνα, τα αιτήματα του νέου, οφείλουν και αυτά να είναι νέα. Από την ανάκτηση του χαμένου αναπτυξιακού εδάφους ως την απόκτηση της Δημοκρατίας και της διακυβέρνησης της Μακεδονίας μέσα από τις αιρετές περιφέρειες και την τέταρτη Δημοκρατία. Αυτά θα πρότασσε ένας νέος Παύλος Μελάς. Γιατί σήμερα διαφορετική περικύκλωση -αντί της γνωστής και λίαν αποκρουστικής- έχει πλέον σειρά. Και αυτή είναι οδική όσο σιδηροδρομική. Επίσης κοινή αναπτυξιακή. Εκείνη των κοινών λιμνών. Σκοπίων, Αλβανίας, Ελλάδας. Κοινή ζώνη μιας νέας ευημερίας.

Ακόμη και ένας νέος Δημοσθένης, δεν θα περιορίζονταν στο «φυλάξει τ' αγαθά χαλεπότερον εστί του κτήσασθαι». Ασφαλώς μετά τα όσα έζησε ο Ελληνισμός από την εποχή της Αθηναϊκής παρακμής -που διεκτραγωδούσε- ως σήμερα, θα προσέθετε: «ράον του ανακτήσασθαι». Γιατί μπορεί το ζήτημα με το όνομα να είναι μια πλευρά, όμως χάθηκε πολύτιμος χρόνος. Μπορεί από πολλών δεκαετιών, όπως είναι η αλήθεια, η πολιτική Ελλάδα να μη τα πήγε καλά με τη φύλαξη των πολιτισμικών αγαθών που παρέλαβε, όπως η ιστορική αυτή κληρονομιά, όμως και η κυβερνητική Ελλάδα της τελευταίας δεκαετίας του περασμένου αιώνα, δεν είχε -όπως δεν έχει και η νέα- κανένα δικαίωμα να βγάλει στο σφυρί, όταν δεν γελούσε ειρωνικά. Σε όλους αυτούς αφιερώνεται η photo.

Η ιστορία της είναι γνωστή. Μπορεί να μη χρειάζεται νέες μνημονεύσεις, όμως δεν ισχύει το ίδιο για τη φράση: «αυτή είναι η Βουλή», όπως θα έλεγε ένας εκ των

πολλών που γύρισαν να δουν. Από την άλλη ο κυνισμός με την προαναγγελθείσα επίκληση της λησμοσύνης, -τα γνωστά δέκα χρόνια- είχε μια ακόμη παρενέργεια. Να απορφανίσει τις Μούσες, από τη μητέρα τους, τη Μνημοσύνη, με την ευθανασία που της έγινε. Οπότε, από πού να εμπνευστεί η πολιτική Ελλάδα; Γι αυτό χωρίστηκε στα δυο. Από τη μια το άχυρο, από την άλλη το μετά λάσπης. Διαλέγετε και παίρνετε. Καλή είναι, δεν λέω, η επίκληση της ενότητας και όλων των σχετικών παραινήσεων, όμως δεν είναι δια πάσα νόσο. Επίσης είναι άλλων εποχών.

Στους σημερινούς καιρούς κάνει και ζημιά. Αν μια έκφραση της ενότητας είναι η αφωνία, τότε τέτοια υπάρχει και σε άλλα σημεία της πόλης. Εκτός εκκλησίας του Δήμου. Κοντά σε άλλες. Η πιο μοντέρνα όσο και σοβαρή ενότητα σήμερα, είναι η εθνική πολιτική συμφωνική ορχήστρα. Η ενεργητική ενότητα αντί της παθητικής την οποία πολλοί, ακόμη και πολιτειακοί παράγοντες, παροτρύνουν. Και από αυτά τα ζητήματα, της συμφωνικής, όσο των μουσουργών και των συνθέσεων, η κυβερνητική όσο και η αντιπολιτευτική πολιτική Αθήνα, έχουν μαύρα μεσάνυχτα.

Ένα παράδειγμα αποτελεί το συλλαλητήριο. Αν αντί να καίει το χαρτί του με τον τρόπο που κάηκε, και οργανώνονταν όπως προτάθηκε, σήμερα σε όλη την Ευρώπη, που είχε φλομώνει επί εβδομάδες να βλέπει στα μικρά πλακάτ στην τηλεόραση, τα ονόματα των υποψήφιων Αμερικανών προέδρων, η εικόνα θα είχε αντικατασταθεί. Θα είχε εντυπωθεί νέα, με τους εκατοντάδες χιλιάδες έλληνες ευρωπαίους εταίρους, και τα αναπεπταμένα συνθήματα με ερωτήματα: History; όπως επίσης: Democracy;

Σε όλη τη γηραιά Ήπειρο θα εισέπρατταν εκείνο το μερίδιο που τους αφορούσε. Σε πολλών μάλιστα τη μνήμη θα ανακαλούνταν η γενέτειρα του Μακεδόνα σοφού διδασκάλου, όπως και ο ίδιος, αφού σημάδεψε και τη δική τους γενέτειρα παιδεία και τον Ευρωπαϊκό πολιτισμό. Τώρα πλέον, μόνο οι ομογενείς μπορούν να κάνουν κάτι επί αυτού. Το πουλάκι της Θεσσαλονίκης πέταξε. Οι εκεί θεσμικοί έχασαν. Αλλού και αλλού φωνασκούν. Μεγάλη κατάντια για τέτοια πόλη να πάθει αυτό που έπαθε.

Διαφορετικά, μέχρι και η ηλεκτρονική Αθήνα θα καταλάβαινε τότε ότι τα ψέματα τελείωσαν. Δεν θα ρωτούσε για την υγεία, όπως και το κατά πόσο ζει ο Βασιλιάς Αλέξανδρος. Γιατί όταν κανείς είναι Δημοκράτης -όχι βέβαια σαν τον ανανήψαντα σκηνοθέτη του Αλέξανδρου που έχει πρεμιέρα μέσα στο Νοέμβριο, από τη μια με το Σκοπιανό σύμβολο και την άλλη, αγνοώντας επιδεικτικά την ύπαρξη του Αριστοτέλη- τότε δεν είναι ούτε με τους βασιλείς ούτε με τίποτε συλλογικούς και ηλεκτρονικούς πρίγκιπες. Γιατί άλλο η Δημοκρατία και άλλο τα πριγκιπάτα αν όχι τα σουλτανάτα. Έντυπα ή ηλεκτρονικά

Αυτά είναι που έδιωξαν τόσο τη Δημοκρατία από την πατρίδα της, όσο επίσης την Ελευθερία, με το τέμπο που δίνουν και την πλάτη που βάζουν, σε κρίσιμες χρονικές στιγμές. Από τα ίδια παίρνουν γραμμή, τόσο οι μεν όσο οι δε. Αυτό είναι που λένε, πολιτική ονομασίας προέλευσης. Ας μην επεκταθώ στο πολιτικό κλοπιμαίο και στο ερώτημα, ποιος ζει ή όχι. Οφείλω όμως να πω ότι με ένα έξυπνο συλλαλητήριο, πέραν της ιστορίας και της Δημοκρατίας, όπως του δικαίου όσο της ηθικής, και πέραν των επιπτώσεων στην ευρωπαϊκή και διεθνή κοινή γνώμη, θα αναδεικνύονταν επίσης, τόσο το περιφερειακό όσο και το αναπτυξιακό ζήτημα. Χωρίς καν να το καταλάβουν. Και θα έκαμνε και τόσο καλό στις κυβερνητικές επιστολές προς τους εκ των εταίρων ομολόγους, όταν θα είχαν ως προοίμιο, ένα τέτοιας έκτασης και ποιότητας, πρόσφατο συμβάν.

Γιατί κατά τα άλλα, θα γελούν ακόμη στις πόλεις του γειτονικού κρατιδίου, με όσα βλέπουν να διαμείβονται στις Ελληνικές τηλεοράσεις. Από τα περί αλυτρωτισμού καταγγελλόμενα από όσους οι γνωστοί συντηρητές της τηλεοπτικής βλακείας, βγάζουν επί τούτου, ώστε εξ αντικειμένου να προκαλούν γέλωτες και αποστροφή. Ας μην επεκταθώ στα λεγόμενα σοβαρά. Αν το κάνω θα χρειαστεί να μιλήσω για μια Ελλάδα που από πανευρωπαϊκή πρωταθλήτρια που θα μπορούσε να είναι -όπως με το ποδόσφαιρο- στο μυαλόσφαιρο δεν κάνει ούτε για τη Β΄ ερασιτεχνική. Ούτε για τα τσικό της Βαλκανικής πολιτικής.

Στην τριλογία για τη Μακεδονία αναπτύσσονται τόσο η πλευρά της πολιτικής και της Δημοκρατίας όσο η αναγκαία Διπλωματική πολιτική και παιδεία, η οποία ακόμη δυστυχώς συνεχίζει να βρίσκεται στην περίοδο του αραμπά. Επίσης η σφαίρα στην οποία μπορεί να κινηθεί το επόμενο διάστημα, μια επεξεργασμένη πολιτική παιδεία. Η οποία όμως και αν ακόμη είναι όντως μελετημένη, χωρίς την ορχήστρα που έλεγα, είναι πάλι χαμένη από χέρι. Όταν ακόμη και Αλβανοί έχουν μια υποτυπώδη. Όπως έδειξε η περίπτωση με την πρόσφατη καταδίκη αθώων Χειμαριωτών. Και όπως έδειξε και η αναμονή των εξελίξεων μετά από το πρόσφατο κλείσιμο ματιού του Bush προς τη χώρα τους, καθώς επίσης και τον από ετών Αμερικανικό έρωτα προς τη γεωοικονομία της. Συνέχεια του παλιού εκείνου αντίστοιχου ιταλικού ρομάντζου με την Αυλώνα και το λιμένα της .

Εννοείται ότι δεν είναι κακό που η επενδυτική Ελλάδα έχει τόσο έντονη παρουσία στα Σκόπια. Απεναντίας. Από την άλλη όμως πρέπει και η Αθηναϊκή Πολιτεία, να χρησιμοποιήσει την πρόσφατη δυσμενή για τα ελληνικά συμφέροντα εξέλιξη στο όνομα, καθώς και στο ποια πρόκειται να είναι η συνέχεια στην ευρύτερη περιοχή, ώστε να επιχειρήσει να τις αντιστρέψει αμφοτέρως. Από τη μια να καθίσει μαζί με ένα ίδρυμα, όπως έλεγα, να σχεδιάσει μεθοδευμένα τους απαραίτητους διπλωματικούς χειρισμούς. Ούτε προς στιγμή να της ξεφύγει ότι το όποιο σαβάνωμα, μεταξύ άλλων, συμπίπτει με αυτόματο άνοιγμα του επόμενου μετώπου.

Από την άλλη πλευρά, να ενσκήψει με σοβαρότητα, προωθώντας την διάχυση της Δημοκρατίας και διακυβέρνησης των αιρετών ιστορικών-γεωγραφικών περιφερειών, μέσα από νέους περιφερειακούς και αναπτυξιακούς θεσμούς. Να τους βάλει μπροστά. Να αποκτήσει περιφέρειες. Να προχωρήσει στο δημοψήφισμα για το περιφερειακό, τις δώδεκα περιφέρειες, στον Πρόεδρο με τον τελικό λόγο στους εκπροσώπους του κράτους σε αυτές. Επίσης στα δυο, οριζόντια με το λαό και τους πολίτες όσο και κατακόρυφα, με όλους τους πολιτειακούς θεσμούς, Βουλή, κυβέρνηση και Πρόεδρο, συνδεδεμένα think tanks. Στην νέα αυτή πολιτική και πολιτειακή σύνθεση της τέταρτης Δημοκρατίας.

Ο λόγος για ένα Ευρωπαϊκό, Βαλκανικό περιφερειακό και αναπτυξιακό πρότυπο για όλους τους λαούς και τις χώρες της περιοχής. Μια χώρα που οικοδομεί τον ειρηνισμό όσο την Ευρωπαϊκότητα και τη Βαλκανικότητα, που και άλλες φορές τις ανέδειξαν, αν δεν δίδαξαν Έλληνες. Από τους κλασσικούς και τους Αλεξανδρινούς χρόνους έως το συμπολίτη μου, Ιωάννη Βατάτζη, αυτόν το άγνωστο απελευθερωτή, μεταξύ όλων των άλλων, της Θεσσαλονίκης όσο των Σκοπίων -στη μελέτη της ζωής του οποίου, οφείλω το «ράον του ανακτήσασθαι»- και φυσικά το Ρήγα. Ας μην επεκταθώ σε άλλους χώρους. Για τον Κύριλλο μίλησα. Μέχρι το πρότυπό του, στην Αφρική, με αφορμή το γνωστό τραγικό συμβάν με τον ορθόδοξο Πατριάρχη της, Πέτρο.

Μπορεί αυτή η θεραπεία και η ίαση να αργήσουν να δώσουν καρπούς, όμως ένα από τα δώρα -ακόμη και αν όλα τα άλλα πάνε όπως πάνε, δηλαδή στράφι- το οποίο θα φέρουν οι συγκεκριμένες μελετημένες κινήσεις, είναι η πολυπόθητη ανάκτηση του πολιτισμικού, ιστορικού, πολιτικού και αναπτυξιακού ονόματος. Σε αυτό οφείλει να στοχεύει η ορθή, κατά τα άλλα, φράση του πρωθυπουργού: «θα κάνω όσα μπορώ». Γιατί αν δεν συμβεί, τότε εκείνο που αναμένει τη χώρα είναι να ακουστεί από τα ίδια επίσημα χείλη: «έκανα ότι μπορούσα αλλά κλπ». Όπως ακούγεται στις δύσκολες επεμβάσεις, κατά το μοιραίο.

Όλα όσα περιγράφονται στα κείμενα που ακολουθούν, αφορούν μεν και εξοχόν τη Μακεδονία και είναι εξ' αδιαίρετου συνδεδεμένα μαζί της, οφείλουν όμως να γίνουν ταυτόχρονα παντού. Η μερικότητα είναι αντίπαλος. Χρειάζονται τόσο τα θεματικά όσο τα περιφερειακά. Άλλη μια φορά στην ιστορία, η χώρα και η ίδια η πρωτεύουσα έχουν να κερδίσουν πλείστα όσα, ελέω Μακεδονίας. Μέσα από την ανάπτυξη και την πολιτική, καθώς και την 4η Δημοκρατία. Μέσα από την Μεσογειακή-Βαλκανική και Ευρωπαϊκή πολιτισμική ανάκτηση. Από την Κρητική, τη Θρακική, την Αττική, τη Θεσσαλική και τη νησιώτικη Ελλάδα, μέχρι την Πελοποννησιακή, τη Στερεά, την Ηπειρωτική, και τη Μακεδονική Ελλάδα.

{} πρόλογος του πρώην Βουλευτή Έβρου, στην εργασία του: «τριλογία για τη Μακεδονία». Το κείμενο όσο επίσης η τριλογία, αφιερώνονται στον ανά τον κόσμο, Μακεδονικό ελληνισμό. Από τη διασπορά του στον Καναδά, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Αυστραλία, μέχρι την Γηραιά Ήπειρο. Και από τον Ελλαδικό, μέχρι τους εκατοντάδες μαθητές των Γυμνασίων και Λυκείων των Γιαννιτσών που διαδήλωσαν χθες αυθόρμητα στο κέντρο της πόλης. Κάτι που εκτός των άλλων αποτελεί ένα ακόμη θετικό τεστ για την απουσία της Δημοκρατίας, αφού τα Αθηναϊκά Μέσα, το έπνιξαν κανονικά, όπως τόσα και τόσα άλλα, ων ουκ έστιν αριθμός.*

Το τι αφορά η επέκταση του μότο, εξηγείται στο σώμα του κειμένου, στα περί Ιωάννη Βατάτζη. Η ημερομηνία έχει να κάνει με τη μνήμη του. Τη συμπλήρωση επτάμισι αιώνων από το θάνατό του ενώ θα χρησιμεύσει ως αναμονή, όπως λέγεται στην οικοδομική γλώσσα, για την επόμενη εργασία και πρόταση ενός ομώνυμου Ναού, στη γενέτειρα πόλη του. Αφού πέραν των άλλων, έστω και περιφρονημένος, συνιστά Άγιο που η μνήμη του έπρεπε να τιμάται την ίδια ημέρα. Κάτι το οποίο δεν συμβαίνει. Έστω και αν, σύμφωνα με τη γνώμη του συγγραφέα, ανήκει στην πρώτη τετράδα των ηγετών, ισάριθμων Ελληνικών αναγεννήσεων -Περικλής, Αλέξανδρος, Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμων, Βενιζέλος- στην οποία περιλαμβάνεται ένας μόνο Άγιος. Ο οποίος, πέραν των άλλων, προώθησε την ενότητα των εκκλησιών.

Θράκη 10 Νοεμβρίου 2004,

5. Έντε λα μαγκέ ντε προβοκάτ

«Μια λογοκρισία είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία.

Να λογοκρίνονται οι λογοκριτές». Χ. Κ.

Παρά τις αβυσσαλέες διαφορές από τις οποίες κατατρύχονται οι δυο σχολές πολιτικής στη χώρα μας ως προς το Σκοπιανό ζήτημα, δεν παύουν να έχουν κάποιον περιεργο κοινό τόπο. Είναι ο λεγόμενος αλτρωτισμός των Σκοπίων. Ακούει κανείς γι αυτόν, τόσο από τους επιλεκτικά εκ της Μακεδονίας προσκεκλημένους από τα Μέσα της πρωτεύουσας, όσο από ένα πλήθος εκ των κορυφαίων του ηλεκτρονικού όσο πολιτικού χορού της Αθήνας.

Από τη μια το σκέτο άχυρο, το αναγκαίο όμως όσο και ωφέλιμο πλυντήριο, κουτί για τις βρόμικες συμβάσεις που συστηματικά προωθεί η δεύτερη σχολή και κυρίως το ηλεκτρονικό της τμήμα. Το άχυρο μετά λάσπης. Το οποίο βέβαια όταν δεν χλευάζει την πρώτη ομολογή, κινδυνολογεί προκειμένου να μη την αφήσει χωρίς πνευματική τροφή. Έτσι τη μια ημέρα ερωτάται κατά πόσο ζει ο Βασιλιάς Αλέξανδρος και την άλλη ζει στην περίοδο ανακάλυψης της Αμερικής. Μετά των πλείστων όσων χαρτών της. Αν μη τι άλλο, τότε κινείται στον τέταρτο προ Χριστού αιώνα, τότε στον δέκατο πέμπτο, μετά Χριστό. Αιώνες πίσω από το σημερινό. Τον εικοστό πρώτο.

Ακολουθεί η περίοδος περάσματος και αφομοίωσης της γραμμής. Εν προκειμένω της ύπαρξης του αλτρωτισμού. Ο οποίος ενσωματώνεται εκ νέου στην παιδεία και την επιχειρηματολογία αμφοτέρων των πολιτικών, τηλεοπτικών επιχειρηματολόγων. Κάτι για το οποίο, μεγάλη είναι η συνδρομή των χαρτών, που έλεγα. Οι οποίοι και άλλες φορές, όπως πριν από λίγα χρόνια με τη Θράκη, έπαιζαν ανάλογους ρόλους.

Αν τώρα ο συγκεκριμένος φαντασιακός αλτρωτισμός, καταστεί η αιτία μέχρι να φτάσει η χώρα στο σημείο να χάσει μέρος από το ιστορικό δίκαιο που έχει, είναι και αυτό ένα από τα προσδοκώμενα. Αν ερωτηθεί κανείς, παραδείγματος χάρη, από έναν αντικειμενικό παρατηρητή, κατά πόσο υπάρχει κίνδυνος επέκτασης και κατάληψης των Σταγίρων από τα Σκόπια, δεν έχει τι να πει. Θα χαθεί και αυτός. Όπως χάθηκαν τόσοι και τόσοι όλα τα προηγούμενα χρόνια, από διάφορες άλλες αιτίες. Και φυσικά, από την τελευταία.

Αν ο αλτρωτισμός είναι μια γιαλαντζί και κουτοπόνηρη αν όχι σταλινικού τύπου προβοκάτσια που κλιμακώνεται φτάνοντας σήμερα μέχρι την κατασκευή αγάλματος του Αλέξανδρου στο Δήμο Σκοπίων, και οι χάρτες είναι η made in USA αντίστοιχη, αυτό δεν τις εμποδίζει αμφοτέρες να εισάγονται από την Αθηναϊκή ηλεκτρονική παραγωγή προς χειρισμό και διεκπεραίωση. Προς διανομή και κατανάλωση στην ελληνική αγορά. Αν το ένα από τα μελήματα της είναι ο ψεκασμός των πολιτών με τηλεοπτικό απωθητικό, τόσο για την «σκληρή» γραμμή όσο την «ήπια», με πρώτη παρενέργεια την αδρανοποίηση των πολιτών, το άλλο είναι η καλλιέργεια κλίματος εκλογίκευσης των εξελίξεων. Μετά τους χλευασμούς και τις κινδυνολογίες, να έρθει η ώρα του συμβιβασμού.

Η γνώμη μου για την Αθηναϊκή τηλεοπτική κυρίως σκηνοθεσία και ταινία, είναι ότι απέναντί της, ωχριά κάθε άλλη. Εν προκειμένω ακόμη και η κινηματογραφική υπερπαραγωγή «Αλέξανδρος» είναι άκακο αρνίο. Ακόμη ο σκηνοθέτης κατηγορείται για τα προπετάσματα καπνού -που δεν αποκλείεται να τα έβαλε και επί τούτου- αντί για την ουσία. Από την τελευταία θα περιοριστώ σε μια όψη της. Γιατί υπάρχουν και άλλες. Μιλώ για το μέγα δώρο της ταινίας, προς το Γεώργιο Αλέξανδρο Bush. Αφού είναι προφανής η σημειωτική μεταξύ της αρχαίας Περσίας και του σημερινού Ιράν, όπου υπάρχουν τα δεύτερα σε ποσότητα σε ολόκληρο τον κόσμο, κοιτάσματα φυσικού αερίου. Μια άλλη φορά θα μιλήσω για τους δασκάλους του Αλέξανδρου και του Bush.

Αν συναντούσα το σκηνοθέτη, που κάποτε στα νιάτα του κατήγγειλε την εισβολή στο Βιετνάμ, δεν θα έκαμνα λόγο περί φίλων. Ούτε περί φύλων. Γιατί θα φτάναμε ως το Σαίξπηρ και τον Πάτροκλο. Και επιπλέον άλλο αρχαία Ελλάδα, άλλο νέα Αγγλία. Θα έλεγα όμως δυο λέξεις και εκείνος θα καταλάβαινε ακριβώς: «Άλλο Αλέξανδρος, άλλο Bush». Όπως άλλο η κριτική, άλλο η λογοκρισία της ταινίας, που πρότειναν κάποιοι, και αμέσως οι επαγγελματίες λογοκριτές των Αθηναϊκών Μέσων έσπευσαν να προβάλουν. Ίσως λόγω αλληλεγγύης προς ομοϊδεάτες. Μια ακόμη απόδειξη το πόσο Δημοκράτες είναι και οι ίδιοι. Κατά τη δική μου γνώμη, μια λογοκρισία είναι επιτρεπτή στη Δημοκρατία. Να λογοκρίνονται οι λογοκριτές.

Κατά τα άλλα, σε ένα τέτοιο στην κυριολεξία άσχημο θεσμικό όσο πολιτικό κλίμα, υποχωρώντας οι Σκοπιανοί στο υποτιθέμενο ζήτημα του αλυτρωτισμού, νομίζουν ότι μπορούν να δημιουργήσουν -υπό την αιγίδα των ευθύς εξαρχής συμμαχουσών στο παιχνίδι Ηνωμένων Πολιτειών, αντί Εθνών- την καλλιέργεια ενός άλλου κλίματος. Ο λόγος για την συμβιβαστική συννενόηση. Οι κυβερνώντες να λένε, ναι μεν αλλά ο Λευκός Οίκος κατόπιν δικών τους ενεργειών έκανε delete στο γνωστό χάρτη, ενώ οι πρώην, δεν το είχαν ποτέ ζητήσει. Και οι τελευταίοι να μέμφονται τότε τους πρώτους για πράγματα που οι ίδιοι είχαν προωθήσει κατά κόρον. Όπως η εισβολή γεωγραφίας στην ιστορία.

Σε περίπτωση αδιεξόδου της κοινής συνάντησης, ο κοινός επίσης, υποβολέας της θα έχει εξασφαλίσει επιπλέον κέρδος. Την πρόσθετη εκδούλευση προς την Τουρκία αφού η τελευταία θα έχει τότε απέναντί της μια Ελλάδα πανταχόθεν βαλλόμενη και επόμενα αδύναμη. Και εγώ λέω ότι είναι όντως αδύναμη. Αδύναμη όμως, κυρίως στο μυαλό. Κρίμα που ο Ζαγοραίος δεν ασχολείται ενεργά με το τραγούδι. Θα μπορούσε να έγραφε κάποιο άσμα, όπως το «ντε βοτανικό». Έστω, εν όψει των εορτών, να κάνει δώρο στην αναμειγμένη με το Σκοπιανό τριμερή, μια διασκευή. Σαν το: «ε ντε λα μαγκέ ντε προβοκάτ».

{*} Οι προτάσεις του πρώην Βουλευτή Έβρου, έχουν αναπτυχθεί και υπάρχουν στην εργασία του: «τριλογία για τη Μακεδονία». Βλ. μηχανές αναζήτησης. Το σημερινό κείμενο αφιερώνεται στους εκ της πολιτικής ομιλούντες τη διάλεκτο του άσματος. Όπως στους ημεδαπούς ηλεκτρονικούς αρχιτέκτονες-χειριστές των εθνικών.

Θράκη Δεκέμβριος 2004,

Η. Εκκλησία για την IV Δημοκρατία

1. Εκκλησία για την IV Δημοκρατία

*«Όση χαρά δίνουν οι λαοί, οι μετέχοντες της ημετέρας παιδείας,
άλλη τόση είναι η θλίψη για τους απέχοντες Έλληνες το γένος».*

X. K.

Στις 17 Νοεμβρίου, πολυάριθμη διακομματική ομάδα Βουλευτών της Γαλλικής εθνοσυνέλευσης, πρόκειται να συζητήσει για την Έκτη Δημοκρατία. Μεταξύ των άλλων, τους λόγους που επιβάλλουν την μετάβαση από την Πέμπτη Δημοκρατία, τη σημερινή, στην επόμενη. Ένας από αυτούς είναι ο εμπλουτισμός, με νέους θεσμούς. Όπως η επισημοποίηση του think tank με την ταυτόχρονη ανάληψη από αυτό ενδιάμεσου ρόλου μεταξύ της Πολιτείας από τη μια -Εθνοσυνέλευση, Κυβέρνηση, Πρόεδρος- και των πολιτών, από την άλλη.

1. Πολυτεχνείο

Συμπτωματικά, η ίδια ημερομηνία εδώ, η οποία ταυτίστηκε με την εξέγερση του Πολυτεχνείου, είναι συνδεδεμένη με τη Δημοκρατία και πάλι. Με την τρίτη Ελληνική Δημοκρατία. Τη γνωστή και ως μεταπολιτευτική. Δυστυχώς όμως όταν σήμερα δεν ανακαλεί στη μνήμη των πολιτών τα αξιώματα των κάθε χρώματος γραφειοκρατών χρηστών της, τότε το μόνο που της απομένει είναι η στερεότυπα επαναλαμβανόμενη λιτανεία των απογευματινών ωρών της επετείου. Αυτό, και μια πολύμορφη θλίψη.

Ηλικιακά όσο πολιτικά και αγωνιστικά ανήκω σε αυτή την πολιτική γενιά, αλλά έχω ήδη από ετών αποποιηθεί την κληρονομιά. Δεν θέλω να έχω σχέσεις μαζί της. Πέραν των άλλων πολιτικών, διανοητικών και ηθικών κενών της, για έναν ακόμη λόγο. Επίσης γιατί οι επικεφαλείς της -πλην ελαχίστων εξαιρέσεων- εξαργύρωσαν με το παραπάνω τη συμμετοχή τους στον αγώνα. Επιπλέον γιατί δεν έχουν να πουν τίποτε. Πόσο μάλλον να εμπνεύσουν. Από πρότυπα που ήταν κατέληξαν να είναι υστερόγραφα αν όχι μαस्कότ των Μέσων. Που τους χάνει κανείς που τους βρίσκει.

Εικ. 1, 2, 3 & 4: Από την αντίσταση και τη θυσία του πολυτεχνείου, στη σιγή της πολιτικής, και από την τηλεοπτική κατοχή, στην 4η Δημοκρατία;

Πηγή photo 2: αρχείο Ε.Μ.Π., 3, 4, σύνθεση συγγραφέα,

Από την άλλη ως ισόβιοι στα εκ της αντιπαροχής πόστα, δεν μπορούν να έχουν καμιά σχέση με την Εκκλησία του Δήμου. Με την άλλη Εκκλησία να. Τα έχουν. Γι αυτό ίσως πολλοί, την επιτίθενται τόσο πολύ. Και γιατί εν πολλοίς πρόκειται περί κατασκευής. Ίσως επειδή τους θυμίζει την ισοβιότητα του δικού τους εαυτού. Όπως δηλαδή γίνεται με την εκλογή των Δεσποτών. Άπαξ δια παντός. Έτσι και με την εκλογή τους ως Βουλευτών. Σταυρός συν γυαλί ίσον λίστα. Όταν δεν είναι σκέτη.

Ας μην επεκταθώ στο ποιο ψωμί τελικά τους ενδιέφερε, ποια παιδεία, και ποια ελευθερία. Αν η απάντηση στο πρώτο είναι ο καριερισμός, και άρα ο αμοραλισμός, που επέδειξαν και επιδεικνύουν, και η γραφειοκρατία στο δεύτερο, η τηλεοπτική κατοχή της οποίας αποτελούν επίλεκτα συνιστώντα μέρη, αποτελεί την απάντηση στο τρίτο. Από αγωνιστές κάποτε της Δημοκρατίας και εκπορθητές των συνταγματαρχών κατέληξαν να συμπληρώνουν την ορχήστρα και το χορό νέου τύπου συνταγμάτων.

Μπορεί να μην έχουμε ως χώρα εθνική πολιτική συμφωνική ορχήστρα όμως με αυτά που παίζουν οι ηλεκτρονικές, δεν παίζονται. Υπεράνω όλων η αυτοσυντήρηση. Αυτό που αλλού ονόμασα διάλυμα τηλεοπτικής φορμόλης. Από την άλλη πάλι διαχέεται ότι δεν υπάρχει κάτι άλλο. Και όμως υπάρχει. Υπάρχει νέο Πολυτεχνείο. Βρίσκεται στην οδό Τέταρτης Δημοκρατίας. Όχι Τρίτης Δημοκρατίας -συγγνώμη- Τρίτης Σεπτεμβρίου. Όπως το όνομα αυτό έχει μεγάλη σχέση με τη Δημοκρατία, ανάλογη μπορεί να αποδειχθεί και η σχέση της 4ης Δημοκρατίας, με την ιστορία.

2. Δημοκρατία

Αυτό είναι το νέο ιστορικό αίτημα που μεταξύ των άλλων, θα κάνει να ησυχάσουν οι ψυχές των αδικαιώτων, σε όλα τελικά τα σημεία της μεταπολιτευτικής λεγόμενης Δημοκρατίας, ηρώων του. Αλλά ας το θέσω και διαφορετικά, επειδή μίλησα περί λεγόμενης. Ακόμη και όσοι πολίτες νομίζουν ότι υπάρχει σήμερα Δημοκρατία, δεν πρέπει να αναρωτηθούν αν είναι ευχαριστημένοι από την ποιότητά της;

Τι προτείνουν να γίνει, οι ίδιοι; Καλά είναι έτσι, όπως είναι; Εμπνέει μήπως το όραμα της υπαρκτής τηλεοπτικής Ελλάδας, που συμπυκνώνεται στην Ελλάδα των πέντε κουτιών και των διπλάσιων εκατομμυρίων, κουτών; Ή μήπως τελικά είναι υπερβολικοί οι Γάλλοι; Στα περί της Δημοκρατίας ή και της πολιτικής; Μήπως θα έπρεπε να γίνει κάτι και εδώ; Τόσο με την μια όσο με την άλλη;

Αυτό που έχω εγώ να πω είναι ότι δεν κρύβω πως θα ήθελα να έρχονταν σε ένα δικό μας νοσοκομείο ο Αραφάτ. Αιωνία του η μνήμη. Όμως λυπήθηκα αν δεν ζήλεψα που δεν ήρθε στην Ελλάδα. Σκέφτηκα ότι εδώ τον έφερναν στα συνέδρια. Και καλά στα πρώτα. Ειδικά όμως σε ένα από τα τελευταία, τον χρησιμοποίησαν. Είναι γνωστό σε ποιο έγινε αυτό. Όπως και το γιατί. Ίσως γι αυτό και εκείνος στην πιο κρίσιμη στιγμή της ζωής του, προτίμησε τη Γαλλία.

Η οποία αν από τη μια, κάνει αυτή την πολιτική με το Αραβικό έθνος, από την άλλη επεξεργάζεται, πως να βελτιώσει ακόμη περισσότερο την υπαρκτή θεσμική της πραγματικότητα. Η Ελλάδα; Ενδεικτικό είναι ότι όλα τα κοινοβούλια, διαφέρουν από το εδώ, ακόμη και ως προς το ύψος που βρίσκεται η έδρα του Προεδρείου. Όπως στα υπόλοιπα θέματα. Άντε στα αναπτυξιακά, έστω ότι ισχύει το άλλοθι της οικονομικής δυσπραγίας. Δεν υπάρχει, αλλά τέλος πάντων. Όμως στο θεσμικό που είναι και κάτι

το ανέξοδο, ποια δικαιολογία υπάρχει εκεί; Ή μήπως συγγέουν την πολιτική και Δημοκρατική Γαλλία, με εκείνη της Λισσαβόνας;

Εικόνα 5. Βουλή των Ελλήνων, Εικόνα 6. Γαλλική Εθνοσυνέλευση,

Πηγές photos: αρχείο συγγραφέα,

Λυπάμαι που δεν είμαι στη Βουλή. Αν ήμουν θα το έκαμνα. Δεν θα περιοριζόμουν όλο αυτόν τον καιρό στα γραπτά για την Τέταρτη Δημοκρατία. Η γνώμη μου είναι ότι μπορεί να γίνει συζήτηση επί αυτού. Ότι για να έχει ελπίδες η χώρα να απογειωθεί αναπτυξιακά, πρώτα πρέπει να αρχίσει από τη Δημοκρατία και τις περιφέρειες. Από το Δημοψήφισμα για το περιφερειακό καθώς και τις δώδεκα αιρετές περιφέρειες έως τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο οποίος και θα έχει τον τελικό λόγο στον ορισμό των εκπροσώπων του κράτους σε αυτές, και τις δυο πνευματικές αρχές για τη Δημοκρατία και την πολιτική. Να τις εμπλουτίσουν ως ένας νέος συλλογικός Δημόκριτος και Αριστοτέλης, αντίστοιχα. Αν κάποιος έχει να πει κάτι, ας το πει.

Έχω όλη την καλή διάθεση. Αν εγώ κάνω λάθος -επειδή τα αντιπαθώ ιδιαίτερα- θα σιγήσω, μετά αυτοκριτικής. Αν όχι, τότε ας συμφωνήσει μαζί μου αυτός. Τι λέω. Λέω να φύγουμε από τη Μητσοτακική πολιτική Ελλάδα που πολλοί, πάρα πολλοί εκ των μερών της, χορεύουν τους ρυθμούς της. Τόσο ως προς το Κυπριακό, όσο ως προς το Σκοπιανό. Όπως και στην υπόλοιπη πολιτική. Όταν την ίδια στιγμή οι Αυστραλοί σέβονται περισσότερο την ιστορία από όλους τους, αρνούμενοι να προσυπογράψουν στην πλαστογραφία. Υπάρχουν και πολλές άλλες τέτοιες χώρες. Αν ζούσε σήμερα ο Ισοκράτης θα επέκτεινε την περί των της ημετέρας παιδείας μετεχόντων ρήση του, πέραν από τους πολίτες, και στους λαούς καθώς και στις χώρες τους.

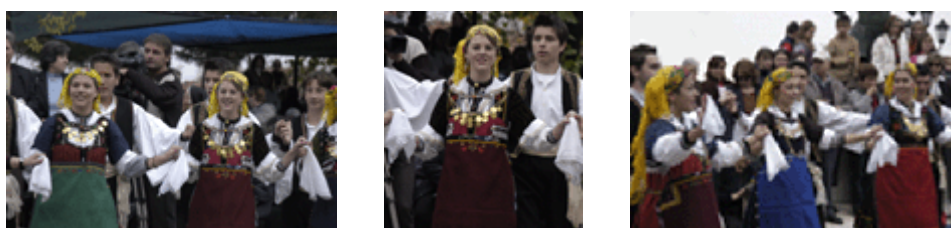
Γιατί π.χ. υπάρχουν όχι μια αλλά αμέτρητες δεκάδες εκατομμύρια Ελλήνων χωρίς να είναι το γένος. Και άλλοι που είναι μεν το γένος, αλλά επιτίθενται με τέτοια μανία σε άλλους Έλληνες, που ξεπερνούν ακόμη και τα κατεχόμενα. Όταν δεν δίνουν την εντύπωση ότι οι Η.Π.Α. έχουν στην Ελλάδα πρέσβεις, ων ουκ έστιν αριθμός. Ναι μεν είναι σεβαστοί ως πρώην πρωθυπουργοί, όμως από την άλλη, στα εθνικά ζητήματα, όπως στο ζήτημα της Προεδρικής εκλογής, δεν παύουν να θυμίζουν την αυτόκλητη, αν όχι ένεκεν υποβολέα, εκείνη καθημερινή ενημέρωση των παικτών της Σοφοκλέους από τον πρόεδρο των μικρομετόχων που έκτοτε δεν εμφανίστηκε ξανά. Τον ξαναείδα όταν έκανε δωρεά σε μια μονή της Ρούμελης, αν θυμάμαι καλά.

3. Μακεδονικό

Δεν ξέρω που θα καταλήξει το διαφαινόμενο πλατάρισμα των κυβερνώντων. Αν τελικά λάβει σάρκα και οστά το περιβόητο εκείνο πολιτικό συμβούλιο των αρχηγών,

με σκοπό να ακυρώσει προηγούμενες αποφάσεις. Αν ναι, τότε η κοινωνική, η εθνική Ελλάδα, τόσο η περιφερειακή, όσο η Αθηναϊκή, θα χρειαστεί να πούνε σε όλους τους συμμετέχοντες, δυο τρεις λέξεις, και κείνοι θα καταλάβουν: «αν ναι, τότε αντίο». Δεν θα χρειαστεί κανείς να επικαλεστεί τη λαϊκή κυριαρχία, να πει: «άντε ρε λαέ, άντε».

Απευθυνόμενος ο Γεώργιος Βιζυηνός σε έναν σύγχρονό του υπουργό εξωτερικών, ανέπτυξε με τον μοναδικό, δικό του τρόπο τις σχέσεις του λαϊκού πολιτισμού με τα εθνικά μας ζητήματα. Κάτι που συνεχίζει να παραμένει επίκαιρο. Δεν είπα τυχαία ότι ένας νέος Μακεδονικός αγώνας το πρώτο που οφείλει είναι να αλλάξει χέρια. Μια τέτοια κίνηση αφορά τους πολιτιστικούς φορείς ολόκληρης της Μακεδονίας. Από τις κομματικές να περάσει στις πολιτισμικές αντιπροσωπεύσεις. Κάτι που έχει καταρχήν να κάνει με τη μαζική τους μετάβαση στην πρωτεύουσα. Από βραδύς. Πριν από τη σύγκλιση του συμβουλίου αρχηγών. Αν ποτέ γίνει. Αν. Γιατί μπορεί να μη ζητηθεί.

Εικ. 7, 8 & 9: Δαμασκηιά, Βοΐου Κοζάνης, 5η Κάστανο Γιορτή, 7 Νοε. '04,

Photos: ZC, Παντ. Ζάπτας, Καστοριά. Ευχαριστίες συγγραφέα για την αποστολή,

Αν όμως γίνει, πρωί πρωί έξω από το Προεδρικό μέγαρο και κατά μήκος του δαπέδου της οδού Ηρώδου του Αττικού θα κείτονται εκατοντάδες Μακεδονικές στολές. Από τα σημαντικά εναπομείναντα ιστορικά κειμήλια. Θα έχουν αποτεθεί εκεί, συνοδευόμενα από ένα ολιγόλογο σημείωμα με το εύγλωττο ερώτημα: *αφού εξέλιπε το μέσα, τι να το κάνουμε το έξω;* Όταν την ίδια στιγμή οι υπερειπτάμενες φιγούρες της Μελίνας και του Ελύτη θα συγκατατίθενται ότι όντως αυτή είναι η ιστορική συνέχεια όσων εκείνοι αγωνίστηκαν και έψαλλαν. Όπως και πολλοί άλλοι σε άλλους χρόνους. Μια τιμή προς όλους, αναδρομική. Ακριβή μεν, οφειλόμενη δε.

Μην σπεύσουν τα ηλεκτρονικά όσο άλλα πολιτικά πρωτοπαλίκαρα να εκφράσουν τίποτε λύπες, επικαλούμενοι το ψύχος. Ας μην ανησυχούν γιατί οι στολές δεν θα φοριούνται. Θα μεταφερθούν. Και εν πάση περιπτώσει ας λυπηθούν για τη δική τους γύμνια. Γιατί το τελευταίο διάστημα ούτε φύλα συκής ξέρουν να διαλέξουν. Τρύπια διαλέγουν. Κινδυνεύουν από προσβολή της δημοσίας κλπ. Από τη μια πολιτική μάντα έως την άλλη και την παράλλη, εκλογικεύουν τη στάση τους, μέσα από τον αυτοπροσδιορισμό, και κατόπιν για να έχουν και κάτι να πουν, να μη τους πάρει ο κόσμος στο ψιλό, καμώνονται ότι υπάρχει αλυτρωτισμός κλπ. προκαλώντας γέλωτες.

Πρόκειται για μια και ενιαία γραμμή με αποχρώσεις. Επίσης γνωστής ονομασίας προέλευσης. Δεν λυπάμαι που εκτός των άλλων είναι και άνθρωποι από κόμματα της αριστεράς. Πρώην, νυν και αεί. Όταν και στην Κύπρο ήταν με τον Ανάν και με τον Bush, γιατί να μην είναι στο Σκοπιανό; Άλλωστε το έλασσον, στο μείζον. Εννοείται ότι ισχύει το ίδιο με τους επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων και ιδρυμάτων. Οι οποίοι εκλαμβάνουν την ελληνική κοινή γνώμη να κατατρύχεται από ίωση και ότι οι

ιδέες που τους είπαν να πουν, θα λειτουργήσει σαν αντιβίωση. Έκαναν τους κυνηγούς ιδεών και τον Απρίλιο με το Δημοψήφισμα στην Κύπρο και δεν έβαλαν μυαλό. Ούτε σε αυτούς που είχαν αναλάβει ούτε οι ίδιοι. Απεναντίας προκάλεσαν τα εντελώς αντίθετα. Έτσι θα συμβεί και τώρα.

Επιμύθιο

Η Ελλάδα μπορεί να κάνει το βήμα προς την απομητσοτακικοποίηση. Η οποία ταυτίζεται επίσης με την αποσιμητοποίηση. Με ό,τι συνεπάγονται αμφότερες. Από τις σιαμαίες πολιτικές των πρώην πρωθυπουργών, τόσο στην οικονομία, όσο στα εθνικά. Και φυσικά τις πολύμορφες σχέσεις με τα Μέσα. Χωρίς τέτοιου τύπου βήματα ούτε η διαπλοκή θα ενοχληθεί -αντίθετα θα αποθρασύνεται- ούτε και κανένα πέρασμα προς την επόμενη Δημοκρατία μπορεί να αναμένεται. Το μόνο που θα ανακυκλώνεται θα είναι η παραχάραξη. Η ίδια η πολιτική, αν όχι γενικευμένη, παρακμή.

Ειδικά ως προς το τελευταίο, ακόμη και σήμερα μπορεί μια ομάδα από όλα τα εν τη Βουλή κόμματα, και όλες τις γενιές, ακόμη και εκείνη που έλεγα στην αρχή -για να της συγχωρεθούν και οι αμαρτίες της- να το φέρει η ίδια, στην Ελληνική Βουλή. Να ζητήσει για τη 17 Νοεμβρίου 2005, έστω σε μια άλλη χρονολογία που θα βρεθεί, να γίνει η αρχή. Το πρώτο βήμα. Να ανοίξει ο διάλογος για την τέταρτη Δημοκρατία. Ας πούμε η επίσημη πρώτη. Πρώτη φορά που η λέξη, «επίσημη» έχει να πει τόσα.

Και επειδή το Προεδρείο θα επικαλεσθεί τον κανονισμό, ότι χρειάζεται υπογραφή κόμματος, μπορεί αυτό να το κάνουν είτε οι συμπολιτεύσεις είτε οι αντιπολιτεύσεις. Από δε τις τελευταίες, η αξιωματική, που ξεκίνησε από Δημοκρατική παράταξη και κατέληξε από ετών Μητσοτακική. Αντί πολλοί /ες αξιωματούχοι να συγγέουν τις δυο ταυτότητες, και άλλοι να θέλουν να κάνουν τη συζήτηση με τα Σκόπια λαϊκή αγορά, όπως με το νόμο για τα Μέσα που είναι για τα Λιόσια, μπορεί να γίνει κάτι άλλο.

Μια απλή όσο μεγάλη μεταβολή. Θα έχει να κερδίσει μόνο αν την προτιμήσει στο δρόμο που ακολουθεί παλαιόθεν. Εγώ θα έλεγα -και ας πουν κάποιοι ότι το αίμα νερό δεν γίνεται- να το προτείνει οίκοθεν. Αν όχι, έστω να προσυπογράψει το άνοιγμα του διαλόγου. Στην αίθουσα του κοινοβουλίου, όπως είναι το θεσμικό πρόπον, οφείλει να παιχτεί η πρεμιέρα της 4ης Δημοκρατίας.

Παράλληλα στο επίπεδο της κοινωνίας, από κοινού όλα τα κόμματα της Βουλής, έχουν προστά τους ένα ολόκληρο έτος ισότιμης συμμετοχής στην προετοιμασία και ενσάρκωση της προτεινόμενης ιδέας, μέσα από μικρά όσο και σταθερά βήματα. Δεν χρειάζεται δρασκελιά. Αυτή έχει να κάνει με το πέρασμα από μια εποχή σε μια άλλη. Ούτε πατρότητες και copy right. Και ούτε μπορεί να τη φέρει εις πέρας μόνη της μια διανοητική ομάδα. Ούτε καν να προχωρήσει, πέραν ενός σημείου. Μπορεί όμως να ονοματίσει αυτή την ιστορική κίνηση. Ένα ωραίο κλασσικό όσο διαχρονικό Ελληνικό πολιτικό και Ευρωπαϊκό όνομα είναι: Εκκλησία για την IV Δημοκρατία.

{} Το συνδυασμένο αυτό πολιτικό κείμενο του οποίου σημεία αναπτύχθηκαν σε σημερινή συνέντευξη στον Ρ/ Σ «Επτάνησα» της Κέρκυρας, γράφτηκε με αφορμή την προσυεδριακή συνδιάσκεψη του ΠΑ.ΣΟ.Κ. στην Αλεξανδρούπολη του Έβρου, που έγινε χτες, 14 Νοεμβρίου 2004, με κεντρικό θέμα «Η νέα οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη».*

Κατά τη γνώμη του συγγραφέα, που διετέλεσε Βουλευτής του κόμματος στον ίδιο Νομό {1993-1999} -οπότε και ανεξαρτητοποιήθηκε- χωρίς πολιτική και Δημοκρατία ούτε οικονομική ούτε κοινωνική ανάπτυξη μπορεί να υπάρξει. Πόσο μάλλον να είναι και η νέα. Ένα μόνο παράδειγμα αρκεί. Γιατί αφορά πρωταρχικά την πολιτική, όταν μια χώρα κλέβει τόσα δις euro από τα παγκάρια των περιφερειών για να τα δώσει στην Ολυμπιακή Αθήνα.

Αφορά επίσης τη Δημοκρατία. Γιατί μπροστά στο υπαρκτό αθηναϊκό τηλεοπτικό τείχος, τύφλα να έχουν τα τείχη των ατομικών καταφυγίων. Και γιατί πίσω από την όποια προβολή της συμπολίτευσης και της αντιπολίτευσης, κρύβεται το στύψιμο. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. χρειάζεται άλλο Συνέδριο. Όπως και τα άλλα κόμματα. Ο λόγος για την 4η Δημοκρατία.

Γιατί τότε, εκτός από τα χρόνια πολλά προς τους όπου γης Μουσουλμάνους, θα ευχόταν και καλή λευτεριά στους εξ αυτών έγκλειστους ιστορικούς λαούς και στους ηγέτες τους. Μια τέτοια Ελλάδα, θα υπενθύμιζε στην Ε.Ε. την ελάχιστη προϋπόθεση των πολιτικών και των ηθικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης για έναρξη διαπραγματεύσεων ένταξης της γειτονικής χώρας. Την απελευθέρωση του έγκλειστου ηγέτη στο γνωστό νησί της Προποντίδας.

Ειδικά για το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θα ήταν και ένας αναγκαίος εξαγνισμός. Ο οποίος θα το βοηθούσε να ξαναβρεί την χαμένη του ψυχή. Επίσης την άκρη του νήματος εκείνου, που θα μπορούσε να το οδηγήσει στην αναγέννηση.

Διδυμότειχο 15 Νοεμβρίου 2004,

2. Στην περιφέρεια του 2000 τόσο

«Ένα μακρινό ταξίδι από το σημερινό πολύμορφο υποζύγιο, στο διαζύγιο από την παρακμή, εκείθεν δε, ως και το πιο θετικό εθνικό ισοζύγιο, στην Ευρώπη των 25»

X. K.

Μπορεί η αξιωματική αντιπολίτευση να σιγεί γιατί δεν έχει τι να πει αφού το νέο αναπτυξιακό νομοσχέδιο, δεν έχει κάτι να ζηλέψει τον προηγούμενο νόμο. Μπορεί η ελάσσων αντίστοιχη να ανασύρει από τα σεντούκια, κομματικά τετριμμένα, για να πει κάτι, και η άλλη συνιστώσα της τελευταίας να θέλει να κρατήσει χαμηλούς τόνους, εν όψει, άλλων, υψηλών προσδοκιών. Όμως, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, όλοι τους αγνοούν ότι με τη σειρά του, το αναπτυξιακό ζήτημα, είναι άλλης τάξης και κλίμακας, μέγεθος. Οτι ανάπτυξη στα αρχαία ελληνικά σημαίνει άνοιγμα, ερμηνεία.

Όπως το αγνοεί και η κυβέρνηση. Το ότι ούτε ο νέος αναπτυξιακός νόμος θα κάνει κάτι, είναι η πιο εύκολη πρόβλεψη. Κάτι που δεν χρειάζεται καν το παραμικρό ρίσκο πριν εκφραστεί. Δεν έχει διαφορά αν ρίξει τον πήχη της ανταγωνιστικότητας ή αν περάσει από κάτω. Είναι ένα και το αυτό. Όσο και να θεοποιείται αυτή από τους γνωστούς παρεπιδημούντες φιλελεύθερους κύκλους των εν Αθήναις κομμάτων, δεν βρίσκεται εκεί το ζήτημα. Η συγκεκριμένη, θεματικού τύπου, ανταγωνιστικότητα δεν είναι το κρίσιμο μέγεθος. Το πολύ κάποιοι νέοι όσο και παλιοί αετονύχηδες να αδράξουν την ευκαιρία και να τσεπώσουν περισσότερα. Έστω να αλλάξει το χρώμα των όποιων επί του προκειμένου, αρπακτικών. Δεν έχουν άλλωστε μόνο τα Δέλτα των δυο ποταμών της Θράκης και η Δαδιά, τέτοια.

Η δομικού χαρακτήρα ανταγωνιστικότητα, απουσιάζει. Η οποία αν προέλθει θα προέλθει από την αναδιάταξη ολόκληρης της χώρας. Ανάπτυξη περιφέρειας, χωρίς περιφέρεια δεν γίνεται. Ούτε τα πλαφόν χρηματοδότησης μπορούν να κάνουν κάτι ούτε τα όποια προπαγανδιστικά βεγγαλικά. Η ανάπτυξη της περιφέρειας και της περιφερειακής Ελλάδας είναι κυρίως πολιτικό ζήτημα. Τότε μόνο θα υπάρξει, όταν την πάρουν στα χέρια τους οι τοπικές περιφερειακές δυνάμεις, να τη χειριστούν. Από το άλφα ως το ωμέγα. Από το ανά την Ευρώπη αν όχι την Οικουμένη συνδυασμένο, όπως λέμε στις μεταφορές, κυνηγητό, μέχρι την αυτοτροφοδότησή της. Όπως και από τις ανταλλαγές εμπειριών έως την εκ βάθρων οικοδόμηση μιας νέας αναπτυξιακής,

αγροτικής, διατροφικής όσο και γαστρονομικής πολιτισμικής οπτικής και παιδείας. Και μέχρι τους ισάριθμους προς το πλήθος των περιφερειών Ε.Ο.Τ. με πρώτο τον εφικτό, μέσα σε λίγα χρόνια, στόχο διπλασιασμού του τουρισμού.

Προηγουμένως όμως χρειάζεται να έχει λυθεί το περιφερειακό. Τόσο θεσμικά όσο πολιτικά. Τα υπόλοιπα έπονται. Να το πω και διαφορετικά. Όσο υπάρχει ο αθηναϊκός μπάστακας δεν θα υπάρξει ούτε οικονομική ούτε κοινωνική ανάπτυξη. Ούτε στην περιφέρεια ούτε καν στην πρωτεύουσα. Η περιφερειακή οικονομία θα συνεχίζει να είναι το μεγαλύτερο θύμα της χώρας. Θα θυμίζει την περιφέρεια της Σοφοκλέους. Θα συνθλίβεται τότε στις ράγες του μετρό, τότε του τραμ και τότε του προαστιακού, που όπως πάει, θα ενσωματώσει στην πρωτεύουσα -για τις δικές της όμως αγοραίες, και όχι μόνον, ανάγκες- μεγάλα τμήματα της Πελοποννήσου και της Ρούμελης.

Οι τελευταίες θα συνεχίσουν να πένονται όταν δεν θυμίζουν τον καντηλανάφη του ανέκδοτου που μαζί με το δεσπότη έχουν όντως σοβαρό και μεγάλο εισόδημα. Όμως τα μηδενικά της περιφέρειας 2000 ποτέ, θα παραμείνουν τέτοια. Πολλά χρόνια τώρα γράφω για την εις βάρος της Ρούμελης ανεπανάληπτη αθηναϊκή αναπτυξιακή απάτη. Όμως η μαρμελάδα παρέμεινε και συνεχίζει να παραμένει στα αυτιά των όποιου χρώματος κυβερνώντων. Άλλωστε ανάμεσά τους βρίσκονται τόσο οι αυτουργοί όσο οι συνεργοί. Η συνέχεια του αμαρτωλού κράτους. Άλλη μια περίοδος θα πάει στράφι. Ο τόπος θα συνεχίσει να σέρνεται έως ότου οι περιφέρειες από ουραγοί της Ευρώπης των δεκαπέντε, γίνουν ουραγοί της Ευρώπης των εικοσιπέντε. Μη σπεύσει κανείς να πει αν το ποτήρι είναι μισό άδειο ή είναι μισό γεμάτο. Γιατί απλούστατα δεν υπάρχει ποτήρι.

Αν μάλιστα πέραν της υποβάθμισης των περιφερειών σε υπερνομαχίες -κατά τις προτάσεις της αντιπολίτευσης- γίνουν αποδεκτές και οι τέσσερις, προταθείσες από την ίδια, αναπτυξιακές προγραμματικές περιφέρειες, τότε η πρωτεύουσα θα λουφάει για άλλη μια φορά. Θα μπει στο νέο ταμείο συνοχής, από το παράθυρο. Αν στο τρίτο πακέτο χρησιμοποίησε τα Οινόφυτα -αλλιώς δεν έπαιρνε ούτε Euro για το 2004 της- στο τέταρτο θα σκαρφιστεί κάτι άλλο. Σαν το ήδη περιγραφέν. Και έχει ο θεός για το πέμπτο. Αν υπάρξει, τότε υπάρχουν και οι φωταγωγοί. Άλλωστε τα αίθρια, τέτοιου τύπου ευμεγέθη εσωτερικά ανοίγματα είναι. Τι σώμα οικοδομήματος, τι σώμα Ελληνικού οίκου. Η κλίμακα διαφέρει. Όπως το ίδιο συμβαίνει με τα μοντέλα ή πιο σωστά τα ομοιώματα της υδραυλικής για τα υπό μελέτη τεχνικά έργα.

Ένα περιφερειακό σχέδιο οφείλει να τα γνωρίζει και να τα λάβει όλα αυτά υπόψη. Και καταρχήν να προσεγγίσει την καθεμιά περιφέρεια σαν ξεχωριστή πολυσύνθετη προσωπικότητα. Εθνική, ιστορική, πολιτισμική οντότητα. Ευρωπαϊκή, γεωγραφική, διοικητική όσο επίσης οικονομική, επιχειρησιακή αναπτυξιακή μονάδα. Της οποίας η δημοκρατική, ηθική, πολιτική, όσο η συμβολική και οραματική διάσταση, συνιστούν θεμελιώδη χαρακτηριστικά.

Ούτε ο εντοπισμός των αιτιών που έφεραν τις περιφέρειες στη σημερινή κατάληξη αρκεί ούτε κάποιες νέες μερικότητες, με συνταγές από δω και από κει, έχουν κάποια πιθανότητα θεραπείας και ίασης του περιφερειακού. Πόσο μάλλον αναζωογόνησης, για να μην επεκταθώ σε ανώτερες μορφές, όπως η αναγέννηση. Γιατί αν μη τι άλλο θα φαντάζει εξωπραγματική μια οποιαδήποτε αναφορά σε αυτήν. Άλλο εάν οι όποιες ενδιάμεσες καταστάσεις και προτάσεις εμπνέονται αποκλειστικά από την ίδια.

Τίποτε δεν είναι ακατόρθωτο. Παραδείγματα από τον υπόλοιπο κόσμο υπάρχουν ουκ ολίγα. Από την Ιαπωνία μέχρι την Ιβηρική, για να περιοριστώ στο νέο δρόμο του μεταξιού που συνεχώς διευρύνεται, πλην Ελλάδας. Η γειννίαση και μόνο περιφερειών και χωρών προς τη χώρα του ανατέλλοντος ηλίου, έφτασε ώστε να αναπτύξουν τους σιδηροδρόμους τους. Μόνο που στη δική μας περίπτωση, όχι μόνο δεν υπάρχει καμιά σιδηροδρομική Βουλή, όπως επί Χαριλάου Τρικούπη αλλά ούτε καν φεγγαράδα. Αυτό που αναμφισβήτητα προηγείται είναι το ζήτημα της Δημοκρατίας. Χρειάζεται καθαρή λύση, που δεν είναι άλλη από την άμεσα αιρετή περιφέρεια. Όχι μπάσταρδες λύσεις. Ίσως αρκεί ένας νόμος, όμως για πολλούς συγκεκριμένους λόγους, ο δρόμος του δημοψηφίσματος είναι προτιμότερος.

Ένας λόγος είναι η συμμετοχή των πολιτών στην καθιέρωση του νέου επιπέδου Δημοκρατίας. Ένας άλλος είναι η κινητήρια δύναμη της άμεσης Δημοκρατίας απέναντι στην κατάσταση στην οποία από ετών έχει περιέλθει η στενή της συγγενής, η έμμεση Δημοκρατία. Η ομηρία της από το καθεστώς της αθηναϊκής τηλεοπτικής κατοχής μετά των ομώνυμων φορέων της πολιτικής. Οι οποίοι και φοβούνται την αποκέντρωση όπως ο διάβολος το λιβάνι. Το μόνο λιβάνι που τους ενδιαφέρει είναι από τους δικούς τους ανθρώπους που διαθέτουν στις περιφέρειες. Εκείνο που τους αναπαράγει και νομιμοποιεί τις αλληπάλληλες όσο χρόνιες ανομίες και κακουργίες τους.

Δοθέντος δε ότι το μείζον χαρακτηριστικό της προσωπικότητας που έλεγα, είναι το αναπτυξιακό, χρειάζεται η περιφέρεια να ξέρει μέχρι που εκτείνεται το πάπλωμα να απλώνει τα πόδια. Να μπει τέρμα στα παραθυράκια. Να υπάρξει ένα Α.Σ.Ε.Π. για το περιφερειακό. Να ξέρει το τριμερές της ταμείο, η κάθε μια περιφέρεια. Το αμιγώς περιφερειακό, το διαπεριφερειακό, το αστικό-περιφερειακό. Η ηθική της υπόσταση δεν είναι ξένη με όλα αυτά. Τόσο ως προς την επί δεκαετίες αφαίρεση αν όχι αρπαγή κονδυλίων που της ανήκαν, όσο την κλεμμένη Δημοκρατία. Δεν κτίστηκε κάπου αλλού ούτε είναι άσχετος με αυτά ο ακρογωνιαίος λίθος του γνωστού νεοελληνικού συγκεντρωτισμού. Ούτε καν τη διαφθορά θέλουν να αποκεντρωθεί. Για να έχουν το μονοπώλιο ακόμη και σε αυτήν.

Μπορούν οι περιφέρειες με έναν στοιχειώδη θεσμικό εξοπλισμό -που παλαιόθεν δεν διαθέτουν- και με συγκεκριμένο πουγκί, να βγάλουν πολλά πουλιά στην Ευρώπη. Να λειτουργήσουν ως οικονομικές οντότητες. Ως επιχειρήσεις. Εκείνο το οποίο θα δράσει συνεκτικά και θα συμβάλλει στη θεσμική λειτουργικότητα και επιβίωση ενός τέτοιου περιφερειακού μοντέλου είναι η Προεδρική ανάμειξη. Ο ορισμός από τον Πρόεδρο των εκπροσώπων του κράτους στις περιφέρειες. Κάτι που θα περιληφθεί επίσης στο Δημοψήφισμα, προτού αποτελέσει τη μοναδική ουσιαστική προνομία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Η μόνη απαιτούμενη συνταγματική προσθήκη. Και ίσως και εκείνη με τις δυο ανεξάρτητες πνευματικές αρχές.

Ο Δημοκρατικός θεσμός της εκ περιτροπής προεδρεύουσας ανά μήνα περιφέρειας -εφόσον είναι δώδεκα, όπως προτείνονται να είναι- εξασφαλίζει τη συνάντηση όσο την αρμονική συνύπαρξη του εθνικού και του περιφερειακού με το διαπεριφερειακό. Όπως η σε τακτά χρονικά διαστήματα συνάντηση των δυο βαθμών αυτοδιοίκησης. Και κυρίως η συνάντηση των τριών Δημοκρατικών επιπέδων της χώρας. Των τριών της Δημοκρατιών. Της πόλης, της Περιφέρειας και του κράτους, με τη συμμετοχή τόσο της κυβέρνησης όσο και εκπροσώπων των κομμάτων της Βουλής. Τότε μπορεί κανείς να αισιοδοξεί ότι η Αθήνα 2004, Θεσσαλονίκη 2008, Περιφέρεια 2000 ποτέ,

θα δώσει τη θέση της στην περιφέρεια του 2000 τόσο. Ένα μακρινό ταξίδι, από το σημερινό πολύμορφο υποζύγιο, στο διαζύγιο από την παρακμή, εκείθεν δε, ως και το πιο θετικό εθνικό ισοζύγιο, στην Ευρώπη των 25.

{} Αφορμή για το κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου, απετέλεσε το νέο αναπτυξιακό νομοσχέδιο,*

Υ.Γ. Όταν μια λέξη αξίζει όσο χίλιες εικόνες

Νόμιζα ότι μόνο οι Θράκες ξέρουν από αναστενάρια αλλά εμφανίστηκαν και άλλοι. Ένας Μακεδόνας υφυπουργός, ο οποίος μπορεί μεν να μην πάτησε πάνω σε αναμμένα κάρβουνα αλλά όπως είπε: «πάτησα σε κυάνιο και δεν πέθανα» {1}. Νόμιζε προφανώς ότι με αυτόν τον τρόπο, μπορούσε να υπερασπιστεί πολύ καλύτερα, την εγκατάσταση χρυσωρυχείων στη Θράκη, όταν την επισκέφτηκε προχθές.

Επειδή τον γνωρίζω από τη Βουλή, θα τον έλεγα να ανακαλέσει την, εις βάρος της νοημοσύνης των πολιτών, υποτιμητική φράση. Όπως είναι και για τον ίδιο τέτοια, αν μη τι άλλο ως προς το μέρος της καταφυγής σε λειτουργία πειραματόζωου αν όχι σε μακάβριους όρους. Υπάρχει αυτό αλλά θα προηγηθεί το εδαφικό σώμα της Θράκης όσο το ομώνυμο πέλαγος. Και μπορεί να προληφθεί. Να μη δηλητηριαστεί. Να μη υποστεί κίρρωση το Θρακικό σώμα. Τότε θα ακουστούν πολλά αντίο αλλά δεν θα έχει οδό.

Υπάρχει όμως και μια άλλη λύση. Αν δεν θελήσει να επανορθώσει, ας προτείνει στους χρυσωρύχους να ανοίξουν μια μονάδα επεξεργασίας χρυσού στην εκλογική του περιφέρεια. Γίνεται. Οπότε, όταν την άλλη φορά, όπως θα είναι βέβαιο, δεν εκλεγεί, θα έχει μια εργασία να τον περιμένει. Η οποία, σύμφωνα με τα λεχθέντα του, είναι και ασφαλής.

Δεν φταίνε όμως σε τίποτε ούτε και οι εκεί πολίτες. Οπότε η ανάκληση των όσων είπε, είναι μονόδρομος. Γιατί αν προχωρήσουν και σε πράξεις οι συναρμόδιοι, θα έχει παραγίνει το κακό. Θα πρόκειται για ανήκεστη ζημιά. Αφού η περιοχή όχι μόνο θα είναι η εν τελευταία στην Ευρώπη αλλά και η εν μολυσμένη. Όμως η μητρική αυτή διάλεκτος, με το συγκριτικό όσο και εμφαντικό εν, δεν είναι γνωστή στους Θράκες θεσμικούς. Ούτε καν το απλό συνδυαστικό όσο συνδετικό εμ.

Πλην των κυβερνητικών αξιωματούχων, έχουν δυστυχώς πολλοί άλλοι εκ των κάθε βαθμίδας αιρετών εκπροσώπων ανάγκη, από μάθημα Θρακικών. Πόσο μάλλον, όταν αγνοούν κάτι που ξέρουν πολύ καλά οι κάτοικοι της περιοχής. Το πόσο αξίζει ακόμη και μια μονοσύλλαβη λέξη. Από την παραγωγή ενέργειας έως την κινητήρια δυναμική που περικλείει. Όταν μια λέξη αξίζει όσο χίλιες εικόνες.

Σημειώσεις:

{1} Συνέντευξη του υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών κ. Αδάμ Ρεγκούζα, στην εβδομαδιαία εφημερίδα της Θράκης, Πρώτη, 24 Νοε. '04, φ. 324, www.protionline.gr ,

Θράκη 29 Νοεμβρίου 2004,

3. Οι νέες νύφες

Στις βορειοελλαδικές εκείνες περιοχές που κάνουν σκηνές ζήλιας προς τα κίνητρα της Θράκης έχω να επισημάνω το εξής και θα καταλάβουν. Είναι καλύτερα να μη συγκρίνονται με την τελευταία. Να μη τους μένει το μάτι σε αυτή την περιοχή. Αν είχαν και οι ίδιες το τουρκικό προξενείο, τότε όχι μόνο να έμπαιναν στην Δ΄ ζώνη αλλά, θα προσέθετα, να γίνονταν και νέα, η Ε΄ ζώνη, με ακόμη μεγαλύτερα κίνητρα. Εγώ θα πρότεινα να εντάσσονταν σε αυτήν. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συμφωνώ ότι υπάρχει παντού μεγάλο και οξύτατο πρόβλημα. Υπάρχει. Όμως οι αιτίες βρίσκονται αλλού.

Εκεί ας αναζητήσουμε από κοινού, τη λύση του αναπτυξιακού. Με άλλα λόγια να συντονιστούμε ως προς το αίτημα για αναδιάταξη της περιφερειακής Ελλάδας. Οι όποιες μας αντιπροσωπεύσεις, δεν το έκαναν. Από τις κυβερνήσεις έως τις άλλες. Τις τοπικές. Η γνώμη μου είναι ότι δεν ξέρουν πως γίνεται ή φοβούνται να το βάλουν μπροστά. Και δεν φταίει σε τίποτε η πανίδα της γης να μείνει χωρίς καμήλες. Ούτε η Βόρεια Ελλάδα να γεμίσει με διυλιστήρια κωνόπων. Αν χρειάζεται να θυμηθούν κάτι, όσοι εξ αυτών έχουν επιλεκτική αμνησία, είναι τα κέρατα του ταύρου. Αυτά όφειλαν να πιάσουν. Τα λούσα της πρωτεύουσας τα οποία δεν έχουν τελειωμό. Και ταυτόχρονα, με πρώτους τους Θράκες θεσμικούς, να κάνουν αυτοκριτική. Δεν έτρεχα εγώ πίσω από τα φουστάνια της περιοδεύουσας Αθήνας 2004. Αυτοί έτρεχαν. Επτά χρόνια έτρεχαν να ζημιώσουν τις περιοχές τους.

Δεν υπάρχουν διακόσιες λύσεις του περιφερειακού. Μια που έχω δουλέψει και η οποία ταυτίζεται με την Τέταρτη Δημοκρατία -που καλείται να πάρει τη θέση της τηλεοπτικής κατοχής όσο και της νεκρής πλην άταφης προκατόχου της- έχει να κάνει με μια δέσμη θεσμικών αλλαγών, μέσα από ένα καλά προετοιμασμένο δημοψήφισμα. Από τις δώδεκα άμεσα αιρετές περιφέρειες -οι οποίες από το Α έως το Ω θα έχουν υπό την ευθύνη τους το αναπτυξιακό, επόμενα το δικό τους ταμείο για όλα- έως τον ορισμό των εκπροσώπων του κράτους στις ίδιες, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Ο οποίος πρόκειται να αποκτήσει μια έστω αρμοδιότητα, αντί του διακοσμητικού ρόλου που έπαιζε και συνεχίζει να παίζει.

Από τη μια θα βρίσκεται ο Δημοκρατικός θεσμός της περιφερειακής κυβέρνησης. Το επίπεδο της Δημοκρατίας και της διακυβέρνησης που εκτείνεται και καλύπτει τα ιστορικά αποτυχημένα εργαλεία, γνωστά και ως Αθηναϊκά υπουργεία. Από δε την άλλη, τρία εξ αυτών -Εξωτερικών, Άμυνας και Δικαιοσύνης- είναι αυτά τα οποία υπάγονται στον καινούργιο συνταγματικό θεσμό. Πέραν των άλλων, ο συμβολισμός τότε της ενότητας του έθνους, θα εκτείνεται σε όλη την επικράτεια. Από το Ηράκλειο έως την Κομοτηνή και από την Κέρκυρα ως τη Μυτιλήνη. Όταν εκείνο που γίνεται σήμερα, όπως και χθες, με τους κομματικούς περιφερειάρχες-τοποτηρητές, είναι όχι μόνον η ταύτιση του κόμματος με το κράτος, αλλά με το έθνος.

Υπάρχουν δηλαδή και άλλοι λόγοι που επιβάλουν την υπερύψωση, όπως έγραφα, του Προεδρικού πήχη. Πέραν της πλήρωσης του κριτηρίου να μπορεί να προσθέτει ο νέος ανώτατος άρχων, κύρος στη χώρα, από το διαθέσιμο που έχει στις πολιτισμικές του αποσκευές, και πέραν των υψηλών ηθικών ασυμβίβαστων και της επιβεβαίωσης στο πρόσωπό του μιας διεθνούς καταξίωσης με μεγάλο πολιτισμικό αντίκρισμα, να πληρούται ένα επίσης υψηλό ευρωπαϊκό και Δημοκρατικό κριτήριο. Έστω και αργά,

ένας άλλος Πρόεδρος, ο Πρόεδρος του Ευρωκοινοβουλίου, κινήθηκε στη σφαίρα των αξιών αυτών. Πριν από λίγο, συναντήθηκε με αντιπροσωπεύσεις ιστορικών λαών της Ανατολίας στην Τουρκία. Σε χώρες, όπως η δική μας, όπου συνεχίζουν να υπάρχουν τέτοιες έντονες σκιές, ένας πολιτικός τρόπος να φύγουν, είναι η αυτοκριτική. Το όχι του Σαββάτου στη μεγαλόνησο, που το τίμησαν, να βρει τη συνέχεια στην πρόταση απελευθέρωσης του Κούρδου Νέλσον Μαντέλα από την ειρική της Προποντίδας.

Πρόσωπα που πληρούν τα μνημονευθέντα, πλην του τελευταίου, κριτήρια, και στα οποία δύνανται να προσθέσουν και αυτό, υπάρχουν. Σε αυτά αναφέρομαι. Και σε αυτά απευθύνομαι. Όχι βέβαια σε εκείνους που δεν πληρούν κανένα. Και νομίζω ότι το γνωρίζουν οι ίδιοι. Και γι αυτό το πήραν και απόφαση. Ε, δεν γίνεται Πρόεδρος με μειωμένα προσόντα ή με ποσόστωση. Ούτε τιμούν τα περί μη μαχίμου αξιώματος αν δεν είναι ύβρις. Άλλωστε αν αρχίσει μια νέα Ελληνική ανάπτυξη στις περιφέρειες της χώρας τότε, οφείλει να αρχίσει με τους άριστους οιωνούς. Η Προεδρική εκλογή είναι το κλειδί, σύμφωνα με όσα προτείνω για το περιφερειακό όσο και το αναπτυξιακό μας. Αυτό θα ξεκλειδώσει τη διαδικασία αναδιάταξης της χώρας. Γιατί νόμους είχαμε όλες τις εποχές. Ανάπτυξη δεν είχαμε. Αν είχαμε κάτι, ήταν η σύμπτωση. Αντί για το άνοιγμα, το κλείσιμο.

Αλλιώς, τα μαντάτα για την περιφερειακή Ελλάδα μόνο καλά δεν πρόκειται να είναι. Για να έρθω δε στην περιοχή της Βόρειας Ελλάδας, από το Νευροκόπι Δράμας και τη Νυμφαία της Ροδόπης ως το Νυμφαίο της Φλώρινας και από τη Σταυρούπολη της Ξάνθης έως το Τρίγωνο του Έβρου και την Κίρκη, και τα φαντάσματα, λόγω της ΔΕΗ και άλλων αιτίων, χωριά της Κοζάνης, θα συνεχίσουν το χωρίς γυρισμό, μεγάλο ταξίδι. Είπα περί Νυμφαίων και Κίρκης και θυμήθηκα τις, εκτός Ολύμπου θεότητες, νύμφες. Από τις τελευταίες, πήγα στις νύφες του Βούλγαρη. Στις συμπατριώτισσές μου, τη Νίκη από τη Σαμοθράκη και τη Χαρώ από τη Θράκη. Ναι μεν με άρεσε το έργο, αλλά και τι με αυτό.

Η πρώτη, ναι μεν δεν ατίμασε το όνομα της οικογενείας της, όμως δεν θα πάψει να παραπέμπει στην ξενιτιά, έστω και αν αυτή είναι χρυσός κλωβός. Είτε είναι οι Η.Π.Α. ή ακόμη και το Μουσείο του Λούβρου. Το δε όνομα της άλλης αν και προέρχεται από τη χαρά, θα συνεχίζει να θυμίζει χάρο και Αχερουσία. Ίσως λόγω της ταινίας. Μόνο που αντί για λίμνη, υπάρχει ο ωκεανός. Πάλι όμως νερά. Όπως ακριβώς και στη μυθολογία. Ε λοιπόν, αν δεν γίνει κάτι που να φέρει τα πάνω κάτω, η εξέλιξη από τώρα, είναι προδιαγεγραμμένη. Αν δεν είναι από πριν. Τη θέση των νυφών, τόσο της μιας όσο και της άλλης, πρόκειται τότε να πάρουν οι τόποι και οι περιοχές που ανέφερα, οι οποίες κάποτε έσφιζαν από ζωή. Αυτές θα είναι -αν δεν είναι ήδη- οι νέες νύφες

{} Πρώην Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Θράκη Δεκέμβριος 2004,

Ένθετο

1. Ένας ακόμη φαύλος κύκλος.

Αθήνα 2004, Θεσσαλονίκη 2008, Περιφέρεια 2000ποτέ.

Μια ιερή αν όχι άγια λέξη και έννοια όσο ιστορική και πολιτισμική οντότητα που έχει διασωθεί, πάνε και αυτήν να τη χαντακώσουν. Ο λόγος για την περιφέρεια την οποία το αθηναϊκό κομματικό όσο τηλεοπτικό ιερατείο, θεωρεί ότι με τις πληθωρικές του αναφορές σε αυτήν θα απαλλαγεί από τις ευθύνες που βαρύνεται. Περίπου ότι θα βγάλει την υποχρέωση.

Δεν βλέπει ότι το κάθε χωριό-φάντασμα γίνεται πλέον και από μια ερινύα και ότι σήμερα ανέρχονται σε χιλιάδες. Ότι παντού συναντάται μόνο Κιθαιρώνας. Ελικώνας πουθενά. Επόμενα και Μούσες. Ότι ποτέ δεν υπήρξε τόση ανισορροπία. Παραγωγική, οικονομική, αισθητική, αναπτυξιακή. Και πριν από όλα, πολιτική.

Όμως αν έστω και τώρα ακόμη η πολιτική Ελλάδα θεραπεύονταν από το βαρύ αμοραλισμό της και επειδή θα αισθάνονταν τύψεις συνείδησης και θα ήθελε να κάνει κάτι υπέρ των περιφερειών, μπορούσε να δώσει ένα πρώτο δείγμα ηθικής γραφής. Να εγκαταλείψει την ολυμπιακή κενοδοξία που διατρέχει το σώμα της. Το επόμενο βήμα θα ήταν με απόφαση της Βουλής να εξαιρεθεί η Αθήνα από νέα έργα. Κάτι που ούτως ή άλλως θα κάνει το επόμενο κοινοτικό πλαίσιο, το 2006.

Απλώς θα άρχιζε ένα χρόνο πιο νωρίς. Σύνολον επτά χρόνια. Όσα η πρωτεύουσα έστυψε στην κυριολεξία τις υπόλοιπες δώδεκα περιφέρειες. Και το χειρότερο. Αφού τις κουβάλησε στα ισάριθμα bodylines που «κοσμούν» την πλατεία Συντάγματος, τις γέμισε και με αναβολικά. Τις ντόπαρε να επευφημούν μετά των εκπροσωπήσεών τους την μεγάλη ιδέα της κατάρρευσής τους. Είπα να γράψω ένα άρθρο με τίτλο: ζήτω η απομόνωση. Έστω: εγκώμιο στην απομόνωση. Κάτι τέτοιο εν πάση περιπτώσει.

Δεν το έκανα γιατί δεν θα καταλαβαινόμουν. Και όχι μόνο αυτό. Θα το προβόκαρε δεόντως και το προσωπικό των γραφείων τελετών της Δημοκρατίας. Αυτά τα οποία αυτοαποκαλούνται Μέσα όταν δεν αυτοδιαφημίζονται ότι δήθεν προβάλλουν όλες τις απόψεις. Ότι τα ενδιαφέρει η ουσία. Ενώ στην ουσία τα ενδιαφέρουν οι ουσίες της βρόμικης Δημοκρατίας. Αυτές που διοχετεύουν στους πολίτες προτού τους κάνουν φυτά και υποχείρια των κατά καιρούς εγχώριων ή και μακρινών εντολέων.

Και όμως παρ' όλα αυτά θα μπορούσε μια αναπτυξιακή πολιτική να αρχίσει να αποκαθιστά τις εις βάρος των περιφερειών πολυετείς αδικίες. Έστω των κοινοτικών πλαισίων. Έστω μόνο τις ασχημίες του τρίτου. Λόγω του Ελικώνα και του Κιθαιρώνα που έλεγα πιο πριν, ας μείνω στη Ρούμελη. Δυο λόγια αρκούν.

Αυτήν λοιπόν τη φτωχότερη Ευρωπαϊκή περιφέρεια τα κεντροαριστερά σαΐνια της πρωτεύουσας με τη συγκατάθεση των κεντροδεξιών ομολόγων τους, την εμφάνισαν δια των Οινοφύτων στις Βρυξέλες ως την πλουσιότερη των δεκατριών, προκειμένου να καταστήσουν το κλεινό άστυ επιλέξιμη περιφέρεια. Να μπορεί να σουφρώνει με άνεση τα ευρωπαϊκά ταμεία. Το περιφερειακό, το ταμείο συνοχής κλπ. Αυτή είναι η Αθήνα 2004 για όσους δεν γνωρίζουν πώς έγινε το θαύμα. Δεν έχουμε μόνο μεγάλο αδελφό. Έχουμε και μεγάλη αδελφή.

Και παλιά και τώρα οι πρωθυπουργοί της χώρας όπως και οι αρχηγοί ανεβαίνουν στη διεθνή έκθεση της Θεσσαλονίκης για να αναπτύξουν, όπως προαναγγέλλουν οι καθ' υπόδειξη φίλοι τους εκ των Μ.Μ., το όραμά τους. Το έκανε κατά κόρον ο πρώην ένοικος του Μαξίμου. Πολιτική όραση δεν είχε, για όραμα μιλούσε. Ετοιμάζεται να το αρχίσει και ο νυν. Το διάγγελμα μετά τη λήξη των αγώνων ήταν η πρόβα. Να πει πράγματα που δεν πιστεύει. Κάτι που φαινόταν. Όπως στην τελετή της λήξης.

Απέναντι σε αυτά και απέναντι σε κουτοπονηριές και ανόητους τοπικισμούς περί Βόρειας Ελλάδας, που κυκλοφορούν τελευταία, θα έλεγα ότι ένα νέο περιφερειακό όραμα δεν είναι δυνατόν να θεμελιωθεί στην αντιγραφή του Αθηναϊκού μοντέλου από το Θεσσαλονικιώτικο. Αν κάποιος έχει την απορία πως μπορεί σήμερα αυτό να εκφραστεί, η πολιτική δηλαδή που οφείλει να έχει ως αφετηρία, δεν είναι τριάντα ειδών. Πέντε έξι είναι. Ας μείνω σήμερα μόνο σε δυο χειροπιαστές από αυτές.

Αν η πρώτη είναι η αναστολή αθηναϊκών έργων, η δεύτερη αφορά τη διάθεση της προϋπολογιζόμενης δαπάνης της Θεσσαλονίκης του 2008, της EXPO όπως τη λένε, στη Ρούμελη και στην Ήπειρο. Η ταινία με την πόλη που εφευρίσκει να διεκδικήσει έναν διεθνή ολιγοήμερο ρόλο, ώστε στη συνέχεια για χρόνια να πλιατσικολογεί, πότε εθνικούς και πότε κοινοτικούς πόρους, έχει ξαναπαιχτεί.

Το νέο είναι να υπάρξει ένας ισχυρός πολιτικός και ηθικός κυρίως συμβολισμός. Καταρχήν στις δυο πλέον ενδεείς ιστορικές περιφέρειες. Σημειωτέον ότι η Ρούμελη λόγω των υψηλών μεν, πλασματικών δε, αναπτυξιακών δεικτών της, θα αποβληθεί από το νέο πακέτο. Εμ δαρμένη, εμ κλπ, όπως λέει και ο λαός. Το μόνο που δύναμαι να κάνω είναι να εκφράσω με τον γραπτό αυτό τρόπο την αλληλεγγύη που οφείλω. Άλλο όμως βάρος έχει αν γίνει από επίσημα πρόσωπα. Πόσο μάλλον το επισημότερο.

Πρόκειται για δυο νέες, αμιγώς πολιτικές, προτάσεις. Άλλο αν είναι ασύμβατες έως ουτοπικές ως προς την υπαρκτή πολιτική Ελλάδα. Αλίμονο αν δεν ήταν. Δεν θα τις έκαμνα. Άλλοι επεξεργάζονται τις συμβατικές και τις τοπικές, που μας έφεραν πιο πίσω και από τις ουραγούς περιφέρειες της Ευρώπης. Γι αυτό δεν αμφιβάλω τι μέλλει γενέσθαι στον τόπο αυτό. Ότι θα συνεχίσει να έχει δυο κυβερνήσεις όπως και δυο αντιπολιτεύσεις. Ότι θα τον βλάπτουν εξ ίσου. Ότι θα διαιωνίζεται η ακυβερνησία όσο και η αναντιπολιτευσία. Η μεν κυβέρνηση θα αντιγράφει την προηγούμενη, όπως κάνει η σημερινή, όπως και η αντιπολίτευση αντιγράφει τη χθεσινή της προκάτοχο. Αυτό μήπως δεν γίνεται τώρα;

Αν κάποιος δεν συμφωνεί, ας δει έστω για λίγο, το πρώτο περιφερειακό ζήτημα. Τον θεσμό των εκλεγμένων περιφερειάρχων. Την άλλη όψη της Δημοκρατίας στη χώρα. Τόσο οι μεν όσο οι δε, όταν βρίσκονται στην αντιπολίτευση, κατεβάζουν τον ουρανό με τα άστρα. Ως κάτοχοι όμως και νομείς αυτού του κράτους, περιπίπτουν σε ολική αμνησία. Τότε κατεβάζουν τα ρολά. Αυτό φυσικά δεν είναι νέος ιστορικός

κύκλος. Ούτε Ευρωπαϊκός είναι ούτε Δημοκρατικός. Αν πρέπει να είναι κύκλος, είναι ένας ακόμη φαύλος κύκλος. Αθήνα 2004, Θεσσαλονίκη 2008, Περιφέρεια 2000ποτέ.

{} Το κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου αφιερώνεται στον Ηπειρώτη Κώστα Γάτσιο από τη Ζίτσα με τον οποίο συνδέεται με μακρόχρονη πολιτική όσο προσωπική φιλία. Τόσο μέσα από τους κοινούς διανοητικούς και πολιτικούς προβληματισμούς όσο από τους αγώνες για την Εγνατία οδό καθώς και την κοινή προσπάθεια για την Ένωση. Η σημερινή αφιέρωση, πέραν από δείγμα αναγνώρισης της πολιτικής και ηθικής του στάσης και διαδρομής γίνεται για ένα ακόμη λόγο. Γιατί παράλληλα με την ακαδημαϊκή δράση στο οικονομικό πανεπιστήμιο της πρωτεύουσας επέλεξε συνειδητά την οδό νίκης των περιφερειών. Δεν «αγωνίστηκε» όπως άλλοι συνάδελφοί του, για την οδό Νίκης των Αθηνών.*

Διδυμότειχο 9 Σεπτεμβρίου 2004,

2. Τα καμένα χαρτιά δεν καίγονται

Πριν από κάποια χρόνια θα μπορούσε κανείς να αποδώσει την αποσταθεροποίηση στο Καύκασο και ειδικότερα στην Τσετσενία, στην ακύρωση του πετρελαιοαγωγού Μπακού - Γκρόζνι- Νοβοροσίσκ. Ένας από τους λόγους ήταν το προβάδισμα του αντίστοιχου αγωγού, Μπακού-Τυφλίδα- Τσεϊχάν {1}. Ο πόλεμος των δρόμων του πετρελαίου Κασπίας Μεσογείου.

Η γεωργιανή επανάσταση που ακολούθησε, μόνο επανάσταση δεν ήταν. Οι λόγοι πολιτικής γεωοικονομίας που την προώθησαν και την επέβαλαν, φαίνονταν από την πρώτη στιγμή. Τόσο σε τι απέβλεπαν όσο και ποιοι ήταν οι υποβολεείς. Όπως άλλωστε οι λόγοι της σταθεροποίησης και ανάδειξης της Κεμαλικής γεωοικονομίας στο Μικρασιατικό σώμα, οι οποίοι βρίσκονται πίσω από το Ίμραλι. Με την αγενή στήριξη βεβαίως της πολιτικής Ελλάδας. Η οποία μεταξύ των άλλων έβγαλε και τα μάτια της δικής της, της εθνικής γεωοικονομίας. Η τελευταία από τότε ακόμη αυτοχειριάστηκε. Από το 1999. Η σημερινή είναι ένα υποπόδιο της ενεργειακής Τουρκίας.

Κύλησε έκτοτε πολύ νερό μαζί και πετρέλαιο στο αυλάκι. Το δόγμα όμως της Αμερικανικής γεωοικονομίας παρέμεινε το ίδιο: «Τα θέλουμε όλα». Ο λόγος για τα ανά τον κόσμο ενεργειακά κοιτάσματα. Μέχρι ακόμη και το Ιρανικό φυσικό αέριο. Η παραίτηση από το όντως πανάκριβο σχέδιο του πετρελαιοαγωγού Μπακού Τσεϊχάν δεν ήταν οριστική. Συνέβαλε σε αυτό, ότι τα βρήκε μαστούνια στην κατεχόμενη Μεσοποταμία, καθώς και η υψηλότερη τιμή του προϊόντος διεθνώς που τον καθιστά επί του παρόντος ανταγωνιστικό.

Εκτός όμως από πετρέλαιο και φυσ. αέριο η περιοχή μυρίζει και άλλα πράγματα. Και δεν αναφέρομαι μόνο στη μπαρούτη της τραγικής Οσετίας. Μυρίζει αυτή καθ' εαυτή η εισβολή στο σχολείο της πόλης Μπεσλάν. Επίσης η χρονική περίοδος.

Οι μαχητές του κουρδικού κινήματος με τέσσερις χιλιάδες χωριά καμένα, πήραν τα βουνά. Ούτε σε θέατρα ούτε σε σχολεία εισέβαλαν. Και όταν ήταν να θυσιαστούν, αυτοπυρπολούνταν και λαμπάδιαζαν στις πλατείες ευρωπαϊκών πόλεων. Άλλο τώρα αν κάποιοι Έλληνες «διανοούμενοι» εφαρμόζουν δυο μέτρα και σταθμά. Όπως τα τηλεοπτικά Μέσα που τους βγάζουν. Όπως πριν έβγαζαν εκείνους που υποδείκνυαν οι τότε κυβερνώντες.

Μυρίζει η Ευρωπαϊκή στάση. Όπως επίσης το ίδιο συμβαίνει με την πολλαπλά ασύγγνωστη ρωσική. Ό,τι και να είναι όμως, δεν είναι και Τουρκία. Πιο έντονα από όλα, μυρίζει κάτι άλλο. Το πώς άλλαξε υπέρ του Bush το κλίμα των Αμερικανικών δημοσκοπήσεων. Εύχομαι να είναι προσωρινό. Πάντως η εκλογίκευση από τους πολίτες των Η.Π.Α. των πεπραγμένων της εισβολής όσο και της κατοχής του Ιράκ, σαφώς συνδέεται με την μαζική παιδοκτονία στο μοιραίο σχολείο. Σε σημείο που να σκεφτεί κανείς ακόμη και την περίπτωση οργανικής σχέσης. Προδιαθέτει άλλωστε για κάτι τέτοιο αν δεν το δείχνει, το ιστορικό της περιοχής. Είναι γνωστό ποιοι κινούν τα τελευταία έτη, τα νήματα της Κασπίας όσο της Ευρασίας.

Μόνο η εγχώρια πολιτική μύτη δεν μυρίζει. Τόσο η πρώην όσο και η νυν. Ίσως, λόγω Ολυμπιακών, είναι ψηλομύτες. Ίσως υπερίπτανται, όπως το φουσκωτό αέρος. Η αγαθή τύχη που υπάρχουν η Κύπρος όσο και η Ομογενειακή Ελλάδα και που δεν πρόκειται ποτέ να πουν το "σφάξε με αγά μου ή cowboy μου να αγιάσω", δεν αρκεί. Η επιστροφή του ηττημένου στον προηγούμενο γύρο Γολιάθ θα είναι δριμύτερη. Πέραν του «ναι» θα επιζητήσει την ταπείνωση κάθε φορέα αξιοπρέπειας, με πρώτο την προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ένα από τα πολιτικά χαρτιά του Ελληνισμού είναι η πρόταση διεύρυνσης της Ε.Ε. προς τη Ρωσία. Με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Μεταξύ όλων των άλλων να μην υπάρξουν στο μέλλον νέα Μπεσλάν. Ας μη μιλήσω για τη ρωσική στάση στο δημοψήφισμα της Κύπρου. Την ίδια πρόταση είχα κάνει και πιο πριν. Επί Ελληνικής Προεδρίας της Ε.Ε. {2} θυμίζοντας μάλιστα ότι ιστορικά, γεωγραφικά όσο και πολιτισμικά η Ρωσία είναι πολύ περισσότερο Ευρώπη από την Τουρκία. Μιλώ για τη γεωοικονομική Δημοκρατία {1}, από την οποία έχει επίσης μόνο να ωφεληθεί η Γηραιά Ήπειρος. Η σύνδεση της έναρξης των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας με την άμεση απελευθέρωση του Κούρδου Μαντέλα, είναι ένα άλλο χαρτί.

Επιστρέφοντας από το πολιτικό αυτό ταξίδι, έπεσα επάνω στις προεδρομαχίες των Αθηνών. Στις εσωκομματικές, εν πολλοίς, κοκορομαχίες. Αν όχι στις κορακομαχίες, λόγω της κορακίστικης διαλέκτου που ομιλούν. Είτε είναι των διακοσίων είτε των χιλίων διακοσίων λέξεων. Τι βλέπω. Άλλοι υποκρίνονται το ανεπίκαιρο του θέματος. Δεν διαφεύγει όμως της προσοχής ότι είναι ένας τρόπος να περνάει ο καιρός. Άλλοι πάλι θέλουν να κάψουν χαρτιά. Και άλλοι οργίζονται επειδή αγωνιούν να μη καεί το δικό τους χαρτί. Τους διαφεύγει όλους ότι τα καμένα χαρτιά δεν καίγονται.

{} Σημείωμα πολιτικής γεωοικονομίας του πρώην Βουλευτή Έβρου που γράφτηκε με αφορμή την επικαιρότητα.*

Σημειώσεις

{1} Χρήστος Κηπουρός, Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002

{2} .ο.π. Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, σε ηλεκτρονική μορφή, ΚΕ.ΓΕ.ΜΕ, Θράκη 2004,

Διδυμότειχο 7 Σεπτεμβρίου 2004,

3. Αφρικανός Πατριάρχης

Αν δεν είχε σχέση με Ελληνισμό, πολιτική και αναγέννηση, δεν θα το πρότεινα. Ούτε θα έμπαινα σε ξένα χωράφια. Όπως της Εκκλησίας. Έχει σχέση όμως και παραέχει. Η Ελλάδα και η Κύπρος και κατ'επέκταση οι δυο εκκλησίες, από κοινού με το οικουμενικό πατριαρχείο, μπορούν να αποκομίσουν ανυπολόγιστα ηθικά και πολιτισμικά οφέλη από μια στρατηγικού τύπου διπλωματική όσο κυρίως μεγάλη πρωτοβουλία. Δεν πρέπει να διαφεύγει κανενός ότι οι μεγάλες κινήσεις είναι από τη φύση τους απλές. Μιλώ για μια νέα γεωπολιτισμική γεφύρωση της Μεσογείου. Από την Ευρώπη και τις δυο σκάλες της, την Ελλάδα και την Κύπρο έως την νότια όχθη της πιο ιστορικής αυτής θάλασσας της γης. Εκείθεν ως τη νοτιότατη Αφρικανική όχθη και το ακρωτήριο της καλής ελπίδας.

Συνεχίζοντας το ιεραποστολικό έργο του Πατριάρχη Πέτρου, του ανθρώπου αυτού που κινήθηκε στα πρότυπα ενός Κυρίλλου του Νότου, το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής, όπως λέγεται πλέον, καλείται να αποδειχθεί πανηπειρωτική πολιτισμική οντότητα. Θεματοφύλακας διαρκούς συνάντησης του Αφρικανισμού και του Ελληνισμού με την Ορθοδοξία. Το έκαναν κάποτε επί των χρόνων της Ρωμανίας δυο πεφωτισμένοι ιερωμένοι όσο και πνευματικοί άνθρωποι από τη Θεσσαλονίκη, όταν εκχριστιάνισαν τους Σλαβικούς λαούς της Ανατολικής και της Βόρειας ως προς εμάς Γηραιάς Ηπείρου. Απλώς τη θέση της τελευταίας θα πάρει αυτή τη φορά η Αφρικανική τους ομολογή. Τη δε θέση των Κυρίλλου και Μεθοδίου ως συλλογικός εκφραστής, ο υπό αναπλήρωση πατριαρχικός Οίκος.

Αυτή την πιο σημαίνουσα ίσως πτυχή της ιστορίας των Βυζαντινών χρόνων, την ξεχνούν στην Αθήνα. Επιπλέον αποτελεί έναν από τους λόγους -υπάρχουν και πολλοί άλλοι επίσης- που οι πολιτικοί ή και πολιτειακοί της αξιωματούχοι αδυνατούν να εμπνευστούν. Πόσο μάλλον να εμπνεύσουν. Τουτέστιν να σκεφτούν, μιλήσουν και προτείνουν κάτι το ενδιαφέρον. Έστω κάποιου μεσαίου μεγέθους. Πόσο μάλλον κάτι το μεγάλο. Και πόσο περισσότερο να το κάνουν πράξη.

Υπάρχουν πολλά αξιόλογα πνευματικά πρόσωπα στη χώρα αυτή. Πλην όμως της πολιτικής. Το Ελλαδικό πολιτικό σώμα είναι ακέφαλο. Χέρια μόνο έχουν που τα κινούν υπερβολικά. Μάλλον για να καλύψουν τα πολιτικά κενά όταν προβαίνουν σε εξαγγελίες ή καυγαδίζουν μπροστά στους τηλεοπτικούς δέκτες, προσποιούμενοι τους θυμωμένους.

Όμως και αληθείς να είναι οι θυμοί, ο λαός λέει ότι τα γινάτια βγάζουν μάτια. Εγώ πάλι λέω ότι οι ιδέες και η πολιτική τα ανοίγουν. Για να συμβεί όμως κάτι τέτοιο χρειάζεται κανείς να μην αυτοφυλακίζεται. Ούτε φυσικά να τα κλείνει μπροστά στα καραμπινάτα ψέματα των κυβερνώντων ούτε βέβαια στους εμφανιζόμενους ως αθώες περιστερές εκ των αντιπολιτευόμενων. Άρχισαν να μαλώνουν αφού τόσο οι μεν όσο οι δε έσπευσαν προηγουμένως να χαρακτηρίσουν ως μη όφειλαν το τραγικό συμβάν, ως δυστύχημα. Κάτι που είναι δουλειά των δικαστικών αρχών. Ίσως πει κανείς, αυτό είναι το ολιγότερο. Όμως δεν είναι.

Βλάπτουν εξ ίσου και οι δυο τους την Αντιόχεια, θα στιχουργούσε εκ νέου ο επίσης Αλεξανδρινός. Εγώ πάλι λέω ότι το πιο καλό μνημόσυνο στον εκλιπόντα με τόσο τραγικό τρόπο Πατριάρχη όσο και στους υπόλοιπους συνεπιβάτες του, μπορεί να είναι μια πολιτισμική όσο ανθρωπιστική ενέργεια. Μια κίνηση που υπερβαίνει την ίδια την ιστορία. Εννοείται επομένως και τις άλλες «ανταγωνιστικές» εκκλησίες με τα όποια δόγματα πρεσβεύουν.

Αυτό θα έκαμνε και κάθε άλλη προοδευτική όσο διαθέτουσα επεξεργασμένη διπλωματική παιδεία, εκκλησία. Αν είχε την τύχη δηλαδή να αποτελεί την νόμιμη δικαιούχο παρόμοιου ιστορικού θεσμού, όπως συμβαίνει με την καθ ημάς Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία και τον συγκεκριμένο Πατριαρχικό Οίκο. Εκκλησία που έχει μια από αιώνων ομόδοξη ομολογή στα Βόρεια και που μπορεί στους μέλλοντες αιώνες να αποκτήσει ακόμη μια, στα Νότια.

Η διακονία της ειρηνικής επανάστασης, όσο του ανθρωπισμού, του διεθνισμού, του αντιρατσισμού και του Οικουμενισμού μετά της πολιτισμικής του ίριδας, -χωρίς την οποία καταπίπτει σε εθνικισμό και σε τοπικισμό- όπως επίσης η ηθική, η λογική, η αληθινή Δημοκρατία και η αλληλεγγύη προς όλους ανεξαιρέτα τους λαούς, και τέλος η ονομασία «Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής», συνωθούνται σε ένα κοινό δια ταύτα. Δεν είναι άλλο από το να εκλεγεί Αφρικανός Πατριάρχης.

{} Όσο και σεβαστή να είναι η γνώμη της ελλαδικής εκκλησίας ως επίσημοι και παράλληλα του περισσότερο ισχυρού θεσμού με ιδιαίτερα μεγάλη όσο και διαρκή κοινωνική επιρροή, η πολιτική είναι ζήτημα άλλης κατηγορίας. Οι προτάσεις της ακολουθούν διαφορετικές διαδρομές. Άλλο τώρα αν οι καταλήξεις μπορεί να είναι κατ αρχήν έστω αποδεκτές και από την εκκλησία. Ή ακόμη να συναντήσουν επιφυλάξεις ως προς το κατά πόσον έχουν ωριμάσει τα πράγματα. Πάντως πέραν από προϊόντα της λογικής ανάλυσης και της επεξεργασίας -αλλιώς ακόμη και η πολυμάθεια περιπίπτει σε ημιμάθεια και επόμενα σε κατάσταση χειρότερη ακόμη και από την αμάθεια- οι προτάσεις οφείλουν να επιβεβαιώνονται ως σταθερά σημεία πολιτισμικού προδρόμου και χωροταξικού σχεδίου στο οποίο έχουν το προβάδισμα.*

Με εργαλεία τη σκέψη και το λόγο έως την πράξη και κυρίως την ηθική, η δουλειά της πολιτικής είναι να ανοίγει νέους δρόμους. Δυστυχώς στη γενέθλια χώρα τους όλα αυτά έχουν από πολλών ετών οδηγηθεί στο περιθώριο από έναν χωρίς προηγούμενο κομματικό-τηλεοπτικό αμοραλισμό. Σιγά μην κάτσουν να σκεφτούν και να προτείνουν για το θέμα του πατριαρχείου κάτι με βάση την οπτική της πολιτικής και πολιτισμικής γεωοικονομίας του Ελληνισμού. Στην υποθετική περίπτωση που υπήρχε κάποια εξαίρεση και το έκαμνε κανείς, θα έπρεπε να αρχίσει από τη μελέτη της Μακαριακής πολιτικής όσο και της εκκλησιαστικής της εκδοχής, στην ευρύτερη περιοχή. Στην Αθήνα

λοιπόν, αποκλείεται αυτό να συμβεί. Μπορούν όμως να το κάνουν στη Λευκωσία, όπως άλλωστε το απέδειξαν με το Δημοψήφισμα του Απριλίου, οι πολιτικοί όσο και οι κληρικοί κληρονόμοι της πολιτισμικής παιδείας του Μακαρίου. Κάτι που από το απώτατο μέλλον έως το εγγύτατο, μόνο θετικά έχει να συνεισφέρει και που μπορεί να αξιοποιηθεί σύντομα από κοινού με τα υπόλοιπα δυο χαρτιά. Το ένα της Ευρωπαϊκής ένωσης, το άλλο της Ρωσίας. Και όλα αυτά εν όψει της νέας ενασχόλησης του Ανάν με τη μαρτυρική μεγαλόνησο, που δεν θα αργήσει πολύ.

Θράκη 17 Σεπτεμβρίου 2004,

4. Από το συμβάν της Ξάνθης, στους Πομάκους

Ένας ακόμη λόγος για να προσεχτούν σαν κόρη οφθαλμού της Θράκης

Δήλωση προς τα Μέσα,

Μπορεί η Τουρκία να κτίζει τα λεγόμενα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, όμως ξέρει καλή οικοδομική. Επίσης σημειωτική. Το απέδειξε σε όσους τομείς ανέλαβε να τα προωθήσει. Από τον πολιτικό και ενεργειακό μέχρι τον αθλητικό και καλλιτεχνικό τομέα. Ακόμη και στη γεωφυσική. Είναι πράγματα γνωστά.

Όπως της είναι γνωστό το επίπεδο της πολιτικής παιδείας στην όποιου χρώματος πολιτική Ελλάδα. Ανέμενε λοιπόν τις ανταποκρίσεις της Ελληνικής πλευράς αν δεν τις υπέδειξε με τον τρόπο της. Όπως τους όποιους προσανατολισμούς. Οι ιδεολογικοί μηχανισμοί των επίσης γνωστών βραβείων, συνέβαλαν ιδιαίτερα σε αυτό. Από πάρα πολλών ετών. Και είχαν μόνο θετικά, για τη γειτονική εννοείται χώρα, αποτελέσματα.

Όπως είναι παλαιόθεν γνωστοί οι Έλληνες πολιτικοί και δημοσιογράφοι οι οποίοι ανέλαβαν να εμπνεύσουν καλλιτέχνες, να ανταποκριθούν. Ακόμη και λόγιοι -τρόπος του λέγειν- λόγιοι άνθρωποι και φυσικά ποικίλες φιγούρες από το χώρο της fast τέχνης ανταποκρίθηκαν. Το συνδύασαν με μια ανάλογη, γρήγορη επαγγελματική ανέλιξη ή αποκατάσταση ή έστω με την διατήρηση των ήδη κεκτημένων. Εν πάση περιπτώσει με το γνωστό αζημίωτο.

Υπάρχει πολυπληθής ομάδα που έχει ποντάρει στη δραστηριοποίηση αυτού του τύπου αν δεν είναι σχολή. Ήταν θέμα χρόνου η ασχετοσύνη της πολιτικής όσο και τηλεοπτικής Αθήνας να επεκταθεί σε όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες που ανέλαβαν να διακονήσουν και να οικοδομήσουν την εμπιστοσύνη που έλεγα. Τιμά όλους εκείνους τους Έλληνες συγγραφείς όπως και όλους τους πολλούς άλλους, τους πάρα πολλούς πνευματικούς ανθρώπους, που ναι μεν πένονται αλλά ταυτόχρονα προτίμησαν να μη τσιμπήσουν. Όπως εκείνους που δεν πένονται αλλά και πάλι δεν έπαιξαν.

Ήταν λοιπόν πολύ εύκολο για το απογοητευμένο, από την αποτυχημένη επίσκεψη του Τούρκου πρωθυπουργού στη Θράκη, προξενείο, να δράσει με έναν αστραπιαίο τρόπο. Ένα ανεκδιήγητο, τόσο ως προς το χρόνο όσο ως προς στον τόπο, γύρισμα σήριαλ, να το μεταβάλει σε προβοκάτσια. Αυτό ακριβώς έκανε. Από κει και πέρα, αρπάζοντας την ευκαιρία από τα μαλλιά, ανέλαβε την υπόθεση το προϊστάμενο της προξενικής αρχής, πολύπειρο σε παρόμοιες περιπτώσεις Τουρκικό κράτος. Την έκανε αμέσως πρώτο τηλεοπτικό θέμα, για να ακολουθήσει στη συνέχεια η Ελληνική πρωτεύουσα.

Κατά τη γνώμη μου δεν έχει μεγάλη σημασία ούτε η ούτως ή άλλως αναμενόμενη τουρκική στάση να επιβεβαιώσει το ρόλο της, ως ακόμη και στιγμιαία προστάτιδα των Πομάκων ούτε η λόγω της κεκτημένης ταχύτητας απολογούμενη κυβερνητική όσο πολιτική Ελλάδα. Η οποία κυριολεκτικά μπορεί ακόμη και να πνιγεί σε μια κουταλιά νερό. Αυτό θύμιζαν τα λόγια τους στο γυαλί. Όπως η ιστορία, τόσο η

παλιότερη όσο η πρόσφατη, βρίθει από ανάλογες περιπτώσεις. Πέραν των άλλων για άλλη μια φορά διαπίστωνε κανείς απόψε ότι η Θράκη στερείται αντιπροσωπεύσεων. Ούτε βουλευτές έδειξε ότι έχει ούτε Νομάρχες. Ούτε δημοσιογράφους εν Αθήναις.

Εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημασία, και που όπως έλεγε ο Ινονού δεν θα αργήσουν να προσφέρουν οι Έλληνες σε χρυσό πιάτο, είναι ότι η περίπτωση αυτή έχει να κάνει με Πομάκους. Συνιστά γι αυτό έναν πρόσθετο ελληνικό αυτοτραυματισμό αλλά και τραυματισμό της πολιτισμικής ταυτότητας της ίδιας της ιστορικής αυτής Θρακικής συνιστώσας. Μια λέξη και ένα όνομα λαού που απουσιάζει από το καθ ημάς πολιτικό λεξιλόγιο. Τόσο των κυβερνώντων όσο των αντιπολιτευόμενων.

Η έκφραση λύπης προς τους Πομάκους του Εχίνου, όπως και προς όλους τους μουσουλμάνους της Θράκης, και στις υπόλοιπες μειονότητες, τόσο την τουρκική όσο τους αθίγγανους, εκ μέρους της Πολιτείας και της πολιτικής, είναι το ένα. Η δημόσια συγγνώμη από τους καλλιτεχνικούς όσο και από τους τηλεοπτικούς παράγοντες που ενεπλάκησαν στο συγκεκριμένο συμβάν, είναι το άλλο. Αμφότερα, όπως εύκολα γίνεται κατανοητό, μπορούν να χρησιμεύσουν ως ουσιαστικός επίδεσμος στο διπλό τραύμα. Αυτή είναι η ουσία.

Οι δεσμοί Ελλήνων και Πομάκων είναι ιστορικά πολύ περισσότερο ισχυροί από τους δεσμούς της ομοδοξίας των τελευταίων με την Τουρκία. Την οποία το μόνο που την ενδιαφέρει στη Θράκη, είναι η προώθηση του κεμαλικού φαινομένου. Όπου το κλειδί είναι οι Πομάκοι. Και το οποίο δεν είχαν και δεν έχουν, ελέω των ίδιων των Πομάκων. Παρά τις όποιες καλές προς απόκτησή του, προσφερθείσες κατά καιρούς Ελληνικές υπηρεσίες.

Και δεν θα το αποκτήσουν αν ο ιστορικός αυτός Θρακικός λαός -από εικοσαετίας έγγραφα, ότι δεν είναι ούτε Έλληνες ούτε Τούρκοι ούτε Βούλγαροι- ιδωθεί από την πολιτική, αναπτυξιακή και πολιτισμική Ελλάδα, με έναν Ευρωπαϊκό τρόπο. Όπως και οι άλλες μειονότητες φυσικά. Μέχρι τώρα δεν συνέβη. Απεναντίας, υπάρχουν τομείς, όπως η παιδεία, όπου αναπτύχθηκε ελληνική συγκατάθεση στο φαινόμενο που έλεγα. Στα λόγια Ευρώπη, στην πράξη Κεμάλ.

Αν οι Θράκες που ζουν εκ τους σύνεγγυς αυτά, τα μεταφέρουν στους εν Αθήναις συμπατριώτες, τότε άλλη φορά οι τελευταίοι ίσως να μη θελήσουν να συνωστισθούν στο ποιος θα προβληθεί περισσότερο, και στο ποιος θα συντονίσει τις τελετές με τα γνωστά ελληνοτουρκικά βραβεία. Από την άλλη, μια μελετημένη ελληνική πολιτική θα συνέδεε αυτόματα τα δυο ζητήματα. Θα πήγαινε το μυαλό της κατευθείαν, από το συμβάν του Εχίνου Ξάνθης, στους Πομάκους. Ένας ακόμη λόγος για να προσεχτούν σαν κόρη οφθαλμού της Θράκης.

Δήλωση προς τα Μέσα, του πρώην Βουλευτή Έβρου,

Θράκη 17 Νοεμβρίου 2004,

5. Στη Θράκη των Πομάκων

Μπορεί η γειτονική χώρα να έχασε τρία μηδέν στην έδρα της από την Ουκρανία, όμως στην Ξάνθη κέρδισε με το ίδιο σκορ την πολιτική Ελλάδα. Το πρώτο γκολ είναι η ανενόχλητη προβοκατοροποίηση που έκανε από τα πρώτα μόλις λεπτά, στο γνωστό τηλεοπτικό επεισόδιο όσο και συμβάν. Το δεύτερο -πρόκειται για αυτογκόλ- είναι η αποσιώπηση από την Κυβερνητική δήλωση, όπως και από τους αντιπολιτευόμενους, ότι η περιοχή κατοικείται από Πομάκους.

Το τρίτο -και αυτό επίσης- αυτογκόλ, είναι η θλιβερή κάλυψη της τηλεοπτικής πρωτεύουσας. Η οποία κατέφυγε μέχρι και σε ακούσματα προσκεκλημένων τα οποία από χιλιόμετρα θύμιζαν λειτουργία πλυντηρίου. Όπως το ίδιο έκαναν με την υπόθεση του συλλαλητηρίου της Θεσσαλονίκης. Όλοι άλλωστε πλέον γνωρίζουν τα διαθέσιμα όσο συνήθη είδη των προσκεκλημένων ζευγών «απόψεων». Πρόσφατα μίλησα τόσο για το άχυρο, όσο και για το μετά λάσπης, άχυρο. Αν δεν μιλώ περί σταυλαχυρώνων, είναι γιατί δεν με φταίει σε τίποτε η κτηνοτροφία.

Από την άλλη οι επίσημες δηλώσεις της Πολιτείας όσο και της Εκκλησίας να μεν κινήθηκαν στην ουδέτερη σφαίρα του περί της ιερότητας των λατρευτικών χώρων αυτονόητου, και του προσήκοντος σεβασμού τους, όμως εάν από τη δεύτερη δεν θα μπορούσε κανείς να αναμένει περισσότερα, η πρώτη δεν μπήκε καν στο θέμα. Και κάποιιοι που εκ της πολιτικής προχώρησαν κάπως περισσότερο, μίλησαν για Έλληνες μουσουλμάνους και για την ειρηνική συνύπαρξη με τους χριστιανούς.

Αυτός ακριβώς είναι ο πυρήνας της νέας ελληνικής εθνοφοροσύνης στη Θράκη. Η μισή αλήθεια και το μισό ψέμα. Η αποσιώπηση της συνθήκης της Λοζάννης. Του πληθυντικού αριθμού, των μειονοτήτων. Εν προκειμένω, η αποσιώπηση ότι πρόκειται περί Πομάκων. Οι οποίοι κατοικούν στην ορεινή Ροδόπη και των οποίων η ιστορική και πολιτισμική ταυτότητα εξηγεί τον τόσο μεγάλο οίστρο των προξενικών αρχών της Κομοτηνής, να δράσουν όπως έδρασαν με την γνωστή επίσης αστραπιαία ταχύτητα. Δεν θα το έκαναν αν επρόκειτο για μέλη της τουρκικής μειονότητας.

Από την πρώτη στιγμή πρότεινα -σε δήλωση που έκανα- τη λύση της συγγνώμης. Αντί κάποιος να συμβουλευσει τους ανίδεους από τέτοια καλλιτεχνικούς όσο και τηλεοπτικούς παράγοντες να τη ζητήσουν -ακόμη και στην περίπτωση που επρόκειτο περί παρεξήγησης- από τους πολίτες του Εχίνου, έγινε αυτό που έγινε. Δεν ξέρω αν η άρνηση συνδέεται με την A.G.B., αφού παλαιόθεν ο ντόρος είναι είδος διαφήμισης ούτε γνωρίζω την έκταση της λεγόμενης βεβήλωσης, όμως γνωρίζω ότι ο οίκος του θεού του Ισλάμ στην περιοχή όπου διαδραματίστηκαν τα γεγονότα, έγινε οίκος πρωτοφανούς εμπορίου. Θα ωχριούν ακόμη και οι εβραίοι των γραφών.

Μια, παρούσα από την πρώτη κιόλας στιγμή, ολιγομελής προξενική ορχήστρα από την μια προωθούσε την πυρόσβεση ενώ από την άλλη υποδύονταν ρόλο συλλογικού Ιμάμη και υποβολέα. Ένας μπάσος, άλλος τενόρος, ένας τρίτος ενδιάμεσος, η δεύτερη φωνή. Όση όξυνση διοχέτευαν προς τους ομόδοξους, προς τα κάτω, τόσο ευγενικοί ήταν στις δηλώσεις στα Μέσα. Όπως και ως παρεμβαίνοντες προς τα αγωνιούντα για την κλιμάκωση Αθηναϊκά υπουργεία και υφυπουργεία, διαμεσολαβητές.

Εννοείται και προς την πέραν του ποταμού Έβρου πολιτική και ηθική αυτουργό. Κινούμενοι βάσει σχεδίου και υποκρινόμενοι εκατό τοις εκατό, εμπορεύτηκαν το

Ισλάμ με έναν απόλυτα επιτυχή τρόπο. Γιατί άλλο τα όποια -έστω ακόμη και θιγμένα- θρησκευτικά συναισθήματα των πολιτών και άλλο πράγμα η μετατροπή και συντήρησή τους σε πολύωρο παραλήρημα.

Αποτελεί παλιά και δοκιμασμένη, ιστορική συνταγή του γειτονικού κράτους. Όταν ο κεμαλισμός παραπαίει να καταφεύγει στον Ισλαμισμό. Δεν εξαφανίστηκαν τυχαία σε μια μόνο νύχτα, κατά τις προηγούμενες τουρκικές πολιτικές εκλογές, άπαντες οι έως τότε πρωθυπουργοί, υπουργοί και αρχηγοί. Αυτό ακριβώς το μοντέλο θέλησαν να εξαγάγουν στη Θράκη. Η καλύτερη αποπομακοποίηση είναι το Ισλάμ. Ας τους λένε όλους μουσουλμάνους. Ακόμη και Έλληνες μουσουλμάνους. Ουδέν πρόβλημα.

Το μόνο που ενοχλεί την Τουρκία είναι αυτή η λέξη: Πομάκοι. Να μην ακούγεται καθόλου. Να ξεχαστεί. Δεν δίνουν χρίσμα σε αιρετούς, αν βάλουν στο στόμα αυτή την απαγορευμένη λέξη. Κάποιοι μάλιστα από τους τελευταίους αυτούς έφτασαν να δηλώνουν δημόσια ότι τη θεωρούν ύβρη, ανακαλώντας στη μνήμη, τους γενίτσαρους. Ακόμη και τη λέξη Πομακοχώρια. Άλλους, που δεν είναι Μακεδόνες τους αποκαλούν Μακεδόνες. Στους Πομάκους, θεωρούν τη χρήση του ιστορικού τους ονόματος, ύβρη.

Πέραν όμως αυτών των τραγελαφικών, και πέραν της ελληνικής εθνοφροσύνης που έλεγα, υπάρχουν οι φηγούρες εκείνες, οι Πομάκοι διανοούμενοι που εδώ και πολλά χρόνια, αρνούμενοι τόσο την πολιτισμική γενοκτονία όσο τον αυτοχειρισμό, επιστρέφουν στην ιστορία διεκδικώντας ταυτόχρονα την πολιτισμική κληρονομιά που τους έκλεψαν. Και καταρχήν τη γλώσσα. Αναφέρομαι επίσης στη δική μας πρόσφατη δήλωση: είμαστε Πομάκοι. Και φυσικά στον από εικοσαετίας διαρκή διανοητικό, πολιτικό και ηθικό αγώνα για την αποκάλυψη όσο το μπλοκάρισμα της εξάπλωσης του Κεμαλικού φαινομένου, στη Θράκη.

Μπορεί το τελευταίο αυτό να επιβάλλει μεταξύ των άλλων, την αφωνία σε κάθε θεσμικό και αιρετό επίπεδο, από τον Έβρο μέχρι την Ξάνθη αν όχι τη Δράμα και την Καβάλα. Μπορεί οι όποιοι κομματικοί εξ Αθηνών, όσο οι τοπικοί αιρετοί, για τους προφανείς λόγους, να καμώνονται ότι δεν βλέπουν. Μπορεί η προπεσινή σιγή να αποτελεί ένα δείγμα γραφής. Μπορεί όσοι μίλησαν, καλύτερα να μη μιλούσαν.

Όμως παρόλα αυτά η αγαθή τύχη δεν εξέλιπε. Αιτία, μια πολιτική φράση κλειδί που φτάνει και περισσεύει. Η επαναπομακοποίηση των Πομάκων. Είναι σαν να λέει κανείς ότι εκτός από το αυγό του φιδιού υπάρχει η εκτροφή του μεταξοσκώληκα. Όλος όμως ο κύκλος. Από την επεξεργασία και παραγωγή μεταξιού, ως την ύφανση.

Που και να υπήρχε μια στοιχειώδης έστω, κρατική συμπαράσταση. Αν μη τι άλλο τα προβλεπόμενα από την εν ισχύει συνθήκη της Λοζάννης. Τα οποία όμως Τουρκία και Ελλάδα επί δεκαετίες παραβιάζουν εις βάρος της τελευταίας. Συγκεκριμένα εις βάρος της ιστορικής Θρακικής συνιστώσας που ζει στην ορεινή Ροδόπη. Μεταξύ των άλλων ως μια πολύμορφη πολιτισμική εξαφάνιση την οποία τα δυο γειτονικά κράτη επιβάλλουν από κοινού και με κλιμάκωση. Στη Θράκη των Πομάκων.

{*} *πρώην Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Θράκη 18 Νοεμβρίου 2004,

6. Η υπερύψωση του Προεδρικού πήχη

«Μπορεί στη γεωγραφία ο Ελικώνας και ο Κιθαιρώνας να είναι γειτονικά βουνά, όμως στην πολιτική, τα χωρίζει άβυσσος. Όπως στα πολιτικά πρόσωπα, στα οποία ουδέποτε οι ιδέες συνυπήρχαν με τις ερινύες. Πόσο μάλλον, όταν η Δημοκρατική τους διαδρομή και ιστορία, καταλήξει να μοιάζει με φάντασμα. Μείγμα καριερισμού με αμοραλισμό».
X. K.

Αν και η ηλεκτρονική όσο η πολιτική πρωτεύουσα έχουν μεγάλη ανάγκη -ειδικά το κομμάτι της τελευταίας που είχε ταχθεί υπέρ του σχεδίου του Γ. Γ. του Ο.Η.Ε. για την Κύπρο- εν τούτοις δεν πρόκειται να κομίσω κάποια γλαύκα. Καταρχήν αδυνατώ. Αλλά και να μπορούσα, θα το σκεφτόμουν πολύ. Αντίθετα θα ήθελα, αν επιτρέπεται, να θέσω ειδικά υπόψη των υπερασπιστών του ίδιου σχεδίου, που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο έδειξαν ότι ενδιαφέρονται για την Προεδρία της Δημοκρατίας, μερικές απλές, και κατά τη γνώμη μου, λογικές ερωτήσεις. Ανέρχονται σε δώδεκα. Η σειρά ίσως όφειλε να είναι διαφορετική, όμως αυτό δεν αλλάζει την ουσία.

Ας προχωρήσω στη διατύπωσή τους, αφού πω ότι επίσης τίθενται υπόψη των πολιτών προς τους οποίους εκφράζω με την ευκαιρία έναν μεγάλο όσο ανυπόκριτο σεβασμό. Και ότι δεν αισθάνομαι να είμαι τίποτε περισσότερο και τίποτε λιγότερο από αυτούς. Εννοείται και από τους παλιούς συναδέλφους, καθώς και τους νέους Βουλευτές. Και ότι με το σημερινό κείμενο ασκώ ένα αναφαίρετο δημοκρατικό δικαίωμα. Αν δεν υπήρχε το αθηναϊκό τηλεοπτικό τείχος, δεν θα κατέφευγα σε αυτό τον τρόπο. Όπως, αν υπήρχαν άλλοι Δημοκρατικοί θεσμοί. Ευτυχώς όμως υπάρχουν οι πύλες της Δημοκρατίας και τα περιφερειακά φύλλα. Ας αρχίσω:

Πρώτη. Δεν όφειλαν να αποδεχθούν την λαϊκή ετυμηγορία του 76% των Κυπρίων πολιτών; Βάσει ποιας δημόσιας δήλωσής τους αποδεικνύεται ο συγκεκριμένος όσο αναγκαίος σεβασμός; Με ποιον άλλο τρόπο μπορεί να εκφραστεί μια Ευρωπαϊκή Δημοκρατική παιδεία και ηθική;

Δεύτερη. Δεν τους ενόχλησαν οι αποκαλύψεις χρηματοδότησης της προπαγάνδας του «να», ακόμη και με επίσημα κονδύλια ενδιαφερομένων χωρών; Δεν όφειλαν, όταν το έμαθαν, να τοποθετηθούν εκ νέου απέναντι στην θέση που είχαν κρατήσει τον Απρίλιο, κατά τη διάρκεια του Δημοψηφίσματος;

Τρίτη. Δεν γνώριζαν ότι οι Η.Π.Α. ενδιαφέρονται για το όλον νησί και όχι μόνο για τα κατεχόμενα, όταν κάποιος εξ αυτών -όχι όλοι- έσπευδαν να κινδυνολογήσουν περί αναγνώρισής τους; Δεν διάβασαν το εν λόγω σχέδιο το οποίο, όχι εμμέσως αλλά αμέσως και μάλιστα πολύ σαφώς, περιγράφει εγκαθίδρυση ενός καθ ύψος κρατιδίου; Ότι αν επικρατούσε το ναι, τότε πέραν όλων των άλλων, από την παραμονή του Αττίλα μέχρι την πολλαπλή τουρκική εγγυοδοσία, η Κύπρος θα διοικούταν στην ουσία από γνωστής προέλευσης δικαστές όσο θεσμικούς διχαστές του ανώτατου συμβουλίου διοίκησης του νησιού;

Με ένα τέτοιο Αμερικανικό πολιτειακό μόρφωμα και με δεδομένα τα όποια κατά καιρούς και καθοδόν αναμενόμενα τουρκικά γκελ, πέραν από το παλαιόθεν γνωστό αβύθιστο αεροπλανοφόρο, δεν θα χρησίμευε μήπως ως χρυσό κλειδί της ευρύτερης γεωπολιτικής; Ποιο άλλο μπορεί να είναι το κοινό σημείο τομής της Ευρωπαϊκής και

της Μεσογειακής με την Μεσανατολική και Αφρικανική γεωοικονομία; Τι άλλο άραγε είναι το κέντρο βάρους; Ή μήπως πρέπει να επεκταθεί κανείς στη γεωιστορία;

Τέταρτη. Δεν τους πέρασε ποτέ από το μυαλό τι συμβαίνει στην υπόλοιπη αγορά; Ότι δηλαδή πέραν της αμοιβής παρακολούθησης ενός οποιουδήποτε έργου, και πέραν της αμοιβής επίβλεψης έως την αποπεράτωση, υπάρχει και η αμοιβή μελέτης; Και δεν αναρωτήθηκαν αν ίσχυε εν προκειμένω, κάποια αντιστοιχία;

Πέμπτη. Δεν ενδιαφέρθηκαν να μουν στον κόπο να δουν, πόσα σχέδια μέχρι σήμερα έχουν πληρωθεί και μάλιστα αδρά; Δεν είχαν ακούσει ποτέ ότι κάποιοι από τους μελετητές τέτοιων σχεδίων, στα οποία μάλιστα έδωσαν και τα ονόματά τους, υπήρξαν παράλληλα επί ετη πολλά νομικοί σύμβουλοι επί αμοιβή σε γειτονική προς την Ελλάδα και την Κύπρο, χώρα; Η οποία συμπίπτει με τον επί τρεις ολόκληρες δεκαετίες παράνομο εισβολέα όσο και νομέα με στρατιωτική δύναμη κατοχής στον Κυπριακό βορά;

Έκτη. Έστω σήμερα, με αφορμή την είδηση περί καταγγελίας των εργαζομένων στον Ο.Η.Ε. για σειρά σκανδάλων του επικεφαλής του Οργανισμού, δεν αισθάνονται την ανάγκη να άρουν, έστω προσωρινά, την όποια τους προηγούμενη εμπιστοσύνη προς τον ίδιο άνθρωπο; Τον αρχιτέκτονα της μελέτης κατεδάφισης του οίκου της Κυπριακής Δημοκρατίας; Όσο και μελετητή ανέγερσης του τετραμερούς -κατ έκταση όσο καθ ύψος- εκτρωματικού, αν μη τι άλλο, αυθαιρέτου;

Έβδομη. Δεν αισθάνονται μια μικρή, έστω και τώρα, εσωτερική ανάγκη να κάνουν αυτοκριτική για τη στάση τους στο πιο μεγάλο αυτό εθνικό ζήτημα; Έστω να πουν ένα MEA CULPA; Όπως για έργα που προωθήθηκαν υπό την υψηλή τους εποπτεία από υφιστάμενα πρόσωπα, καθώς επίσης και ομίλους;

Όγδοη. Υπάρχει κατά τη γνώμη ενός αντικειμενικού παρατηρητή, κανένα λογικό πολιτικό πρόσωπο που να μην αισθανθεί μεγάλη πολιτική όσο και ηθική ικανοποίηση στην περίπτωση που υπάρξουν απαντήσεις στα παραπάνω ερωτήματα; Ή μήπως δεν θα μετατραπεί αυτό σε ανάλογη τιμή αν μεταξύ των άλλων συμπεριλαμβάνονται όχι ένας αλλά δυο πρώην πρωθυπουργοί όσο και ισάριθμοι και πλέον, πολιτικοί αρχηγοί; Όλο δηλαδή το ανώτατο Ελλαδικό επιτελείο του ναι; Εκ του οποίου, επιπλέον, δυο τουλάχιστον, αλληθωρίζουν προς το Προεδρικό μέγαρο;

Είναι όμως δυνατόν η προεδρία της Ελληνικής Δημοκρατίας, ο συμβολισμός της ενότητας του έθνους των Ελλήνων, να εκληφθεί ποτέ ως έπαθλο του συγκεκριμένου ναι; Είναι μήπως πρότυπο αυτό για τις νέες γενιές; Δεν είναι πιο σωστό να προταθεί μια όχι αναγκαία αμιγώς πολιτική φιγούρα η οποία όμως να μπορεί να προσθέτει κύρος στη χώρα από τις σελίδες του βιογραφικού και τις διεθνείς διακρίσεις ως τις πολιτισμικές του αποσκευές; Δεν είναι πιο ωφέλιμο να μπορεί να ανταποκριθεί στο εγχείρημα για μια, καλής μορφής, θεσμική παγκοσμιοποίηση του νέου Ελληνικού ονόματος;

Μήπως δεν έχει προβάδισμα αν μια υποψηφιότητα εκφράζει τη συνάντηση της πλούσιας ιστορίας μας με ανάλογου μεγέθους και με διεθνή καταξίωση πολιτισμικό παρόν; Ή δεν πρέπει πέραν από τα πλείστα όσα υψηλά ηθικά ασυμβίβαστα να πληροί και τη γνωστή ρήση των στερνών τα οποία τιμούν τα πρώτα; Και αν ως προς το τελευταίο δεν είναι τέτοια η περίπτωση της στάσης στο Κυπριακό Δημοψήφισμα,

τότε ποια είναι; Αυτοί που με οιονδήποτε τρόπο προβάλλονται, όπως στις πρώτες θέσεις των μεθοδευμένων gallops, ποιο από τα διατυπωθέντα κριτήρια άραγε πληρούν; Και επί τέλους, προς τι το δικηγορικό μονοπώλιο;

Ένατη. Όμως και αν ακόμη κωφεύσουν για όλα αυτά, όπερ και το βέβαιο, θα είναι μικρό το εθνικό όφελος αν με την ευκαιρία αυτή, ανοίξει ένας δημόσιος διάλογος ανάμεσα σε πολίτες και των δυο απόψεων; Ή είναι κάτι το αμελητέο όταν, μεταξύ των άλλων, οι βάσεις νομιμοποίησης των όποιων προηγούμενων, πρώην όσο και νυν, αξιωματούχων ξαναρχίσουν να συζητούν για πολιτική; Ποιοι άλλοι θα ανησυχήσουν από μια τέτοια εξέλιξη, εκτός από τους όποιους χειριστές του υπαρκτού συστήματος της χρόνιας αυτής ελληνικής παρακμής; Και εκτός από εκείνους εκ της πολιτικής, οι οποίοι συστηματικά προβάλλονται από τους προηγούμενους;

Δέκατη. Δεν θα είναι, για παράδειγμα, θετικό, όταν την ίδια στιγμή η Ολλανδική Προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιστρέφει τις κωμικές επιστολές του Τουρκικού κράτους ως απαράδεκτες, να μην λαμβάνονται ούτε εδώ υπόψη και μάλιστα σοβαρά; Δεν είναι καιρός πλέον για τη χώρα μας να περάσει επιτέλους σε ένα ανώτερο πεδίο εθνικής πολιτικής παιδείας κατά τα πρότυπα μιας πολιτικής συμφωνικής ορχήστρας; Αυτής της πιο μοντέρνας μορφής, ενότητας;

Ενδέκατη. Δεν θα ήταν πιο επωφελές για τα εθνικά συμφέροντα του Ελληνισμού αλλά και την ίδια την ειρήνη στην ευρύτερη περιοχή να μελετηθεί και στη συνέχεια να θεμελιωθεί και να οικοδομηθεί μια υψηλής αντοχής πολιτική όσο πολιτειακή λύση για την επανένωση της μαρτυρικής Κύπρου με υλικά όλα εκείνα που προβλέπονται από ένα διπλωματικό, πολιτικό, αναπτυξιακό, πολιτισμικό όσο κυρίως ηθικό, made in Europe;

Δωδέκατη. Πως αλλιώς μπορούν όλα αυτά τα προαναφερθέντα να προωθηθούν αν δεν έχει προηγηθεί ένας σοβαρός Δημοκρατικός Ελληνοελληνικός διάλογος; Δεν θα αποδειχθεί τότε ότι είναι απαραίτητο να επεκταθεί και σε όλα τα υπόλοιπα κορυφαία ζητήματα του δημόσιου βίου της χώρας; Από το εθνικό και το αναπτυξιακό μέχρι το περιφερειακό, και όλα αυτά, στον αστερισμό μιας επόμενης Δημοκρατίας, της 4ης;

Όλος αυτός ο πολιτικός προβληματισμός, ο οποίος εκτίθεται με τη συγκεκριμένη μορφή, πέραν της μεγάλης εκτίμησης προς τους αποδέκτες, περιέχει έναν ανάλογο όσο βαθύ σεβασμό στη Δημοκρατική παιδεία. Κυρίως αυτή προσδοκά να υπηρετήσει. Κατά τη γνώμη μου εάν η τηλεοπτική εποχή και κατοχή, μετά των όποιων πολιτικών τους φίλων, έχουν από κοινού και από πολλών ετών εξοστρακίσει τη Δημοκρατία, πολύ πιο πριν είχε εξανμισθεί από το κλεινό άστυ, η ελπίδα.

Η οποία παρά τα περί του αντιθέτου λεγόμενα, δεν πεθαίνει πάντοτε τελευταία. Στην περίπτωση της Δημοκρατίας είναι η πρώτη που φεύγει. Ούτε αυτή μένει δηλαδή στην περιοχή της μείζονος πρωτευούσης. Ούτε σε κάποιον από τους πολιτικούς της θεσμούς. Βρίσκεται στην επόμενη Δημοκρατία. Και είναι η πρώτη που θα επιστρέψει. Εκεί χρειάζεται να αναζητηθεί. Όπως σε νέα θεσμικά εγχειρήματα που θα αναλάβουν να την αναπτρώσουν. Τόσο στο Δημοκρατικό πεδίο όσο στο Συνταγματικό.

Αν το ένα έχει να κάνει με τη δημιουργία νέου επιπέδου αντιπροσώπευσης στις αιρετές περιφέρειες -δημοψήφισμα για το περιφερειακό, δώδεκα περιφέρειες- το άλλο

αφορά στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη μοναδική ουσιαστική του προνομία να ορίζει σε αυτές τους εκπροσώπους του κράτους ενώ παράλληλα και από κοινού με τη Βουλή και την Κυβέρνηση να είναι οι τελικοί αποδέκτες των προτάσεων που θα υποβάλλουν οι ανεξάρτητες πνευματικές αρχές. Τα δυο think tanks. Οι συλλογικοί Αριστοτέλης και Δημόκριτος.

Το κλειδί είναι η περιφέρεια. Τα όποια άδεια παγκάρια ή η αγέννητη Δημοκρατία της δεν ακυρώνουν το πολυσύνθετο της προσωπικότητάς της. Για να αντιμετωπισθεί όμως ως τέτοια χρειάζεται να μην παραβλεφθεί κανένα της βασικό χαρακτηριστικό. Να αναδειχθούν όλα, όσα την συνθέτουν. Από την υπόστασή της ως εθνική ιστορική και πολιτισμική οντότητα και ως ευρωπαϊκή, γεωγραφική, διοικητική και οικονομική μονάδα, μέχρι τη Δημοκρατική, πολιτική, ηθική και αναπτυξιακή της διάσταση, και έως τη συμβολική και οραματική.

Όσον αφορά το πλήθος των περιφερειών, το οποίο μπορεί να συμπεριληφθεί στο Δημοψήφισμα για το περιφερειακό, εκείνο που θα προκύψει από την τελική επιλογή των προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων δεν θα έχει να κάνει μόνο με το αλάθητο κριτήριο των πολιτών. Ούτε με όλα όσα ακούγονται και λέγονται τις ημέρες αυτές. Γιατί όταν ακόμη και η ιστορία δεν αρκεί από μόνη της, και χρειάζονται και άλλα πράγματα -από το κλασσικό μέτρο έως τη γεωγραφία, να δράσουν επικουρικά στη διαμόρφωση επεξεργασμένης αριθμητικής πρότασης- τότε τόσο η θεοποίηση της γεωγραφίας όσο η ταυτόχρονη κατάργηση της ιστορίας, είναι άλματα στο κενό.

Δεν αναφέρομαι μόνο στην αντιπολιτευτική πρόταση με τα τέσσερα γεωγραφικά επώνυμα των προγραμματικών αναπτυξιακών περιφερειακών ομάδων ούτε στην εξ αυτών απουσία της Ελλαδικής Ανατολής. Γιατί πέραν του ότι όταν καταφεύγει κανείς σε τέτοιους όρους, εγκαταλείπει ή θέλει να διαγράψει την ιστορία -μια ματιά στον κόσμο αρκεί για να διαπιστωθεί- αδικεί εκ νέου τις περιφέρειες όταν τις προσεγγίζει ως άθροισμα κάποιων νομών και ως υπερνομαρχίες ή/ και διοικητικές μονάδες.

Αν από τη μια υπάρχει το μεγάλο πολιτικό και ηθικό κενό αυτών οι οποίοι επί δεκαετίες χειρίστηκαν το περιφερειακό και έφεραν τις μισές περιφέρειες στη θέση της Ευρωπαϊκής ουραγού και τις άλλες μισές στην πριν από την τελευταία, κατηγορία, τότε χρειάζεται μεγάλο θράσος να διαλαλούν ως νέα πραγματεία μια ακόμη πρόταση που στην καλύτερη περίπτωση συνιστά θεσμική μερικότητα. Όπως ίδιας κατηγορίας πολιτική είναι και η θεματική μερικότητα. Η εξαγγελία κάποιων εκατομμυρίων Euro κατά τις πρωθυπουργικές επισκέψεις στην περιφέρεια. Κοινό, το μηδέν εις το πηλίκο.

Ένα ψήγμα της ελπίδας που έλεγα, βρίσκεται στην κλασσική παραγωγική άσκηση πολιτικής λογικής. Όπως οι διατυπωθείσες, άλλη μια φορά, προτάσεις για τη σχέση του περιφερειακού με τη Δημοκρατία, όσο το ανέξοδο για την υλοποίησή τους. Όπως οι σημερινές ερωτήσεις. Άλλο όμως τα ρινίσματα, ακόμη και αν είναι από χρυσό, και άλλο είναι το ίδιο το χρυσό στο νέο κύκλο του Δημοκρατικού αγώνα που θα ανεβάσει την Πολιτεία των Ελλήνων στο βάθρο της Τέταρτης Δημοκρατίας. Αν είναι έτσι τα πράγματα, τότε πριν από τη σύνδεση του νέου ενοίκου του Μεγάρου της Ηρώδου του Αττικού με αυτή, προηγείται προφανώς η υπερύψωση του Προεδρικού πήχη.

{*} *Πρώην Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Θράκη 21 Νοεμβρίου 2004,

7. Ο ναός Ιωάννη Βατάτζη

Εικόνα α. Από το εποικοδομητικό μυθιστόρημα: Βαρλαάμ και Ιωάσαφ, 13ος αιώνας, Στην εικόνα, ο Ιωάσαφ ως ιππέας και ως οικοδομὸν ναὸ κλπ.,

Πηγή: Θησαυροὶ Ἁγίου Ὁρους, Μονὴ Ἰβήρων K 423, εκδοτικὴ Ἀθηνῶν,

Δεν είναι λίγες οι φορές που ένας άθλος εκλαμβάνεται από την πολιτική ως λάθος ή αντιστρόφως. Ίσως οι δυο λέξεις «άθλος» και «λάθος», πέραν των σκοπιμοτήτων, συγχέονται για έναν ακόμη λόγο. Επειδή περιέχουν τα ίδια ακριβώς γράμματα τα οποία απλά είναι τοποθετημένα σε διαφορετική σειρά. Το τρίτο γράμμα της πρώτης, γίνεται πρώτο στη δεύτερη λέξη ενώ τα άλλα παραμένουν όπως έχουν. Όμως όταν γίνεται κάτι ανάλογο από την ιστορία, με άλλης κλίμακας, μεγάλες όσο και σοβαρές υποθέσεις, οι οποίες αλλάζουν τον ρου της, τότε πάει πολύ.

Αναφέρομαι στην περίπτωση του Ἁγίου Ιωάννη του ελεήμονος. Του συμπολίτη μου, Ιωάννη Βατάτζη που εφέτος συμπληρώνονται επτάμισι αιώνες από το θάνατό του. Ενώ από τη μια είναι ο πιο σημαίνων ίσως της χιλιόχρονης ιστορικής διαδρομής -της καταχρηστικά λεγόμενης Βυζαντινής- από την άλλη, η κατάταξή του σύμφωνα με τις Ελλαδικές ιστορικές πηγές, υπολείπεται ακόμη και των ουραγών της ίδιας περιόδου. Ο άθλος, που έλεγα, ο οποίος εκλαμβάνεται ως λάθος. Το λάθος ως άθλος.

Είναι τέτοια η μεροληψία και παραποίηση, που ακόμη και τα ιστορικά λήμματα που αναφέρονται στον Ιωάννη Καντακουζηνό, είναι περισσότερα. Ίσως επειδή ο Βατάτζης δεν έκανε γαμπρό κανέναν Τούρκο. Ίσως επειδή έκανε πεθερό Γερμανό. Ίσως επειδή είχε ως think tank ένα σοφό, όπως ο Νικηφόρος Βλεμμύδης. Και ενώ θα ανέμενε κανείς, από την ορθόδοξη Εκκλησία, να επιδείξει μια άλλη αντιμετώπιση, αφού, μεταξύ άλλων, πρόκειται για έναν Άγιο και προστάτη μάλιστα των επαιτών, περιφρονήθηκε επί αιώνες και από την ίδια. Ας μην επεκταθώ σε άλλες εκδοχές της.

Υπάρχουν αμέτρητες περιπτώσεις αλλοίωσης και παραμόρφωσης της καθ ημάς ανατολικής ιστορίας της ίδιας περιόδου, από τις λεγόμενες δυτικές ιστορικές πηγές. Πρώτη, μεταξύ αυτών, φιγουράρει η περί Βυζαντινών επιβληθείσα ονομασία, για την αποκατάσταση της οποίας οι Ελληνίδες και Έλληνες ακαδημαϊκοί επέδειξαν μεγάλη αβελτηρία. Όχι βέβαια μόνο σήμερα. Ανέκαθεν. Όμως και ως προς αυτόν τον κανόνα της παραχάραξης όσο και την ανοχή αν όχι αποδοχή της, δεν λείπουν οι εξαιρέσεις.

Ένας καθηγητής γράφει ότι αν ζούσαν σήμερα οι Βυζαντινοί δεν θα γνώριζαν ότι είναι Βυζαντινοί, αφού ποτέ δεν λέγονταν έτσι. Μια άλλη εξαίρεση αφορά τα περί Βατάτζη ηλεκτρονικά διαθέσιμα διεθνή λήμματα. Υπερβαίνουν τα χίλια, όταν τα Ελληνικά δεν φτάνουν τα πενήντα. Ούτε είναι λίγοι οι ξένοι ιστορικοί που έκαναν ακαδημαϊκού επιπέδου έρευνες για τη ζωή και το έργο του ίδιου ανθρώπου.

Είναι η τρίτη φορά που για λόγους πολιτικής είμαι υποχρεωμένος να εμπλακώ με τα της Εκκλησίας. Η πρώτη ήταν όταν τον Οκτώβριο του 1988 πρότεινα η Παναγία Κοσμοσώτεια, αυτό το πιο αξιόλογο μνημείο του βυζαντινού πολιτισμού στη Δυτική Θράκη, να γίνει κέντρο λατρείας και Παναγία των Θρακών. Κάτι που ήδη έγινε. Η δεύτερη φορά ήταν όταν πρόσφατα έγραψα να εκλεγεί Αφρικανός Πατριάρχης. Δεν το έκανα γιατί είχα ψευδαίσθηση αλλά για να ανοίξει νέος λογαριασμός στην εθνική τράπεζα ιδεών. Να γίνει κάποια άλλη στιγμή. Γιατί όταν ο οικουμενισμός στερείται της πολιτισμικής ίριδας, τότε κινδυνεύει να υποβιβαστεί σε εθνικισμό και τοπικισμό.

Η σημερινή είναι η τρίτη φορά. Δεν θα μείνω στο ότι δυο συμπατριώτες Θράκες, ο ένας από τη Ίμβρο που μένει στην Πόλη και ο άλλος με καταγωγή από την Αδριανού και την Ξάνθη, βρίσκονται στο τιμόνι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όσο και της Ελλαδικής Εκκλησίας. Ούτε θα υπεισέλθω στα εσωτερικά τους. Νομίζω όμως ότι η γενέτειρα του Ιωάννη Βατάτζη, της οποίας, ειρήσθω εν παρόδω, επίτιμος δημότης με δωρηθείσα οικία είναι ο πρώτος, μπορεί να αποτελέσει τόπο μόνιμης συμφιλίωσης.

Μιλώ για την ανέγερση ναού του Ιωάννη Βατάτζη στο Διδυμοτείχο, με μια κοινή συνοδική, ανάλογα με τις δυνατότητες των Εκκλησιών, συνδρομή. Από συμβολική έως ουσιαστική. Όπως φυσικά από άλλες πηγές. Μηδέ εξαιρουμένης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Γιατί αν όποιο άλλο χριστιανικό δόγμα στη γηραιά Ήπειρο, διέθετε τέτοιας εμπέλειας αγιοποιημένο, με αίτημα του λαού, ηγέτη, θα είχε πράξει κάτι το ανάλογο, παλαιότεν. Ας μην επεκταθώ στην οικογενειακή του ευρωπαϊκή ρίζα και συνέχεια. Ούτε στις επιστολές στους Πάπες, όπου κυρίως ζωγραφίζει την Ελληνική ταυτότητα.

Καθοριστικό ρόλο μπορεί να παίξει η ιερά Μητρόπολη Διδυμοτείχου, Ορεστιάδας και Σουφλίου. Όπως και ένα επιστημονικό ίδρυμα με την συμμετοχή του Δήμου της πόλης και της Νομαρχίας Έβρου. Ένας πρόδρομος οργανισμός για τη μελέτη και επεξεργασία όσο κατάθεση και διεκδίκηση της πρότασης ίδρυσης Πανεπιστημιακής σχολής Βυζαντινών σπουδών, στον ίδιο τόπο. Υπάρχουν στη Ρωσία, στην Κύπρο και αλλού στην Γηραιά Ήπειρο, πλην Ελλάδας. Επόμενα και πλην της ιστορικής πόλης, που κατά τα άλλα διετέλεσε επανειλημμένα, πρωτεύουσα του Ανατολικού κράτους.

Άφησα για τελευταίο, το πλέον σημαντικό. Ο Δήμος Διδυμοτείχου, αποδεχόμενος ένα πλήθος από γραπτά μου για όλα αυτά, κήρυξε το 2004 ως έτος Ιωάννη Βατάτζη. Ο οποίος πέραν των διοικητικών του αρετών και της ανάπτυξης, υπήρξε ανακτητής, απελευθερώνοντας ολόκληρο σχεδόν τον λατινοκρατούμενο Ελληνισμό. Αυτός έκανε πράξη το όχι στο 1204, από το οποίο συμπληρώνονται φέτος οκτώ ακριβώς αιώνες.

Έχει ήδη προγραμματιστεί διεθνής εκδήλωση με τη συμμετοχή ακαδημαϊκών όπως και ειδικών επιστημόνων από την Ελλάδα, την Κύπρο όσο και την υπόλοιπη Ευρώπη.

Από την άλλη, τον Αύγουστο του 2006, ο ίδιος Δήμος διοργανώνει το παγκόσμιο συνέδριο Θρακών. Υπάρχει χρόνος για την σύνταξη προσχεδίου της αρχιτεκτονικής αναγέννησης του κάστρου. Η Ελλάδα μπορεί να ανακτήσει την πρώτη Βυζαντινή της πόλη. Αν γίνει η αρχή με το ναό, τότε ανάβει το πράσινο για τη συνέχεια. Γιατί η κιβωτός που ο Μανόλης Ανδρόνικος ονόμασε δεύτερη Ακρόπολη, σώζεται. Όπως το χιλιετές και πλέον τείχος που την περιτριγυρίζει. Είναι κρίμα όταν στην Ευρώπη τύνονται οι Μεσαιώνες με τόσες επενδύσεις, εδώ να ξεντύνονται οι αναγεννήσεις.

Οι μέχρι σήμερα τρόποι και δρόμοι για την ανάπτυξη της πόλης και της περιοχής, όπως και όλης της Θράκης, απέτυχαν. Όπως το ίδιο θα γίνει και με οποιοδήποτε άλλη απόπειρα ή και αναπτυξιακό νόμο, αν δεν ανοίξει νέος δρόμος. Ένα έξυπνο αγροτικό, διατροφικό, γαστρονομικό, πολεοδομικό, ακαδημαϊκό, πολιτισμικό, ενδυματολογικό, τουριστικό, και γι αυτό, αναγεννητικό οικονομικό αναπτυξιακό εγχείρημα. Άνοιγμα, όπως σημαίνει στα αρχαία Ελληνικά, η λέξη ανάπτυξη. Μια συνδυασμένη μορφή της. Η πρώτη πατημασιά μπορεί τότε να είναι ακόμη και ναός. Ο ναός Ιωάννη Βατάτζη.

{} Διετέλεσε Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Διδυμότειχο Νοέμβριος 2004,

8. Μια επίσκεψη στη Μόσχα

Πώς μπορεί να αποβεί πολύμορφα επωφελής

Όσο ένα συμπολιτευόμενο ή αντιπολιτευόμενο πολιτικό κόμμα στερείται ιδεών, δηλαδή επεξεργασμένης πολιτικής λογικής, τόσο τότε μοιάζει με ένα άδειο φορητό, χωρίς ωφέλιμο φορτίο. Με το μεικτό βαρύ να ταυτίζεται με το απόβαρο. Η ιστορία έδειξε ότι οι ιδέες χωρίς κόμματα ζουν. Όμως τα κόμματα χωρίς ιδέες δεν μπορούν. Οπότε για να επιζήσουν, καταφεύγουν σε ξένες. Αυτόχθονες για να τις καταστρέψουν και εισαγωγής για να τις εφαρμόσουν.

Αυτό δυστυχώς ζει η πολιτική Ελλάδα, παλαιόθεν. Το παράδειγμα με την ενέργεια και τη γεωοικονομία γενικότερα, είναι κραυγαλέο. Αντί η χώρα να προωθήσει την εθνική γεωοικονομία, στην πράξη εφάρμοσε κατά τα προηγούμενα έτη, και συνεχίζει να εφαρμόζει και σήμερα, εκείνη των εξ ανατολών γειτόνων. Τόσο στο ζήτημα των πετρελαιοαγωγών {1} όσο και στους αγωγούς φυσικού αερίου {1}. Ολόκληρη χώρα, μέλος της ΟΝΕ, επεφύλαξε για τον εαυτό της ρόλους τουρκικής επαρχίας. Ας μείνω όμως μόνο στο φιλικό προς το περιβάλλον, φυσικό αέριο και στα καμώματα ως προς αυτό, της πρώην κυβέρνησης.

Από τη μια συνήπτε memorandum understanding με το Ιράν και από την άλλη συμβόλαια αγοράς από τη γειτονική Τουρκία. Από χώρα transit που όφειλε να είναι η τελευταία, την αναγνώριζε σαν πρώτη πωλήτρια -και επειδή ντρέπονταν, το έκρυβε- {1} ακυρώνοντας στην πράξη όσα υποτίθεται ότι προωθούσε με τις περί την Κασπία όντως παραγωγικές χώρες του ενεργειακού αυτού καυσίμου. Τι δρόμος μεταξιού. Αυτός είναι δρόμος στεναγμών αν δεν είναι οδός αναπαύσεως. Ενεργειακό υποχείριο αν όχι υποπόδιο.

Με τον αέρα λοιπόν της χώρας tank φυσικού αερίου η Τουρκία, τι κάνει. Πηγαίνει στον ηλεκτρονικό πίνακα με τους ουκ ολίγους αγωγούς από τους οποίους το προμηθεύεται. Κλείνει τη Ιρανική στρόφιγγα και παζαρεύει νέα σύμβαση. Μόλις το πετύχει, κλείνει τη Ρωσική του blue stream μέχρις ότου να μειώσει και τις εκεί τιμές του αρχικού συμβολαίου. Έχοντας κατά νου ότι θα υπάρξει και νέος κύκλος μόλις αυτό καταστεί δυνατό, μετά τις αναγκαίες ποσότητες από το Αζερμπαϊτζάν και το Τουρκμενιστάν. Ας μην επεκταθώ στη στρόφιγγα της παροχής της Προύσας, προς τη μονάδα παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος από φυσικό αέριο που βρίσκεται στην Κομοτηνή. Γιατί δεν έχει γίνει ακόμη ο αγωγός. Όταν γίνει, τότε θα τα ξαναπούμε.

Δεν ξέρω τι εθνικότητας φυσικό αέριο θα προμηθεύεται η Ελλάδα από το μεσίτη που τον βάφτισε παραγωγό. Μπορεί να είναι και κοκτέιλ. Αλλά ό,τι και να είναι, το μεν κόστος ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο θα γίνεται εδώ απλησίαστο, οπότε θα ακολουθήσει η σύναψη συμβολαίων προμήθειας τουρκικού ηλεκτρικού ρεύματος, λόγω της ανταγωνιστικότητας του τελευταίου. Το περιβόητο κόστος παραγωγής των ημεδαπών βιομηχανικών μονάδων τότε αντί να μειώνεται, θα καλπάζει. Τα λέω αυτά σε εκείνους που μιλούν για ανταγωνιστικότητα και δεν ξέρουν τι λένε. Εκτός αν μπει

χέρι στις ανελαστικές δαπάνες. Στις αυξήσεις αν όχι στους ίδιους τους μισθούς των εργαζόμενων. Των οποίων οι κεντρικές αντιπροσωπεύσεις αν και όφειλαν από παλιά να συμπεριλάβουν στην παιδεία τους τέτοια ζητήματα, είχαν άλλα ενδιαφέροντα.

Μια όψη του Ελληνικού ενεργειακού γόρδιου δεσμού είναι ότι το Ρωσικό αέριο που η Ελλάδα προμηθεύεται από το εσωτερικό Βουλγαρικό δίκτυο -μια άλλη παλιά αμαρτία και αυτή- είναι κατά τι ακριβότερο από το κοκτέιλ που έλεγα, και που έχει την αιτία του στη μη τήρηση εκ μέρους της Ελλάδας των αρχικών της συμβατικών δεσμεύσεων με τη Ρωσία. Κάτι το οποίο αποτέλεσε το άλλοθι για την αγορά από την Τουρκία, με υποβολέα όσο και παράνομο, τις υπέρμαχες των μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης, Ηνωμένες Πολιτείες. Κάτι ως προς το οποίο συναινεί και προωθεί και η παρούσα Ελληνική κυβέρνηση.

Άλλη μια φορά, η μόνη που μπορεί να δώσει την απάντηση στο τι δέον γενέσθαι, είναι η πολιτική. Εν προκειμένω η πολιτική γεωοικονομία {1} & {2}. Από παλιά η Ελλάδα είχε πολλούς λόγους να εγγράψει στην πολιτική ατζέντα επιπέδου συνόδου κορυφής, το ζήτημα της ένταξης της Ρωσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πέραν των άλλων, η αποκατάσταση της ιστορίας όσο της γεωγραφίας και του πολιτισμού, θα αναδιάτασσε τη λίστα αναμονής. Μια καλή χρονική στιγμή ήταν το πρώτο εξάμηνο του 2003, όταν προέδρευε και γινόταν η κοινή σύνοδος Ε.Ε. Ρωσίας στην Αγία Πετρούπολη. Το είχα προτείνει {2}. Ίσως έπρεπε να το σφυρίξω σε κανέναν άλλον να το πει. Αλλά ποιον.

Μπορεί τόσο η Ρωσία όσο η Τουρκία να υπήρξαν στο παρελθόν αυτοκρατορίες, όμως άλλο η μια, άλλο η άλλη. Η πρώτη -δεν ξέρω αν η τσίπα είναι σλαβική λέξη- ποτέ δεν θα έβαζε μέσον, όπως συστηματικά κάνει η δεύτερη, κουβαλώντας να τη στηρίξουν μέχρι και υπουργούς από τις Η.Π.Α. Και όχι μόνο αυτό αλλά που φτάνει να θυμίζει το μαθητή, που δεν αναγνωρίζει τους εξεταστές του, όταν δεν τους απειλεί και από πάνω. Και αν οι μαθητές έχουν και το ελαφρυντικό της νεαρής ηλικίας, ποιο είναι το ελαφρυντικό στην περίπτωση που συζητάμε; Γιατί οι ειρκτές ιστορικών λαών όσο των ηγετών τους, είναι λίαν επιβαρυντικά. Γιατί αν ληφθούν υπόψη έστω και ως ουδέτερα, τότε θα κριθούν και τα ίδια τα κριτήρια της Κοπεγχάγης.

Ίσως κάποιοι στο κλεινό άστυ να ξέχασαν την Ευρώπη που θα εκτείνονταν από τον Ατλαντικό έως τα Ουράλια. Ίσως να εκλογίκευσαν μέσα τους τα περί Ρωσικής μαφίας. Ίσως να μη τους άφηναν άλλοι, μακράν ευρισκόμενοι, να το κάνουν. Πάντως όλοι αυτοί είδαν στη συνέχεια ότι, ναι μεν δεν ήταν η Ελλάδα μέλος του συμβουλίου ασφαλείας του Ο.Η.Ε., όμως ένα από τα μέλη της, αν όχι περισσότερα, φέρθηκαν ως Ελλάδα, στην περίπτωση της Κύπρου. Και αυτό τότε. Μόλις τον περασμένο Απρίλιο. Όταν ο τύπος γιέσμαν των Αθηνών, πέραν των δυο αλήστου μνήμης πρωθυπουργών, συμπεριλάμβανε και ισάριθμους τουλάχιστον αρχηγούς. Κάτι για το οποίο εκκρεμεί ακόμη η αυτοκριτική όλων τους.

Κανείς εκ των εικοσιπέντε δεν θα μπορεί να διαφωνήσει, αν έστω και τώρα τεθεί το ζήτημα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ως προς την ιστορική, γεωγραφική και φυσικά την πολιτισμική της διάσταση. Η οποία πέραν όλων αυτών, θα συμπεριλάβει επίσης την Ευρωπαϊκή πολιτική γεωοικονομία και τη γεωοικονομική Δημοκρατία. Ούτε καν ο Βρετανός πρωθυπουργός θα είχε να αντιτάξει κάτι σε όλα αυτά. Γιατί δεν είμαστε εμείς που παίρνουμε φυσικό αέριο, διαμέσου υποθαλάσσιου αγωγού που διασχίζει κατά μήκος, ολόκληρη Βαλτική θάλασσα. Γερμανία και Αγγλία παίρνουν.

Μπορεί πολλά από αυτά να μη μπορούν να συζητηθούν σε ένα επίσημο ταξίδι Έλληνα πρωθυπουργού στη Ρωσία. Όμως όλοι το κάνουν. Κάτω από τη γλώσσα τους έχουν τη Γηραιά Ήπειρο και την Ε.Ε. Αυτήν έχουν ως άσσο. Αλλά είναι και θέματα για τα οποία ένα νεύμα αρκεί. Εκείνο πάντως που μπορεί να μπει καθαρά, είναι η χρήση των δυο ανενεργών για το βαλκανικό χωροταξικό, χερσαίων αγωγών φυσικού αερίου.

Μιλώ γι αυτούς που διατρέχουν παράλληλα προς τον δυτικό Εύξεινο φτάνουν λίγο πιο πάνω από το Ορμένιο Έβρου, προτού στρίψουν στην Τουρκία. Η οποία, λόγω του υποθαλάσσιου blue stream, θα σταματήσει να προμηθεύεται εξ αυτών, αν δεν το έχει ήδη πράξει. Οπότε μπορεί άνετα πλέον να μπει μπροστά η διπλής φοράς ενεργειακή Εγγατία οδός, Μπουργκάς, Ορμένιο, Αλεξανδρούπολη, Ηγουμενίτσα, Οτράντο, κλπ. Και όταν δεχθεί η Τουρκία να αποτελέσει transit country, η ιστορική οδός τότε, μετά χαράς, να εμπλουτισθεί με επιπλέον ποικιλίες φυσικού αερίου, από την ευρύτερη περιοχή της Κασπίας, με προορισμό προς τη γηραιά Ήπειρο {1}.

Μια νέα σύμβαση μεταξύ Ελλάδας και Ρωσίας με καινούργιο τιμολόγιο -όχι πιο ακριβό από τις διεθνείς συμβάσεις της Ευρωπαϊκής αγοράς- θα είναι προς αμοιβαίο όφελος των δυο χωρών και των οικονομιών τους. Πρώτον δεν θα αχρηστευθούν οι δυο Βαλκανικοί αγωγοί και δεύτερον η Ελληνική οικονομία μπορεί να προσδοκά σε πλείστα όσα οφέλη, από την πρόσθετη αύξηση της χρήσης του καθαρού καυσίμου. Από τα θερμοκήπια και την αγροτική οικονομία ως την ηλεκτροπαραγωγή. Και από τα νοικοκυριά ως τις βιομηχανικές μονάδες.

Αυτή είναι μια πολιτική και πολιτική γεωοικονομία που μπορούν να προωθήσουν δομικού τύπου ανταγωνιστικότητες. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο με την πολιτική που εφαρμόστηκε ως σήμερα. Χρειάζεται μια νέα. Αν το ένα βήμα της είναι η έναρξη της περιγραφείσας διευθέτησης του ενεργειακού, η εισαγωγή του θέματος της διεύρυνσης σε μια επόμενη σύνοδο της Ε.Ε., είναι το άλλο. Κατά τη γνώμη μου, τέτοιου τύπου στρατηγικές κινήσεις πολιτικής μπορούν να συμβάλουν να αναχθούμε σε νέο πεδίο πολιτικής γεωοικονομίας. Σε μια χώρα που μπορεί να αναπτύξει ένα πρωταγωνιστικό, ηθικά όσο πολιτικά, Ευρωπαϊκό πρόσωπο όσο πρότυπο. Αυτές δείχνουν το δρόμο. Το ίδιο σημαίνει η αρχαία ελληνική λέξη *ηγεμονία*: *το προπορεύεσθαι, το δεικνύειν την οδόν*. Πως μπορεί να αποβεί πολύμορφα επωφελής, μια επίσκεψη στη Μόσχα.

Σημειώσεις:

{1} Χρήστος Κηπουρός, *Αγώνας για τη Γεωοικονομική Δημοκρατία*, εκδόσεις Γόρδιος, Αθήνα 2002,

{2} ο.π. *Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας*, Κε. Γε. Με., ηλεκτρονική έκδοση, Θράκη 2004. Μεταξύ άλλων η εργασία είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης,

{*} Το κείμενο του πρώην Βουλευτή Έβρου γράφτηκε με αφορμή το ταξίδι του Έλληνα πρωθυπουργού στη Ρωσία.

Θράκη 7 Δεκεμβρίου 2004,

9. Πανί, γυαλί και πολιτική

*«Η ανά τον κόσμο επιστροφή στο πανί
όσο και η χρήση του σινεμά ως Μέσου,
σχετίζεται με αποστροφή για το γυαλί,
όπως με τα μπαστούνια στο internet».*

X. K.

Ποτέ δεν αμφισβήτησα ότι η ιστορία και επόμενα η σημειωτική, είναι χρήσιμες μέθοδοι ερμηνείας των πραγμάτων. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι και πασπαρτού. Ακόμη και όταν μπορούν να ερμηνεύσουν και τα δυο συγκρινόμενα ιστορικά μεγέθη. Όπως για παράδειγμα στην περίπτωση του πολιτικού κειμένου, *ανήθικη γεωοικονομία* {1}, όπου έκαμνα παραλληλισμό μεταξύ Τροίας και Βαγδάτης. Ένα χρόνο και πλέον, πριν από την προβολή του γνωστού κινηματογραφικού έργου, *Τροία*.

Τα λέω αυτά διότι η γεωοικονομία, και εξ αυτής ειδικά η πολιτική γεωοικονομία, ερμηνεύει πληρέστερα και καλύτερα από πολλές άλλες επιστημονικές θεωρίες, τις εξελίξεις. Εάν, όπως είναι οφθαλμοφανές, η εισβολή στη Μεσοποταμία, αναδίδει από χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά, την οσμή του πετρελαίου, δεν είναι δύσκολο με κοινή χρήση των αναλυτικών εργαλείων και μεθόδων που ήδη αναφέρθηκαν, να οδηγηθεί κανείς στο συμπέρασμα, ότι δεν υπήρξε ποτέ Τρωικός πόλεμος -έστω και αν έμεινε έτσι γνωστός- αλλά εισβολή.

Μια εισβολή από ομοεθνείς. Και γι αυτό πολύ χειρότερη. Αυτή είναι η αλήθεια. Και αυτή είναι το εθνικό, όπως θα έλεγε και ο επανήσιος ποιητής. Η Τρωική γης δεν έγινε μαδιάμ για τα μάτια της Ελένης αλλά για τη γεωοικονομική θέση της πόλης του Έκτορα, που μέσα από τους στίχους του μεγαλύτερου βάρδου της οικουμένης Όμηρου, δίδαξε σε όλους τους λαούς, ότι το αμύνεσθαι περί πάτρης είναι μοναδικός οιωνός άριστος. Μακαρίζω τους προγόνους μου Θράκες που τάχθηκαν με το μέρος των συγγενών τους άλλωστε, Τρώων. Όπως ανέκαθεν οι Έλληνες συντάσσονται με τους αμυνόμενους ιστορικούς λαούς. Δεν πιστεύω ιδιαίτερα στην περί του αλάθητου αισθητηρίου θεωρία, όμως αν η ελληνική αλληλεγγύη είναι κάτι, είναι παροιμιώδης. Δεν αναφέρομαι βέβαια στα Μέσα αλλά στο μέσα όσο το έξω του λαού μας.

Το θέμα επανήλθε στην επιφάνεια με την ταινία *Τροία*. Η οποία, εμμέσως πλην σαφώς, διεκδικούσε να πάρει τη θέση των γνωστών από την εισβολή στο Βιετνάμ,

πράσινων μπερέ. Εάν βέβαια, λόγω της περιορισμένης ορατότητας, δεν το διέκρινε η ηλεκτρονική όσο και η δημοσιογραφική Αθήνα, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συνέβη σε άλλες Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Σε μια από αυτές που βλέπουν, γνωστή και ως πόλη του φωτός, είδαν το φως κείμενα {2}, κινούμενα στην ίδια ακριβώς συχνότητα με την *ανήθικη γεωοικονομία*. Χάρηκα μεν γιατί επιβεβαιώνονταν οι απόψεις που εξέφρασα σε ανύποπτο χρόνο, πολύ προγενέστερα, ταυτόχρονα όμως σκέφτηκα την Αθηναϊκή πολιτική. Αυτή την πολύχρονη όσο πολύχρωμη τηλεοπτική συμπολίτευση.

Από τη μια το συγκεκριμένο γεγονός και το ενεργό αντιδημοκρατικό ηλεκτρονικό αθηναϊκό τείχος και από την άλλη η ολοκλήρωση εν τω μεταξύ των γυρισμάτων της νέας υπερπαραγωγής *Αλέξανδρος*, επέβαλαν να επανέλθω και εγώ και να γράψω τα *Οβάλ μυαλά*. Για τη μεν *Τροία* να πω ότι «*το μήνυμα που στέλνει στις μικρές χώρες είναι να τις παροτρύνει να συμφωνούν πάντοτε με τις αποφάσεις των μεγάλων*». Επίσης «*Με όσα βάζει στο στόμα του Οδυσσέα, διδάσκει την υποταγή σε αυτές*», καταλήγοντας ότι «*άλλο Οδυσσέας, άλλο Μπαρόζο*» {3}. Όλα αυτά πολύ πριν από την ανάθεση στον τελευταίο, της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κρίμα που δεν ζει ο Μποστ. Θα έγραφε εκ νέου το περί της νήσου των Αζορών στιχούργημα. Και θα συναινούσαν νομίζω και οι άλλοι συντελεστές του ωραίου αυτού όσο επίκαιρου άσματος.

Στο ίδιο κείμενο, και με βάση την ίδια παιδεία της πολιτικής γεωοικονομίας, η οποία από παλιά σημειωτέον ανθεί στις Η.Π.Α., σημείωνα και τον αλληθωρισμό της ταινίας *Αλέξανδρος* προς τη νέα Περσία. Μπορεί μεν άλλοι να είναι η ματαίωση του Ιρανικού ατομικού προγράμματος όμως η ουσία «*θα έχει να κάνει με τα δεύτερα σε ποσότητα στη γη, κοιτάσματα φυσικού αερίου*» {3}. Κατά τη γνώμη μου, η ανά τον κόσμο επιστροφή στο πανί όσο και η χρήση του σινεμά ως Μέσου σχετίζεται με αποστροφή για το γυαλί, όπως με τα μπαστούνια στο internet. Αν οι Η.Π.Α. αποτελούν τέτοια περίπτωση, η Ελλάδα έχει τα πρωτεία της αποστροφής.

Δεν είναι μόνο ότι στη γενέθλια αυτή χώρα της Δημοκρατίας συστηματικά πλέον εφαρμόζεται από ετών τηλεοπτική κατοχή. Ένα τελευταίο κρούσμα αφορά τα γραπτά που ανέφερα. Και πάλι δεν θα το εξιστορούσα αν δεν επέμεναν φίλοι να απαντήσω σε όσα διαμείφθηκαν το βράδυ της περασμένης Δευτέρας σε έναν μεγάλο τηλεοπτικό σταθμό της Αθήνας. Όπου, προφανώς μετά προηγούμενη συνεννόηση, ο πολύξερως ερωτών -καταστείς για μια μόνο στιγμή, ανήξερως- έθεσε ζήτημα προεκτάσεων των συγκεκριμένων ταινιών, ελάχιστα δευτερόλεπτα πριν κάνει λόγο για γελοιότητες, ο απαντών. Ένα «πόρισμα» ως προς το οποίο η ομήγυρη του χορού συναίνεσε. Κάποιοι δε που πήγε να ψελλίσει κάτι, ήταν εύκολο να διακοπεί, λόγω link, η σύνδεσή του.

Δεν θα διαφωνεί κανείς ότι όταν στην κλασσική Αθήνα κάποιοι έκαναν λόγο περί επαϊόντων, σαφώς και δεν εννοούσαν τέτοιες περιπτώσεις. Γιατί τότε εκτός από την *Τροία*, θα παρέπεμπε επίσης στον ερειπιώνα της Βαγδάτης, και το ίδιο το φιλοσοφικό οικοδόμημα των αρχαίων μας χρόνων. Γιατί αν η πολιτική, όπως έλεγε ο Αβδηρίτης σοφός, είναι σπουδαία τέχνη, τότε η κριτική, θα προσέθετα με τη σειρά μου, οφείλει να είναι ακόμη πιο σπουδαία. Μια τέχνη μέσα στην τέχνη. Μια τέχνη τεχνών. Μια μεγάλη όσο και διαρκής σπουδή της πολιτικής και πολιτισμικής λογικής.

Αν η επεξεργασία της τελευταίας οδηγηθεί στο να παραγάγει πνευματικά προϊόντα και εφόσον αυτά με τη σειρά τους πετύχουν -με την ευγενή συνδρομή των Ελληνικών- να γίνουν καθομιλουμένη, τότε είναι θέμα χρόνου για το πέρασμα από το

υπάρχειν στο άρχειν. Πότε; Όταν οι ιδέες γίνουν γλώσσα. Μπορεί ο οφειλόμενος μεγάλος όσο και βαθύς σεβασμός σε κάποιες έστω όψεις της ημεδαπής έβδομης τέχνης να επιβάλει να πει κανείς ότι το πανί θα διασωθεί. Και ότι θα τιμήσει το όνομα της ομώνυμης τέχνης. Ή και θα αναγεννηθεί. Όπως ανάλογα μπορούν να ειπωθούν για το σανίδι.

Δεν μπορεί όμως να ειπωθεί το ίδιο για το γυαλί, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη η ανίατη παθογένεια στην οποία έχει περιέλθει από πολλών ετών. Ιδίως το εν Αθήναις. Το οποίο συστηματικά εκλαμβάνει τις ιδέες όσο και την ελεύθερη και απρόσκοπτη διακίνησή τους -επόμενα την ίδια την ψίχα της Δημοκρατίας- ως ιό, πριν εφαρμόσει ψεκασμό. Όπως το εντομοκτόνο. Λες και οι πολιτικές ιδέες είναι επικίνδυνα έντομα. Ή τίποτε περονόσπορος, όπως έλεγε προ δεκαετιών στη Θεσσαλονίκη αξιωματούχος χωροφυλακής. Ίσως όμως ακόμη και η κληρονόμος του τελευταίου -η χθεσινή όσο και η σημερινή Ελληνική τηλεόραση, που τον διαδέχθηκε αν δεν τον ξεπέρασε, και την οποία ο Καραβίδας θα ονόμαζε ιδωτικοδημόσια- μπορέσει να βρει ένα δρόμο.

Το ζήτημα όμως αυτό, που είναι η άλλη όψη αν όχι η πρόσοψη της Δημοκρατίας, ξεπερνάει κατά πολύ τις πρόσκαιρες, τις μερικές οπτικές. Το να σκέπτεται κανείς ως τμήμα. Γιατί είναι πολύ πιο ευρύ. Δεν αφορά μόνο τους βασικούς μετόχους. Τους πασίγνωστους εκείνους φυσικούς αυτουργούς που από κοινού μετά των πολιτικών φίλων τους ως οργανικών προεκτάσεων, εξοστράκισαν εδώ και έτη τη Δημοκρατία, υποκαθιστώντας την με καρικατούρα. Όπως όμως δεν είναι ζήτημα μιας νέας βαφής της τελευταίας. Το πρόβλημα δεν είναι χρωματικό.

Χωρίς τη θεσμική αναδιάταξη της περιφερειακής Ελλάδας και την απόκτηση όλων όσα διαθέτουν οι υπόλοιπες Ευρωπαϊκές περιφέρειες, δεν πρόκειται να παλιννοστήσει καμιά Δημοκρατία. Πώς να άρχει κάτι που δεν υπάρχει. Στο βιβλίο που έγραψα για την Τέταρτη Δημοκρατία, από το αιρετό των περιφερειών και τους δυο συλλογικούς σοφούς μέχρι την Προεδρία της νέας Ελληνικής Πολιτείας, αυτό διαπίστωσα. Εκεί περιμένει, φορώντας τα καλά της, να τη φωνάξουν. Ο δρόμος της Δημοκρατίας προς την πρωτεύουσα όσο της πρωτεύουσας προς τη Δημοκρατία, περνάει μέσα από την περιφέρεια.

Σημειώσεις:

{1} Χρήστος Κηπουρός, *Ανήθικη γεωοικονομία*, Ιαν. 2003, *Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας*, Έβδομη έκδοση, σε ηλεκτρονική μορφή. *Ιστοσελίδα του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης*,

{2} Νουβέλ Ομπσερβατέρ, *τεύχος της Πέμπτης 27 Μαΐου 2004*,

{3} Χρήστος Κηπουρός, *Οβάλ μυαλά, Τρία παραδείγματα σημειωτικής*. *Θράκη Τροία Μεσοποταμία*, βλ. *μηχανές αναζήτησης*. *Θράκη Ιούνιος 2004*,

{*} *Διατέλεσε Βουλευτής Έβρου {1993–2000}*,

Διδυμότειχο 10 Δεκεμβρίου 2004,

10. Συμβουλοκράτορες

«Δεν λέω ότι οι πολιτειακοί παράγοντες όπως και ο οποιοσδήποτε ασχολείται με την πολιτική, θέλουν το κακό του τόπου. Λέω ότι η πολιτική είναι αυτή η οποία έχει πολύ υψηλές απαιτήσεις από τους ανθρώπους της».

X. K.

Πολλά χρόνια τώρα, δεν θυμάμαι μια περίπτωση στα μεγάλα εθνικά ή πολιτικά ζητήματα, όπου οι πολιτικοί θεσμοί της χώρας, να έπεσαν μέσα στις προβλέψεις τους. Οι αστοχίες αυτές αποτελούν την αιτία στην οποία οφείλεται κυρίως η κακή ποιότητα της Ελληνικής πολιτικής. Το μόνο που πετυχαίνει η ανάληψη του εξωραϊσμού τότε από τα Μέσα, είναι σύντομα, όσο πάντοτε, να καταλήγει εις βάρος της Δημοκρατίας. Και όχι μόνο αυτό. Αν ψαχτεί η υπόθεση περισσότερο, η ίδια αστοχία ενοχοποιείται και για το καβγατζίδικο στιλ της εν Ελλάδι πολιτικής. Από την άλλη, το γνωστό Μεσογειακό ταμπεραμέντο περισσότερο με τα φαινόμενα που απατούν έχει σχέση, παρά με την πραγματικότητα.

Μπορεί να έμειναν στην ιστορία οι λεγόμενοι Ομηρικοί καυγάδες, όμως άλλα διδάσκει η κλασική Ελλάδα. Αυτή, η μεταξύ άλλων, πατρίδα της πόλης, του άστεως, όπως της Ποιητικής και της εξ αυτής Κωμωδίας. Και μπορεί μεν ο Πλάτων να μην τις είχε σε μεγάλη εκτίμηση, δεν συνέβη όμως το ίδιο με τον Αριστοτέλη. Απόδειξη ο «περί Ποιητικής» {1} τόμος. Ο οποίος ναι μεν τελειώνει απότομα, με τον υπόλοιπο για την Κωμωδία να έχει βρει, όπως κάποιοι διατείνονται, τραγικό τέλος, όμως και η ρήση του δάσκαλου του Αλέξανδρου, σε ένα άλλο βιβλίο του: «και το μόνον γελώντων ζώων, άνθρωπον», είναι ενδεικτική. Αν δεν ανακαλεί στη μνήμη, το «άνθρωπος, φύσει ζώων πολιτικό» από τα πολιτικά του.

Ας μην επεκταθώ στη σφαίρα της τέχνης που κινούνται τραγωδία και κωμωδία. Αν είναι κοινή και ισοϋψής, και πως το Αριστοφάνειο έργο συνέβαλε στην υπόθεση της Δημοκρατίας. Ούτε στη συσχέτιση του γέλιου και της γνώσης με το φόβο, στο «όνομα του ρόδου» και τους καθολικούς μοναχούς του μεσαίωνα, που ως κορυφαίο θεσμό, είχαν την πυρά. Οφείλω όμως να αναφερθώ στην καθ ημάς Ανατολή και στην τράπεζα ιδεών του Ιωάννη Βατάτζη, της Νικαίας. Στο μοναχό όσο σοφό, Νικηφόρο Βλεμμύδη, που δεν ασχολήθηκε και λίγο για να βρει κοινό τόπο μεταξύ Χριστιανικής θρησκείας και Αριστοτελισμού. Ο οποίος βέβαια δεν έκαψε βιβλία του Σταγειρίτη.

Δεν ευλογώ τα Ελληνικά γένια απέναντι στη Δύση. Δεν είναι άλλωστε λίγες οι μελανές σελίδες των προηγούμενων αιώνων του Ανατολικού κράτους. Και φυσικά δεν πέφτει παρακάτω η κλασική Αθήνα η οποία έχει επιδείξει {2} σπάνιες επιδόσεις στο χειρισμό γραπτών, πολλών. Όπως σε έναν που είναι ο μεγαλύτερος ίσως σοφός που έβγαλε ο πλανήτης. Και κατά τύχη {;} το γέλιο του, είναι το σήμα κατατεθέν του. Εξ ου και ονομάστηκε γελασίνας. Μιλώ για τον Αβδηρίτη Δημόκριτο που μέχρι και Ευρωπαίοι ζωγράφοι του δέκατου έβδομου αιώνα, παρουσίασαν ως τρελό.

Όπως άλλωστε εξ αιτίας του το κλεινό άστυ, συλλήβδην χαρακτήρισε μωρούς, όλους τους συμπολίτες του. Οι απόγονοι των οποίων αν έχουν μια ευθύνη είναι που ακόμη και σήμερα το ανέχονται να γράφεται στο επίσημο φυλλάδιο του υπουργείου πολιτισμού για τα εκθέματα του Μουσείου {3}, χωρίς να το πετούν στα σκουπίδια. Σκέφτομαι, ότι και να γλίτωνε το Δημοκρίτειο έργο από την αρχαιότητα, δεν θα το έβρισκε η αναγεννησιακή περίοδος. Δεν ξέρω αν το έκανε «το επώνυμο του ρόδου».

Αν ο Αριστοτέλης με τη γνωστή μεσότητα, εκφράζει το κέντρο, ο δε Δημόκριτος την κεντροαριστερά, τότε αμφοτέρως οι πολιτικές παρατάξεις που αυτοαποκαλούνται σήμερα με τα ίδια αυτά ονόματα, έχουν ένα επιπλέον λόγο να είναι εναντίον των καβγάδων στην πολιτική. Δεν λέει κανείς να γελούν αλλά και να μη καυγαδίζουν. Στην πράξη όμως συμβαίνουν τα εντελώς αντίθετα. Ας επιτραπεί να προσθέσω ότι αν υπάρχει ένα ελιξίριο, αυτό χρειάζεται να αναζητηθεί τόσο στη μεταξύ τους συνεχή οξύτητα όσο στους υψηλούς τόνους. Αυτά παραμένουν το μεγάλο κοινό μυστικό. Το ζωογόνο όσο και ζωοποιό στοιχείο και συντηρητικό.

Αν κανείς ξέρει πρόσωπα και πράγματα όσο θέσεις και διαδρομές, τότε δεν είναι δύσκολο να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τελικά ο καυγάς στην υπαρκτή πολιτική Ελλάδα αποτελεί είδος προπετάσματος όταν δεν συνιστά υποκριτική. Είναι το άλλοθι για την απόκρυψη της μεταξύ τους ταύτισης. Καυγαδίζουν και για έναν ακόμη λόγο. Γιατί δεν έχουν τι να πουν. Όσο όμως είναι κόμματα αόματα, άλλο τόσο είναι και παγκόμματα.

Το κάθε ένα εκ των δυο και όχι μόνο αυτά, είναι από όλα αδιακρίτως. Με βάση δε την πολιτική παράδοση, και δεξιά είναι και κέντρο και αριστερά, καθώς και ό,τι άλλο χρειαστεί. Και όχι μόνο αυτό. Με τον ίδιο τρόπο θέλουν να διαπαιδαγωγούνται και οι πολίτες. Κατ εικόνα και ομοίωση. Όταν δε τους χρειαστούν, να τους θέτουν εύκολα υπό την στέγη τους. Θα πρέπει λοιπόν κανείς να τους πει: «Δεν έφτανε που αντί για πελαγίσια πολιτική παιδεία είχατε παράκτια, από πάνω μπαζώσατε και τις ακτές».

Θα μπορούσε ένα πανεπιστήμιο να ασχοληθεί και να εμβαθύνει στην πολιτική αυτή παθογένεια. Να προτείνει, αν υπάρχουν, λύσεις ίασης. Φυσικά, και δεν θα μείνει μόνο στην επιφάνεια. Στα γνωστά περί της τηλεοπτικής πραγματικότητας. Από την ομώνυμη κατοχή έως τις συσκευές ψεκασμού των πολιτών. Ούτε θα περιοριστεί στη στρατιά των δημοσιογράφων-ψεκαστών, οι οποίοι φυσικά γνωρίζουν πολύ καλά τι ποιούν. Όπως τι είδους μπράβοι είναι. Άσχετα αν ταυτόχρονα συμπεριλαμβάνονται μεταξύ τους τα γνωστά: μεγάλα μεν, ανθρωπάκια δε. Έστω και αν το συγκεκριμένο είδος δεν είναι τόσο δυσεύρετο στον ευρύτερο δημόσιο βίο. Ακόμη και αν αφθονεί.

Αυτά τα διαλυτήρια της Δημοκρατίας που στη συνέχεια προσφέρουν υπηρεσίες με το αζημίωτο στους εκάστοτε κυβερνώντες, δεν είναι μόνα. Και καθετοποιημένο είδος είναι και δεν κλείνει ο κύκλος σε εκείνους οι οποίοι ονομάστηκαν, προαγωγοί. Λίγοι μεγάλοι αλλά και πολλοί μικρομεσαίοι. Χρειάζεται κανείς να ερευνήσει τις πηγές από τις οποίες προμηθεύονται τις πρώτες ύλες. Και οι οποίες, όσο να παραξενεύει, είναι άχρηστο επιστημονικό υλικό, κάτι σαν scarp σκαφών και οχημάτων βαγονιών, το οποίο παπαγαλίζουν στη συνέχεια, τα ανθρωπάκια που έλεγα πιο πάνω.

Ας πάμε από τα Μ. Μ. στα λεγόμενα think tanks. Εκεί βρίσκεται σύμφωνα με τη γνώμη μου η άκρη του νήματος. Είναι οι στελεχωμένες με διάφορες ειδικότητες, επιστημονικές εκείνες ομάδες, οι οποίες πράγματι κάνουν χρυσές δουλειές. Άλλοτε

ως μη κυβερνητικές οργανώσεις, άλλοτε εκποιώντας το γνωστικό τους αντικείμενο, που κατά κανόνα δεν είναι δικές τους επεξεργασίες αλλά εισαγωγής. Βαποράκια ξένων ιδεών για να βγάλουν τη δόση τους. Ας μην μιλήσω για την πονεμένη ιστορία των κοινοτικών κονδυλίων. Ούτε για το λεγόμενο επικοινωνιακό ζήτημα.

Ας μείνω στις ίδιες αυτές παρατρέπεζες ιδεών που αποτελούν φυτώρια παραγωγής κυβερνητικών αξιωματούχων, όταν δεν προμηθεύουν το δημόσιο και πολιτικό βίο, με ειδικούς μεν, ανεύθυνους δε συμβούλους. Μπορεί να τιμά τους ακαδημαϊκούς που ανθίστανται όμως δεν αρκεί η αντίσταση. Η άμυνα δεν ενοχλεί. Ενοχλεί η ηγεμονία. Το δεικνύει την οδό, όπως σημαίνει στα Ελληνικά. Κάποια δε στιγμή, καλό είναι να μπει και ένα τέλος στα αντιδάνεια. Από την «ηγεμονία» ως στη «συμμετοχική Δημοκρατία».

Αν δεν υπήρχε η περιγραφείσα παράπλευρη όσο οργανική σχέση, έπρεπε τα Μέσα να τους καλούν και να τους παραδίνουν στη βάσανο των ερωτήσεων της κοινής γνώμης, κάθε φορά που πέφτουν έξω σε προβλέψεις, παίρνοντας στο λαιμό τους με όσα λένε, όχι μόνο πολιτικές ηγεσίες αλλά την ίδια τη χώρα. Παραδείγματα, πλείστα όσα. Αυτό γίνεται στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης. Όπως και εδώ γίνεται με τις υπόλοιπες επιστήμες, πλην της πιο σπουδαίας όλων, όπως όφειλε να είναι η πολιτική, μετά των θεματικών της εκδοχών. Τότε και τα εν πολλαίς αμαρτίαις περιπεσόντα τηλεοπτικά Μέσα μπορούσαν να γυρίσουν το διακόπτη λειτουργίας της ενημέρωσης, που από ετών είναι κλειστός. Όπως και να ανακτήσουν το χαμένο ρόλο και όνομα.

Μπορούν μέχρι να κυβερνήσουν, εννοείται με την καλή αν όχι την ουσιαστική έννοια, τη χώρα. Να τη βοηθήσουν, εννοώ, να πάρει μια καλή θέση απέναντι στα μεγάλα ζητήματα που την απασχολούν. Ψάχνοντας την αφετηρία του Γαλλικού «όχι» στην εισβολή στη Μεσοποταμία πέφτει κανείς ακριβώς επάνω σε τέτοια λειτουργία των Γαλλικών τηλεοπτικών Μέσων {4}. Τα οποία βέβαια δεν θα εγκαλούσαν ποτέ το δήμαρχο της Λαμίας για το τροχαίο στα Καμένα Βούρλα, αλλά τους πρώην και νυν υπουργούς, όπως και τους ειδικούς συμβούλους που γνωμάτευσαν περί των εθνικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων.

Να το πω αλλιώς. Αν η χώρα διέθετε δυο ανεξάρτητες πνευματικές αρχές, ένα συλλογικό Αριστοτέλη και έναν αντίστοιχο Δημόκριτο, όπως πρότεινα στην Τέταρτη Δημοκρατία {5}, θα είχε ποτέ δημιουργηθεί ζήτημα με την λεγόμενη δημοσιονομική απογραφή; Ή τα κόμματα θα τρώγονταν διαρκώς, όπως κάνουν σήμερα; Πέραν των άλλων, η τριμερής για τη Δημοκρατία {6}, θα αποτελούσε έξυπνη όσο δημιουργική επιστροφή στις αρχαίες τράπεζες σοφίας. Ας μην επεκταθώ στη μυθιστορία και στη θεά Αθηνά που μεταξύ άλλων συμβουλεύει το Θησέα. Κατά τη γνώμη μου η πολιτική πτώχευση αν όχι χρεοκοπία της υπαρκτής ανύπαρκτης μεταπολιτευτικής Ελληνικής Δημοκρατίας, οφείλεται στην άγνοια της ανοικοδόμησης και εξασφάλισής της, με νέες θεσμικότητες.

Πρώτος αδιάψευστος μάρτυς, το πεδίο των εθνικών, όπου οι μεν μέμφονται τους δε, ότι δεν διαθέτουν εθνικό σχέδιο. Είναι η μόνη φορά που έχουν αμφότεροι δίκαιο. Επί πολλά έτη παίζεται το ίδιο γαϊτανάκι και κάθε φορά καταλήγει σε εθνική ήττα. Από τη Μαδρίτη και το Ελσίνκι έως τις προχθεσινές Βρυξέλλες, όπως και στις προ δεκαετίας. Το γεγονός ότι το κύρος της χώρας είναι πανταχού απόν, αποτελεί κοινό μυστικό. Αρκούσε μια δημοσιογραφική έστω έρευνα για τη στάση των ειδικών συμβούλων απέναντι στο σχέδιο του Γ. Γ. για την Κύπρο. Ποιος όμως θα την κάνει;

Αν γινόταν θα απαντούσε στο παλιό γνωστό όσο επίκαιρο ερώτημα: «ποιος κυβερνά αυτόν τον τόπο». Γιατί έγινε πολύς λόγος για το βασικό μέτοχο, όμως κανείς δεν είπε κάτι για το βασικό υπόλογο, που συνεχίζει απτόητος. Ο λόγος περί των συμβούλων.

Έχει δίκαιο ο Παπανδρέου όταν λέει ότι είναι μεγάλο ψέμα ότι ο Νκεκτάς θα ήταν ο εκπρόσωπος της Κύπρου στις Βρυξέλλες αν περνούσε το σχέδιο Ανάν, που ο ίδιος υπερασπίστηκε. Εννοώντας βέβαια τη συγκεκριμένη σύνοδο κορυφής. Όχι όμως τις επόμενες κατά την εκ περιτροπής προεδρία στο εξαμελές Προεδρικό συμβούλιο της Κύπρου. Όπως έχει δίκαιο ο Καραμανλής που διατείνεται ότι «πετύχαμε όλους τους στόχους μας στις Βρυξέλλες». Εννοεί αυτούς που έβαλε η κυβέρνηση όπως την συμβούλεψαν οι ιδιωτικοδημόσιοι, οι ειδικοί σύμβουλοι. Όχι τι προσδοκούσαν οι πολίτες, οι οποίοι βέβαια στη συντριπτική πλειοψηφία, όπως απεδείχθη την επομένη, εκτιμούν ότι αυτός που έχασε για άλλη μια φορά, είναι η Ελλάδα.

Τόσο η δήλωση αυτή του Πρωθυπουργού, όσο και του Αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης, θα μπορούσαν να διδάσκονται ως παραδείγματα μερικής αλήθειας. Όταν η τελευταία όπως και η ημιμάθεια, είναι ως γνωστό, χειρότερες ακόμη και από τα ψέματα και την αμάθεια, αντίστοιχα. Πόσο μάλλον όταν ακόμη και η ίδια η γνώση αν δεν υποστεί επεξεργασία, πολύ γρήγορα καταπίπτει σε ημιμάθεια, επόμενα κλπ. Δεν λέω ότι οι πολιτειακοί παράγοντες όπως και ο οποιοσδήποτε ασχολείται με την πολιτική, θέλουν το κακό του τόπου. Λέω ότι η πολιτική είναι αυτή η οποία έχει πολύ υψηλές απαιτήσεις από τους ανθρώπους της.

Ας αφήσουμε όμως προς στιγμήν, την κυβέρνηση όσο και την αντιπολίτευση. Αν υπήρχαν Μέσα -ατά που υπάρχουν είναι Έξω- μπορούσαν να καλέσουν τους περί τα εθνικά συμβούλους και να τους βγάλουν στη σέντρα. Στην αναφορά. Να κάνουν ανοιχτή συζήτηση με τον κόσμο. Με αυτό το 70 τοις εκατό των πολιτών που λέει ότι η Ελλάδα έχασε στις Βρυξέλλες, όπως με το 60 και τοις εκατό που είναι εναντίον του σχεδίου του Γ. Γ. Και να πάρει η μπάλα και εκείνους οι οποίοι ισχυρίζονται ότι το Ελλαδικό «να» είναι 85 τοις εκατό, αφού τόσο είναι το άθροισμα των κομματικών ποσοστών των πρώην, όσο των νυν.

Δεν σπεύδω να υιοθετήσω ότι όσοι καυγαδίζουν στο κοινοβούλιο, δεν γελούν σε άλλες στιγμές. Όμως η πρόταση λειτουργίας δυο ανεξάρτητων πνευματικών αρχών ή ινστιτούτων ή ιδρυμάτων, που θα επεξεργάζονται τα σοβαρά νομοσχέδια, μεταξύ των άλλων, θα μείωνε στο ελάχιστο τις αιτίες των καυγάδων. Θα ήταν καλύτερο και για την ίδια την Κυβέρνηση αφού δεν θα ήταν υποχρεωμένη να απολογείται για το κάθε θέμα. Αλλά και για το ίδιο το ημικύκλιο, το οποίο θα μπορούσε πλέον να διάγει εν ηρεμία.

Δεν θα ανέλθει κατά τον τρόπο αυτό το επίπεδο του πολιτικού βίου, της ίδιας της Δημοκρατίας; Αυτό ακριβώς δεν εξασφαλίζει η θεσμοθέτηση των δυο ανεξάρτητων πνευματικών αρχών και συλλογικών σοφών, του Δημόκριτου και του Αριστοτέλη; Ή μήπως δεν προσφέρει νέα εργαλεία στη Δημοκρατία. Να λειτουργήσει ομαλά, όσο με διαφάνεια; Και τέλος, η ψήφιση από το κοινοβούλιο, όπως η ένταξη και λειτουργία υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας τι άλλο κάνει από το να προσθέσει επιπλέον κύρος, στο ήδη διαθέσιμο;

Οι γνωματεύσεις των ινστιτούτων αυτών, οι οποίες πέραν των ειδικών επιστημών ασφαλώς θα κινούνται στη σφαίρα αντικειμενικών δεδομένων και της αμεροληψίας,

στερούν τον οιονδήποτε εκ της όποιας εξουσίας να τις παρακάμψει. Οι στερεοτυπίες του στίλ, «είμαστε η κυβέρνηση και ο λαός μας εξέλεξε για τέσσερα χρόνια», έχουν εγκαταλειφθεί ακόμη και από τις χώρες της μαύρης Ηπείρου. Μια επεξεργασμένη δε πολιτική παιδεία, μόνο ως κουτσαβάκικα, μπορεί να τις εκλάβει. Κάποτε λέγονταν ότι είναι έκφραση κομματικού πατριωτισμού. Εγώ λέω ότι από πολλών ήδη ετών είναι το αντίστοιχο της εθνικοφροσύνης. Η κομματοφροσύνη.

Όυτε αρκεί να λέγεται ότι η Κυβέρνηση κυβερνά και η αντιπολίτευση ελέγχει. Η εντολή των πολιτών πρέπει να συγκεκριμενοποιηθεί ακόμη περισσότερο. Δίνουν την εντολή τους, για μια διαχείριση της χώρας προς το καλύτερο. Αδικείται αν μη τι άλλο η χώρα των ποιητών όταν είναι υποχρεωμένη να ακούει τους ίδιους στερεότυπους αν όχι ανόητους στίχους. Γι αυτό και στα μείζονα θέματα η Κυβέρνηση οφείλει να ζητά τη γνώμη αν όχι και τη συμβουλή των ιδρυμάτων αυτών. Η συμπερίληψή τους ως ενός καινούργιου όσο και αναγκαίου για τη Δημοκρατία θεσμού, στο Δημοψήφισμα που πρότεινα για το περιφερειακό {5}, τα κατοχυρώνει πολύμορφα.

Θα συζητούν με τους πολίτες και θα απαντούν στα ερωτήματα που τίθενται. Και θα παίρνουν επάνω τους την ευθύνη για τις όποιες εισηγήσεις στέλνουν στη Βουλή και φυσικά στην Κυβέρνηση. Με ονομασία προέλευσης και για να μπορεί να υπάρξει η όποια βελτιωτική κίνηση απαιτηθεί καθ' οδόν. Πέρασαν πολλοί αιώνες από την εποχή του Άννα και του Καϊάφα. Επίσης τριάντα και χρόνια, από τη μεταπολίτευση. Δεν είναι καιρός, αυτή η χώρα να ανασκουμπωθεί και να κτίσει την καινούργια της Δημοκρατία; Την Τέταρτη Δημοκρατία;

Μπορεί να λειτουργούν κάποιες τέτοιες επιστημονικές ομάδες. Ελάχιστες μεν αλλά υπάρχουν. Όπως επίσης και άλλες οι οποίες συγκροτούνται ευκαιριακά αν δεν συνιστούν κάλυμμα προς εξυπηρέτηση κυβερνητικών επιθυμιών ή και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς τρίτους. Όμως άλλο αυτό και άλλο να είναι κατοχυρωμένες από την Βουλή και την Κυβέρνηση. Από την ίδια την Πολιτεία. Και μόνο το χάρτη της νέας περιφερειακής χωροταξίας να φέρουν ως πρόταση, θα είναι ο πρώτος, μετά από δεκαετίες, εξευρωπαϊσμός της χώρας. Εκείνος ο οποίος θα βοηθηθεί από τις αιρετές περιφέρειες που θα αντικαταστήσουν τα σημερινά εδαφικά μορφώματα μετά των τοποτηρητών, είναι πρωτίστως η ίδια η Κυβέρνηση. Αν μη τι άλλο γιατί θα μπορέσει απερίσπαστη να ασχοληθεί με τα άλλα μείζονα θέματα. Από την παιδεία και την υγεία έως τον πολιτισμό και τη φορολογία.

Παράλληλα θα μπορεί και η νέα Ελληνική περιφέρεια να ξέρει τον κανόνα του παιχνιδιού. Να απλώνει τα πόδια μέχρι εκεί που φτάνει το πάπλωμα, με τα κονδύλια που θα διαθέτει. Να αρχίσει μια νέα αναπτυξιακή εποχή. Από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως την παγκοσμιοποίηση των ιστορικών περιφερειακών όσο πολιτισμικών ονομάτων. Αν είχε γίνει αυτό, προ ολίγων έστω ετών, και η Μακεδονία π.χ. ήταν, εκτός από την ιστορία, γνωστή και ως παρούσα δυναμική αναπτυξιακή οντότητα στον κόσμο, όπως το έχουν κάνει πολλές άλλες ευρωπαϊκές περιφέρειες, καμιά σκοπιανή κουτοπονηριά δεν θα εύρισκε τότε πρόσφορο έδαφος να ευδοκιμήσει. Από την άλλη θα μπορούσε να πάρει, έστω και τώρα, η περιφερειακή Ελλάδα στα δικά της χέρια, τα έργα της. Και όχι να συνδέουν το όνομά τους με αυτά, ως προς την εξαπάτηση εννοείται, πρόσωπα από τα κατά τεκμήριο, αποτυχημένα αθηναϊκά υπουργεία.

Έναν και πλέον αιώνα μετά από την κατασκευή της σιδηροδρομικής Εγνατίας καιρός είναι να έρθει και η ώρα της νέας, με διπλή φορά, ηλεκτρικής. Να μπορούν,

όπως η Αθήνα έχει κάνει Σπάτα και Αττικές οδούς, να κάνουν οι αιρετές περιφέρειες κάτι και για τον εαυτό τους. Π.χ. η Μακεδονία, η Ήπειρος ή η Θράκη. Να αναθέσουν μετά από έναν διεθνή διαγωνισμό την κατασκευή του έργου σε Γιαπωνέζους ή Γάλλους, συμφωνώντας εκ των προτέρων και στο φως της ημέρας, τα της, από κοινού εκμετάλλευσης, όπως και τα αντισταθμιστικά που μπορούν να καλυφθούν από τον Ελληνικό τουρισμό. Κάτι ανάλογο θα κάνουν και άλλες διαπεριφερειακές ομάδες. Η Πελοπόννησος, η Ρούμελη και η Ήπειρος, όπως και το δίδυμο της τελευταίας με την Θεσσαλία, στους αντίστοιχους σιδηροδρομικούς άξονες των περιοχών τους.

Να μπορεί να έχει και η νησιωτική χώρα όχι ευκαταφρόνητα οικονομικά οφέλη ακόμη κι από τα σιδηροδρομικά έργα της χώρας. Ποιο ινστιτούτο λοιπόν ή ίδρυμα δεν θα συναινέσει σε τέτοιο επεξεργασμένο περιφερειακό σχέδιο; Ποιος Πρόεδρος Δημοκρατίας θα αρνηθεί; Ποια κυβέρνηση και ποια Βουλή θα το εμποδίσει; Μόνο μια δύναμη δεν το επιτρέπει. Η απουσία της Δημοκρατίας. Αυτή είναι που εμποδίζει την ανάπτυξη, προκαλώντας ταυτόχρονα την σύμπτυξη της περιφερειακής χώρας. Την παντοειδή της συρρίκνωση. Ας μιλούν περί του αντιθέτου οι όποιοι τοπικοί λιβανωτοί. Πάντα το έκαμναν, εμπνεόμενοι ίσως από άλλα λιβάνια, όταν συγγέουν τα εξ αυτών αναστάσιμα, με τα της εκφοράς.

Τέτοια ημέρα πριν από επτά χρόνια με είχε διαγράψει ο Σημίτης, γιατί δεν ψήφισα τα κονδύλια της Εγνατίας. Μάλιστα κάποιες δημοκρατικές λεγόμενες εφημερίδες, δανειζόμενες από το δικαστικό, αντί του πολιτικού ρεπορτάζ, έννοιες όσο και λέξεις, έγραφαν ότι είμαι υπότροπος. Εκείνον δεν τον διέγραψε ο Ανδρέας Παπανδρέου όταν είχε κάνει κάτι ανάλογο το '93, με τα κονδύλια μάλιστα του Υπουργείου της εθνικής Άμυνας. Σήμερα είναι βουλευτής, ελέω του προηγούμενου αξιώματος που είχε. Εγώ είμαι στο σπίτι μου. Τα Μέσα που ανέφερα, παραμένουν δίπλα του. Τα οποία ποτέ στην Ελληνική ιστορία δεν στήριζαν σε τέτοια έκταση και με τόση ένταση ένα πολιτικό πρόσωπο. Το γιατί, γνωστό. Αυτό είναι το ανεπανάληπτο ρεκόρ που κατέχει. Δεν είναι η πρωθυπουργική μακροβιότητα. Αυτή είναι παρεπόμενο, επακόλουθο.

Εκείνος δεν γράφει σε Ελληνικές εφημερίδες, γιατί δεν έχει τι να πει. Μια φορά το επεχείρησε με το «ναι» στο σχέδιο του Γ. Γ. για την Κύπρο, και οι συγγνώμες που οφείλει ακόμη από το '99 αλλά και παλιότερα, αυξήθηκαν κατά μια. Εμένα που είμαι επίσης πολιτικό πρόσωπο, και τα γραπτά μου -από τα εθνικά μέχρι το περιφερειακό- δεν έχουν μέχρι τώρα διαψευστεί, δεν με βάζουν οι Αθηναϊκές, για τους αντίθετους ακριβώς λόγους. Στα πάλαι ποτέ πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων που κάνουν σήμερα την επανεμφάνισή τους, έχουν από δεκαετίας και πλέον προστεθεί επίσης και τα εκ των Μέσων αντίστοιχα. Τα πιστοποιητικά Δημοκρατικών φρονημάτων. Μόνη διαφορά, η εκδούσα αρχή. Αν η δεύτερη δεν προσθέτει έναν επιπλέον διχασμό.

Και όμως εάν αυτή τη στιγμή με ρωτούσαν αν υπάρχει κάτι που να είναι ακόμη χειρότερο και πιο αντιδημοκρατικό από τα Μ. Μ. της πρωτεύουσας μετά των όποιων πολύχρωμων προαγωγών και μπράβων τους που έλεγα, θα απαντούσα ναι. Ποιο; Τα Τ. Τ. Ο λόγος για τα αλά Ελληνικά, think tanks. Οι ειδικοί μεν, ανεύθυνοι δε σύμβουλοι. Γιατί άλλο είναι οι δυο ανεξάρτητες πνευματικές αρχές που προτείνονται για την 4η Δημοκρατία {5}, άλλο οι χθεσινοί, και οι σημερινοί συμβουλάτορες αν όχι συμβουλοκράτορες.

Σημειώσεις

{1} Αριστοτέλης, *Περί Ποιητικής*, Ίσως τα περί του περίφημου δεύτερου τόμου να έχουν σχέση με την απότομη κατάληξη του διασωθέντος έργου και την εναρκτήρια φράση της τελευταίας παραγράφου, της επωδού: «Περί δε ιάμβων και κωμωδίας...». Στο ίδιο έργο προκαλούν εντύπωση πολλά άλλα. Από τη διατύπωση γραμματικών κανόνων έως την σύγκριση της ποίησης με την ιστορία: «Διό και φιλοσοφώτερον και σπουδαιότερον ποίησις ιστορίας εστίν. Η μεν γαρ ποίησις μάλλον τα καθόλου, η δ' ιστορία τα καθ' έκαστον λέγει». Επίσης από την επική ποίηση και τον Όμηρο έως τους κλασσικούς και το κλειδί της μίμησης. Τόσο για την τραγωδία, όσο την κωμωδία.

{2} Πέραν του τραγικού τέλους του επίσης Αβδηρίτη Πρωταγόρα και των γραπτών του που κατακάηκαν, δεν ήταν διαφορετική η τύχη του Δημοκρίτειου έργου. Από την υιοθεσία ορισμών του, που εγκολλώθηκαν νεότεροι του, έως το παράπονο του Διογένη Λαέρτιου: «Η γαρ Ευεστώ, ουχ ευρίσκεται». Η οποία ίσως και να συμπύκνωνε το Δημοκρίτειο όραμα. Όταν δε άλλοι αποσιωπούσαν την ύπαρξή του, η εγκωμιαστική αναφορά του Αριστοτέλη προς το ότι ο Δημόκριτος μοιάζει να τα φρόντισε όλα, δείχνει για άλλη μια φορά, πόσο μεγάλος υπήρξε ο Σταγειρίτης σοφός.

{3} Χρήστος Κηπουρός, *Αβδηρα, Θράκη 2004*, μεταξύ άλλων υπάρχει στην ιστοσελίδα του Δημοκρίτειου Πανεπιστήμιου Θράκης, βλ. σελ. 4, όπου μεταξύ άλλων αναφέρεται τι γράφει ο αρχαιολογικός οδηγός του τοπικού Μουσείου: «...Τα Αβδηρα ανέπτυξαν ιδιαίτερα υψηλό υλικό και πνευματικό πολιτισμό, παρόλο που κατά την αρχαιότητα υπήρξαν περιβόητα για τη μωρία των κατοίκων τους, το λεγόμενο Αβδηριτισμό» {!}

{4} Υπάρχει ως γνωστό μια μακρά παράδοση περί Δημοψηφισμάτων στη Γαλλία, από την περίοδο ακόμη του στρατηγού De Gaulle. Όταν σε ανάλογη περίπτωση προ εξαετίας ο και νυν πρόεδρος Chirac θέλησε να το επαναλάβει και απέτυχε πλήρως, οι σύμβουλοι που επεξεργάστηκαν το σχέδιο αυτό, σκεπτόμενοι με βάση τη σημειωτική και την ala de Gaulle πολιτική, φυσικά και δεν έμειναν στο απυρόβλητο. Στις συζητήσεις που διοργάνωσαν αν δεν προκάλεσαν τα Μέσα της Ευρωπαϊκής αυτής χώρας, ο κόσμος που συμμετείχε ζήτησε την αποπομπή τους από το μέγαρο των Ηλυσίων. Όπερ και εγένετο. Ο μόνος που τη γλύτωσε φτηνά, ήταν ο Dominique de Villepin. Ο λόγος για τον υπουργό των εξωτερικών, ο οποίος μη έχοντας πλέον άλλα καύσιμα στο πολιτικό του ρεζερβουάρ, είναι αυτός ο οποίος στη συνέχεια συνέδεσε το όνομά του με το Γαλλικό όχι στον Bush, διεκδικώντας για τη χώρα του, μίαν από τις ελάχιστες στην υφήλιο, ανεξάρτητες φωνές.

{5}, Χρήστος Κηπουρός, *ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ*, διαρκές ηλεκτρονικό βιβλίο, έκδοση τριακοστή πρώτη, Θράκη 2004. Βλ. μηχανές αναζήτησης. Εννοείται ότι η μόλις

εξαγγελθείσα από την κυβέρνηση, επιτροπή εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας στο υπουργείο Εσωτερικών, δεν έχει καμιά σχέση με τις πνευματικές αρχές που έχουν προταθεί στο εν λόγω βιβλίο. Πέραν των άλλων, θα τις αδικούσε.

{6}, ο. π. Βλ. σελ. 46, όπου μεταξύ άλλων στο κείμενο: Η τριμερής για τη Δημοκρατία, αναφέρεται: Η σχέση πολιτών πολιτείας με όλα της τα θεσμικά επίπεδα, θα εμπλουτιστεί με ένα τρίτο εταίρο. Και αλλού, στο ίδιο επίσης κείμενο: «Δημιουργία δυο ανεξάρτητων όσο αυτόνομων πνευματικών αρχών. Η μία για την κοινωνία, η άλλη για τη Δημοκρατία. Ένας συλλογικός Αριστοτέλης και ένας αντίστοιχος Δημόκριτος θα είναι τα αρχέτυπα.

{} Διετέλεσε Βουλευτής Έβρου {1993-2000},*

Θράκη, τέλη του 2004

Επιμύθιο

1. Οργανόγραμμα της 4ης Ελληνικής Δημοκρατίας

Δεν υπάρχει μεγαλύτερο κατόρθωμα για ένα πολιτικό πρόσωπο εξουσίας από το να παραμείνει δια βίου Δημοκρατικό. Μπορεί για τους κοινούς πολίτες, το λαό, η πίστη σε αρχές και αξίες όπως και οι αγώνες, να αρκούν, όμως δεν ισχύει το ίδιο για τα πολιτικά πρόσωπα. Για αυτά δεν φτάνει ο ορισμός του Αριστοτέλη. Αν «άνθρωπος φύσει ζώο πολιτικό», τότε για τον πολιτικό άνθρωπο, δίπλα από το «φύσει», χρειάζεται να προστεθεί το «θέσει».

Η ιστορία βρίθει από περιπτώσεις όπου λοξοδρόμησαν ακόμη και πρόσωπα με μεγάλη Δημοκρατική προϋστορία. Είναι τότε που οι εκτός της πολιτικής «επιστήμες και τέχνες», αναλαμβάνουν να καλύψουν την απουσία του «θέσει». Η ουσία όμως παραμένει. Η διακοπή του Δημοκρατικού βίου δεν παύει να σημαίνει ακατάλληλο για τη Δημοκρατία πρόσωπο.

Τα πράγματα είναι ακόμη πιο τραγικά όταν όλα αυτά δεν συμβούν καθοδόν, αλλά από πιο πριν. Όταν δηλαδή έχει προηγηθεί προεξόφληση των όποιων Δημοκρατικών αγώνων. Τότε η απώλεια του «θέσει» εκτείνεται στο «φύσει» όταν δεν υποκαθίσταται από το «παρά φύση». Όσοι προχώρησαν στο παρελθόν σε τέτοιου τύπου συμβάσεις, πριν από όλα φενάκισαν απέναντι στον εαυτό τους. Και αυτό δεν θα ενοχλούσε καθόλου, αν δεν έπαιρναν στο λαιμό τους, Δημοκρατικές παρατάξεις. Οι οποίες είναι ανάγκη, να συνειδητοποιήσουν ότι δεν υπάρχει τέχνη που να κάνει τη μουντζούρα πίνακα ζωγραφικής. Πόσο μάλλον, σπάνιο έργο τέχνης.

Με άλλα λόγια, αν για τους περί ων ο λόγος, τα Μέσα είναι ο έτερος των συμβαλλομένων, τότε τα τελευταία, βρήκαν και προχώρησαν σε αλώνια. Μιλώ για το πέρασμά τους από την τηλεοπτική Δημοκρατία, στην ομώνυμη κατοχή. Ας το εκφράσω όμως και αλλιώς: Ακόμη και η Εκκλησία θα ζήλευε τα λόγια με τα οποία διάνθισαν τη συγγνώμη, μετά από την τελευταία τους ήττα, οι Γάλλοι Σοσιαλιστές. Θα προσέθετα ότι οι Έλληνες σύντροφοί τους αν και παρέμειναν πολλαπλάσιο χρόνο στην εξουσία ενώ παράλληλα, αν μη τι άλλο, συνέργησαν μετά των Μέσων, στον εξοστρακισμό της Δημοκρατίας, παρόλα αυτά, η συγγνώμη τους κινήθηκε στη σφαίρα του «ναι μεν αλλά».

Έτσι εξηγείται γιατί αντί έστω και σήμερα να πουν την αλήθεια για το ζήτημα της Δημοκρατίας και τους μπράβους των Μέσων λογοκριτές έως τους προϊσταμένους προαγωγούς και τους ενδιάμεσους συμβουλοκράτορες, παρέμειναν υπερασπιζόμενοι την γνωστή επιχειρηματικότητα των βασικών μετόχων φίλων τους. Επιμένουν να στηρίζουν μια περίοδο όπου οι τελευταίοι αυτοί επείχαν και επέχουν θέση αυτόκλητης εκδούσας αρχής πιστοποίησης Δημοκρατικών φρονημάτων ενώ η σχέση τους με τη Δημοκρατία θυμίζει εκείνη του φάντη με το ρετσίνολαδο. Λες και πρόκειται για καμιά νέα bell eroque με τα μεγάλα ανθρωπάκια και όχι έναν ανεπανάληπτο τηλεοπτικό ολοκληρωτισμό, όπως όντως συμβαίνει.

Και όμως μια μόνο συγγνώμη αρκούσε να κάνει ακόμη και θαύματα. Καταρχήν θα επέτρεπε στους αντιπολιτευόμενους να πάνγουν να συνιστούν άθυρμα αυτών των

κύκλων. Όπως και να ελευθερωθούν από τη μέγγενη εκείνη που κατά τη μόλις παρελθούσα δεκαετία, αν όχι πιο πολύ, είχε το θράσος να διεκδικεί μέχρι τίτλους εκσυγχρονιστικούς. Από την άλλη, θα μπορούσαν, πέραν του υπαρκτού ζητήματος του βασικού μετόχου, στο οποίο αρκείται το χρωματικό μεν -με ισχυρό όμως δημοκρατικό άλλοθι- κυβερνητικό εγχείρημα, να επεκταθούν σε τρία ακόμη σημεία του πακέτου των αναγκαίων μέτρων για τη Δημοκρατία. Αυτά αναπτύσσονται στις σελίδες του βιβλίου «ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» και είναι συνοπτικά τα εξής:

-Πρώτο: Η πρόταση για προσφυγή στην άμεση Δημοκρατία με το Δημοψήφισμα για το περιφερειακό. Ο λόγος για την αιρετή περιφέρεια. Την απόκτηση αξιόλογου όσο σοβαρού εργαλείου για τη Δημοκρατία και την ανάπτυξη. Χωρίς αυτό οι υπέρ των περιφερειών λόγοι όσο και θερμοί να είναι και από όποια πλευρά και αν εκφωνούνται, είναι λόγοι κενοί περιεχομένου. Πρέπει δε κανείς να προσθέσει ότι η Δημοκρατικότητα μιας κυβέρνησης ή πολιτικών ή πολιτειακών προσώπων, κρίνεται πλέον από τους θεσμούς που προώθησαν υπέρ των περιφερειών της χώρας. Αν δεν το έκαναν ή δεν το κάνουν, τότε αρκεί ώστε να κριθούν ακόμη και ακατάλληλοι για την ίδια τη Δημοκρατία. Δεν το λέω εγώ. Το λένε τα λεξικά. Και μάλιστα των αρχαίων.

-Δεύτερο: Η συμπερίληψη στις κατά τα άλλα ανύπαρκτες προεδρικές αρμοδιότητες να ορίζει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος συμβολίζει άλλωστε και την εθνική ενότητα, τους εκπροσώπους του κράτους στις αιρετές περιφέρειες. Μιλώ για τα Υπουργεία Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δικαιοσύνης, που θα παραμείνουν, όπως είναι το ορθό, εκτός αιρετού κύκλου.

-Τρίτο: Η ίδρυση δυο ανεξάρτητων πνευματικών αρχών που επίσης θα τελούν υπό την αιγίδα του Προέδρου. Αυτές θα βάλουν χέρι στην πέτρα του σκανδάλου. Τους συμβουλευκράτορες, οι οποίοι ενώ συνιστούν τον «βασικό υπόλογο» για πολλά, πάρα πολλά δεινά, ποτέ δεν έδωσαν λόγο. Μιλώ για τους ειδικούς επιστημονικούς, όσο ανεύθυνους συμβούλους των όποιων θεσμών. Ακόμη και η καθεστωτική αντιδημοκρατικότητα των Μέσων, με τα οποία διατηρούν μια πολύμορφη σχέση, ωχριά απέναντί τους.

Δεν είναι όμως μόνο αυτοί τα κακώς κείμενα τα οποία οφείλουν να θίξουν μεταξύ των άλλων, τα προτεινόμενα ιδρύματα ή ινστιτούτα ή τράπεζες ιδεών. Από τα υπό την επεξεργασία τους σοβαρά νομοσχέδια έως τις θέσεις για τα μεγάλα εθνικά, αναπτυξιακά και πολιτικά ζητήματα, θα υπενθυμίζουν επιπλέον ότι εκτός της Πολιτικής και της Δημοκρατίας, η χώρα αυτή είναι και η γενέθλια χώρα της σοφίας, όπως και τόσων άλλων ενασχολήσεων και επιδόσεων του ανθρώπινου πνεύματος. Η ονομασία τους ως συλλογικών Αριστοτέλη και Δημόκριτου, γίνεται για έναν ακόμη λόγο. Εκτός από μεγάλοι σοφοί, υπήρξαν Δημοκρατικά πρότυπα. Αδιάψευστος μάρτυρας η υποδοχή έργων τους από τον κατά καιρούς κορυφαίο θεσμό της πυράς. Ο οποίος και πάλι βρίσκεται στην επικαιρότητα, αφού έχει παλινοστήσει από ετών. Κατά τα άλλα, έχει πολύ μικρή σημασία αν στη νέα της μορφή, η πυρά αυτή, είναι εικονική ή υπέρ ηλεκτρονική.

Πολλές φορές έως τώρα τα πολιτικά κόμματα ασχολήθηκαν με κουτάκια, αντιμετωπίζοντας κριτικά αν όχι ειρωνικά σχόλια. Να όμως που μια φορά υπάρχει ενδιαφέρον. Ο λόγος για τη γραφική παράσταση που ακολουθεί στη συνέχεια. Ας μη συμφωνήσουν. Μια όμως και μιλούν συνεχώς για σχέδιο όλοι τους, ας κάνουν ένα δικό τους οργανόγραμμα της 4ης Ελληνικής Δημοκρατίας.

Οργανόγραμμα της 4ης Ελληνικής Δημοκρατίας

Περιφερειακή Χωροταξία

Εθνικό Κοινοβούλιο

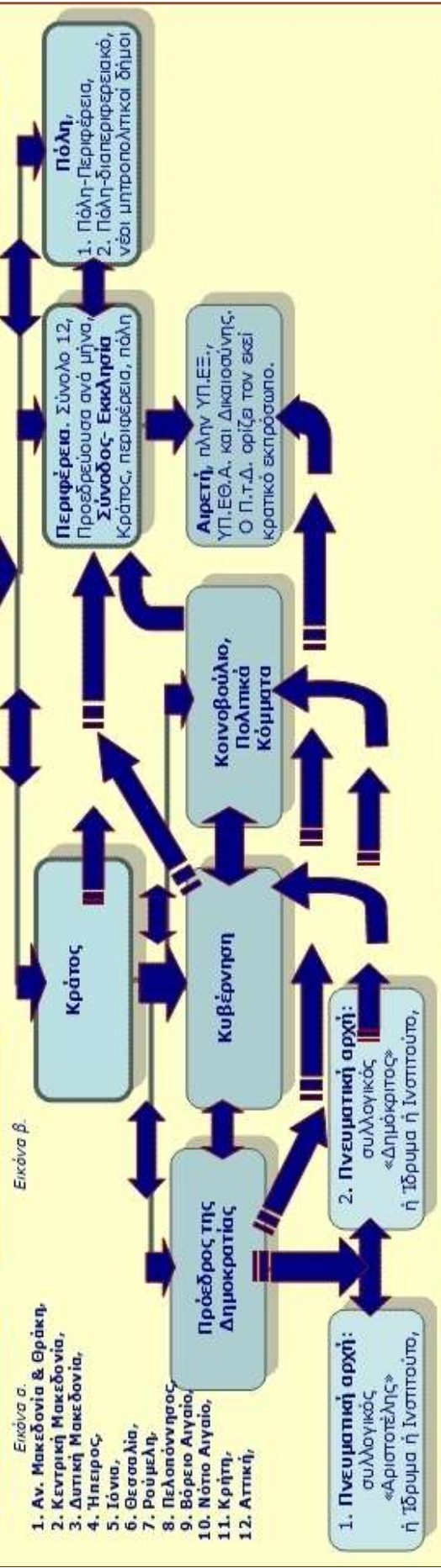

Του Χρήστου Κηπουρού

Κυρίαρχος Ελληνικός Λαός
4η Δημοκρατία

Σύνταγμα. Τρεις νέοι Συνταγματικοί και Δημοκρατικοί θεσμοί μετά από Δημοψήφισμα {**}

Εικόνα β.

- Εικόνα α.
1. Αν. Μακεδονία & Θράκη,
 2. Κεντρική Μακεδονία,
 3. Δυτική Μακεδονία,
 4. Ήπειρος,
 5. Ιόνια,
 6. Θεσσαλία,
 7. Ροδόμηλη,
 8. Πελοπόννησος,
 9. Βόρειο Αιγαίο,
 10. Νότιο Αιγαίο,
 11. Κρήτη,
 12. Αττική,

{**} Δημοψήφισμα: 1. Αιρετή περιφέρεια, 2. Οι εκπρόσωποι του κράτους σε αυτές ορίζονται από τον Π.Τ.Δ. 3. Οι ανεξάρτητες πνευματικές αρχές τελούν υπό την αιγίδα του, Χρ. Κηπουρός, «ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ», ηλεκτρονική Έκδοση 34η, Θράκη 2005, Πηγές: εικ. α, επεξεργασία συγγραφέα, εικ. β, Photo Nylou.com, Αθήνα 16 Αυγ. '04,

2. Ζήτω η 4η Δημοκρατία

Δυο κοινά, μεταξύ όλων των άλλων, χαρακτηρίζουν όλα όσα επί πολλά έτη τώρα διαπιστώνονται ότι έχουν προσβάλει πλείστα ζωτικά όργανα και θεσμούς. Από την πολιτική και το κράτος παλιότερα, μέχρι την Εκκλησία και τη Δικαιοσύνη, με τις πρόσφατες είτε και τις αναδρομικές αποκαλύψεις. Όπως φυσικά και πλήθος από άλλα δευτερεύοντα, καθώς και αυτά που πρόκειται να αποκαλυφθούν στη συνέχεια.

Το πρώτο είναι ότι αποτελούν ομώνυμα κλάσματα. Έχουν, με άλλα λόγια, κοινό παρανομαστή. Το δεύτερο είναι ότι κατά την πρόσθεση, αυτό το οποίο προκύπτει σαν άθροισμα αλλά και σαν εικόνα, είναι η τυμπανιαία κατάσταση του Ελληνικού θεσμικού σώματος. Το οποίο με τη σειρά του έχει να κάνει με τη λεγόμενη Τρίτη Ελληνική Δημοκρατία. Αυτή τελικά είναι το άταφο ψοφίμι του χθες.

Μπορεί πολλοί να συγγέουν τον τυμπανισμό με την κυοφορία, και να αναμένουν για την περίπτωση τους τον πελαργό, όμως η ιστορία λέει άλλα. Η δεύτερη, δηλαδή η κυοφορία, ενέχει την αποδεδειγμένη βεβαιότητα ότι δεν υπάρχει καλύτερη αγωγή από τη θεσμική. Καμιά κάθαρση και καμιά λύτρωση δεν υπάρχει χωρίς να προηγηθεί μια κορυφαία θεσμική πράξη. Η Δημοκρατία. Στην προκειμένη περίπτωση, η Τέταρτη.

Τα τρία μέρη που ακολουθούν προσδοκούν να αναδείξουν την υπόθεση αυτή. Το πρώτο, με την διεκτραγώδηση της κοινοβουλευτικής αφωνίας ακόμη και στα πλέον σοβαρά, όταν εύκολα κανείς φτάνει στο συμπέρασμα ότι αυτό δεν είναι Βουλή. Το δεύτερο, επισημαίνει τα κενά της απομόνωσης των αποκαλύψεων, από την πολιτική. Το τρίτο, συγκεκριμένες πηγές άντλησης Δημοκρατίας.

1. Αν υπάρχουν Βουλευτές

Ένα από τα λίγα νομοσχέδια στα οποία έδωσα θετική ψήφο στη Βουλή, ήταν το νομοσχέδιο περί προσλήψεων στο δημόσιο, επί κυβερνήσεως Ανδρέα Παπανδρέου, το 1994. Οι επιλεκτικές αυτές ψήφοι, πλην όμως ευρισκόμενες σε αρμονία με μια συγκεκριμένη πολιτική παιδεία και ηθική στάση και διαδρομή, όσο και με την ευθύνη που απορρέει από αυτήν για εκπροσώπηση της συλλογικής συνείδησης των πολιτών, δεν εμπόδισαν την επανεκλογή, κατά το 1996. Ας μην επεκταθώ σε άλλα. Εννοείται πάντως ότι δεν θα μπορούσα να υπερψηφίσω τις απόπειρες κατάργησης του εν λόγω νόμου, οι οποίες επιχειρήθηκαν επί των ημερών του Κώστα Σημίτη.

Θα περιοριστώ σε δυο περιπτώσεις. Η πρώτη ήταν κατά το 1997. Αφορούσε στην παράνομη νομιμοποίηση προσωπικού των ΟΤΑ {1}. Κυρίως της Πρωτεύουσας. Η δεύτερη ήταν το 1999 {2}. Είχε να κάνει με παράκαμψη του ίδιου νόμου, του γνωστού επίσης και ως νόμου Πεπονής, στην πρόσληψη προσωπικού για εξωτερική φρούρηση καταστημάτων κράτησης, όπως επί λέξει σημείωνε η τροπολογία. Μια, κατά τα άλλα, κραυγαλέα ανάδραση αλλά και προπομπός για την κατάργηση του νόμου. Ας μην

μείνω στην πρώτη περίπτωση και στην ένεκεν Αθηνών, αφωνία της τότε αξιωματικής αντιπολίτευσης. Όπως βέβαια και των άλλων πτερύγων, της ελάσσοнос αντιπολίτευσης. Ούτε χρειάζεται να προσθέσω κάτι νέο για τους συμπολιτευόμενους Βουλευτές που ναι μεν ύψωσαν τότε αρχικά το ανάστημά τους, αλλά στη συνέχεια, υπαναχώρησαν. Ούτε θα επεκταθώ στον αυτοτραυματισμό εκείνων οι οποίοι αν και όφειλαν να υπερασπιστούν το πνευματικό τους τέκνο, δεν το έπραξαν. Οφείλω όμως να επιμείνω στη δεύτερη περίπτωση, γιατί αυτή συνδέεται άμεσα, αν μη τι άλλο, τόσο με το παρόν, όσο το μέλλον. Και καταρχήν με τη σημερινή πραγματικότητα. Ο λόγος είναι ότι έχει να κάνει με αξιωματούχους της νέας Κυβέρνησης.

Ήταν τότε που μια ομάδα Βουλευτών από όλες σχεδόν τις πτέρυγες -μεταξύ αυτών και ο άνθρωπος που συνέδεσε το όνομά του με τον ομώνυμο νόμο- προσυπέγραψαν την αίτηση ονομαστικής ψηφοφορίας την οποία συνέταξα ο ίδιος, κάνοντας χρήση θεσμικού δικαιώματος, έστω και αν αυτό υπερέβαινε την όποια αντιπαράθεση και άνοιγε καινούργιους δρόμους στην κοινοβουλευτική πρακτική. Ανάμεσα στους τότε συναδέλφους, από τα τέσσερα κόμματα της Βουλής -οι οποίοι μπορεί και να έχουν ξεχάσει το γεγονός- και συγκεκριμένα από αντιπολιτευόμενους και νυν κυβερνώντες, περιλαμβάνονταν, η Πρόεδρος της Βουλής, όσο ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Όπως και άλλοι {2}.

Η διακοπή της συνεδρίασης της Βουλής και όσα μεσολάβησαν στη συνέχεια, είχαν ως αποτέλεσμα την απόσυρση της τροπολογίας από τους τότε κυβερνώντες. Μπορεί αυτό να μη προβλήθηκε στα γνωστά για το ρόλο που έπαιζαν Μέσα ή ακόμη και να ξεχάστηκε σύντομα, όμως τον αντικειμενικό σκοπό, τον επέτυχε. Ήταν μια από τις λίγες φορές που το Κοινοβούλιο νομοθέτησε, όπως λέγεται, από τα κάτω. Σε τόσο δε σοβαρό νόμο, ίσως να ήταν η πρώτη φορά. Η οποία όμως συνιστά κοινοβουλευτικό κεκτημένο. Κάτι που οφείλουν οι κατά καιρούς κυβερνήσεις -μεταξύ αυτών και η σημερινή- να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη, πριν το ξαναβρούν μπροστά. Σεμνύνομαι δε να πω ότι ανήκει στις στιγμές παρουσίας στην Ελληνική Βουλή, που δημιουργεί πρότυπο εκπροσώπου του λαού. Αυτή είναι αλήθεια. Δεν χρειάζονται σεμνοτυφίες.

Στα πρώτα άλλωστε αποτελέσματα εφαρμογής του νέου αυτού νόμου και παρά τις κυβερνητικές όσο και υπουργικές υπονομεύσεις αλλά και τις δυστοκίες και εγγενείς αδυναμίες του, οφείλει κανείς σε μεγάλο βαθμό να αποδώσει την ευρύτατη απήχησή του. Αιτία, το σαφές πρώτο μεγάλο βήμα για το πέρασμα από την κοινωνία των πολιτών-πελατών προς τη σκέτη κοινωνία πολιτών, την οποία βέβαια, κατά τα άλλα, οι πάντες εκ της λεγόμενης πολιτικής, διατείνονται ότι διακονούν.

Αν όμως συμβαίνει, που όντως συμβαίνει κάτι διαφορετικό, και απουσιάζει από τη σημερινή αξιωματική αντιπολίτευση η ειλικρίνεια για τις κυβερνητικές ημέρες και τα έργα της, όπως και η συγγνώμη για την εκτεταμένη πολιτική ομηρίας, που άσκησε στους κάθε μορφής συμβασιούχους, αυτό προφανώς και δεν νομιμοποιεί τη σημερινή κυβέρνηση να τα επικαλείται ως άλλοθι ώστε να ανοίξει παράθυρα στο νόμο, και να τον ακυρώσει στην πράξη. Πόσο μάλλον όταν ο σημερινός εισηγητής υπουργός όχι μόνο δεν έλεγε άλλα από όσα λέει σήμερα, αλλά και υπέγραφε άλλα από αυτά που υπογράφει σήμερα {2}.

Υπάρχει όμως και κάτι άλλο. Οφείλει κανείς να αναγνωρίσει στους αγρότες, οι οποίοι πρωταγωνίστησαν στις πρόσφατες κινητοποιήσεις, μια συνέπεια ανάμεσα στη γθεσινή και στη σημερινή τους στάση. Και δεν είναι κανενός είδους λαϊκισμός να

προσθέσει ότι οφείλει να τους σέβεται για αυτό. Κάτι βέβαια το οποίο, όσο και να το επιβάλλουν οι θεσμοί, χρειάζεται να το εμπνέουν με τη στάση τους οι άνθρωποι. Είτε είναι αγρότες είτε Βουλευτές και Αρχηγοί είτε Υπουργοί και Πρωθυπουργοί.

Μπορεί να θεωρηθεί ότι κινείται στη σφαίρα της φαντασίας, όμως δεν αποκλείεται να δούμε να γίνεται στη Βουλή κάτι ανάλογο με τους αγρότες. Δεδομένης μάλιστα της πρόσφατης ιστορίας, δεν προσφέρονται οι Αφρικανικού τύπου κινδυνολογίες. Οτι δήθεν θα πέσει η κυβέρνηση. Γιατί τότε οι Κυβερνήσεις της Ευρώπης θα είχαν πέσει δέκα φορές. Όπως η εδώ πρώην. Η οποία όμως έπεσε για το ακριβώς αντίθετο. Μιλώ για τη συσχέτιση της διαδρομής του Ν. 2190, με τη συζήτηση του νομοσχεδίου που θεσμοθετεί την προφορική συνέντευξη των υπό πρόσληψη. Ίσως και τώρα, γίνει κάτι.

Αλλιώς, και επειδή πρόκειται για μείζον πολιτικό, ηθικό και Δημοκρατικό ζήτημα, που ευθέως παραβιάζει και το αναθεωρημένο Σύνταγμα, οφείλω να πω το εξής. Αν τα πράγματα μείνουν ως έχουν, το μόνο τότε στο οποίο θα θυμίζει η Βουλή ότι συνιστά ναό, είναι οι ψαλμοί των μελών της. Οι ύμνοι προς έναν εξόφθαλμο φενακισμό. Τόσο από τους πρώην -εξιστόρησα πως επέζησε ο νόμος, του οποίου παριστάνουν σήμερα τους θεματοφύλακες, όταν δεν προκαλούν μειδίαμα- όσο από τους νυν. Οι οποίοι αν μοιάζουν με κάτι, είναι με μπλε ΠΑΣΟΚ. Αν δεν υπολείπονται σε πράξεις, όπως η οίκοθεν αίτηση ονομαστικής ψηφοφορίας. Αυτό θα κάνουν, αν υπάρχουν Βουλευτές.

2. Η νέα ατζέντα

Το κεντρικό ζήτημα της χώρας δεν είναι το προσβεβλημένο από παλιά όργανο των μισθοφόρων γραφείων της Δημοκρατίας. Άλλοι τους προσέλαβαν και τους ανέθεσαν τη λογοκρισία. Είτε υπό τη μορφή της ήπιας και αργότερα σκέτης προπαγάνδας είτε ως φίμωση.

Ούτε είναι κεντρικό ζήτημα τα άλλα ζωτικά όργανα που ανακαλύπτονται εσχάτως το ένα μετά το άλλο, σε κατάσταση όντως άσχημη. Αν είναι κάτι όμως αυτά, είναι δευτερογενείς εστίες. Το κέντρο σε κάθε χώρα είναι η πολιτική. Αυτή είναι και η πρωτοπαθής εστία.

Σε κανένα εθνικό ή κρατικό σώμα του κόσμου δεν έχουν προσβληθεί άλλα ζωτικά όργανα εάν δεν έχει προσβληθεί προηγουμένως το ζωτικότερο. Η πολιτική. Όπως και σε καμιά χώρα όπου η πολιτική είναι καλά στην υγεία της, δεν μπορούν εύκολα να βρεθούν άλλοι τομείς, οι οποίοι να καρκινοβατούν.

Κάνουν λάθος όσοι αποδίδουν ευθύνες στους Έλληνες πολίτες. Ποιους πολίτες. Αυτούς οι οποίοι υφίστανται τους διαρκείς ψεκασμούς των Μέσων; Ή αυτούς που κρατούν όμηρους, τα χθεσινά ή σημερινά πελατειακά μοντέλα; Ή τελικά εκείνους που αφού προηγουμένως τους έχουν καταλλήλως χειριστεί, να είναι έτοιμοι για την όποια λύση; Είτε αυτή αφορά εθνικό ζήτημα είτε αναπτυξιακό και πολιτικό;

Αν η υπεράσπιση αυτή των πολιτών κινδυνεύει να θεωρηθεί λαϊκισμός, η απόδοση ευθυνών σε αυτούς, μεταβιβάζεται απευθείας από τις γραφειοκρατικές κομματικές ομάδες. Οπότε και τις επιτρέπει να πέσουν στα μαλακά αν επιπλέον δεν τις αθώνει και δεν συνδράμει, άθελά της ίσως, στη νομιμοποίηση και διαιώνισή τους.

Κάνουν επίσης λάθος όσοι αποδίδουν τα πάντα στη διαπλοκή. Όπως εκείνοι οι οποίοι επαναλαμβάνουν τα στερεότυπα περί οικονομικών συμφερόντων. Γιατί όλα αυτά βρίσκουν τρυπητά και κάνουν. Και αλλού υπάρχουν οικονομικά συμφέροντα, όπως υπήρχαν πάντοτε, όμως αυτό το δικό μας, έχει πάρει ανεξέλεγκτες διαστάσεις.

Υπάρχει και κάτι ακόμη. Όσοι επέλεξαν να κατευθύνουν το δημόσιο διάλογο σε επί μέρους τομείς και μόνο, ας μην παραξενευτούν με τις όποιες παρενέργειες της νεκρανάστασης όλων αυτών που αναφέρθηκαν, εννοείται μετά των οργανικών τους μερών. Από τα τηλεοπτικά Λιόσια μέχρι το κοινό ιδεών, διαδρομών και συνθηκών, το οποίο είναι διάχυτο χαρακτηρίζοντας πλείστα, όσο και κάθε χρώματος, πρόσωπα.

Είναι αυτά που θεωρούν εαυτούς δικαιωμένους αν βέβαια κάποιος εξ αυτών δεν αισθάνονται περίπου ότι είναι άγγελος. Και κάποιος μάλιστα άλλοι το διατείνονται δημόσια. Εκεί όμως όπου η αποθράσυνση δεν έχει προηγούμενο, είναι η περίπτωση με τους μέχρι προ ολίγου, φαύλα πράξαντες.

Όπως, οι όποιοι συμβουλοκράτορες, ακαδημαϊκοί αλλά και άλλοι διαμεσολαβητές εισαγωγείς μεταλλαγμένων ιδεών, που παίρνουν κατά καιρούς τη χώρα στο λαιμό τους και ποτέ δεν ανέλαβαν τις ευθύνες τους αφού ζουν και βασιλεύουν σε όλες τις καταστάσεις. Και για τους οποίους οφείλει κανείς να πει ότι συνιστούν την πλέον μεγάλη σήψη. Πλην όμως νομιμοποιημένη.

Κάνει επίσης και κάτι άλλο η νέα προτεραιότητα. Είναι σαν να λέει: αν δεν υπάρχει Δημοκρατία, μικρό το κακό. Αν η χώρα, είτε με το ένα είτε το άλλο ένδυμα, συνεχίσει να οπισθοδρομεί αναπτυξιακά, όταν οι άλλες Ευρωπαϊκές χώρες τρέχουν -όχι μόνο αυτές, αλλά και εκείνες της Βόρειας Αφρικής- και αυτό το κακό, μικρό. Και επειδή για όλα αυτά κάποιος ευθύνονται, η αποσιώπησή τους είναι και αυτή ένα από τα μικρά κακά, ας με επιτραπεί να πω εγώ.

Αυτό το οποίο συμβαίνει αυτή τη στιγμή στη χώρα, μόνο ως εγχείρημα μιας νέας παραχάραξης της ιστορίας μπορεί να εκληφθεί. Δεν αποδίδω μομφή σε κανέναν εκ των εξερευνητών. Ούτε λέω ότι κάποιος τους τα υποδεικνύουν. Πρέπει όμως κανείς να τους τα πει όλα αυτά. Ίσως να μην είχαν λάβει σοβαρά υπόψη όλα εκείνα στα οποία επενεργεί, και με τα οποία οφείλει να συνδεθεί, η νέα ατζέντα.

3. Μεταξύ ουραγού και ουρανού

Μπορεί ο υποθετικός λόγος δευτέρου είδους να δηλοί κάτι τι το απραγματοποίητο, όμως δεν βρίσκω άλλο προσφορότερο τρόπο ώστε να αποδώσω τη χθεσινή όσο τη σημερινή πραγματικότητα. Λέω λοιπόν ότι αν δεν υπήρχε η ένδεια και η πενία της μιας ή της άλλης πολιτικής, δεν θα φτάναμε εδώ. Πριν από κάθε άλλη ενοχοποίηση, προηγείται εκείνη της πολιτικής. Μια ειλικρινής αυτοκριτική των πρώην θα ήταν να πουν: Τόσα ξέραμε, τόσα κάναμε. Όπως και των νυν: Αυτά ξέρουμε, αυτά κάνουμε.

Τουλάχιστον αυτά θα άνοιγαν ένα κύκλο πολιτικού διαλόγου. Δεν θα έκαναν τους παντογνώστες, όταν ψάχνει κανείς ένα έστω ζήτημα που να μη τα μούσκεψαν. Λένε ότι τα κόμματα είναι συλλογική συνείδηση και επόμενα και συλλογικό μυαλό, όμως τότε μήκαν στον κόπο να το βάλουν να δουλέψει; Έστω πότε κάθισαν να δουν αν

τα έτοιμα των συμβούλων τους τα οποία καταναλώνουν αναμασώντας τα, έχουν κάτι να πουν; Έστω αν μια φορά δικαιώθηκαν;

Μια Ελλάδα ακυβέρνητο πλοίο από ετών. Μπορεί στα εθνικά, πολλές φορές να τη σώζει, ο εξ αντικειμένου σύμμαχός της, το ταμάχι, η απληστία δηλαδή των γειτόνων, και στο εσωτερικό ο παραδοσιακός λειτουργισμός να προσφέρει και αυτός τις όποιες καλές του υπηρεσίες. Όμως ποιο made in Greece, πολιτικό προϊόν έχει παραχθεί όλα αυτά τα χρόνια; Ένα για δείγμα. Πότε η διαφορά από τις υπόλοιπες κοινοβουλευτικές περιόδους αλλά και τις αντίστοιχες των Ευρωπαϊκών χωρών, ήταν τόσο μεγάλη; Ούτε καν στη μίμηση έχουν να επιδείξουν κάτι. Ούτε να αντιγράφουν ξέρουν.

Η προσβολή όλων των ζωτικών οργάνων του Ελληνικού θεσμικού σώματος, δεν έπεσε από τον ουρανό. Ούτε βέβαια οι προς αυτόν ενατενίσεις, μπορούν να φέρουν κάτι. Άλλωστε αυτό, δεν είναι δουλειά της πολιτικής. Ευθύνη της τελευταίας είναι να αναλάβει να φέρει σε πέρας τη Δημοκρατική αποστολή. Αν πάλι είχε καμιά άλλη ιδέα

να κάνει κάτι άλλο, ας το έλεγε. Δεν έχει. Όλοι το γνωρίζουν. Αν έχει κάτι είναι οι σχέσεις αγάπης και μίσους με τα Μέσα. Όμως κι εκείνα, ειδικά στη χώρα αυτή, μόνο ως επιχειρήσεις επιβολής της βλακειάς στο κοινωνικό σώμα, μπορούν να εκληφθούν.

Η αναζήτηση πηγών από όπου θα αντληθεί η Δημοκρατία, εύκολα καταλήγει στις περιφέρειες της χώρας. Η δε χρήση της άμεσης Δημοκρατίας έχει να δώσει θετικά και μόνο, στην αναζωογόνηση της στενής συγγενούς. Μιλώ για το δημοψήφισμα ως προς το περιφερειακό. Όπως και το είδος της συγκατοίκησης, στις περιφέρειες. Η εκλογή του νέου Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας φέρνει εκ νέου στην επικαιρότητα ένα μεγάλο ζήτημα. Καλά είναι τα τελετουργικά αλλά στην πράξη απέδειξαν ότι δεν έκαναν τίποτε.

Ειδικά μάλιστα όταν τα Μέσα επαινούν κάποιο πρόσωπο, όποιο και αν είναι αυτό, ακόμη και ο Πρόεδρος, τότε δεν ξέρω γιατί αλλά φέρνω στο νου μου τους Δαναούς. Αν οι αιρετές περιφέρειες έχουν υπό την ευθύνη τους τα αναπτυξιακά και τα πολιτικά ζητήματα, οι εκπρόσωποι του κράτους σε αυτές γιατί δηλαδή να μην μπορούν, αφού προταθούν από τη Βουλή, να διορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας; Δεν κάνει στις περιφέρειες να επεκτείνεται και να υλοποιείται ο συμβολισμός της εθνικής ενότητας; Όσο για το εάν δεν προβλέπεται από το Σύνταγμα, δεν κολλάει η υπόθεση εκεί. Μπορεί να βρεθεί η φόρμουλα που θα εφαρμόζεται μέχρι να ενσωματωθεί στην επόμενη αναθεώρηση. Όπως βέβαια να μπει στο Δημοψήφισμα, που έλεγα, και που η Ελληνική Δημοκρατία δεν έκανε ποτέ. Άλλα και άλλα, προτείνονται από διάφορους.

Όπως και το άλλο ζήτημα, η μεγάλη καινοτομία. Οι δυο ανεξάρτητες πνευματικές αρχές, που κι αυτές θα υπάγονται στον Πρόεδρο, και θα αποτελέσουν το συλλογικό Δημόκριτο και Αριστοτέλη, έχουν να αλλάξουν. Καταρχήν να μπει ένα τέλος στις κυβερνήσεις των χθεσινών όσο σημερινών ανεύθυνων συμβούλων. Να μπορούν οι πολίτες να αποδίδουν ευθύνες όχι μόνο στα πολιτικά πρόσωπα, αλλά και στους ίδιους τους συμβούλους. Και φυσικά η Βουλή να ξαναγίνει Βουλή. Γιατί έτσι όπως πάει μέσα σε λίγα χρόνια μόνο άνθρωποι που διακρίθηκαν σε εκτός πολιτικής τομείς, θα μπαίνουν σε αυτήν. Αν μη τι άλλο, τα προς συζήτηση νομοσχέδια που εισάγονται και θα έχουν προηγουμένως επεξεργαστεί, στηριζόμενα όμως σε ανεξάρτητα στοιχεία, δεν θα μπορούν εύκολα να απορριφθούν. Ελαφρά τη καρδιά..

Πέραν αυτών, η θεσμική υπόσταση των δυο αυτών ινστιτούτων, ως τρίτου μέρους της Τέταρτης Δημοκρατίας, έρχεται να αναβαθμίσει τις σχέσεις των δυο άλλων μερών. Μεταξύ των πολιτών και των κυβερνώντων, όπως φυσικά και της Βουλής. Θα αναγκαστούν τότε από τα πράγματα τα Μέσα να κάνουν κάτι που ποτέ δεν έκαναν. Να σεβαστούν το χάρτη των δικαιωμάτων των πολιτών στη Δημοκρατία. Θα πάρει τέλος αυτό που κάνουν χρόνια, μέσα από την παρασηνιακή προμήθεια εισαγόμενου αν όχι και άχρηστου επιστημονικού υλικού, από τις υφιστάμενες παρατράπεζες ιδεών.

Κανένα τηλεοπτικό συμβούλιο δεν μπορεί να ψέξει τα Μέσα για το ποιες ιδέες και πολιτικές πλασάρουν. Τα προϊόντα που προμηθεύονται με τον τρόπο που ήδη είπα. Μπορεί όμως μια ανεξάρτητη αρχή, όπως τα δυο ινστιτούτα, να έχει βήμα να μιλήσει και να επισημάνει τους κοινούς τόπους της πολιτικής της χώρας. Έχει να προσφέρει πολλά την πολιτική, μια ακαδημαϊκή Ελλάδα η οποία έχει προηγουμένως ανακτήσει το χαμένος της κύρος. Τα δυο ινστιτούτα ιδεών όσο οι αιρετές περιφέρειες αποτελούν πηγές άντλησης Δημοκρατίας.

Η αναζήτηση της δια της σοφίας Δημοκρατίας, δεν είναι βέβαια τωρινή υπόθεση. Αυτήν διακονούσαν οι γέροντες. Εξ ων και Γερουσία. Ο ιστορικός θεσμός και σώμα, που επιβιώνει σε αρκετές από τις Ευρωπαϊκές Δημοκρατίες. Οι οποίες διατηρούν όμως παράλληλα, και τα γνωστά think tanks. Εκεί προφανώς γνωρίζουν περισσότερο καλά, τόσο τη μεγαλύτερη κατάκτηση του ανθρώπινου πνεύματος, τη Δημοκρατία, όσο και τον χρυσό αιώνα του ομοεθνή μας.

Εγώ δεν λέω ότι χρειάζεται να επιστρέψουμε σε όλα αυτά. Ούτε να ξανακάνουμε Γερουσία, την οποία θυμίζει άλλωστε η ομώνυμη αίθουσα της Βουλής των Ελλήνων. Λέω απλά ότι αν το ένα πόδι του νέου θεσμικού σώματος της Τέταρτης Δημοκρατίας είναι οι αιρετές περιφέρειες -οι οποίες στην υπόλοιπη Ευρώπη εκτός από θεμελιώδεις Δημοκρατικοί θεσμοί, είναι χώροι ιδιαίτερα μεγάλης προστιθέμενης αξίας των εκεί Δημοκρατιών- το άλλο πόδι, είναι οι προτεινόμενες ανεξάρτητες πνευματικές αρχές. Ο συλλογικός Αριστοτέλης και ο συλλογικός Δημόκριτος.

Το πιο σημαντικό είναι ότι θα κερδίσουν όλοι. Οι μεν πολίτες θα γευτούν πιο πολλή και πιο ποιοτική Δημοκρατία, οι δε Κυβερνώντες όσο τα πολιτικά κόμματα, περισσότερη σοφία. Είπα «γευτούν», και θυμήθηκα κάτι που έγραψα τελευταία. Την Ελληνική γαστρονομία, στην οποία, δεν είναι και λίγες οι φορές που ο ουρανίσκος επιβεβαιώνει την ετυμολογία του. Ας μην απογειωθούμε με την Τέταρτη Δημοκρατία. Όμως υποχρεούμαστε, να αφήσουμε τη θέση της τελευταίας χώρας της θεσμικής Γηραιάς Ηπείρου. Κατά τη γνώμη μου, μπορούμε να μειώσουμε πολύ την απόσταση, μεταξύ ουραγού και ουρανού.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

{1} βλ. πρακτικά Βουλής 22- 5- '97, σελ. 196-197, {2} ο. π., 13 -5- '99, σελ. 181- 217,

Θράκη Φεβρουάριος 2005,

3. Συμβόλαιο με τις περιφέρειες

«Το τρένο της Τέταρτης Δημοκρατίας δεν μοιάζει με άλλα τρένα.

Ούτε έχει δυο μέτρα και σταθμά για τις περιφέρειες της χώρας».

X. Κ.

Δεν χρειάζεται να μιλήσω για τους συμβολισμούς του εθνικού συμβόλου. Ούτε την περιπετειώδη του διαδρομή, πριν από την πρόσφατη αποκατάσταση της σχέσης του με τους πολίτες. Μπορώ όμως να κάνω κάτι άλλο. Μια απλή παρατήρηση όσο και λογική σκέψη, είναι η εξής: όπως κάθε σημαία, έτσι και η κυματίζουσα Ελληνική επάνω σε κοντάρι, μοιάζει με τον αριθμό τέσσερα. Απλά στη δική μας περίπτωση, υπάρχουν και άλλα, ένα εκ των οποίων είναι τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα όσο και η οικουμενικότητα του Ελληνισμού στην οποία παραπέμπει, εκτός εκείνων τα οποία κινούνται σε άλλη σφαίρα, ο σταυρός της.

Από την άλλη, το πρώτο γράμμα της Δημοκρατίας είναι το Δ. Έχει σχήμα τριγώνου. Όμως όχι το οποιοδήποτε τρίγωνο. Ένα τρίγωνο αμβλυγώνιο που σημαίνει Δημοκρατία στην οποία οι όποιες πυραμίδες είναι επίσης μεγάλης γωνίας κορυφής. Κατανοητό γιατί. Με άλλα λόγια κάτι που θα θυμίζει αέτωμα. Ποιο; Της Βουλής βέβαια και επέκεινα όλων των μνημειακών κλασσικών έργων στα οποία και αυτό παραπέμπει. Οπότε το σήμα κατατεθέν της Τέταρτης Δημοκρατίας είναι μια μονοκονδυλιά με το τέσσερα από πάνω και το δέλτα ακριβώς από κάτω {εικόνα α}. Είναι πρακτικό. Γράφεται εύκολα στα ντουβάρια με μονοκονδυλιά. Γίνεται δε λογότυπος με τα τέσσερα παράθυρα του κοινοβουλίου {εικόνα γ}.

Μια άλλη λύση ήταν να μπει ως Δέλτα το ανατολικό αέτωμα του Παρθενώνα που ιστορικά παραπέμπει στην κλασσική Δημοκρατία και στο χρυσού αιώνα. Υπάρχει όμως ένας ακόμη λόγος για τη συμβολική όσο επίσης και ουσιαστική αξιοποίηση του συγκεκριμένου κτιρίου της Βουλής και ειδικά της ίδιας. Η οποία καλείται έστω και

τόρα να τιμήσει με τον τρόπο της τη χρυσή εποχή, που έλεγα. Είναι στο χέρι της να προσφέρει απλόχερα και χωρίς τσιγκουνιές, τη Δημοκρατία στους πολίτες αυτής της χώρας. Πως; Αν ο δημοκρατικός θεσμός της αιρετής περιφέρειας είναι το ένα, ένα άλλο είναι η περισσότερη σοφία, διαμέσου των πνευματικών αρχών οι οποίες επίσης προτείνονται, προς τους εκάστοτε κυβερνώντες, όσο στα ίδια τα πολιτικά κόμματα. Με άλλα λόγια το πέρασμα από μια νοηματική Βουλή, σε μια άλλη ομιλούσα και κυρίως πράττουσα.

Δεν χρειάζεται να φέρω πολλά παραδείγματα ως προς περιφερειακό. Παρατηρούν πολλοί και μάλιστα ορθά ότι τα Ελληνικά κρασιά δεν έχουν ονομασίες προέλευσης. Και ερωτώ εγώ με τη σειρά μου. Μα μήπως έχουν οι Περιφέρειες της χώρας; Να το πω αλλιώς. Αν αντί της συγκεκριμένης Μακεδονίας, είχαμε Bavaria, θα τολμούσαν ποτέ τα Σκόπια ακόμη και να διανοηθούν, να ιδιοποιηθούν την ιστορία της; Ή αν είχαμε, μια στο ελάχιστο έστω ανταποκρινόμενη ως προς τη γεωοικονομία της περιοχής, Θράκη, θα μπορούσε καμιά Τουρκία να παίζει δια των εκεί χρισμάτων της, ρόλους μιας ωσεί παρούσας αρχής και μάλιστα επί των εκεί δυο άλλων ημεδαπών αρχών; Τη διορισμένη Περιφέρεια όσο τη Νομαρχιακή αυτοδιοίκηση. Όταν μάλιστα σήμερα, και ένεκεν της γνωστής φιλίας της εκτεινόμενης στα άσματα, έφτασε να ψελλίζει ένα από αυτά. Ποιαν να διαλέξει από τις δυο. Για ποια να δώσει γραμμή.

Ας μην επεκταθώ στους υπόλοιπους ρόλους της νομιμότητας, όπως την ονόμασα, Αθήνας. Για τις μισές και παραπάνω περιφέρειες που αποκλείονται από το επόμενο κοινοτικό πλαίσιο ευθύνεται αποκλειστικά η ίδια. Μπορεί πιο κραυγαλέα περίπτωση να είναι η Ρούμελη, όμως και οι άλλες δεν πέφτουν παρακάτω. Είτε είναι το Νότιο Αιγαίο και το Αθηναϊκό κέντρο χειρισμού του τουρισμού είτε η Δυτική Μακεδονία. Αυτή η ενεργειακή αποικία της πρωτεύουσας και πάλι που ακόμη και οι αφρικανικοί όροι ωχριούν απέναντι στα εν ισχύει σε αυτήν. Από το ύψος του αποκαλούμενου τοπικού πόρου έως το ίδιο το ίδιο το περιφερειακό Α.Ε.Π.

Αν χρειαστεί κάποιος νέος οικονομικός όρος για τις περιφέρειες, δεν είναι βέβαια η υψηλή προστιθέμενη αξία που ισχύει για όλες τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές, και που όφειλε να ισχύει κάτι ανάλογο και εδώ. Τόσο ως προς τη Δημοκρατία, όσο και στην ανάπτυξη και την οικονομία. Είναι η συνεχώς μειούμενη αξία τους. Μια ιδιότυπη όσο και διαρκής υποτίμηση κάθε αντικρίσματος. Δεν είναι άσχετη με όλα αυτά, η συνεχής μείωση των Ελληνικών εξαγωγών όσο η μετατροπή της σε καινούργια ανεργία και σε πρόσθετη οικονομική κρίση.

Ίσως σκεφθεί κανείς ότι αν το κουτάλι των περιφερειών πάρει νερό, τότε αυτό αναγκαστικά θα ληφθεί από το διαθέσιμο κυβερνητικό. Ουδέν ψευδέστερο. Από τη μια η Κυβέρνηση όσο η Βουλή απερίσπαστα θα δοθούν στο κύριο έργο τους που είναι να νομοθετούν. Η πρώτη να εισηγείται και η Βουλή να εγκρίνει ή να τροποποιεί και να προσθέτει ή να προτείνει. Ή ακόμη και να αναπέμπει. Από την άλλη ο ρόλος της αιρετής περιφέρειας στην 4η Δημοκρατία, δεν είναι άλλος από το χειρισμό του ζητήματος της ανάπτυξης. Ακόμη και οι αποδείξεις αλληλεγγύης προς τις ενδεείς συναδέλφους. Κάποτε έγινε συμβόλαιο με το λαό. Ανεξάρτητα από την τήρησή του, με τον τόπο, τις περιφέρειες, δεν έγινε ποτέ. Αυτά ακριβώς έλεγα, στην περιφέρεια του 2000 ποτέ.

Όπως και το άλλο το άκρο άωτο της αθηναϊκής ανηθικότητας. Γιατί επαναστατεί κανείς όταν σκέφτεται ότι το Καρπενήσι και η Άμφισσα, τα πιο φτωχά ίσως αυτά

μέρη της πατρίδας, να εμφανίζονται ως πλουσιότερα ακόμη και από τα Βόρεια προάστια και το Κολωνάκι. Αυτό δεν βγαίνει ως άμεσο συμπέρασμα από την απλή μόνο ανάγνωση του πρόσφατου πίνακα της Eurostat; Δεν αισθάνονται ντροπή για αυτό οι αρχιτέκτονες της χωρίς προηγούμενο αυτής, δολιχοδρομίας; Μόνο και μόνο να «φτωχαίνουν» διαμέσου των Οινοφύτων το Α.Ε.Π. της Αττικής. Να παραμείνει επιλέξιμη για κοινοτικά κονδύλια. Κάτι που είναι η κορυφή μόνο του παγόβουνου.

Το λέω αυτό γιατί αν η υπόθεση ψαχτεί περισσότερο, θα βγουν στη φόρα πολλά άλλα συλλογικά σκάνδαλα σε βάρος πολλών περιφερειών. Τις έβαζαν έργα που δεν θα γίνονταν ώστε στην επόμενη κατανομή των κοινοτικών πλαισίων να μεταφέρουν τα λεφτά στο κλεινό άστυ. Αυτός είναι ο βίος και η πολιτεία του, την παρελθούσα δεκαετία. Και μάλιστα τα έκαναν άνθρωποι που από την άλλη ευαγγελίζονταν την αποκέντρωση και την περιφερειακή ανάπτυξη. Που και να υπήρξαν θιασώτες του συγκεντρωτισμού.

Είπα άστυ και θυμήθηκα τον Αριστοτέλη που γράφει ότι «εις δε άφωνο ουδέν όνομα τελευτά». Εγώ θα έλεγα εκτός του Αττίκ, χωρίς βέβαια να εννοώ τον μακαρίτη τροβαδούρο αλλά την αλήστου μνήμης όσο παρόντος, ιερή κάποτε Αττική γη. Και μόνο αυτά φτάνουν και περισσεύουν να προετοιμαστεί από τώρα μέχρι το 2006, το αντικείμενο της νέας αναθεώρησης του συντάγματος. Αλλιώς η ώρα της περιφέρειας θα είναι ένα ακόμη γράμμα κενό. Κενό και άφωνο. Θα είναι μεγάλο κρίμα. Πέραν των άλλων γιατί και η λέξη ωραία προέρχεται από την ώρα.

Κανείς πιστεύω δεν θα διαφωνήσει με την ώρα των χρωμάτων. Τον πλούτο τόσων και τόσων περιφερειακών χρωματισμών. Όπως δεν θα υπάρχει κανείς που να συμφωνεί με τη χθεσινή όσο σημερινή μουντζούρα. Τη διορισμένη κρατική αρχή που την ονομάζουν μάλιστα με την ιερή λέξη Περιφέρεια. Όταν δε και στα ασπρόμαυρα έργα τέχνης ακόμη, ο ζωγράφος σπάει τη μονοτονία τους, με το γκρίζο, πως είναι δυνατόν να εμπνέει η μονοχρωμία. Στην περίπτωση για την οποία συζητάμε, η γνωστή από παλιά μονολιθικότητα. Όταν το ζητούμενο όσο και από όλους αποδεκτό είναι η επίσης γνωστή πολυφωνία.

Ίσως η Ρηγίλλης και η Χαριλάου Τρικούπη όπως ο Περισσός ή η Κουμουνδούρου θεωρήσουν ότι θα τους ξεφύγει ο έλεγχος. Ή ότι θα φυτρώσουν καινούργια κόμματα. Περιφερειακά. Αν και δεν πρέπει να είναι καθόλου προς φόβο, εν τούτοις οφείλω να ομολογήσω, ότι η ιστορία δείχνει άλλα πράγματα. Έστω και αν επίσης έχει δείξει, ότι κάποια έχει βάλει χεράκι, με τους υπόλοιπους να ανέχονται τις φιμώσεις ανάλογων εγχειρημάτων. Το ζήτημα είναι ότι το μπογιάντισμα ή ένα και δυο χέρια βαφής, δεν κάνουν απολύτως τίποτε. Αν κάτι χρειάζεται είναι ο δημιουργικός όσο χρωματικός σχεδιασμός και συνδυασμός. Είναι και αυτό στο χέρι των μονόχρωμων αθηναϊκών μορφωμάτων να προχωρήσουν στην παιδεία μιας νέας συλλογικότητας. Διαφορετικά η συνεργασία που επαγγέλλονται πολύ εύκολα από ίριδα μεταπίπτει σε άσπρισμα αν όχι μαύρισμα.

Οι περιπτώσεις που τα κόμματα χάνουν ακόμη και την ιστορική προοδευτικότητα που κάποτε είχαν, δεν είναι ούτε λίγες ούτε άσχετες με τα προηγούμενα. Πόσο μάλλον άλλα κόμματα που την έχασαν καθοδόν και άλλα που ποτέ δεν διέθεταν. Όμως είναι και κάτι άλλο. Η ευθύνη όλων τους να κάνουν δημόσιο απολογισμό. Να δίνουν αναφορά στο λαό για τις πράξεις τους. Αυτή είναι και μια διαδικασία που θα τα αναγκάσει να γίνουν πιο προοδευτικά αλλά και να έχουν αληθινό όραμα. Όχι μόνο

να διακηρύσσουν την ύπαρξή του αλλά και να το επιβεβαιώνουν στην πράξη αυτό που πιστεύουν. «Πίστις άνευ πράξεως, νεκρά εστίν», λένε οι γραφές.

Το πεδίο του νέου Δημοκρατικού θεσμού, των αιρετών περιφερειών, δίνει μεγάλη ευκαιρία στα κόμματα. Όχι μόνο να τα εκδημοκρατίσει ή καταστήσει περισσότερο προοδευτικά. Η ανάπτυξη της περιφερειακής πολιτικής ανταγωνιστικότητας μόνο καλό θα τα κάνει. Θα λειτουργήσει σαν την αμμοβολή που γίνεται στα ναυπηγεία. Όσο για τα περιφερειακά κόμματα που είτε υπάρχουν είτε δημιουργηθούν, οι ελπίδες να εκλέξουν εθνική εκπροσώπηση είναι ελάχιστες έως μηδαμινές. Ας μην πάω στα εκλογικά συστήματα. Η μάχη εκεί χάθηκε. Μπορεί κανείς να επιστρέψει, μόνο δια του περιφερειακού δρόμου. Η εμμονή δεν είναι η καλύτερη δυνατή πολιτική αν δεν κινδυνεύει να θεωρηθεί ακόμη και ως κολλημένη.

Ας πάρουμε την υποθετική περίπτωση στην οποία, αμιγώς περιφερειακής παιδείας κόμματα μπήκαν στην εθνική Βουλή. Τότε ίσως υπάρξει η λογική φοβία ότι όλο αυτό απειλεί την κυβερνητική προοπτική. Ότι αδυνατίζει την πιθανότητα σε κάποια στιγμή η κυβέρνηση να πάρει το πενήντα τοις εκατό των ψήφων. Και ότι ελλοχεύει κίνδυνος πολιτικής αστάθειας στη χώρα.

Καταρχήν ποτέ στη μεταπολίτευση, πλην μιας φορές και για λόγους που δεν είναι του παρόντος, έχει παρατηρηθεί πάνω από 50%. Πέραν αυτών, όταν οι συνεδριάσεις της Βουλής συνιστούν ανελλιπώς διακομματικές διαμάχες και καυγάδες όταν δεν παίρνουν άλλες ανεκδιήγητες μορφές με το να ρεζιλεύονται πρόσωπα με μεγάλη διαδρομή, που είναι το κακό να υπάρχει η δυνατότητα κοινού σχεδίου συνεργασίας μεταξύ δυο ή και πιο πολλών εκ των κομμάτων;

Με άλλα λόγια, σωστό είναι ακόμη και το σωστό να κατακρίνεται ως λάθος λόγω αντιπολιτευτικών λόγων; Ας μην επεκταθώ στον αντιπολιτευτισμό. Οφείλω όμως να πω ότι δεν υπάρχει καλύτερη και εξ αντικειμένου συμπολίτευση από την ολιστικού τύπου αντιπολίτευση. Το ζητούμενο είναι άλλο. Είναι να δει κανείς το όλο θεσμικό σώμα της χώρας, στο οποίο δεν υπάρχει ένα έστω ζωτικό όργανο που να μην έχει προσβληθεί και καταβληθεί. Και που η στοιχειώδης ευθύνη της πολιτικής είναι να είχε από πολλού χρόνου σκεφτεί την προοπτική ενός νέου θεσμικού σώματος. Πόσο μάλλον σήμερα που το τυμπανιαίο του σώματος που έλεγα, αποτελεί κοινό τόπο.

Σε ένα προηγούμενο κείμενο με τίτλο: οργανόγραμμα της 4ης Δημοκρατίας, έδειξα να μεν με έναν ίσως δυσνόητο σχηματικό τρόπο, τη λειτουργικότητά της, όμως κανείς δεν μπορεί να πει το ίδιο για τις νέες προτεινόμενες σχέσεις οι οποίες συνδέουν τους Δημοκρατικούς θεσμούς. Δεν είμαστε εμείς που απορρίπτουμε την έως τώρα θεσμική πραγματικότητα. Άλλοι την κακούρησαν και όζει από άκρου σε άκρο.

Η πρόταση που λέμε δεν περιορίζεται στο τι να κάνουμε. Ούτε μόνον στο που. Κυρίως έχει να κάνει με το πως. Και η πρώτη της παραδοχή είναι η απόρριψη του θεσφάτου. Τόσο για τις αρχές όσο στις μεταβατικές διατάξεις. Η απόρριψη του κάθε παλιού ή νέου τύπου δογματισμού. Όταν η πολιτική περιφερειακή παιδεία στερείται ευέλικτων όσο και ενδιάμεσων εναλλακτικών λύσεων, τότε τι είδους παιδεία είναι;

Καταρχήν η υπεροχή της 4ης Δημοκρατίας ως προς την προηγούμενη, δεν περιορίζεται στο αιρετό των περιφερειών. Στην προσθήκη ενός νέου Δημοκρατικού

θεσμού όσο και μιας νέας προστιθέμενης αξίας στην ίδια την Ελληνική Δημοκρατία. Ούτε μένει μόνο στους εκπροσώπους του κράτους στις περιφέρειες που να μην θα προτείνονται από τη Βουλή και την Κυβέρνηση αλλά θα ορίζονται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ώστε και ο θεσμός αυτός να ανεβάζει τον εθνικό και πολιτικό πήχη.

Εκείνο που έρχεται να παίξει ιδιαίτερα σοβαρό ρόλο είναι ο θεσμικός εταίρος της 4ης Δημοκρατίας. Οι ανεξάρτητες πνευματικές αρχές. Ο συλλογικός Αριστοτέλης και Δημόκριτος. Οι διανοητικοί της σύμβουλοι, στους οποίους η αιγίδα και πάλι του Προέδρου της Δημοκρατίας προσφέρει την αναγκαία ουσιαστικότητα και κάλυψη. Αλλά και που από μόνες τους οι δυο νέες αρχές για τη Δημοκρατία όσο την πολιτική και την ανάπτυξη πέραν των όποιων συμβουλών προς τη Βουλή και την Κυβέρνηση, απαντούν για όλα τα έργα και τις συμβουλές τους, στους πολίτες.

Πρόκειται για δυο βυθοσκόπια, ας τα πω έτσι. Εξερεύνησης του εθνικού όσο και του κοινωνικού βυθού. Όσο και όμορφο να είναι ένα θεσμικό σώμα, ιδίως όταν είναι στο πρώτο του καιρό και υπακούει στο «καινούργιο κόσκινο που να σε κρεμάσω» δεν αρκεί. Έχει ανάγκη από μάτια, κεραίες, ανιχνευτές όσο σοβαρές και επεξεργασμένες μελέτες προβλημάτων. Περιπτώσεις που ακόμη και μια έμπειρη πολιτική αδυνατεί να δει. Πόσο μάλλον μια σαν τη δική μας.

Οι έρευνες και καταλήξεις των ινστιτούτων αυτών δεν τίθενται απλά και μόνο υπόψη των κυβερνώντων και της Βουλής προκειμένου να ληφθούν υπόψη κατά το νομοθετείν από τη σύνταξη και επεξεργασία στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές, αλλά επιπλέον θα δημοσιοποιούνται. Με τα ονόματα και τις διευθύνσεις των φυσικών προσώπων που τις συνέταξαν. Να μπορεί να ζητηθούν οι ευθύνες αλλά και οι όποιες συμπληρωματικές μελέτες και τροποποιήσεις.

Από πολλές απόψεις είναι καλύτερα, δίπλα στον από πολλών ετών άψυχο αριθμό των νόμων να προστεθούν όχι μόνο το όνομα του υπουργού ή των υπουργών και των εισηγητών των εν τη Βουλή κομμάτων, αλλά και η σφραγίδα του ινστιτούτου. Μετά από κάποιες δεκάδες χρόνια, όταν η 4η Δημοκρατία φτάσει στο δικό της τέλος ή θα έχει ξεπεραστεί από τα πράγματα, και δώσει τη θέση της στην επόμενη στην Πέμπτη, να δώσει και άλλη τη δική της θέση. Η κατάρα της πολυνομίας αν όχι απειρονομίας στην ευχή για λίγους εύχρηστους όσο και σαφείς νόμους. Θεμελιωμένους επάνω στις συμβουλές των δυο αρχών.

Αν κάποια στιγμή ερωτηθούν και μιλήσουν εκ βαθέων οι χθεσινοί ή σημερινοί υπουργοί αλλά και οι εισηγητές των πολιτικών κομμάτων, μπορούν να πουν τι είδους εκτίμηση τρέφουν προς τη νομοθετική εργασία. Και όχι μόνο αυτό αλλά και για τους εν εφαρμογή κοινοβουλευτικούς θεσμούς που σαφώς δεν είναι μόνο ο ων ουκ έστι αριθμός των τροπολογιών ούτε οι όποιες, και αυτές κατόπιν εορτής, γνωματεύσεις της επιστημονικής επιτροπής της Βουλής. Υπάρχουν πολλά άλλα.

Φυσικά τα ινστιτούτα που λέω δεν πρόκειται να βγάζουν νόμους. Ούτε πρόκειται να υποκαταστήσουν την Κυβέρνηση ή τη Βουλή. Κάθε άλλο. Έρχονται να καλύψουν ένα μεγάλο κενό. Αλλού οι Δημοκρατίες ανέθεσαν τον έλεγχο στις Γερουσίες τους. Εδώ; Εδώ τα δυο ινστιτούτα, φυσικά και δεν θα παίξουν κανένα τέτοιο ρόλο. Απλά αφού νομιμοποιηθούν με τον τρόπο που ήδη έχει αναφερθεί, ότι δηλαδή τελούν υπό την αιγίδα του Προέδρου, έρχονται να αντικαταστήσουν τις ανώνυμες συμβουλές με επώνυμες. Να δώσουν στη Βουλή όσο και στην Κυβέρνηση αλλά και στους πολίτες,

τη νέα αυτή διάσταση. Ως κεραιές της εθνικής και κοινωνικής μας οντότητας. Δεν θα πάρουν εξουσία από την Πολιτεία, θα της προσφέρουν πρόσθετη ουσία. Και μάλιστα από το πιο σπάνιο είδος της. Τη φαιά.

Ίσως ακόμη κάποιος εκφράσει την ανησυχία του για το μέλλον και την εξέλιξη των δυο αυτών ιδρυμάτων. Μήπως εξελιχθούν σε παρακοιμώμενους. Κάτι ως κράτος εν κράτει. Αν υπάρχουν τέτοια φαινόμενα αυτά αφορούν το χθες όσο το σήμερα. Και επιπλέον ποτέ οι υπαρκτές παρατράπεζες ιδεών δεν έδωσαν αναφορά στο λαό για τις ημέρες και τα έργα τους. Αντίθετα τα δυο ινστιτούτα που λέμε, έχουν να προσφέρουν αυτό ακριβώς. Να συνδράμουν με τη δημόσια ανάληψη της ευθύνης τους για πολλά που κατατρύχουν το δημόσιο βίο, για τα οποία ποτέ κανείς δεν την ανέλαβε.

Μια από τις συνδρομές αυτές είναι να μπορέσουν τα ξαναβρούν τα Μ. Μ. το Δημοκρατικό τους ρόλο. Οι απαντήσεις των ινστιτούτων σε ερωτήσεις των πολιτών όσο και οι συζητήσεις στην τηλεόραση, δεν μπορεί να είναι μια στο καρφί και μια στο πέταλο αλλά να διακρίνονται από Δημοκρατικό μέτρο και κυρίως αντικειμενικότητα. Να είναι αληθινές. Γιατί πέραν των άλλων υπάρχουν οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί που δίνουν τη δυνατότητα ανάλογα ερωτήματα να απευθυνθούν σε άλλα επίσης κοινοτικά θεσμικά επίπεδα. Ο δρόμος της αλήθειας είναι μονόδρομος.

Αυτό είναι το μοντέλο που προτείνεται να αντικαταστήσει το από ετών σκηνικό. Δεν είναι καιρός να πέσει η αυλαία; Τόσο στα κόμματα που τσακώνονται, όσο και στην περιφέρεια που ρημάζει; Δεν πρέπει να σταματήσει αυτό το βιολί. Το οποίο πέραν των άλλων, παίζει όσο δεν γίνεται, φάλτσα. Αν ναι, τότε οφείλει κανείς το πρώτο για το οποίο θα νοιαστεί να είναι τα γερά θεμέλια της Δημοκρατίας. Οι εκσκαφές να αποδειχθούν δημιουργικές. Να υπάρξει υψηλή τάση εδάφους, όπως λέει η επιστήμη της εδαφομηχανικής και που δεν είναι καθόλου διαφορετική από την επεξεργασία αυτή. Έχει επιπλέον μεγάλη σημασία που όλα αυτά μπορούν να γίνουν αυτή την ομαλή Ευρωπαϊκή όσο ειρηνική περίοδο που διανύουμε.

Κάνουν λάθος εκείνοι οι οποίοι μετά από αναλύσεις που περισσότερο θυμίζουν μοιρολόγια παρά κατάστρωση πολιτικής εξίσωσης, προσβλέπουν την αναγέννηση μέσα από μακάβρια σενάρια. Όπως εκείνο μιας νέας εθνικής καταστροφής. Ούτε αποτελεί donkichovισμό να μιλήσει κανείς για κάποιους που, έστω σε πολύ μακρινές εποχές, έγραψαν χρυσές σελίδες Δημοκρατίας. Αν κινδυνεύουμε από κάτι δεν είναι η αναζήτηση. Και δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος από τη Δημοκρατία να τιμήσουμε αυτή τη χώρα που τη γέννησε μαζί με την μεγαλύτερη ανά τους αιώνες κατάκτηση του ανθρώπινου πνεύματος.

Αν υπάρχουν παρόλα αυτά κάποιοι που συνεχίζουν να διατηρούν επιφυλάξεις, μπορούν να διερωτηθούν. Να ψάξουν να βρουν αν υπάρχει κάποιος χαμένος από την όλη υπόθεση. Αν κάποια έστω πλευρά ζημιωθεί. Γιατί όλες έχουν να κερδίσουν. Οι πολίτες περισσότερη Δημοκρατία, οι Κυβερνώντες όσο και οι αντιπολιτευόμενοι περισσότερη σοφία. Και αν είναι έτσι όντως τα πράγματα τότε δεν χρειάζεται άλλη καθυστέρηση.

Στο πεδίο αυτό άλλωστε θα κριθεί η παρούσα κυβέρνηση, όπως και η αξιωματική αντιπολίτευση. Όπως και οι άλλες αντιπολιτεύσεις. Ανεξάρτητα από τη θέση κατά την ψηφοφορία για την εκλογή του νέου Προέδρου, το ζήτημα είναι αν θα υπάρξει συνέχεια. Αν προχωρήσει η αναγκαία αναθεώρηση ώστε οι προτεινόμενες δομές να

νομιμοποιηθούν. Και καταρχήν η ανάδειξη όλων αυτών στο επίπεδο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Από τις δημοκρατικές ανασκαφές και τα δημιουργήματα που θα χρωματίσουν το φως της νέας πραγματικότητας, μέχρι τις πιο μικρές λεπτομέρειες. Από το σήμα ως το ταγιέρ της 4ης Δημοκρατίας. Και μέχρι τα πλέον σημαντικά. Είτε αυτό είναι αφήγηση του μύθου, της ιστορίας είτε ηθικό συμπέρασμα. Το επιμύθιο της 4ης Δημοκρατίας. Μεταξύ άλλων, η πρόταση για συμβόλαιο με τις περιφέρειες.

Σ.Σ. Το νέο κείμενο από κοινού με το Ζήτω η Τέταρτη Δημοκρατία, ολοκληρώνουν το βιβλίο του συγγραφέα: Τέταρτη Δημοκρατία. Θράκη 2005, Τριακοστή έκτη έκδοση.

Θράκη Φεβρουάριος 2005,

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Κόμβοι και πίνακας με τα κείμενα του συγγραφέα {*

Οι αναλυτικοί πίνακες που ακολουθούν περιλαμβάνουν τα ογδόντα και πλέον portals και τα ισάριθμα περίπου αυτοτελή κείμενα που φιλοξενούν. Επίσης ως μέρη- περιεχόμενα, εργασιών και βιβλίων.

Έχουν γραφεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων είκοσι χρόνων. Κυρίως όμως κατά την τελευταία πενταετία.

Η σειρά των περιφερειακών όσο των ομογενειακών κόμβων και των κειμένων είναι αυστηρά χρονολογική, αρχής γενομένης από την άνοιξη του 2001.

Σε άλλο αρχείο με τίτλο “ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ” στο ίδιο C.D. παρατίθενται τέσσερα βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή και οκτώ εργασίες καθώς και οι κόμβοι στους οποίους έχουν αναρτηθεί.

Η συχνότερη εμφάνιση συγκεκριμένων κειμένων οφείλεται κυρίως στο πέρασμα από τα άρθρα, στα βιβλία και στις εργασίες. Κάτι όμως που έχει σχεδόν ολοκληρωθεί.

Θερμές ευχαριστίες σε όλες αυτές τις πύλες της ηλεκτρονικής Δημοκρατίας. Με την ευκαιρία δε και στις περιφερειακές όσο και ομογενειακές εφημερίδες για την προβολή από τα φύλλα τους των απόψεων του συγγραφέα.

18- 9-2004, X. K.

1. www.dpe.gr,6.2, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20,..ΑΘΗΝΑ,
2. www.istoselides.gr, ...4, 5, 6.1, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 15, 19, 20, 24, 25, 29, 30, 33,
34, 35.A, 36.A, 40, 45,.....ΑΙΓΑΙΟ,
3. www.hxo.gr,3, 5, 6.1, 8, 11, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 30,
31.β, 32, 33, 34, 36.A, 36.Γ, 41, 59, 61,
68, 71, 72, 73.1, 74, 75, 76, 77, 78.1, 80.α, 82, 85, 91, 92,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
4. www.epcon.gr,5 {βλ. άρθρο}, 22, 25 {αποσπ.}, 29, 31.A, 35.A, 37, 45, 51,
52, 61, 75, 78.1, 81, 83.δ, 84, 89, 91, 93, 94,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,
5. www.isthmos.gr,1, 2, 5, 6.1 {βλ. αρχείο}, 24, 25, 26, 29, 31.α, 35.A, 35.Γ,
36.Γ, 37, 38, 39, 44, 46, 54, 57, 71, 74,
79, 84, 88, 92, 96, 99, 107,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
6. www.tnn.gr,14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 29, 34, 35.B, 38, 39, 41,
42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73.1, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
73.2.1. έως 73.2.9, 74, 75,
76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 80.β,
81, 82, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 97, 98, 99, 106, 110,..ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
7. www.gothess.gr,15, 16, 17, 119, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 31.α, β, 32, 33, 34,

- 35.A, 35.B, 36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44,
71, 72, 73.1, 74, 75, 78.1, 78.2, 78.3, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
80.α, 80.β, 81, 82, 85, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
8. www.kavalanet.gr,10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 22, 23,
24, 26,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
9. www.maroneia.gr,1, {Δήμος Μαρώνειας},.....ΘΡΑΚΗ,
10. <http://orpheus.ee.duth.gr/> ...1, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,..... ΘΡΑΚΗ,
11. www.v-salonica.gr,6.2, 13, 17, 20, 21, 22, 23, {περιφερειακό βήμα},
24, 25, 26, 27, 28, 29,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
12. www.larisaonweb.com, ..6.1.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
13. www.lowmedia.gr,6.1.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
14. www.explo.gr,6.2, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 31.α, 31.β, 32, 33, 34, 35.A, B, Γ,
36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48,
49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, Επίσης βιολογική γαστρονομία,
64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73.1, 74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 81, 82, 83.α, 83.β,
83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 102, 103,
104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
15. www.explo.gr,.....ο.π. ηλεκτρονική εφ: ΕΠΙΚΑΙΡΑ,ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
16. www.fora.gr,4, 5, 6, 7, 9, 20,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
17. www.2810.gr,8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 29, 30, 31.α, 32, 34, 36.A, B, Γ, 37, 38, 39, 41,
42, 46, 47, 50, 53, 55, 57, 59, 62, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
78.1, 78.2, 78.3, 80.β, 81, 83.α, 83.β, 83.γ, 84, 86, 89, 90, 92, 99, 102, 104, 105, 107, 108, 109, 110,..ΚΡΗΤΗ,
18. www.protionline.gr,1 έως 6, πλην 2. Επίσης 13, 17, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27,
30, 31.α, 36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38, 42, 44, 45, αποσπ., 54,
58, 60, 68, 69, 70, 73.1., Επίσης τα είκοσι κείμενα του
βιβλίου: Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, καθώς και Βιολογική γαστρονομία,

72, 73, 75, 76, 77, 78.1, 81, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 86, 88, 89, 90, 92, 93, 96, 99, 102, 104, 107, 108, 109, 110, ..ΘΡΑΚΗ,

19. www.patris.gr,9, 21, 23, 25, 26, 32, 34, 35.A, 35.B, 36.A, Επίσης βιολογική γαστρονομία,
37, 38, 43, 49, 52,..εφ. Ηρακλείου, 70, 74, 83.δ, 87, 92, 93, 98,.....ΚΡΗΤΗ,

20. www.paratiritis-news.gr, ..2/23-8-01, {χωρίς όνομα συγγραφέα}, εφ....ΘΡΑΚΗ,

21. www.simerini.com.cy,15, 22, 36.Γ. {αποσπ., εφ. ΛΕΥΚΩΣΙΑ,.....ΚΥΠΡΟΣ,

22. www.pathfinder.gr,7, 8, 9, 11, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 29, 31.α, 31.β, 33,
34, 35.A, 36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38, 39, 40, 41, 42,
43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56,
57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
71, 72, 73.1, 73.2.1 έως 73.2.9. Επίσης τα είκοσι
κείμενα του βιβλίου Σημειώσεις πολιτικής
γεωοικονομίας, 74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83. δ,
84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 107, 108, 109, 110,....ΚΡΗΤΗ, ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

23. www.geocities.com/elthraiki,12, 17, 19, 20, 21, 23, 24, 25, {αποσπ.}, 26, 29, 30,
31.β, 32, 33, 34, 35.B, 36.A, 36.B, {αποσπ.}, 36.Γ,
37, 56, 57, 61, 75, 78.1, 79, 88, 89, 91,.....ΘΡΑΚΗ,

24. www.thrakikiagora.gr,17, 19, 20, εφ. Κομοτηνής,.....ΘΡΑΚΗ,

25. www.yiannina.net,18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31.α, 32, 33,
34, 35.A, 36.A, 36.Γ, 37, 42, 44, 52, 59,
71, 72, 75, 76, 83.δ, 89, 90, 104,.....εφημερίδα, Τα Γιάννινα,....ΗΠΕΙΡΟΣ,

26. www.fokidonet.com,6.2, 20, 25, 26, {απόψεις}, 70, 75, 99,.....ΡΟΥΜΕΛΗ,

27. www.evros.gr,{κείμενα των εφ. ΠΡΩΤΗ, ΕΛ. ΘΡΑΚΗ,....ΘΡΑΚΗ,

28. www.larissaonline.gr,20, 21, 23, 27, 29,.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,

29. www.epirusnews.gr,20, 24, 29, 31.α, 35.A, 46,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,

30. www.antibaro.gr,20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31.α, β, 32, 34,
35.α, β, 36.Γ, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48,

- 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62,
63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71,
72,Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ- ΕΥΡΩΠΗ,
31. www.antibaro.com,ο.π.,.....Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ- ΕΥΡΩΠΗ,
32. www.tera.gr,10, 14, 15, 20, εφ. Κοζάνη, 70,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
33. www.argolidanews.gr,21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 32, 36.B, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 63,
54, 55, 56, 57, 58, 58, 61, 62, 63, 64, επίσης τα
είκοσι κείμενα του βιβλίου Σημειώσεις πολιτικής
γεωοικονομίας,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
34. www.ozgurpolitika.org,7,.....ΕΥΡΩΠΗ,
35. www.enet.gr,2.2. εφ. Ελευθεροτυπία,.....ΑΘΗΝΑ,
36. www.nafpaktos.com,7, 25, 26,ΡΟΥΜΕΛΗ,
37. www.eled.duth.gr, 1, 25, 35.A, 35.B, 36, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66,
67, 68, 69, 70, 71, 72, Επίσης τα είκοσι κείμενα
από το βιβλίο Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, καθώς και η Βιολογική γαστρονομία,
73.1, 73.2, 73.2.1, 73.2.2, 73.2.3., 73.2.4., 73.2.5, 73.2.6, 73.2.7, 73.2.8, 73.2.9,
74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ,
84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97,.....Δ.Π.Θ.,.....ΘΡΑΚΗ
38. www.geocities.com/omogeneia, ...23, 36.A,.....ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ,
39. www.koutouzis.gr,24, 25,.....ΑΤΤΙΚΗ,
40. www.eleftherovima.gr,25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 44, 45, 46,
47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
60, 61, 62, 63, 64, 65-73, 74, 75, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 80.β,
81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93,94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104,
105, 106, 107, 108, 109, 110, 111,.....ΘΡΑΚΗ,
41. www.metanastis.com,26, 27, 28, 29, 30, 31.α, 31.β, 32, 33, 34,

- 35 {Α, Β, Γ}, 36.Α, 36.Β, 36.Γ, 37, 38, 39, 40,
41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53,
54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66,
67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, επίσης λόγω εργασιών:
1, 13, 15, 17, 20, 21, 22, 25, καθώς και
73.2.1. έως 73.2.. όπως και τα είκοσι κείμενα του
βιβλίου Σημειώσεις Πολιτικής γεωοικονομίας
74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, επίσης τα κείμενα: Βιολογική γαστρονομία,
78.3, 79, 80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92,
93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΓΕΡΜΑΝΙΑ-ΕΥΡΩΠΗ,
42. www.metanastis.de,ο.π.ΓΕΡΜΑΝΙΑ- ΕΥΡΩΠΗ,
43. www.fws.gr,25, 26, 42,.....ΕΥΡΩΠΗ,
44. www.patrides.com,26, 29, 30, 36.Α, 51, Επίσης το 5.Α., ...ΚΑΝΑΔΑΣ-ΑΜΕΡΙΚΗ,
45. www.xronos.gr,25, {αποσπ.}, 93,.....ΘΡΑΚΗ,
46. www.agra.bravepages.com,15, 20, 21, 22, 28, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44,
45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 68,
71, 72, 73.1, 73.2. 73.2.1. έως 73.2.9 {από τα
επτά επίσης αναρτημένα βιβλία} 74 έως 83.δ, 88, 89, 90,.....ΑΘΗΝΑ,
47. www.asxetos.gr,29, 31.α, 32, 33, 34, 35.Α, 36.Α, 36.Β, 36.Γ,
37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49,
50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61,
62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71,
72, επίσης λόγω βιβλίων, 1, 15, 17, 20, 21,
22, καθώς και τα είκοσι κείμενα του βιβλίου
Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας
73.1, 73.2.1. έως 73.2.9., 74,
75, 76, 77, 78.1, 79, 80.α, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 84, 85, 88, 89, 91, 92, 95, 96, 97, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΚΡΗΤΗ ,
48. www.eidiseis.com,29, 35.Α, 36.Α, 36.Γ, 39, 46, 50, 55, 56, 59,
60, 61,.....ΑΘΗΝΑ,
49. www.myserres.gr,29, 31.α., 31.β, 33, 34, 35.Α, 35.Γ, 36.Α,

- 36.B, 36.Γ, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69,
70, 71, 72, 73,.1. επίσης εκ των βιβλίων που
υπάρχουν αναρτημένα, 1, 13, 15, 17, 20,
21, 22. καθώς και 73.2.1. έως 73.2.9.
Επίσης τα είκοσι κείμενα του βιβλίου
Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, 74. Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
75, 76, 77, 78.1, 78.2,78.3, 79, 80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87,
88, 89, 90, 91, 92, 93,.94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102., 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,...ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
50. www.godrama.gr,29, 31.α, 31.β, 32, 33, 34, 35,.Α, 35.Γ, 36.Α,
36.Β, 36.Γ, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46,
47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58,
59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70,
71, 72, 73.1. επίσης εκ των βιβλίων που
υπάρχουν αναρτημένα, 15, 20, 21, 22, 74, 75, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79,.80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86,
88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 102, 103, 104,
105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
51. www.chiosopinion.gr,29, 52, επίσης τα είκοσι κείμενα από το
αναρτημένο το α΄ εξάμηνο του 2004 βιβλίο:
Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, ΑΙΓΑΙΟ,
52. www.hellenicnews.com,5, 11, 31.α., 31.β, 35.Β, 36.Γ, 41, 42, 43, 44,
45, 48, 49, 53, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
72, 73.1, και 73.2.1. έως 73.2.9, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80, 81, 82,
83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 88, 89, 90, 91, 93, 97, 98, 100, 102, 105, 107, 108, 109,Η.Π.Α.,
53. www.hellenicnews.com,ο.π. εφημερίδα, Η.Ν.Α.....Η.Π.Α.,
54. www.typos.com.cy,29, 36.Γ, 37, 38, 41, 42, 51, 52, 55, 60,
68, 74, 76, 88, 103,.....ΚΥΠΡΟΣ,
55. www.eleftheria.gr,29,.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
56. www.thessalia.gr,30.....ΘΕΣΣΑΛΙΑ,

57. www.proinos.gr,30, αποσπ.ΘΕΣΣΑΛΙΑ,
58. www.2search.gr,31.α., 32,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
59. www.noitikiantistasis.com,28,.....ΚΥΠΡΟΣ,
60. www.diasnews.com,32, 36.A, Βιολογική γαστρονομία, 110,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
61. www.servitoros.gr,32, 36.A, 42, 50,.....ΑΙΓΑΙΟ,
62. www.arcadianews.gr,32,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
63. www.apodimos.com,32, 109,.....ΕΛΛΑΔΑ,
64. www.didymoteicho.gr, 33, 35A, 35.B, Δήμος Διδυμοτείχου, ΘΡΑΚΗ,
Οι δέκα εργασίες και βιβλία σε ηλεκτρονική μορφή
υπάρχουν επίσης και διατίθενται από τη Δημοτική βιβλιοθήκη.
65. www.souli.com,33,.....ΗΠΕΙΡΟΣ,
66. www.kozani.org,35.A, 36.A, 36.Γ, 38, 68, 71, 72,
73.1, 74, 78.1, 78.2, 78.3,
81, 83.δ, 85, 88,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
67. www.proinanea.gr,35.B,ΗΠΕΙΡΟΣ,
68. www.tganews.com,36.A, 36.B, 36.Γ, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44,
45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 71, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 79, 80.α, 80.β, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ,
85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 99, 100, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ,
69. www.ptolemais.org,ο.π. το υπ αριθμόν 66 portal.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
70. www.evros1.gr,36.B, 36.Γ, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, Επίσης τα είκοσι κείμενα του βιβλίου,
Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας..

-ΘΡΑΚΗ,
71. www.ptolemaida.net,38, 39, 40, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 70, 71, 72, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
73.1, 74, 78.1, 78.2, 78.3,
79, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 95, 96, 100, 102, 103,
104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
72. www.e-kozani.gr,36.Γ, 72,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
73. www.greeknews.us,37, 39, 45,.....Η.Π.Α.,
74. www.OxiStoSxedioAnan.com,15, 20, 21, 22, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60,.....Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ- ΕΥΡΩΠΗ,
75. www.giapraki.com,46, 49,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
76. www.messinia.net.gr,15, 20, 21, 22, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57,
58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, Επίσης Βιολογική γαστρονομία,
70, 71, 72, 73.1, 73.2, καθώς και 73.2.1. έως
73.2.9, 74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84,
85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
77. www.dramas.ws,15, 20, 21, 22, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
46,ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
78. www.focusmag.gr/for a/,52, 53, 54, 57,ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ,
79. www.sitemarker.gr/xristianiki/,52, 53, 54, 57,ΑΘΗΝΑ,
80. www.evianews.gr,50,ΔΙΓΑΙΟ,
81. www.d2g3.com/boards/,25,.....ΡΟΥΜΕΛΗ,
82. www.apodimos.gr,44,.....ΑΤΤΙΚΗ,
83. www.e-pella.gr,32, {αποσπ.}, εφ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ,

76, 78.2, 81, 82, 83.δ, 91, 93, 103,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

84. www.geocities.com/panellines,1 έως 73.2.9, Εργασία 1η έως και 12η., Επίσης Βιολογική γαστρονομία

74, 75, 76, 77, 78.1, 78.2, 78.3, 79, 80.α, 80.β, 81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ, 83.δ, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

85. www.sxeseis.gr,.....74,.....ΑΤΤΙΚΗ,

86. www.clubs.pathfinder.gr,32,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΚΡΗΤΗ,

87. www.trmnews.gr,.....77, 78.β, 78.γ, 79, 83.δ, 85, 86, 88, 94,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

88. www.olanet.gr,.....81, 82, 83.α, 83.β, 83.γ,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

89. www.markopoulo.gr,.....Όλα τα κείμενα σε.LINK με το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο,ΑΤΤΙΚΗ {Δήμος Μαρκόπουλου},

90. www.kozani.net,88, 91, 95, 96, 102, . Επίσης Βιολογική γαστρονομία,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,

91. www.macedoniansincanada.com,87, 88, 89, 90,.....ΚΑΝΑΔΑΣ,

92. www.kaladendra.biz,.....78.1,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, {myserres.gr}

93. www.kalami.net,108, 110,.....ΑΜΕΡΙΚΗ,

Απαρίθμηση κειμένων

1. Η περίπτωση του Μαρωνείτη οίνου, 2001,
2. 2.1. Νέος γύρος στη μάχη των αγωγών φυσικού αερίου {*}, 2001,
2.2. Θέτουν τη χώρα εκτός μάχης στη γεωοικονομία {**}, 2001,
3. Η έκβαση της μάχης των αγωγών φυσικού αερίου, 2001,
4. Το ενεργειακό μας χωροταξικό και η αύρα της νέας πολιτικής, 2001,
5. Περιφερειοποίηση- Νέο Απειρωτάν, 2002,
6. 6.1. Η ανύπαρκτη κεντρικότητα της κεντρικής Ελλάδας. Όψεις ανάπτυξης της Θεσσαλίας, 2002,
6.2. Ιστορία και χωροταξία στη Ρούμελη, 2002,
7. Στο κουρδικό κρίνονται η Βαλκανικότητα και η Ευρωπαϊκότητά μας, 2002,
8. Ένα νέο κίνημα σε περιβάλλον καθεστωτικότητας, 2002,
9. Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία, 2002,
10. Δημοκρατία άμφω, 2002,
11. Από την πρωτεύουσα που την έκαναν χώρα στη χώρα που θα την κάνουμε πρωτεύουσα, 2002,
12. Η ουραγός περιφέρεια είναι τα επίχειρα της αφωνίας, 2002,
13. Από το δρόμο προς τα Τάρταρα στη νέα άνοιξη, 2002,
14. Νέα Ελληνική χωροταξία, 2002,
15. Από τον Οδυσσέα στη νέα Ευρώπη, 2002,
16. Το νέο τιμάριο με τα απαλιά υλικά μπορεί να πάρει το όνομα Κ.Κ.Π., 2020,
17. Νέα Θρακική χωροταξία, 2002,
18. Εξ υπαρχής πολιτική, 2002,
19. Επίσημη Ελλάδα, μη Ελλάδα. Θράκη-αίθουσα αναμονής, 2002,
20. Δημοψήφισμα για την Κύπρο, 2002,
21. Μια νέα τραγωδία είναι περιττή, 2002,
22. Η επανένωση της Κύπρου αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής επανένωσης, 2002,
23. Εν όψει της ψηφοφορίας στη Βουλή, 2002,
24. Διαφθορά. Το τελικό στάδιο της πολιτικής ανεπάρκειας, 2003,
25. Ανήθικη γεωοικονομία. {Εισβολή στο Ιράκ, «Βάρβαροι Θράκες», φυσικό αέριο,}, 2003
26. Το όνομα της Ευρώπης, 2003,
27. Ε.Ε., Ελλάδα, Κύπρος, Τουρκία: Τετράγωνο ή φαύλος κύκλος;
28. Ελληνική γεωοικονομία και φυσικό αέριο, συνέντευξη στον «Α» Κομοτηνής 2003,
29. Στενώπη, 2003,
30. Η δική μας Αλεξανδρούπολη, 2003,
31. 31.α. Η πορφυρά βίβλος της υφαντικής {***}, 2003,

32. Εύξεινος αγωγός, 2003,
33. Διδυμότειχο, 2003,
34. Ευρωπαϊκές επέτειοι, 2003,
35. Ο διάδρομος Νο XI {Α. Σιδηροδρομική Εγνατία, Β. Νέα είδη Εγνατίας, Γ. επιστολή}, 2004,
36. Πολιτικοί βίοι παράλληλοι {Α. ομώνυμο κείμενο, Β. Εμμανουήλ Δουλάς, Γ. Κλικλήδες,}, 2004,

2. Δημοψήφισμα για την Κύπρο

37. Στο πλάι της αλήθειας και της Κύπρου, 2004,
38. Το αληθές- πολιτικό, 2004,
39. Η καθαίρεση του τείχους της Αθήνας, 2004,
40. Μια χώρα τετραπληγική. Η Κύπρος του σχεδίου Ανάν, 2004,
41. Σχέδιο Ανάν. Ναι μεν όχι αλλά πως, 2004,
42. Μια Ελλάδα νουνεχής, 2004,
43. Μια Κύπρος Πρότυπη Δημοκρατία, 2004,
44. Πολιτικός Ελληνισμός, 2004,
45. Η Κύπρος δεν είναι πλέον θήραμα, 2004,
46. Anan Non passaran, 2004,
47. Αποστολή βιβλίου για την Κύπρο, 2004,
48. Ανωφελές συμβούλιο αρχηγών, 2004,
49. Μαθήματα από την Κύπρο, 2004,
50. Η Βουλή να επικυρώσει το δημοψήφισμα, 2004,
51. Ελλάδα, Κύπρος, Λογική. Ένας ακόμη λόγος για όχι, 2004,
52. Ούτε αναβολή ούτε παροτρύνσεις, 2004,
53. Από τη στεντόρεια Αθήνα του ναι στην Αριστοτέλεια Κύπρο του όχι, 2004,
54. Γιατί να παραιτηθεί ο Γ. Γ., 2004,
55. Εις μνήμην της μελανής επετείου, 2004,
56. Να κάνει το όχι του Σαββάτου μουσική, 2004,
57. Απροκάλυπτη Αθηναϊκή λογοκρισία, 2004,
58. Ούτε η Κύπρος πεθαίνει ποτέ. Προτάσεις για τον Ελληνισμό, 2004,
59. Το πιο μεγάλο δώρο του όχι. Η Δ' Ελληνική Δημοκρατία, 2004,

3. Κοινόν Ευρωπαίων

60. Τι έχω να πω στον Ταγίπ, 2004,
61. Θράκη: Ούτε εθνικισμός ούτε Κεμαλισμός, 2004,
62. Μαθήματα Θρακικής ζωγραφικής, 2004,

- 63. Συμβολική πολιτική, 2004,
- 64. Οι πάγοι της Κομοτηνής, 2004,
- 65. Η θερινή κατοικία της Νίκης,
- 66. Η πόλη των κάστρων και των προτύπων, 2004,
- 67. Αν βρεθεί το κεφάλι της Νίκης, 2004,

4. οβάλ μυαλά

68. Οβάλ μυαλά {Α. Ο δεύτερος εξώστης του μινιρέ στο τζαμί Βαγιαζήτ, Β. Θράκη, Τροία και Μεσοποταμία, Γ. Οβάλ μυαλά, }, 2004,

5. Μια πρωτεύουσα ιστορική- επένδυση. Ο καλές του Διδυμοτείχου,

69. Το παράθυρο του δράκου, 2004,

6. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ γαστρονομία {πολύφημος τυρός},

- 70. α. ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ γαστρονομία
 - β. Συνεδρίαση στα Αμπελάκια
 - γ. Η νομιμότητα Αθήνα
 - δ. Μποριακή γαστρονομία
 - ε. Υποζύγια

- 70. πολύφημος τυρός, 2004,
- 70.1 Θρακική γαστρονομία, 2001,
- 70.2 Μνημοσύνη και Μακντόναλντ. Μια πρόταση για το ψωμί Θράκης, 2001,
- 70.3 Δυο προτάσεις, 1996,
- 70.4. κεντρικό ψήφισμα τρίτου συνεδρίου,

7. Τα γέλια του Δημόκριτου, 8. Αβδηρα,

- 71. Τα γέλια του Δημόκριτου, 2004,
- 72. Αβδηρα,

9. Οι οίωνοί των Θρακών , 10. Θράκη, 2004,

- 73. 1. Οι οίωνοί των Θρακών,
- 73. 2. Θράκη
- 73. 2. 1. Θράκη: Ιστορία, μνήμες, προσδοκίες, 1987,
- 73. 2.2. Δεν θέλουμε η Θράκη να γίνει νέα Κύπρος, 1988,
- 73. 2.3. Η ανάπτυξη της Θράκης σε σχέση με την ιστορία, 1988,
- 73. 2.4. Το πόρισμα της διακομματικής, 1991,
- 73. 2.5. Η Θράκη στο περιθώριο, 1993,
- 73. 2.6. Η Θράκη να γίνει η ωραία πύλη της χώρας,
- 73. 2.7. Παρέβρια κτηνοτροφία. Από την τραγωδία στην πολιτική, 1996,
- 73. 2.8. Παραγωγικό εργοστάσιο τροφίμων, 1996,
- 73. 2.9. Κεντρικό ψήφισμα του Γ΄ παγκόσμιου συνεδρίου Θρακών, 1996,

11. Μια τριλογία από την επικαιρότητα

- 74. Τα καμένα χαρτιά δεν καίγονται,
- 75. Ένας ακόμη φαύλος κύκλος. Αθήνα 2004, Θεσ/νίκη 2008, Περιφέρεια 2000ποτέ,
- 76. Αφρικανός Πατριάρχης,

12. ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ {Τριακοστή έκτη έκδοση}

- 79. Δημοψήφισμα για το περιφερειακό
- 78.1. Άλλο Ευρώπη, άλλο Στενέπη,
- 78.2. Η ώρα της Δημοκρατίας,
- 78.3. Ένας ανεπανάληπτος τηλεοπτικός ολοκληρωτισμός
- 77. Φενακισμός,
- 80.α. Μια τετραπέρατη Ελλάδα,
- 80.β. Οι δώδεκα περιφέρειες,
- 81. Τετάρτη Δημοκρατία,
- 82. Μια ευγενής ιστορική στιγμή,
- 83.α. Τα θεσμικά κλοπιμαία
- 83.β. Η τριμερής για τη Δημοκρατία
- 83.γ. Ο θεμέλιος λίθος της Τέταρτης Δημοκρατίας
- 83.δ. Η νέα Πολιτεία των Ελλήνων

84. Πλατεία Αριστοτέλους
85. Προέχει άλλο Δημοψήφισμα
86. Πνευματεκτομή
87. Τα θεσμικά οφέλη των πολιτών
88. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
89. Αυτός είναι ο νέος Μακεδονικός αγώνας
90. Πέραν της επίκλησης του Βέτο
91. Μακεδονική Ελλάδα
92. Εκκλησία για την IV Δημοκρατία
93. Από το συμβάν της Ξάνθης, στους Πομάκους, {συμπερίληψη στο ένθετο}
94. Στη Θράκη των Πομάκων {συμπερίληψη στο ένθετο}
95. Η υπερύψωση του Προεδρικού πήχη {συμπερίληψη στο ένθετο}
96. Στην περιφέρεια του 2000 τόσο
97. Ο ναός Ιωάννη Βατάτζη
98. Ε ντε λα μαγκέ ντε προβοκάτ
99. Οι νέες νύφες
100. Μια επίσκεψη στη Μόσχα
101. Πανί, γυαλί και πολιτική

12. Η ηγεμονία της Κύπρου {Δημοψήφισμα για την Κύπρο}

102. Τα εναπομείναντα, από τα παιδιά της Νιόβης
103. Η διαταραχθείσα σχέση της Ευρώπης με το Δία
104. Η Ευρώπη ως Άρτεμις
105. Η ηγεμονία της Κύπρου
106. Μεταξύ refrain και requiem

ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ {Συνέχεια}

107. Συμβουλοκράτορες
108. Μια δημιουργική ιστορία : Τα πέτρινα πλοία του Διδυμοτείχου {πρόκειται να προστεθεί στο Διδυμότειχο}
109. Οργανόγραμμα της 4ης Ελληνικής Δημοκρατίας
110. Ζήτω η 4η Δημοκρατία
111. Συμβόλαιο με τις Περιφέρειες

τελευταία ενημέρωση Φεβρουάριος 2005,

{*} Η αναγραφή των περιφερειακών όσο και των ομογενειακών εφημερίδων, που κατά καιρούς, -μερικές μάλιστα φορές και καθημερινά- προβάλλουν τα κείμενα του συγγραφέα, είναι το ελάχιστο που τους οφείλεται. Γίνεται όμως για έναν επιπλέον λόγο. Στην επόμενη φορά να μην υπάρξουν παραλείψεις ή μικρολάθη του πίνακα.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ: Πτολεμαίος, Διαφάνεια, Ορίζοντες, Πολίτης Καστοριάς, Ημερήσιος λόγος, Πρωινή Γρεβενών, Χρονικά Δυτικής Μακεδονίας, Θάρρος, Γραμμή, Κοζάνη, Πρωινή Κοζάνης, Εορδαϊκός παλμός, Εορδαϊκή, Χρόνος Κοζάνης, Πολίτης, Βήμα Ανατροπή Φλώρινας, Επικοινωνία Πέλλας, Επίκαιρα Βέροιας, Ηχώ Δράμας.

ΘΡΑΚΗ: Ελεύθερη Θράκη, Πρώτη Αλεξανδρούπολης, Ελεύθερο Βήμα, Πατρίδα Κομοτηνής, Αντιφωνητής,

ΘΕΣΣΑΛΙΑ: Η Θεσσαλία Βόλου, Ελευθερία Λάρισας, Πρωινός Καρδίτσας,

ΚΡΗΤΗ: Πατρίς Ηρακλείου,

ΗΠΕΙΡΟΣ: Τα Γιάννινα, Έκδοση, Ήπειρος, Νέοι αγώνες, Πρωινός λόγος, Πρωινή {;} Άρτας,

ΑΙΓΑΙΟ: Η γνώμη της Χίου,

ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Ελληνική Γνώμη, Ντύσσελντορφ,

ΚΥΠΡΟΣ, Σημερινή, Ηχώ των Ελλήνων,

ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ: Η.Ν.Α.

ΚΑΝΑΔΑΣ: ΠΑΤΡΙΔΕΣ

2. Νέα έργα και εργασίες του Χρήστου Κηπουρού στο internet

1. www.antibaro.gr.....1 {τμ.}, 2, 3, 5, 6, 7, 8,ΒΡΕΤΑΝΙΑ,
2. www.argolidanews.gr.....1, 2,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
3. www.asxetos.gr.....1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12,.....ΚΡΗΤΗ,
4. www.chiosopinion.gr.....1,.....ΑΙΓΑΙΟ,
5. www.didymoteicho.gr.....1 {τμήμα},.....ΘΡΑΚΗ, {Δήμος Διδυμοτείχου Έβρου},
6. www.drama_ws.....1,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
7. www.eled.duth.gr.....1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,.....ΘΡΑΚΗ, {Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο},
8. www.evros1.gr.....1, 2,.....ΘΡΑΚΗ,
9. www.godrama.gr.....2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12 {τμήμα},.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
10. www.hellenicnews.com ..3 {τμήμα}, 9, 10 {τμ.ημ.}, 11, 12,.....Η.Π.Α.,
11. www.istoselides.gr.....1,.....ΑΙΓΑΙΟ,
12. www.maroneia.gr.....6 {τμήμα},.....ΘΡΑΚΗ, {Δήμος Μαρώνειας Ροδόπης},
13. www.messinia.net.gr.....2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12,.....ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ,
14. www.metanastis.com.....1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,.....ΓΕΡΜΑΝΙΑ,
15. www.myserres.gr.....1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
16. www.oxistosxedioanan.com, 2,.....ΒΡΕΤΑΝΙΑ,
17. www.pathfinder.gr.....1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ΚΡΗΤΗ,
18. www.protionline.gr.....1,.....ΘΡΑΚΗ,
19. www.tganews.com.....3 {τμήμα}, 7,.....ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ,
20. www.tnn.gr.....2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
21. www.2810.gr.....2, 7, 8, 9,.....ΚΡΗΤΗ,
22. www.antibaro.gr/agra.....2 , 4, 6, 8, 10, 12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
23. www.geocities.com/panellines .1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
24. www.ptolemaida.net.....12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
- * 25. www.markopoulo.gr1-12, Ακύρωση link {;} στις 4-12-04,.....ΑΤΤΙΚΗ, {link Δήμου Μαρκόπουλου με Δ.Π.Θ.},
26. www.gothess.gr1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,.....ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, {σε ειδική στήλη καταχωρημένα},

ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

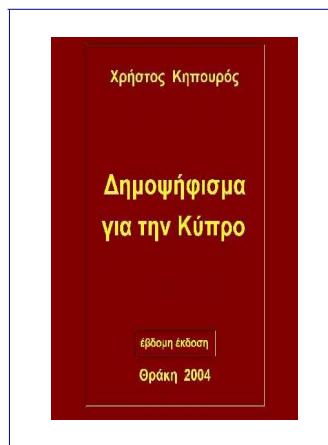
1. Σημειώσεις πολιτικής γεωοικονομίας, διαρκές βιβλίο {έβδομη έκδοση}, {B},
2. Δημονιφίσιμα για την Κύπρο, διαρκές βιβλίο {έβδομη έκδοση}, {B},
3. Κοινόν Ευρωπαϊόν, {E},
4. Οβάλ μυαλά, {E},
5. Μια ιστορική πρωτεύουσα – επένδυση. Ο καλές του Διδυμοτείχου, {E},
6. Πολύφημος τυρός, {E},
7. Τα γέλια του Δημόκριτου, {E},
8. Αβδηρα, {E},
9. Οι οιωνοί των Θρακών, {E},
10. Θράκη, {B},
11. Ένας ακόμη φαύλος κύκλος {E},
12. ΤΕΤΑΡΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, διαρκές βιβλίο {Τριακοστή έκτη έκδοση}, {B},

Σημείωση, B =βιβλίο, E = εργασία,

Θράκη, έτη 2000 έως και 2005

1. σελ.108, {αρχ.5,68 mb},

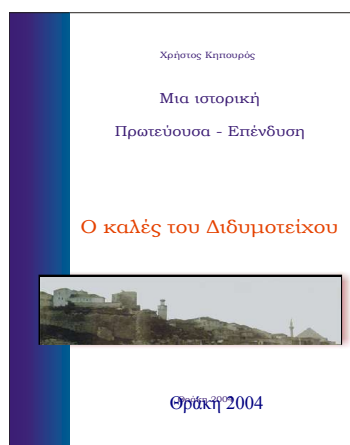
2. σελ.163, {αρχ. 2,31 mb},

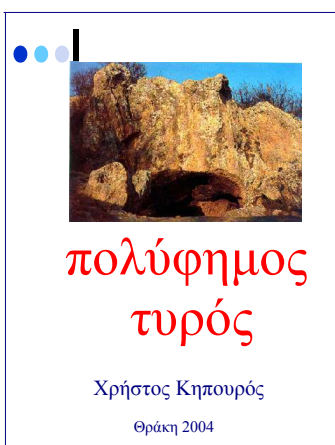
3. σελ 32, {αρχ. 633 kb},

4. σελ. 18, {αρχ. 720 kb},

5. σελ. 64, {αρχ. 1,99 mb},

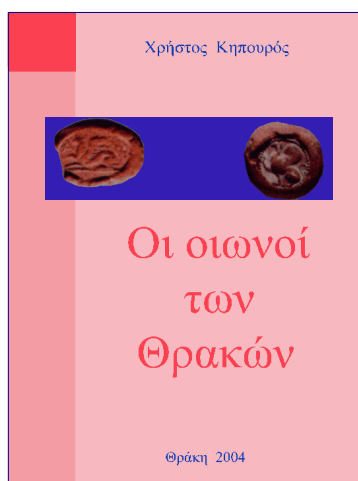
6. σελ. 41, {αρχ. 414 kb},

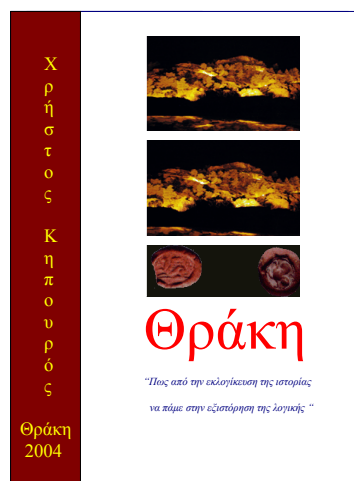
7. σελ. 10, {αρχ. 341 kb},

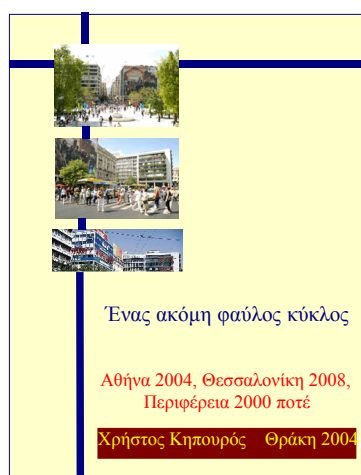
8. σελ. 21, {αρχ. 1,24 mb}

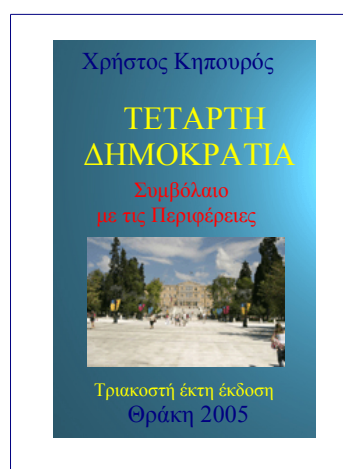
9. σελ. 5, {αρχ. 200 kb},

10. σελ. 163, {αρχ. 1,07 mb},

11. σελ. 9, {αρχ. 267 kb},

12. σελ. 166, {2,05 mb},

Τέσσερα βιβλία {1, 2, 10, 12} και οκτώ εργασίες {3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11}

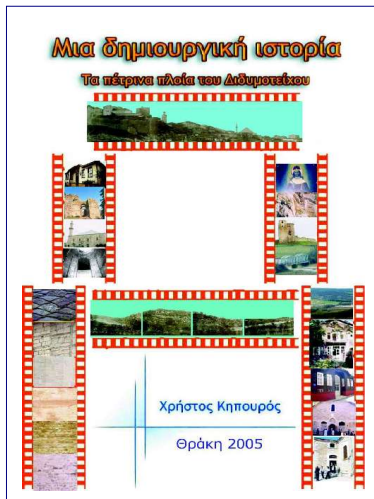
ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

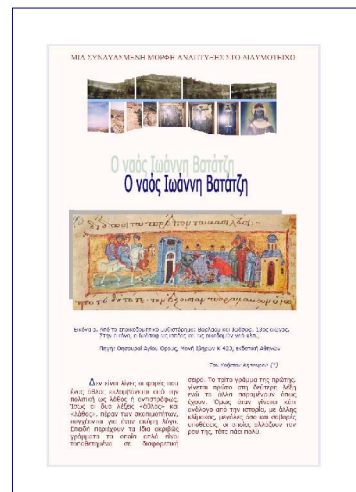
2. Α. σελ. 23, {αρχ. 823 kb},

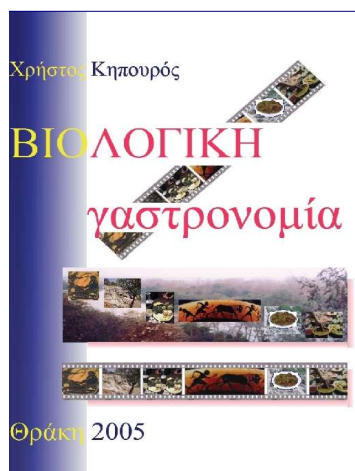
12. Α. σελ. 13, {αρχ. 1,86 mb},

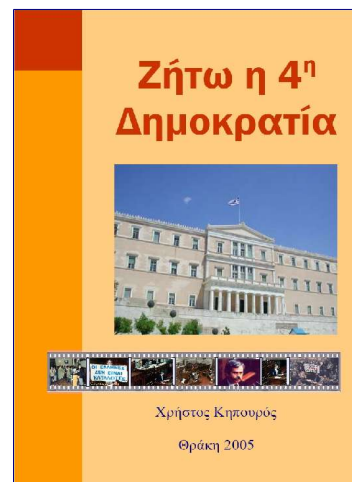
5. Α. σελ. 6, {αρχ. 226 kb},

5. Β. σελ. 6, {αρχ. 607 kb},

6. Α. σελ. 63, {αρχ. 980 kb},

12. Β. σελ. 11, {αρχ. 351 kb},

Η λέξη πάκτωση

Μπορεί τα τρία είδη στήριξης στη Φυσική και στην εξ αυτής Στατική -η απλή στήριξη που μειώνει κατά ένα τους βαθμούς ελευθερίας, η σταθερά που τους μειώνει κατά δυο και η πάκτωση η οποία τους αφαιρεί όλους- να αποτελούν αλφαβήτα για τις επιστήμες αυτές, όμως δεν συμβαίνει το ίδιο και με την Ελληνική πολιτική. Και πολύ περισσότερο την περιφερειακή πολιτική της τελευταίας, όπου ούτε απλή στήριξη δεν υφίσταται. Δεν ασκείται. Πόσο μάλλον η αμέσως ανώτερή της. Η σταθερά ομώνυμη. Και πόσο περισσότερο, η τρίτου βαθμού. Η πάκτωση. Τουτέστιν, το ρίζωμα.

Από τα ισχύοντα στη Φυσική ίσως εμπνεύστηκαν οι Ευρωπαϊκές εκείνες χώρες οι οποίες όταν είχαν να αντιμετωπίσουν μεγάλα κοινωνικά τους ζητήματα, προχώρησαν σε ανώτερες μορφές στήριξης με Σύμφωνα, που τα αποκάλεσαν μάλιστα με τον όρο «pacte», που μάλλον προέρχεται από τη λέξη «πάκτωση». Τέτοια είναι η ομώνυμη Γαλλική. Αφορά τη δέσμευση του κράτους όσο του κοινωνικού συνόλου της χώρας αυτής, υπέρ των Γάλλων αγροτών. Με άλλα λόγια την πάκτωση στις ιστορικές τους εστίες.

Διάφορες πολιτικές στήριξης αδύναμων κοινωνικών κατηγοριών έχουν δει κατά καιρούς το φως και στη χώρα μας. Το κοινό τους όμως χαρακτηριστικό είναι ότι το πολύ να κινούνται μεταξύ των δυο πρώτων μορφών στήριξης, αν δεν ήταν κάτι το έκτακτο. Ποτέ δεν ήταν κάτι ανώτερο. Είναι μεγάλο κρίμα που η εδώ πολιτική δεν έτυχε να εμπνευστεί όχι μόνο από τη Φυσική και τη Γλώσσα αλλά ούτε από την Ιστορία. Ακόμη και τη Γεωγραφία, σύμφωνα με την οποία υπάρχει πόλη με το ίδιο όνομα. Μια σύνθετη λέξη όσο όμορφη παραθαλάσσια πόλη. Η ιστορική Ναύπακτος.

Τα ανέφερα όλα αυτά μόνο και μόνο ώστε να ληφθούν υπόψη, όταν τη θέση της σημερινής περιφερειακής ανισορροπίας, γιατί για αυτό πρόκειται, όσο της Αθηναϊκής αδηφαγίας, πάρει ο κοινός τόπος για τον ίδιο τον εαυτό του. Γιατί τι άλλο άραγε είναι η χώρα αν δεν είναι εθνικός κοινός τόπος και ενιαία εθνική και κοινωνική οντότητα; Σύντομα, κατά τη γνώμη μου, εξ αιτίας της από πλείστων όσων ετών συνεχιζόμενης περιφερειακής κατάρρευσης, η λεγόμενη Πολιτεία θα υποχρεωθεί να αναζητήσει λύση στο χρόνιο αυτό όσο και οξύ περιφερειακό πρόβλημα της χώρας.

Εννοείται ότι το εγχείρημα διευκολύνουν, τόσο ένα οικείο Ευρωπαϊκό, πολιτικό και ηθικό περιβάλλον, όσο φυσικά μια sine qua non η οποία δεν είναι άλλη από την 4η Δημοκρατία. Συνθήκες που θα επιτρέψουν την αξιοποίηση του όρου που έλεγα. Να χρησιμεύσει ως πολιτικό κεφάλαιο κίνησης για την επίτευξη του τελικού στόχου από το συμβόλαιο με τις περιφέρειες. Ως πολιτική μαγιά για νέο ρίζωμα των κατοίκων των ιστορικών περιφερειών. Είναι πλέον καιρός, μια λέξη της Ελληνικής γλώσσας, όσο της Φυσικής, της Ιστορίας, της Γεωγραφίας, να πάρει την άγουσα προς την πολιτική. Η λέξη πάκτωση.

Ο Χρήστος Κηπουρός γεννήθηκε στην Κομοτηνή το 1949. Μένει μόνιμα στο Διδυμότειχο. Σπούδασε πολιτικός μηχανικός στη Θεσσαλονίκη. Σύζυγός του είναι η νευρολόγος ψυχίατρος Αλεξάνδρα Τρυφωνίδου. Έχουν δυο παιδιά που σπουδάζουν στο πανεπιστήμιο.

Εκλέχτηκε Βουλευτής Έβρου με το ΠΑ.ΣΟ.Κ. το 1993 καθώς επίσης και το 1996. Απεχώρησε στις 23 Φεβρ. '99, ανεξαρτητοποιούμενος. Στις 13 Μαρτίου του 2000 έλαβε μέρος στην ίδρυση της Δ.Π.Ε.

Ανάμεσα στα έργα προηγούμενων περιόδων είναι: *Δεν θέλουμε η Θράκη να γίνει νέα Κύπρος*, Πενταδάκτυλος, 1989, *Θράκη! Θράκη! Το ένοχο φιλί της Αθήνας*, Ρήσος 1991, *Η Θράκη θέλει αγώνα*, Γόρδιος, 1994. Είναι υπό έκδοση, *Η παρουσία μου στη Βουλή*.

Τα τελευταία έτη ασχολείται με την πολιτική γεωοικονομία. Επίσης το περιφερειακό, τη χωροταξία, τα βιολογικά τρόφιμα, και φυσικά τα εθνικά, όπως και τη Θράκη. Ανάμεσα στα νέα του έργα, εργασίες και κείμενα {2000-2004} είναι: *Αγώνας για τη γεωοικονομική Δημοκρατία*, Γόρδιος, Αθήνα 2002, *Σημειώσεις Πολιτικής Γεωοικονομίας*, Κε.Γε.Με., σε ηλεκτρονική μορφή, Θράκη 2004.

Με τον ίδιο τρόπο εκδόθηκε το βιβλίο του: *Δημοψήφισμα για την Κύπρο, 2004*, καθώς και οι εργασίες: *Κοινόν Ευρωπαίων και Οβάλ μυαλά*, 2004. Επίσης, *Ο καλές του Διδυμοτείχου*, όπως τα κείμενα: *πολύφημος τυρός, τα γέλια του Δημόκριτου*, και τα *Άβδηρα*, 2004. “*Οι οιωνοί των Θρακών*” που ακολούθησαν αποτελούν τον πρόλογο στη “*Θράκη*”. Είναι το καινούργιο ηλεκτρονικό βιβλίο με μια πρώτη συμπερίληψη των κειμένων που γράφτηκαν κατά την τελευταία εικοσαετία για την περιοχή.

Η πρόσφατη εργασία «*Ένας ακόμη φαύλος κύκλος: Αθήνα 2004, Θεσσαλονίκη 2008, Περιφέρεια 2000 ποτέ*» αφορά την επικαιρότητα. Όσο για το διαρκές ηλεκτρονικό βιβλίο «*Δημοψήφισμα για το περιφερειακό*» στο οποίο από την όγδοη έκδοση έχει ανεβεί ως τίτλος: «*TETAPTH ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ*», η παρούσα είναι η τριακοστή έκτη. Η οποία και το ολοκληρώνει. Πρόσθετες εργασίες είναι η «*τριλογία για τη Μακεδονία*» που έχει εκδοθεί, αυτοτελώς. Όπως και η εργασία: «*Μια συνδυασμένη μορφή ανάπτυξης στο Διδυμότειχο: Ο ναός Ιωάννη Βατάτζη*». Επίσης η τριλογία: «*Η Ευρώπη ως Αρτεμις*» και η έκδοση: «*Η ηγεμονία της Κύπρου*». Το ίδιο η «*Βιολογική γαστρονομία*», όπως και το κείμενο «*Ζήτω η 4η Δημοκρατία*».

Τα έργα που εκδόθηκαν σε ηλεκτρονική μορφή βρίσκονται αναρτημένα σε περιφερειακά και ομογενειακά portals και σελίδες Θρακικών Δήμων, όπως στο Διδυμότειχο και στη Μαρώνεια. Επίσης στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο.